

नं. ११६१२ क

२१९ पत्राणि

ॐ श्रीगणेशाय नमः

१

आकाशपंचांकमृगाङ्कवत्सरे श्रीविक्रमार्कस्य शके सिते ऽश्विने
उपासनाचौकितपद्धतेः शुभे श्रीरामसिंहस्य महीभुजः प्रभा
यालालनाड्ककविनाविचार्य विनिर्मिता पद्धतिशुक्तिकायाः
तत्वीस्वरस्मां विषयानुदर्शिनी [illegible] तेः फलायच ॥

3

तं॰ रा॰
पत्रे ७७

१६ नित्यानांकवचं

समस्तापद्विमुक्त्यर्थं सर्वसंपदवाप्तये भूतप्रेतपिशाचादिपीडाप्रशान्तये सुखावाप्तये १ समस्तरोग
नाशाय समरे विजयाय च चौरसिंहगजव्याघ्रगवयादिभयानके २ अरण्ये शैलगहने मार्गे डिम्बे तु
के तथा सलिलाग्निमरुत्पीडा स्वयंपोतादिसंकटे ३ प्रजप्य नित्याकवचं सकृत्सर्वं तरत्यसौ सुखीजी
वति निर्द्वन्द्वो निःसपत्नो जितेन्द्रियः ४ शृणु तत्कवचं देवि वक्ष्ये तव यथातथम् येनाहमपि पुरा सुरे
वासुरजयी सदा ५ सर्वतः सर्वदात्मानं ललिता पातु सर्वगा कामेशी पुरतः पातु भगमालात्वनंतरा ५
दिशं पातु तथा दक्षपार्श्वं मे पातु सर्वदा नित्यक्लिन्नाथ भेरुण्डा दिशं पातु सदा मम ६ तथैव पश्चिमं भागं रक्षे
त्सा वह्निवासिनी महावज्रेश्वरी रक्षेदनंतरदिशं सदा ७ वामपार्श्वं सदा पातु इतीमे त्वरिता ततः पालयेत्तु
दिशं चान्यां रक्षेन्मां कुलसुंदरी ८ नित्या मामूर्ध्वतः पातु साधो मे पातु सर्वदा नित्या नीलपताकाख्या विज
या सर्वतश्च मां ९ करोतु मे मंगलानि सर्वदा सर्वमंगला देहेन्द्रियमनःप्राणाञ्ज्वालामालिनि विग्रहा १०
पालयेदनिशं चित्रा चित्तं मे पातु सर्वदा कामात्क्रोधात्तथा लोभान्मोहान्मानान्मदादपि ११ पापान्मत्सरतः शो
कात्संशयात्सर्वतस्तथा स्तौमित्याच्च समुद्योगादशुभेऽप्रुत कर्मतः १२ असत्यात्क्रूरचिन्तातो हिंसातश्चौ
रतस्तथा रक्षंतु मां सर्वदा ताः कुर्वन्त्विच्छाम्शुभे शुभे १३ नित्याः षोडश मां पांतु गजारूढाः स्वशक्तिभिः
तथा हयसमारूढाः पांतु मां सर्वतः सदा १४ सिंहारूढास्तथा पांतु मां तरक्षुगता अपि भूतगाः सर्वदा पांतु
सर्वतः सर्वदा रणे १५ तार्क्ष्यारूढाश्च मां पांतु चापि व्योमगतास्तथा भूतप्रेतपिशाचापस्मारकृत्यादिकान्गु
हान् १६ द्रावयंतु स्वशक्तीनां भूषणैरायुधैर्मम गजाश्वद्वीपिपंचास्यतार्क्ष्यारूढाखिलायुधाः १७ असंख्या
शक्तयो देव्यः पांतु मां सर्वदा सदा सायं प्रातर्जपेन्नित्याकवचं सर्वरक्षकं कदाचिन्नाशुभं पश्येत्सर्वदानंदमास्थि
तिचमस्सुमः ॥ इति तंत्रराजे नित्याकवचं समाप्तं ॥

8

4

प॰
१

ॐश्रीगुरवेसरस्वतीरूपायनमः ॐस्वस्तिश्रीगणेशायन
मः श्रीदेव्यैसदासुफलदायिन्यैनमः ॐनमोभगवतेशि
वमूर्तयेनमः श्रीदेव्युवाच ॐभगव न्सर्व वेत्तात्वं ज
गता मुपकारकः देवादि देवदेवेश त्रैलोक्या भयदाय
क शाक्वरा सुरसंग्रामे मह्यंदत्तो वरस्त्वया तदद्य कृपया
शंभो संप्रदातुं त्वमोभव श्रीभैरवउवाच देवि मत्तो वरो
दत्तो देवदानव संगरे यत्ते मनस्य भीष्टंतु तत्वं वरयस्व
व्रते ३ श्रीदेव्युवाच भगव न्सर्वधर्मज्ञ सकला गम पार
ग देवदेवी महादेवी महात्रिपुर सुंदरी ४ त्रिकूटा घो

इषी देवी श्रीविद्या ब्रह्म रूपिणी तस्याः पंचांग मखिलं
सारात्सारो नमोनमः ५ वदश्रीचं महादेव यद्यहं प्रेयसी
तव श्रीभैरवउवाच लक्षवारं सहस्राणि वारितासि पुनः
पुनः स्त्रीस्वभावान्म महादेवि पुनस्त्वं परिपृच्छसि श्रृणु
हे कृपयादेवि तवप्रीत्या महेश्वरि महात्रिपुर सुंदर्याः
पंचांगंते ब्रवीम्यहं श्रीविद्या त्रिपुरादेवी जगच्चैतन्य रूपि
णी त्रिकूटा षोडशीविद्या महा श्रीषोडशाक्षरी ६ यादेव
देवी जगतां सृष्टिस्थित्यंतकारिणी सामहा षोडशीविद्या
महात्रिपुरसुंदरी ७ राज्यंदेयं शिरोदेयं देयासंततिरर्थि

ने वरुहर्णे महंदेयं नदेया षोडशाक्षरी ११ गोप्यांगोप्य न
प. मोविद्यां शुभांच शारजन्मनः शुहाति गोप्यां गोप्तव्यां साथ
२ काग्रे नगोपयेत् १२ त्रिपुरेशी महाविद्या प्रभाव सहिता
कलौ सर्वस्या त्रुपिणीविद्या बाला प्रवति प्रौढिकाः १३
अक्षरी त्रिपुरा बाला युवा पंचदशाक्षरी प्रौढा त्रिकूटा
श्रीविद्या महाश्री षोडशाक्षरी १४ महाश्री षोडशाक्षर्याः
पंचांगं वक्ष्यामादरं महाश्री षोडशाक्षयी मंत्रोद्धारं ब्रवी
म्यहं १५ यत्रोद्धारं तथाध्याने प्रयोगा नहवक्ष्यहं यथा ॥
लक्ष्मीःपरामदनवाग्भव शक्तियुक्ता तारंचभूतिकमला

कथितापिविद्या शक्तादिकंतु विपरीततयाचप्रोक्तं श्रीषो
डशाक्षरविधिः शुभदोरक्तहर्पणीः इतिमंत्रोद्धारः श्रस्याःश्री
षोडशाक्षर्यां अन्यदोषो नविद्यते मंत्रोत्कीलन दोषोवा मं
त्रसंजीवन स्यच संपुटस्याविनादेवि पुरश्चरण कर्मणा
गुरुहस्तेनवादेवि साधकस्य करेणवा पुरश्चर्यां प्रकुर्वी
त वर्णालक्षं जपावधि नकदाचित्तु कुर्वीत स्वहस्तेनच सा
धकः नतिथिर्नचनक्षत्रं नोगन्यासश्चमंत्रिणाम् नवार
दोषो नोविघ्नो नशौचंनियमोनच साक्षादसृतरूपायं मं
त्रःश्रीषोडशाक्षरः ऋषिःस्या दक्षिणामूर्तिः पंक्तिश्छंद

पं॰ ३

उद्दोस्यते देवताच मयाप्रोक्ता महात्रिपुरसुंदरी लक्ष्मीवी
जं पराशक्तिः कामराजस्तु कीलकं चतुर्वर्गेषुविद्याया वि
नियोगःप्रकीर्तितः यंत्रोद्धारंप्रवक्ष्यामि सर्वाशापरिपूर
कं सर्वसंमोहनंयंत्रं सर्वसिद्धिप्रदायकं अथयंत्रोद्धारः
विंदुत्रिकोणवसुकोणदशारयुग्म मन्वस्त्रनागदल संग
तषोडशारम् हत्तत्रयंचधरणीसदनत्रयंच श्रीचक्रराज
उदितःपरदेवतायाः इति अथध्यानंप्रवक्ष्यामि सर्वतंत्रेषु
गोपितं सारंत्रिपुरसुंदर्याः सर्वस्वममपार्वति येनध्याने
नसकलंजगत्संमोहितंकृतम् यस्मिन्देवेशिब्रह्मांडे क

दाहांतेविलीयते उन्नमद्धेमरुचिरांरविचंद्रवह्नि नेत्रांधनुः
शरयुतांऽकुशकामपाशान् रम्यैर्भुजैर्दधतींशिवशा
क्तिरूपां कामेश्वरींहृदिभजामिधृतेंदुलेखां इतिध्याने य
नेनध्यानमात्रेण ब्रह्मविष्णुहरःशिवे ब्रह्मादयःस्वरग
णा ज्ञानानिसिद्धचक्रगः कथयाम्यथदेवेशि स्तंभनादिवि
धिंपरं येनविधायमहेशानि साधकोयोगवान्भवेत् स्तंभनं
मोहनंचैव मारणाकर्षणेतथा वशीकारोच्चाटनकौ शां
तिकंपौष्टिकंतथा सांतानिकंमौक्तिकंच प्रयोगादशकी
र्तिताः स्तंभनंरविवारेतु स्नात्वाजप्त्वामंत्रंशिवे यमुद्दा

पं
४

येभवेन्नृणां स्तंभनंत्वरितेकलौ तारंरमांपरांतारं कूटत्रय
मुदीरयेत् तारंपरांरमांतारं फट्स्तंभनकरोस्त्ययं प्रकाशः
ॐश्रींह्रींॐकएईलह्रींहसकहलह्रींसकलह्रींॐह्रींश्रींॐ
फट् ॥ गतेःसूर्यस्यचंद्रस्य वह्निवातादिपाथसां रिपुसैन्या
रिदस्तूनां स्तंभनंजायतेध्रुवं इतिस्तंभनं रवौस्नात्वानदी
तीरे जपेल्लक्षंमहेश्वरि यस्योच्चारणमात्रेण मोहमेष्यंति
भैरवि॥ तारंकामःशारदातारं कूटत्रयमतःपरं शारदाकामंप्र
नमतारं फट्मोहनमंत्रः स्मृतः प्रकाशः ॐक्लींसौःॐकए
ईलह्रींहसकहलह्रींसकलह्रींसौःक्लींॐफट् देवानांच

नरेषणानां स्त्रीणामप्सरसांतथा सद्योदर्शनमात्रेण मोह
नेजायतेध्रुवं इतिमोहनं रवौश्मशानेमंत्रस्य जपंकृत्वा
महेश्वरि आनीयभस्ममुष्टिंच क्षिपेच्छत्रुगृहेपथि समा
हान्म्रियतेशत्रुः साधकस्यनसंशयः नारंकालींवह्निर्वं
चत्रिकूटापदमुच्चरेत् कूर्चंकालींतथानारंफट्मारणम
नुःस्मृतः ॐक्रींहूंकएईलह्रींहसकहलह्रींसकलह्रींहूं
क्रींॐफट् ११ तपोवान्दपमस्त्रोवाविप्रोवाक्षत्रियोपिवा
शत्रुःकालसमानोपि स्मृमेच्छान्तिभैरवि १२ रवौमंत्रजप
स्सात: कामीसाधकसत्तमः रंभाद्यप्सरसांदेवि भवेदा

प॰ ५

5

कर्षणंतथा तारंमारंवाग्भवंचकूटत्रयमुदीरयेत् वंदंमा
रंतथातारं फडाकर्षिमनुःस्मृतः ओंह्स्क्लींऐंकएईलह्रींह
सकहलह्रींसकलह्रींऐंक्लींओंफट् प्रकाशः अस्योच्चारण
मात्रेण सहसाकर्षणंभवेत् रंभास्वर्गस्थितावापि शनैः
शाडर्भविष्यति रवौमध्याह्नसमये स्नात्वामूलंजपेच्छिवे
जन्माशीघ्रंवशंयाति त्रैलोक्यंसचराचरं तारंपरांस्मरंता
रं कूटत्रयंमहेश्वरि तारंस्मरंपरांतारं फट्वशीकारकः
स्मृतः ओंह्रींक्लींओंकएईलह्रींहसकहलह्रींसकलह्रींओं
क्लींह्रींओंफट् अस्योच्चारणमात्रेण देवाश्चापिमहेश्वरि स

यःकिंकरतांयाति किंपुनःक्षुद्रभूमिपाः इतिवशीकरणे
रवौगत्वाश्मशानेतु जपेन्मंत्रंमहेश्वरि यज्जपेनभवेच्छ
त्रो ह्युच्चाटनमरिंदमे तारंहृज्जेशरत्कामः कूटत्रितयमु
च्चरेत् कामःशक्तिस्तनेतारं फडुच्चाटनकेस्मृतः ॐजंसौः
क्लींकएईलह्रींहसकहलह्रींसकलह्रींक्लींसौःजंॐफट्
दशवारप्रजप्तेन मंत्रेणपरमेश्वरि रिपुरुच्चाटयेद्देविसा
र्वभौममपिप्रिये इत्युच्चाटने रवौजपेन्मन्त्रंदेवि दशवारं
यथाविधि त्रिवारंसर्वरोगाणां सद्यःशान्तिर्भविष्यति ता
रंशरत्परांकामं कूटत्रयं समुच्चरेत् कामःपराशरत्तारं

पं०
९
6

फट् शांतिककरः स्मृतः ॐ सौः ह्रीं क्लीं कएईलह्रीं हसकह
लह्रीं सकलह्रीं क्लीं ह्रीं सौः ॐ फट् रोगाणामतिहृष्टीनां ग्र
हाणां सर्ववेदिते उपद्रवस्य सर्वस्य सद्यः शांतिर्भविष्यति
इति शांतिकं रवौ स्नात्वा जपेन्मूलं दशवारं महेश्वरि पि
पासां किं न दिव्याव्रे महापुष्टिः प्रजायते नारं मारं स्मरस्ता
रं हृट् त्रयं महेश्वरि नारं स्मरो मारतारो फट् पौष्टिक करः
स्मृतः ॐ क्लीं क्लीं ॐ कएईलह्रीं हसकहलह्रीं सकलह्रीं ॐ
क्लीं क्लीं ॐ फट् दुर्बलानां नराणां च पितॄणां च दिवौकसां
सकृदुच्चारमात्रेण महापुष्टिः प्रजायते इति पौष्टिकम्

रवीजपेन्मंत्रं देवि साधकोदेवनागरहे येनजप्तेनवेध्याया
भवेत्पुत्रोऽखयेश्वरः तारंशारक्षरतारं कूटत्रितयमुच्चरेत्
तारंशारक्षरस्तारं फट् चसांतानिकोमनुः प्रकाशं ॐसौःसौः
ॐकएईलह्रींहसकहलह्रींसकलह्रींॐसौःसौःॐफट् वं
ध्यायाःकाकवंध्याया स्तनपुत्राःसुरेश्वरि पुत्राभवंतिमूमी
शाः स्वकुलैकप्रधानकाः इतिसांतानिकं रवीप्रानजपेन्मं
त्रं तत्वरूपंमहेश्वरि यस्योच्चारणमात्रेण मौक्तिकंजाय
तेध्रुवं तारंरमारमातारं कूटत्रयमुदीरयेत् तारंरमारमा
तारं फट्मौक्तिककरोत्पयं ॐश्रींश्रींॐकएईलह्रींहस

पं ७

कह्लह्रीं सकलह्रीं ॐ श्रीं स्त्रीं ॐ फट् इति मौक्तिकं इदं हिम
म सर्वस्वं रहस्यं त्रिदिवौकसां गोप्यं गुह्यतमं देवि न प्रका
श्यं कदाचन इति दशप्रयोगाः अधुना देवि वक्ष्यामि पूजाप
टलमीश्वरि श्रीदेव्याः षोडशान्तर्याः पूजां मानसिकीं चरेत्
स्तेनकेम्लेनकेवापि पथि कान्तारमंडले म्लेछभूमौ चकारा
यां संकटे रणमंडले मनसैव चरेत्पूजां त्रिकूटायां महेश्व
रि शृणु त्वं भक्तिभावेन यथावद्दर्पितं मया अथाय शयना
देवि व्याहेदिव्यमुहूर्तके पद्मात्पमुखवह्नस्थां श्री नाचमया त्रि
महेश्वरि प्राणायामत्रयं कृत्वा गुरुं ध्यात्वा सशक्तिकं देवी

कामेश्वरांकोप विष्टाकामेश्वरींस्मरेत् ध्यात्वाहृदेवेण्यष
हृदीदैं न्यांसंकृत्वायथाविधिः जपेन्मूलंचगायत्रीं शुरवे
चसमर्पयेत् आगात्यवहिरोंकारं जपनारण्यक्ष्मिष्ठु तत्र
मूत्रादिसंत्यज्य वर्णाक्रेशौचमाचरेत् रमावीजेनसंशोध्य
दंतान्साधकसत्तमः मायावीजेनगंडूष त्रयंकुर्यान्महेश्वरि
मूलेनदेविनीर्थानि नदावाह्यस्वसिद्धये ॐगंगेचयमुने
चैव गोदावरिसरस्वति नर्मदेसिंधुकावेरि जलेस्मिन्सन्नि
धिंकुरु इत्यावाह्यमहादेवि देवीमावाहयेत्ततः मूलेनत्रिः
समुत्सृज्य तयंभस्मिमहेश्वरि ततोमूलंजपेन्मंत्री गाय

पं॰
८
8

ह्रींविविशेषतः सूर्यायार्घ्यत्रयंदद्या देवदेव्योस्तथैवच
ॐत्रिपुरेदेविविद्महे आदिकूटसमन्विते कामेश्वरिधी
महिच द्वितीयकूटभूषिते त्रितयकूटपूर्वंच ततःक्लिन्ना
प्रचोदयात् प्रकाशे कएईलह्रींत्रिपुरेदेविविद्महे हसकह
लह्रींकामेश्वरिधीमहि सकलह्रींततःक्लिन्नाप्रचोदयात्
२ जलादाकल्पवासांसि परिधाप्यचसाधकः संध्यांसमन
सांकृत्वा चाद्यमर्षणपूर्वकं संध्यानिर्वर्त्यदेवेशि यागगे
हंततोव्रजेत् ततोद्वारार्चनंकृत्वा ऊर्ध्वादासनशोधयने भू
तशुद्धिंततःकृत्वाप्राणार्पणविधिंततः षोडशान्यासमभोगे

न देहंदेवमयंचरेत् मनसावर्णभागोक्ते श्रीचक्रेतत्रभा
वयेत् बिंदुत्रिकोणवसुकोणदशारयुग्म मन्वस्रनागद
लसंगनेत्यादिशाग्रक्रम् विभाव्यतत्रश्रीचक्रे हृदयेसाय
कोत्तमः योगपीठंततोभ्यर्च्य हृत्तेयंरेलेवंइति विदैाका
मेश्वरींकोप विष्णोकामेश्वरींस्मरेत् पात्राणिस्थापयेत्तत्र
त्रिकोणेजलनिर्मिते चतुरस्रेमंडलेच विधायगंधकाद्युभिः
सामान्यार्घ्यंत्रिकूटाया मंडलेपूजयेच्छिवे चतुरस्रेमंडलेच
समभ्यर्च्यचरेत्ततः ॐअस्त्रायफडित्येवंसंस्थाप्यपात्रंत्रिपादि
कं तत्रास्त्रक्षालितंशंखं समभ्यर्च्यतथासुधीः तत्रार्कमंड

प॰ ५

9

ले देवि सोमवह्न्योश्च मंडले संपूज्य मूलमंत्रेण कलास्तेषां
समर्चयेत् मूलाष्टमंत्रितं देवि विधाय तीर्थवारिणा तेना
र्घ्यं शिवे शंखं शंखमुद्रां निवेद्य च तीर्थमावाह्य देवेशि
शुद्धेन तेनैव भावयेत् सामान्यार्घ्यस्य वामे तु शोभिते कलशे
शिवे त्र्यस्रं चैव षडस्रं च वृत्तं तत्पार्श्वमंडले पुष्पाक्षतैः सम
भ्यर्च्य तत्र कूटत्रयेण च षडंगन्यासभागेन समभ्यर्च्य षड
स्रकं चतुरस्रं तथाभ्यर्च्य संस्थाप्याथ त्रिपादिकां कलाः सू
र्येंदुवह्नीनां समभ्यर्च्य यथाविधि कलशेऽस्मिन्महादेवि दे
वीं संपूजयेत्ततः आनंदभैरवं चैव देवि कूटत्रयेण च मा

यारमाकामबीजे धेनुमुद्रांप्रदर्शयेत् मत्स्यमुद्रादिना

च्छाद्य सामान्यार्घ्यस्यदक्षिणे कलशार्हेमंडलेच विधा

यान्यंमहेश्वरि शक्तिपात्रेसमाधाय मूलेनाष्टाभिमंत्रि

ते तत्रैवपश्चेलक्ष्मीपात्रे तथावटुकपात्रके गुरुपात्रादिषु

पूर्वे तीर्थंशंखोदधोप्ययः पंक्त्याकारेणदेवेशि पात्रा

णिस्थापयेत्ततः पाद्यार्घ्यमधुपर्काचमनीयपात्रपूज

नं विधायतत्रश्रीदेव्या न्यासंषडंगपूर्वकं मणिपूरेवल

येथे मूलाधारादिकेशिवे शिवशक्त्योःसामरस्य विभा

व्यसमायकेश्वरः ततःकामकलारूप त्रिपुरीकृतविग्रहः

प॰ १०

10

शिवशक्त्योःपादुकांच तर्पयामिनमइति सम्यथादेविसं
तर्प्य ततःकूटत्रयेणच सर्वस्तनाद्यङ्कपायाः पूजनीया
श्चतर्पणैः संतर्पयेद्धृत्कलत्र द्विश्यौचादीन्महेश्वरि परा
शक्तिरूपाःपूज्यास्त्रीयोंवातामहेश्वरि तत्वत्रयेणवाच
म्याशिवएवभवेत्स्वयं श्रीचक्रेदेवदेवस्याश्च रूपंध्यात्वात्रिव
णकं स्थापनंसन्निधानंच संमुखीकरणंशिवे मुद्राभिः
साधकःकृत्वा देवीम्प्रत्यायमुद्रया देवैदेवायमूलेन प्रा
णान्दत्वामहेश्वरि शिवशक्त्योःपरंरूपं ध्यात्वापूजांसमा
चरेत् तदादौदेवदेवस्याश्च पाद्यार्घ्यादीन्निवेदयेत् प्रथम

ऐं निवेद्यानि निवेद्याचमनीयकं नानालंकारवस्त्राणि नि
वेद्य सायकोत्तमः नैवेद्याचमनीयादि शिवशक्त्योर्निवेद
येत् दीपधूपादिसंभाव्य परमान्नं निवेद्य च ताम्बूलं च मु
खेदत्वा स्वच्छन्त्वायाश्च तर्पयेत् पुष्पाञ्जलिं च श्रीचक्रे द
त्वा पूजां समाचरेत् आदौ कामेश्वरीं नित्यां पूजयेद्भगमा
लिनीं नित्यक्लिन्नां च संपूज्य भेरुण्डां च महेश्वरि श्रीवह्नि
वासिनीं नित्यां महाविद्येश्वरीं ततः शिवदूतीं महेशानि
त्वरितां पूजयेत्ततः श्रीकुलसुन्दरीं नित्यां नित्यां नित्यां त
तःपरं ततो नीलपताकां च विजयां च महेश्वरि श्रीसर्वम

प॰
११

गलांनित्यां ज्वालामालांततःपरं विचित्रांनित्यांमहेश्वानि त्रि
कोणेपूजयेच्छिवे पुनःपुष्पांजलिंदत्वा श्रीविद्यापूर्वभाग
योः गुरुपंक्तित्रयीपूज्या तर्पणीयापृथक्पृथक् गुरुपू
जांविधायाथ त्रिपुरांपूजयेत्ततः त्रिपुरांपूजयाम्यद्य त
र्पयामिनमइति तत्रादौपूजयेद्देवि ऐंक्लींसौःत्रिपुरेश्वरी
त्रिपुरसुंदरीदेवि ततस्त्रिपुरवासिनी त्रिपुराश्रीयजेन्म
श्री ऐंक्लींत्रिपुरमालिनी ह्रींश्रींसौःत्रिपुरासिद्धा पूजयेत्त्रि
पुरांविकां पूजयेन्मातृकामंत्रैःमहात्रिपुरसुंदरी इति
श्रीवत्सरस्वादि वैन्दवांतेषुपूजयेत् नवचक्रेषुदेवेशि

नवचक्रेश्वरीपुनः पूजनीयास्तुयोगिभ्यो वामावर्त्तेनपा
र्वति अणिमाद्यास्तथासिद्धीः पूजयेत्साधकोत्तमः ब्रा
ह्म्याद्यामातरः पूज्या दशवाहुपरमेश्वरि सर्वसंक्षोभिनी
मुद्रा नवमुद्राः प्रपूजयेत् ततोमूलेनश्रीविद्यां संतर्प्य
परमेश्वरी पुष्पांजलित्रयंश्रीचक्रे दत्वाष्टदलेर्चयेत्
सर्वाशापूरकायात्र श्रीचक्रायमहेश्वरि दद्यात्पुष्पांज
लिंदिव्यां ततःसंपूजयेच्छिवा ह्रींश्रींकामाकर्षिणीच
नित्याकलापदांचितां श्रंश्रांवुद्ध्याकर्षिणीच तथाहंका
रकार्षिणी ईंईंशब्दाकर्षिणीच तथाउंस्पर्शाकर्षिणी

प॰ ११ ॐ रूपाकर्षिणीनित्या ॐ रसाकर्षिणीनित्या ॐ गंधाकर्षि
णीनित्या लं चित्ताकर्षिणीनित्या लं धैर्याकर्षिणीनित्या
पं स्मृत्याकर्षिणीनित्या पं नामाकर्षिणीनित्या डं बीजाक
र्षिणीनित्या डं आत्माकर्षिणीनित्या श्रं अमृताकर्षिणीनित्या
श्रं शरीराकर्षिणीच षोडशारेषुपूजयेत् मूलदेवीमहा
देवि संतर्प्यमाथकोनमः सर्वसंक्षोभकेचक्रे दत्वापुष्पा
जलिंततः अनंगकुसुमादेवी अनंगमेखलेतिच अनंग
मदनादेवी अनंगमदनातुरा संपूज्यानंगरेखांच संपूज्या
नंगवेगिनी अनंगांकुशासंपूज्या संपूज्यानंगमालिनी

संपूज्याष्टदलेदेवि मूलदेवीं वितर्पयेत् शिवशक्तीसाधके
शः प्रणमेद्योनिमुद्रया इत्येतच्चक्रत्रितयं ध्यायेच्चैवस्वरू
पके सर्वसौभाग्यदायात्र श्रीचक्रायमहेश्वरि दत्वापुष्पां
जलिंमंत्री पूजयेत्साधकोत्तमः सर्वसंक्षोभिणीशक्तिः स
र्वविद्राविणीतथा श्रीसर्वाकर्षिणीशक्तिः सर्वाह्लादनका
रिणी सर्वसंमोहिनीशक्तिः सर्वस्तंभनकारिणी श्रीसर्व
जृंभिणीशक्तिः सर्ववशंकरीततः श्रीसर्वरंजनीशक्तिः
सर्वोन्मादनरूपिणी सर्वार्थसाधनीशक्तिः सर्वसंपत्तिपूरि
णी सर्वमंत्रमयीशक्तिः सर्वद्वंद्वक्षयंकरी संपूज्यासाधके

प० रेखा वामावर्त्तेनपार्वति कामेश्वरीचसंनध्य प्रणमेद्योनिमु
१३ द्रया सर्वार्थसाधकायाश्च चक्रायसाधकोनमः पुष्पांजलिंत
13 तोदद्या सजयेत्सिद्धिदेवताः सर्वसिद्धिप्रदादेवी सर्वसंपत्प्रदे
तथा सर्वप्रियंकरीदेवी सर्वमंगलकारिणी सर्वकामप्रदे
देवीसर्वदुःखविमोचिनी सर्वमृत्युप्रशमनीसर्वविघ्नविना
शिनी सर्वांगसुंदरीदेवी सर्वसौभाग्यदायिनी गंधाक्षतैः
समभ्यर्च्य तर्पयेत्सकलदेवता कामेश्वरीचदेवेशि प्रणमेद्यो
निमुद्रया सर्वरक्षाकरायाश्च चक्रायसर्ववंदिते दत्वापुष्पां
जलिंदेवि पूजयेत्साधकोनमः ह्रींश्रीसर्वज्ञतादेवीसर्वश

क्षिस्ततःपरं सर्वैश्वर्यप्रदादेवी सर्वज्ञानमयीततः ततःसे
प्सजनीयाच सर्वव्याधिविनाशिनी सर्वाधारस्वरूपाच स
र्वपापहराततः सर्वानंदमयीदेवी सर्वरक्षास्वरूपिणी
महादेविमहादेवी सर्वेप्सितफलप्रदा इतिगंधाद्यैः पू
ज्या मूलदेवीचतर्पयेत् संतर्प्यसाशिवांदेवी प्रणमेद्योनि
मुद्रया एतद्द्वितीयचक्रंत सूर्यरूपंस्मरेत्हृदि सर्वरोग
हरायात्र चक्रायनवरूपिणे दत्वापुष्पांजलिंदेवि पूजयेद्दे
वताष्टकं वशिनीवाग्देवताद्यै कामेश्वरीततःशिवे मोदि
नीवाग्देवताच विमलाप्यरुणाततः जयिनीवाग्देवताच

प॰ २४

14

पूज्या सर्वेश्वरी ततः कौलिनी वाग्देवता च पूज्यास्तास्तर्पया
म्यहं गंधाक्षतपुष्पनाद्यैर्मूलदेवीं च तर्पयेत् वाग्देवताष्ट
कं पूज्य प्रणमेद्योनिमुद्रया वाग्देवताष्टकं पूज्य रक्तपुष्पै
र्विशेषतः ॐ अंतरालचक्राय दत्वा पुष्पांजलिं ततः दक्षा
धोहस्तकमले देव्याः पश्चिमभागके जृंभणकामबाणा
श्च वामाधोहस्तभागके मोहनेकामयन्तुश्च दक्षिणेदेवि
तत्करे वशीकारेकामपाशं कामांकुशं च स्तंभने चतुष्क
रपद्मेषु पूजयेदायुधानि तु सर्वसिद्धिप्रदायात्र श्रीचक्रा
य महेश्वरि दत्वा पुष्पांजलिं पूजा मारभेत्सायकोन्नमः का

मेश्वरीवज्रेश्वरी पूजयेद्भगमालिनी कूटत्रयेण देवेशि
त्रिकोणं साधकोत्तमः इति संपूज्य संतर्प्य मूलेन मूलदेव
तां सर्वानंदमयायात्र श्रीचक्राय महाबिंदवे दद्यात्पुष्पाञ्ज
लिं देवि साधकः सर्वसिद्धये मूलविद्यां समुच्चार्य समवारं
महेश्वरि पूजयेत्साधको भक्त्या महात्रिपुरसुंदरी इति सं
पूज्य संतर्प्य गंधाक्षतप्रसूनकैः धूपदीपादिभिश्चैव नैवे
द्यैश्च मनोहरैः तथा श्रीचक्रायापि दद्याद्बलिमनुत्तमं द
त्वा देव्यै पुनर्देवि नैवेद्याचमनीयकं तांबूलछत्रचामरा
रात्रिकादीन्निवेदयेत् संक्षोभद्रावणाकर्षि वशोन्मादम

पं॰ १५

15

ह्रीं ऊं श्रां: खेचरीबीजयोर्म्माख्या नवमुद्राः प्रदर्शयेत् सौभा
ग्यबीजन्यासेन स्वदेहं व्यापयेच्छिवे देव्यग्रे वजपं कृत्वा पा
ठं कुर्यात्ततः परं वर्मसहस्रनाम्नां तु स्तोत्रराजस्य पार्वति
शिवशक्त्योर्महादेवि जपं तत्र समर्पयेत् गुह्यातिगुह्यगो
प्त्री त्वं गृहाणास्मत्कृतं जपं सिद्धिर्भवतु मे देवि त्वत्प्रसादान्म
हेश्वरि गणेशग्रहनक्षत्र योगिनी राशिरूपिणी ध्यात्वा न्या
सं च रेदेवि देवदेव्यौ विसर्जयेत् प्रातः प्रभृति सायान्तं साया
दिप्रातरं ततः यत्करोमि जगन्मातः स्तदस्तु तव पूजनं सं
हारमुद्रया देवि देवदेव्यौ विसृज्य च स्वयं सदाशिवो भूत्वा

शिवशक्तिःस्वरूपकः त्रैलोक्येसाधकोदेवि स्रवंचविहरे
दिति प्रयोगांश्चैववक्ष्येहं मन्त्रौपर्वतनंदिनि उपचारंब्रवी
म्यद्य नवाख्येचंडरात्मने स्तंभनंमोहनंचैव मारणाकर्ष
णंतथा वशीकारंतथोच्चाटं शांतिकंपौष्टिकंतथा एते
षांसाधनंवक्ष्ये जगतोहितकाम्यया अभक्तायनदातव्यं
नदुष्टेभ्यःकदाचन एवांगुप्यायशायना ज्ञत्वाप्रेतगर्हांति
के मूलंसाधकएवाशु जपेदयुतसंख्यया होमोजातीफलैः
पीतैः पुष्पैश्चहतनामिश्रकैः शत्रुसैन्यादिदस्मनो वादिनो
स्तंभनंभवेत् इतिस्तंभनम् होमेमध्याह्नसमये स्नात्वा

प॰ १८ कूपजलेनतु कूपांतिकेमंत्रंजप्त्वा साधकोयुतसंख्यया हो
मयेत्हुतामिश्रेच माहिषंदधिशार्करं भस्मनातिलकंकु
र्यां मोहयेद्भुवनत्रयं इतिमोहने भौमेर्धरात्रसमये चतु
17 ष्पथगतः सुधीः अयुतंतुजपेन्मूलं होमयेत्हुतपायसं
रक्तचंदनमिश्रेच स्त्रीकेशैश्चसमन्विते शत्रुः कालसमानो
पि मृत्युमेष्यतिनान्यथा इतिमारणे बुधेनिशावसानेतु
गत्वाशून्यालयेजपेत् अयुतंमूलमंत्रेण होमयेत्हुतशार्क
रं कर्णिकारसहस्राणि विल्वपक्वानिपार्वति रंभायश्चर
सोचापि भवेदाकर्षणंध्रुवं इत्याकर्षणम् ग्रैष्मस्योदयेगा

गत्वा नदीतीरं च साधकः मूलमंत्रेण महादेव्या जपेदयुतसं
ख्यया होमः सर्पिर्दधिक्षीर मल्लीकामालतीपुष्पैः श्रीफलैः
सहस्रादेवि वशयेद्भुवनत्रयं स्त्रीवशीकरणे शुक्रे निशा
मुखे गत्वा वटमूले जपेन्मंत्रं प्रयुतं साधको भक्त्या होमः
कार्यस्तु सर्पिषा दध्याद्यन्नादिमिश्रेण गोमत्रेण च पायसैः
शत्रोर्मत्तसटशस्यापि भवत्युच्चाटने ध्रुवं स्त्र्युच्चाटने शनौ
प्रभातसमये कृत्वा कर्माह्निकं सुधीः प्रागत्पार्वनशय्यांतु
जपेन्मंत्रायुतं शिवे होमयेत्सर्पिरंभोज सहस्राणि च तद्द
शा ग्रहाणां देवकोपानां यक्षाणां राक्षसानां तथा उपद्रवा

पं॰
२
17

णां सर्वेषां भयानांल्पनेस्तथा क्रूराणामतिहृष्टीनां महा
शान्तिःप्रजायते इतिशान्तिकम् सर्ववारेषु सर्वत्र जपेन्मंत्रं
समाप्नुते होमयेत्सर्पिरक्षोट मिश्रं चंदनमिश्रितं पायसान्न
कमिश्रं च मीनमांससमन्वितं देवतानां मनुष्याणां राज्ञा
नानां महेश्वरि बलादीनांल्पादीनां महापुष्टिः प्रजायते
इतिपौष्टिकम् इतीदं पटले गोप्यं प्रथमांगं महेश्वरि सारं
त्रिपुरसुंदर्याः रक्षणीयं स्वपुत्रवत् गुह्याद्गुह्यतमं गोप्यं गो
पनीयं स्वयोनिवत् इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे देवीभैरवसं
वादे महात्रिपुरसुंदरीपटलः समाप्तः ॥

ॐस्वस्तिश्रीगणेशायनमः ॐश्रीगुरवेसरस्वतीरूपायनमः ॐ
श्री॰ देव्यैसदासुफलदायिन्यैनमः ॐनमोभगवतेशिवमूर्त्तयेन
१ मः ॐनमःश्रीमहात्रिपुरसुंदर्यै श्रीभैरवउवाच अधुनादेवि
वक्ष्यामि श्रीविद्यार्चनपद्धतिं गद्यपद्यमयींगोप्यां सकलाग
मनिश्चितां १ प्रातःकृत्यमकृत्वातु योदेवीमर्चयेत्‌ त
स्यपूजातुविफला प्रोक्ताहीनायथाक्रिया २ तत्रश्रीमान्साध
को ब्राह्मेमुहूर्त्तेशयनतलादुत्थाय करचरणमुखानि स्वमूला
स्त्रमंत्रेणप्रक्षाल्य मूलमंत्रेण आचम्य निजासनेसमुपविश्य
निजशिरसि श्वेतवर्णाधोमुखे सहस्रदलकमलकर्णिकांत

गीत चंद्रमंडलसिंहासनोपरि निषण्णं स्वगुरुं शुक्लवर्णं शुक्ला
लंकारभूषितं ज्ञानानंदमुदितमानसं सच्चिदानंदविग्रहं
त्रिनेत्रं चतुर्भुजं ज्ञानमुद्रापुस्तकवराभयकरं वामांगे वा
महस्तधृतरक्तकमलया रक्तवसनाभरणया स्वप्रियया द
क्षिणभुजेनालिंगितं सर्वदेवदेवं सर्वतीर्थतीर्थं परमशिव
स्वरूपं शांतं स्वप्रसन्नं ध्यात्वा तच्चरणकमलयुगलविगलद
मृतधारया स्वात्मानं स्नुतं विभाव्य मानसोपचारैः गुरुं पूज्य. यथा
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लं पृथिव्यात्मकं श्रीगुरुमूर्तये गंधं समर्पयामि नमः हं आका
शात्मकं पुष्पं श्रीगुरुमूर्तये समर्पयामि नमः यं वाय्वात्मकं

पूं
२

षपं श्रीगुरुमूर्तये समर्पयामि नमः रं वह्न्यात्मके दीपं श्रीगुरु
मूर्तये समर्पयामि नमः वं अमृतात्मके नानानैवेद्यं श्रीगुरुमू
र्तये समर्पयामि नमः सं सर्वात्मके फलमूलतांबूलं श्रीगुरुमू
र्तये समर्पयामि नमः इति मानसोपचारैर्गुरुं संपूज्य मनसागं
धपुष्पधूपदीपनैवेद्यादिभिरभ्यर्च्य प्रणम्य च ॐ अस्य श्रीगुरु
मंत्रस्य सनत्कुमारऋषिः पंक्तिश्छंदः श्रीअमुकानंदनाथो दे
वता ऐं बीजं ह्रीं शक्तिः श्रीं कीलकं मम श्रीधर्मार्थकाममोक्षा
र्थे जपे विनियोगः इति कृतांजलिः स्वन्यान्यसेद्यथा सनत्कुमा
रऋषये नमः शिरसि पंक्तिश्छंदसे नमो मुखे श्रीअमुकानंद

नार्षदेवतायैनमः हृदि ऐंबीजायनमः गुह्ये ह्रींशक्तयेनमः
पादयोः श्रींकीलकायनमः नाभौ ममश्रीधर्मार्थकाममोक्षा
र्थेजपेविनियोगः सर्वांगेषु इतिऋष्यादिन्यासः अथकरन्या
सः ॐऐंह्रींश्रींअंगुष्ठाभ्यांनमः हसखफ्रेंतर्जनीभ्यांस्वाहा ह
सरक्षमलवयऊंमध्यमाभ्यांवषट् सहखफ्रेंअनामिकाभ्यांहुं
सहरक्षमलवयऊंकनिष्ठिकाभ्यांवौषट् स्हौंःस्हौंःअमुकानं
पादुकांश्री
दनाथश्रीअमुकांबाश्रीपादुकांपूजयामिनमः करतलकर
पृष्ठाभ्यांफट् इतिकरन्यासः अथषडंगन्यासः ॐऐंह्रींश्रींहृ
दयायनमः हसखफ्रेंशिरसेस्वाहा हसरक्षमलवयऊंशि

श्रीस्वामिमुकुन्दकौलानंदनाथश्री
पादुकां श्रीसुन्दरमालांबाश्रीपादुकां

खायैवौषट् सहख्फ्रें कवचायहुं सहरक्षमलवयऊं नेत्रत्रया
यवौषट् स्हौंः स्हौंः अस्त्रायफट्॥ इतिषडंगन्यासः॥ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हस
ख्फ्रें हसक्षमलवयरूं सहख्फ्रें सहरक्षमलवयऊं स्हौंः स्हौंः
श्रीमन्श्री गुरुसुनाहिबकौलानंदनाथश्रीपादुकां श्रीसुनमालांबाश्रीपादुकां पूजयामि
नमः॥

इतिश्रीगुरुपादुकामंत्रं

इतिदशधाविमृश्य॥ दंडवत्प्रणामं मनसाकुर्यात्॥ तत्रप्रणाम
मंत्रायथा॥ सहस्रदलपंकजे सकलशीतरश्मिप्रभे, वराभय
करांबुजे विमलगंधपुष्पांबरे। प्रसन्नवदनेक्षणे, सकलदेव
तारूपिणीं, स्मरेशिरसिहंसगंतदभिधानपूर्वंगुरुम्॥ स्वेनेस्वे

नविलेपमाल्यवसनंवामेनरक्तोत्पलं । बिभ्रत्याप्रिययेन्तरेण
नरसांश्लिष्टंप्रसन्नाननम् । हस्ताभ्यामभयंवरंचदधतंशंभुस्व
रूपंपरं । हालालोहितलोचनोत्पलयुगंवंदेशिरःस्थंगुरुम् ॥ इ
तिध्यात्वा ॥ ॐनमामिसद्गुरुंशांतंप्रत्यक्षंशिवरूपिणं शिरसायो
गपीठस्थंमुक्तिकामार्थसिद्धये १ श्रीगुरुंपरमानंदंवंदाम्याने
दंवंदाम्यानंदविग्रहं । यस्यसान्निध्यमात्रेणचिदानंदायतेपरं ॥ २
नमोस्तुगुरवेतस्मायिष्टदेवस्वरूपिणे । यस्यवागमृतंहंतिविषं
संसारसंज्ञकं ॥ अखंडमंडलाकारंव्याप्तंयेनचराचरं । तत्पदंदर्शि
तंयेनतस्मैश्रीगुरवेनमः ॥ ३ अज्ञानतिमिरांधस्यज्ञानांजनश

पू॰ ५
4

लाकया चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ गुरुर्ब्रह्मा गु
रुर्विष्णुर्गुरुः साक्षान्महेश्वरः । गुरुरेव जगत्सर्वं तस्मै श्रीगुरवे
नमः नमस्तेनाथ भगवन् शिवाय गुरुरूपिणे विद्यावतार
संसिद्ध्यै स्वीकृतानेकविग्रह । नवाय नवरूपाय परमार्थैकरू
पिणे सर्वाज्ञानतमोभेदभानवे चिद्घनाय ते ॥ स्वतन्त्राय दया
क्लृप्तविग्रहाय परात्मने । परतन्त्राय भक्तानां भव्यानां भव्यरू
पिणे विवेकिनां विवेकाय विमर्शाय विमर्शिनां प्रकाशिनां
प्रकाशाय ज्ञानिनां ज्ञानरूपिणे ५ पुरस्तात्पार्श्वयोः पृष्ठे नम
स्कुर्यामुपर्यधः । सदा मच्चित्तरूपेण विधेहि भवदासनं ॥ त्वत्प्र

ॐ ह भवस्य संसारस्य दासनं नाशं ॥
शास्ट नये इतिपाठः

मादादहंदेवहृतनहृत्योस्मिसर्वेतः मायामत्रमहापाशा
द्विमुक्तोस्मिशिवोस्मिच इत्येतैर्मंत्रैः श्रीगुरुंदेवंमनसा
प्रणम्य अथदशमुद्रा योनीलिंगयैतुकपालज्ञानत्रिशूल
पुस्तक वनमाला नमस्कार महामुद्राभिः प्रणम्य स्वप्रस
न्नेविभाव्यमनसानदाज्ञांगृहीत्वा मूलाधारेस्वर्णवर्णेचत
र्दलकमलकर्णिकांतर्गत शृंगाटकपीठांतर्गतत्रिकोण
पीठोपरि परांपराशक्तिंकुंडलिनीं सर्पाकारां मूर्धमुखींसार्ध
त्रिवलयां उद्यद्दिनकरसहस्रभास्वतींविद्युत्कोटिसन्निभां
बिसतंतुतनीयसीं पंचाशद्वर्णविग्रहां मृष्टात्रिंशत्कला

मायाबीजसिंहासनस्थितां ३

पू॰ ५
5

रूपिणीं। त्रिधामयामातं। सर्वप्राणिजीवां सर्वदेवाधिदेवीं
सकलमंत्रमातरं। सञ्चिंत्य विभाव्य। गुरूपदिष्टमार्गेणनिजम
हजनादेन सचैतन्यां विधाय तत्र चतुर्दलेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
वं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं शं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं षं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सं न
मः इति पत्रेषु मध्ये मूलेन च ग्राटहितार्पणेन संपूज्य हंसः इति
मंत्रेण कमलात्कमलांतरं नीत्वा॥ ततः स्वाधिष्ठाने लिंगमूले
विद्रुमवर्णे षट्दलकमले तां नीत्वा तत्र ॐ ऐं ह्रीं श्रीं बं नमः
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं भं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं यं नमः ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं रं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लं नमः इति पत्रेषु मध्ये मूलेन च

संपूज्य॥ ततो मणिपूरके नाभौ नीलवर्णे दशदलकमले तां
नीत्वा॥ तत्र। ॐ ऐं ह्रीं श्रीं डं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ढं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं णं
नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं तं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं थं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं दं नमः
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं धं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं पं नमः ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं फं नमः इति पत्रेषु मध्ये मूलेन च संपूज्य ततो वक्षस्य 15
नाहते पिंगलवर्णे द्वादशदलकमले तां नीत्वा तत्र ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं कं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं खं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं गं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
घं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ङं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं छं
नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं जं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं झं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ञं न

मः ॐऐंह्रींश्रींटंनमः॥ ॐऐंह्रींश्रींठंनमः इतिपत्रेषु मध्येमू
लेनचसंपूज्य॥ ततोविशुद्धौकंठे धूम्रवर्णेषोडशदलकमले
तान्नीत्वा तत्र ॐऐंह्रींश्रींअंनमः ॐऐंह्रींश्रींआंनमः ॐऐंह्री
श्रींइंनमः ॐऐंह्रींश्रींईंनमः ॐऐंह्रींश्रींउंनमः ॐऐंह्रींश्रींऊं
नमः ॐऐंह्रींश्रींऋंनमः ॐऐंह्रींश्रींॠंनमः ॐऐंह्रींश्रींऌंन
मः ॐऐंह्रींश्रींॡंनमः ॐऐंह्रींश्रींएंनमः ॐऐंह्रींश्रींऐंनमः
ॐऐंह्रींश्रींओंनमः ॐऐंह्रींश्रींऔंनमः ॐऐंह्रींश्रींअंनमः ॐऐंह्री
श्रींअःनमः इतिपत्रेषु॥ मध्येमूलेनचसंपूज्य ततोभ्रूमध्येआ
ज्ञाचक्रेविद्युद्वर्णेद्विदलकमलेतान्नीत्वा। तत्र॥ ॐऐंह्रींश्रींहंन

मः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लं नमः इति पत्रयोर्मध्ये मूलेन च संपूज्य ततो
ब्रह्मरंध्रगतसहस्रदलकमले प्रापय्य तत्र विंदुरूपतेजोमय
परमशिवेन सहैकतां नीत्वा॥ ततः स्वचता परमात्मने नतोसत
ध्य॥ तत्र नादस्य वर्णानन्तपरो मुहूर्तेन लयं विभाव्य॥ ततो वरो हंसो
हमिति मंत्रेण ततो कुंडलिनी आज्ञाचक्रे विशुद्धर्णो द्विदलकमले
समानीय॥ तत्र॥ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्षं नमः॥ इति पत्रयोः
मध्ये मूलेन च संपूज्य॥ ततो विशुद्धो कंठे षष्ठवर्णे षोडशादलक
मलेनामानीय॥ तत्र॥ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं नमः॥ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं आं नमः ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं इं नमः॥ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ईं नमः॥ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उं नमः॥ ॐ ऐं ह्रीं

पूं ८

श्रीं उं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऊं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऋं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॠं
नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लृं नमः। ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॡं नमः। ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं नमः
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं नमः। ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ओं नमः। ॐ ऐं ह्रीं श्रीं औं नमः। ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं अं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अः नमः इति पत्रेषु अथ मूलेन चाभ्य
र्च्य॥ ततो वक्त्रस्य नाहते पिंगलवर्णे द्वादशदलकमले तां समा
नीय। तत्र। ॐ ऐं ह्रीं श्रीं कं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं खं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं गं
नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं घं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ङं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चं नमः
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं छं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं जं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं झं नमः ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं ञं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं टं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ठं नमः इति पत्रेषु

मध्येमूलेनचाभ्यर्च्य ततोमणिपूरेनाभौनीलवर्णंदशदलक
मलेतांसमानीय तत्र ॐऐंह्रींश्रींडंनमः ॐऐंह्रींश्रींढंनमः
ॐऐंह्रींश्रींणंनमः ॐऐंह्रींश्रींतंनमः, ॐऐंह्रींश्रींथंनमः, ॐऐं
ह्रींश्रींदंनमः, ॐऐंह्रींश्रींधंनमः, ॐऐंह्रींश्रींनंनमः, ॐऐंह्रींश्रीं
पंनमः, ॐऐंह्रींश्रींफंनमः, इतिपत्रेषु मध्येमूलेनचसंपूज्य
ततः स्वाधिष्ठानेलिंगमूलेविद्रुमवर्णंषड्दलकमलेतांसमा
नीय तत्र ॐऐंह्रींश्रींवंनमः ॐऐंह्रींश्रींभंनमः ॐऐंह्रींश्रींमं
नमः ॐऐंह्रींश्रींयंनमः ॐऐंह्रींश्रींरंनमः ॐऐंह्रींश्रींलंनमः
इतिपत्रेषु मध्येमूलेनचाभ्यर्च्य ततोमूलाधारेस्वर्णवर्णंचतु

पूः ८
46

ईलकमलेतांसमानीय तत्रस्थापयेत् ततोमूलाधारे ॐऐंह्रीं
श्रींवंनमः ॐऐंह्रींश्रींशंनमः ॐऐंह्रींश्रींषंनमः ॐऐंह्रींश्रींसं
नमः इतिपत्रेष्वभ्यर्च्य मध्येमूलेनतांसमर्चयेत् इत्यारोहावरो
हक्रमेणपरांशक्तिंकुंडलिनींध्यात्वा ॥ प्रकाशमानांप्रथमेप्र
प्रयाणेप्रतिप्रयाणेप्यमृतायमानां अंतःपदव्यामनुसंचर
न्तीमानंदरूपामबलांप्रपद्ये ॥ अहंदेवीनचान्योस्मिब्रह्मैवाहंन
शोकभाक् सच्चिदानंदरूपोहमात्मानंचविचिंतयेत् ॥ नाहमस्मि
नचान्योस्तिब्रह्मैवाहंनशोकभाक् सच्चिदानंदरूपोहंस्वात्मा
नमितिचिंतयेत् ॥ हंसमंत्रेणलयंविभावयेत् ॥ मूलाधारेवह्निमं

धूम्रार्चिरूष्मा ज्वलिनी ज्वालिनी विस्फुलिंगिनी सु
श्री सुरूपा कपिला हव्यकव्यवहा तथा ॥

ऽलं दशकलात्मकं विभाव्य तत्र मूलविद्यायाः प्रथमे कूटे
वाग्भवाख्ये संस्फुरत्तडिल्लताभास्वरे अनाहतपर्यन्तप्रसमनाद
शिवे विभाव्य अनाहते सूर्यमंडले द्वादशकलात्मकं ध्यात्वा
तन्मध्ये मूलविद्यायाः कामराजाख्ये द्वितीये कूटे उद्यदादित्यसं
काशमाज्ञाचक्रपर्यन्तप्रसमनादशिवे प्रथकर्ध्वप्रसृतरश्मि
कं ध्यात्वा आज्ञायां सोममंडले षोडशकलात्मकं विभाव्य त
न्मध्ये मूलविद्यायाः शक्तिकूटाख्ये तृतीये विंदे शशिप्रभे ब्रह्मरं
ध्रांतर्गतविंदहर्षमंडलपर्यंतप्रसमनादशिवे ध्यात्वा ततो मूला
धारादिब्रह्मरंध्रांतं मूलविद्यां उद्यद्दिनकरसहस्रभास्वरां त

तपिन्यै तापिन्यै धूम्रायै
मरीच्यै ज्वालिन्यै रुच्यै सुषु
म्णायै भोगदायै विश्वायै
बोधिन्यै धारिण्यै क्षमायै ॥

अमृता मानदा पूषा तुष्ट्यै पुष्ट्यै रत्यै धृत्यै शशिन्यै चंद्रिकायै कांत्यै
ज्योत्स्नायै श्रियै प्रीत्यै अंगदायै पूर्णायै पूर्णामृतायै ॥

पू॰ ५

ज्योमयीमखंडं ध्यात्वा तत्तेजसा व्याप्तं स्वदेहं विचिंत्य तत्तेजसा
परिणतां श्रीपरदेवतां हृदयकमले ध्यात्वा मानसैरुपचारैः
संपूज्य ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लं पृथिव्यात्मकं गंधं श्रीमहात्रिपुरसुन्दरी
श्रीपाडुकायै समर्पयामि नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हं आकाशात्मकं पुष्पं
श्रीमहात्रिपुरसुन्दरीश्रीपाडुकायै समर्पयामि नमः ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं यं वाय्वात्मकं धूपं श्रीमहात्रिपुरसुन्दरीश्रीपाडुकायै सम
र्पयामि नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं रं वह्न्यात्मकं दीपं श्रीमहात्रिपुरसुन्दरीश्री
पाडुकायै समर्पयामि नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वं अमृतात्मकं नानानैवे
द्यं श्रीमहात्रिपुरसुन्दरीश्रीपाडुकायै समर्पयामि नमः ॐ ऐं

श्रीमहात्रिपुरसुंदरीश्रीपादुकायै नमः

ह्रीं श्रीं सं सर्वात्मकं फलमूलतांबूलादिकं समर्पयामि नमः ॥ प्रा
णायामत्रयं कुर्यात् यथा तत्र विहितपद्मासनः साधको मूलाधा
रार्पितहृत्तिः मूलं प्रणवं वा षोडशवारमुच्चरन् दक्षांगुष्ठेन दक्षना
सापुटं निरुध्य वामेन पवनं पूरयेत् ततस्तमेव चतुःषष्टिवारमु
च्चरन् दक्षानामाकनिष्ठिकाभ्यां वामं नासापुटं च तथैव निरुध्य द्वा
भ्यां पवनं कुंभयेत् ततस्तमेव द्वात्रिंशद्वारमुच्चरन् वामपुटं च त
थैव निरुध्य दक्षेण पवनं रेचयेत् इत्येकः प्राणायामः एवमेव विप
र्ययेण कृतो द्वितीयः ॥ प्रथमवत् तृतीयः ॥ इत्थं प्राणायामत्रयेण नि
रस्तसकलकलुषं देवतायतनयोग्यं स्वशरीरं विभाव्य ॥ ऋष्यादि

धृतिः

इडया पिब षोडशभिः पवनं,
उदरे षष्टिचतुष्टयमंतरगम्,
त्यज पिंगलयाप्यनेकैः शनैः
दशभिर्दशभिर्दशभिर्द्व्यधिकैः ॥
इति प्राणायामोद्धारः ॥

पृ. ९

स्मरणंविदधीतयथा आदौगणपतिमंत्रन्यासंजपेत् अस्यश्री
कामेश्वरमंत्रस्य दक्षिणामूर्तिऋषिः पंक्तिश्छंदः श्रीकामेश्वरोदे
वता श्रींबीजं ह्रींशक्तिः क्लींकीलकं श्रीविद्यासाधनार्थेजपे
विनियोगः दक्षिणामूर्तिऋषयेनमः शिरसि पंक्तिश्छंदसेन
मः मुखे श्रीकामेश्वरोदेवतायैनमः हृदि श्रींबीजायनमः गु
ह्ये ह्रींशक्तयेनमः पादयोः क्लींकीलकायनमः नाभौ श्रीवि
द्यासाधनार्थेजपेविनियोगः सर्वांगेषु ऐंअंगुष्ठाभ्यांनमः क्लीं
तर्जनीभ्यांस्वाहा सौंःमध्यमाभ्यांवषट् ऐंअनामिकाभ्यांहुं क्लीं
कनिष्ठिकाभ्यांवौषट् सौंःकरतलकरपृष्ठाभ्यांफट् इतिकर

न्यासः अथहृदयादिन्यासः ऐं हृदयाय नमः क्लीं शिरसे
स्वाहा सौः शिखायै वषट् ऐं कवचाय हुं क्लीं नेत्रत्रयाय वौ
षट् सौः अस्त्राय फट् इति हृदयादिन्यासः अथध्यानं उद्य
न्मार्तंडकोटिद्युतिममृतकलाशेखरं श्यामकंठं मुक्ताभस्मा श्यामकंठं श्यामः कंठे यस्य यद्वा श्यामादेवी कंठे यस्य
हिरत्नैर्विलसितवपुषं त्रीक्षणं चापबाणान् विभ्राणं पाश
मुद्रैः सृणिमपि च करैर्भूषितं देवदेव्या वामांके नौमि कामे
श्वरममृतपतिं विश्वमूर्तिं ममूर्तिं ॥ अथ मंत्रं यथाशक्ति जपे
त् जपांते प्राणायामन्यासध्यानादिकं कृत्वा समर्पयेत् ॥ ॐ
अस्य श्रीमहात्रिपुरसुंदरीमंत्रराजस्य श्रीदक्षिणामूर्तिर्ऋ

पू॰ षिः पंक्तिश्छंदः श्रीमहात्रिपुरसुंदरीदेवता पेंकएईलह्रीं
११ बीजं सौंः सकलह्रींशक्तिः क्लींहसकहलह्रींकीलकं म
मश्रीधर्मार्थकाममोक्षार्थे श्रीमहात्रिपुरसुंदरीमंत्रजपेवि
नियोगः इतिकृतांजलिः स्वान्यसेत् अथऋष्यादिन्यासः
श्रीदक्षिणामूर्तिऋषयेनमः शिरसि पंक्तिछंदसेनमः मुखे
श्रीमहात्रिपुरसुंदरीदेवतायैनमः हृदि पेंकएईलह्रींबी
जायनमः गुह्ये सौंः सकलह्रींशक्तयेनमः पादयोः क्लींह
१८ सकलह्रींकीलकायनमो नाभौ मम श्रीधर्मार्थकाममोक्षार्थे
श्रीमहात्रिपुरसुंदरीमंत्रजपेविनियोगः सर्वांगेषु इति

ऋष्यादिन्यासः अथकरन्यासः ऐंप्रथमकूटंअंगुष्ठाभ्यांन
मः क्लींद्वितीयकूटंतर्जनीभ्यांस्वाहा सौंःतृतीयकूटंमध्य
माभ्यांवौषट् ऐंप्रथमकूटंअनामिकाभ्यांहुम् क्लींद्वितीय
कूटंकनिष्ठिकाभ्यांवषट् सौंःतृतीयकूटंकरतलकरपृ
ष्ठाभ्यांफट् इतिकरन्यासः अथषडंगन्यासः ऐंप्रथमकूटं
हृदयायनमः क्लींद्वितीयकूटंशिरसेस्वाहा सौंःतृतीय
कूटंशिखायैवषट् ऐंप्रथमकूटंकवचायहुं क्लींद्वितीय
कूटंनेत्रत्रयायवौषट् सौंःतृतीयकूटंअस्त्रायफट् इतिष
डंगन्यासः अथध्याने ॐसूर्यकोटिसमानाभां चतुर्बाहुंत्रि

लोचनां॥ पाशांकुशचापबाणान् धारयंतीं शिवां भजे॥ इति स्व
हृत्कमलकर्णिकामध्ये श्रीमहात्रिपुरसुंदरीस्वाभेदेन ध्या
त्वा ऐं कएईलह्रीं त्रिपुरादेवि विद्महे क्लीं हसकलह्रीं कामेश्व
रि धीमहि सौः सकलह्रीं तन्नः शक्तिः प्रचोदयात् इति सकल
मंत्रदोषनिवारणार्थं गायत्रीं दशधा जपेत् श्रीकामेश्वरभै
रवमंत्रं दशधा जप्त्वा १० ॐ मूलं ॐ इत्यशौचद्वयनिवारणा
र्थं सप्तधा जपेत् ७ ॐ मां माले महामाले सर्वशक्तिस्व
रूपिणि चतुर्वर्गस्त्वयि न्यस्तस्तस्मान्मे सिद्धिदा भव इति मा
लां वामकरे निधाय ॐ सिद्ध्यै नमः इति मालां गंधादिना संपू
मंत्रेण

जप गेश्रविघ्नंऊरुमालेत्वं इतिदक्षकरेणमालांगृहीत्वा स्व
शिरसिस्वगुरुं कंठे पीतवर्णांमूलविद्यां हृदये श्रीपरदे
वतां श्रीगुरुचरणयोःस्वात्मानंध्यात्वा भ्रूमध्येतेषांचव
र्णामैक्यंविभाव्य विशुद्धौचक्रद्वयमेकीभूतमक्षरात्मक
मानीय दृष्टिंकृत्वानासाग्रेनिमील्यनयनेप्यथवा जिह्वां
लंबांसमासाद्यदंतैर्दंतानपीडयन् ओष्ठौसंपुटकौकृत्वा
स्थिरचित्तःस्थिरेंद्रियः महादेवींहृदिध्यात्वामौनीजपम
प्यारभेत् यथाशक्तिजपंकुर्यात् जपांतेत्वंमालेसर्वदेवा
नांसिद्धिदाशुभदामता शुभंकुरुष्वमेभद्रेयशोवीर्यंचस

कं शिरसि,
स्वकेगुरुं शुक्लवर्णं कंठे पीतां मूलविद्यां
हृदि ध्यानोक्तरूपां च श्रीगुरोः के पदद्वयम्
आज्ञायां भ्रूमध्ये नैक्यं ध्यात्वा पश्चात् स्मरेत् इति.

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं

पू॰ १३

13

वैदा इतिमालांस्वशिरसिसंस्थाप्य पुनरपिप्राणायामकर
आदिकरषडंगन्यासान्विधाय श्रीईश्वरमंत्रेदृशाथाजप्त्वा ॥
ॐगुह्यातिगुह्यगोप्त्रीत्वंगृहाणास्मत्कृतंजपं सिद्धिर्भवतु
मेदेवित्वत्प्रसादान्महेश्वरि इतितेजोरूपंजपफलंश्रीदेवी
वामहस्तेसमर्प्य योनिमुद्रयाप्रणमेत् मालांमूलेनसंपू
ज्य ॐऐंह्रींश्रींमांमालेमालेमहामालेसर्वशक्तिस्वरूपिणि
चतुर्वर्गस्त्वयिन्यस्तस्तस्मान्मेसिद्धिदाभव इतिमंत्रेण मालां
रहसिस्थापयेत् ॐअस्यश्रीत्रिपुरामंत्रस्य श्रीदक्षिणामूर्ति
ऋषिः पंक्तिःछंदः श्रीत्रिपुरादेवता श्रींबीजं ह्रींशक्तिः

क्लींकीलकं ममश्रीधर्मार्थकाममोक्षार्थेजपेविनियोगः
इतिकृतांजलिःस्मरन्न्यसेन्न्यथा श्रीदक्षिणामूर्तिऋषये
नमः शिरसि पंक्तिछंदसेनमः मुखे श्रीत्रिपुरादेवतायैनमः
हृदि श्रींबीजायनमः गुह्ये ह्रींशक्तयेनमः पादयोः क्लींकी
लकायनमः नाभौ ममश्रीधर्मार्थकाममोक्षार्थेजपेविनि
योगः सर्वांगेषु इतिऋष्यादिन्यासः अथकरन्यासः श्रींह्रींक्लीं
ऐंसौंःअंगुष्ठाभ्यांनमः ॐह्रींश्रींतर्जनीभ्यांस्वाहा कएलईह्रीं
मध्यमाभ्यांवषट् हसकहलह्रींअनामिकाभ्यांहुं सकलह्रीं
कनिष्ठिकाभ्यांवौषट् सौंःऐंक्लींह्रींश्रींकरतलकरपृष्ठाभ्यां

पू: २४

14

फट् इति करन्यासः अथ हृदयादिन्यासः श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः हृद
यायनमः ॐ ह्रीं श्रीं शिरसे स्वाहा कएलईह्रीं शिखायै वौषट्
हसकहलह्रीं कवचाय हुं सकलह्रीं नेत्रत्रयाय वषट् सौः ऐं
क्लीं ह्रीं श्रीं अस्त्राय फट् इति हृदयादिन्यासः अथ ध्यानं चंद्रार्का
नलकोटिनीरदरुचिं पाशांकुशौ सास्तृगाम् मुंडं खड्गमभीति
मीश्वरवरं हस्तांबुजैर्बिभ्रतीं कामेशानशवोपरिस्थितिपदां
मत्तीं वहंतीं परां श्रीचिंतामणिमंत्रबीजवपुषं ध्यायेन्महाषो
डशीं इति स्वहृदि देवीं ध्यात्वा मानसोपचारैर्देवीं संपूजयेद्यथा
ॐ लं पृथिव्यात्मकं गंधं श्रीत्रिपुरायै समर्पयामि नमः ॐ हं

कर्तुमकर्तुमन्यथाकर्तुमसम र्थं वरं भक्तेभ्युत्थितो

स्वाभेदेन

ऐं ह्रीं श्रीं

आकाशात्मकं पुष्पं श्रीत्रिपुरायै समर्पयामि नमः ॐ यं वाय्वा
त्मकं धूपं श्रीत्रिपुरायै समर्पयामि नमः ॐ रं वह्न्यात्मकं दीपं
श्रीत्रिपुरायै समर्पयामि नमः ॐ वं अमृतात्मकं नानानैवेद्यं
श्रीत्रिपुरायै समर्पयामि नमः ॐ सं सर्वात्मकं फलमूलताम्बू
लं श्रीत्रिपुरायै समर्पयामि नमः इति मानसोपचारैर्देवीं संपूज्य
मंत्रसंस्कारं कुर्याद्यथा कं हं सः श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः ॐ ह्रीं श्रीं कएई
लह्रीं हसकहलह्रीं सकलह्रीं सौः ऐं क्लीं ह्रीं श्रीं इत्युत्कीलनमंत्र
विर्जप्या सौः ऐं क्लीं ह्रीं श्रीं श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः ॐ ह्रीं श्रीं कएईलह्रीं
ॐ ह्रीं हसकहलह्रीं सकलह्रीं इति संजीवनमंत्रं विर्जप्या ऐं

पृ० १५

15

क्लींसौंः कपर्दिलं ह्रीं ॐ ह्रीं श्रीं सदाशिवस्य शापं मोचय सकलं ह्रीं
इति शापहारिमन्त्रं दशधा जप्त्वा ॐ ऐं नमस्त्रिपुराभ्याय दह दह दह
रितें क्लीं हन हन कीलान् सौः त्रिपुरी स्वाहा इत्युद्धमन्त्रं त्रिर्जप्त्वा
ॐ मूलं ॐ इति सूतकद्वय निवारणार्थं सप्तधा मन्त्रं जप्त्वा इति मं
त्रसंस्कारं कृत्वा मालां वामकरेण गृहीत्वा मन्त्रयेद्यथा माले मा
ले महामाले सर्वशक्तिस्वरूपिणि चतुर्वर्गस्त्वयि न्यस्तस्तस्मान्मे
सिद्धिदा भव स्वाहा इति मन्त्रेण मालां वामकरेण गृहीत्वा दक्षक
रेण मालां संपूजयेद्यथा ॐ ह्रीं सिद्ध्यै गंधाक्षतपुष्पाणि ये नमः
इति मन्त्रेण गंधाक्षतपुष्पैः मालां संपूज्य ॐ गं अविघ्नं कुरु मे स्वा

× तिगुह्यगोप्त्री त्वं गृहाणास्मत्कृतं जपम् सिद्धिर्भवतु मे देवि त्वत्प्रसादान्महेश्वरि इति मन्त्रेण श्रीदेव्या वामहस्ते जपं
पंक्तिः ५ समर्प्य ततो देविसुप्रभातस्तवं जप्त्वा स्तुतिं भवेत् यथा

ह्वा इति मंत्रेण मालां दक्षकरेणा गृहीत्वा यथाशक्ति साधकेशः
जपं कृत्वा शनैः परे इति मंत्रेण मालां स्वशिरसि संस्थाप्य पुन
रपि प्राणायामऋष्यादिकरषडंगन्यासादिकं विधाय सकलह्रीं
श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः ॐ ह्रीं श्रीं कएईलह्रीं हसकहलह्रीं सौः ऐं क्लीं
ह्रीं श्रीं इति संपुटमंत्रं विजप्त्वा गृह्या॰ ॐ प्रातर्नमामि जगतां जन
न्याश्चरणांबुजं श्रीमत्त्रिपुरसुंदर्या नमिताया हराादिभिः प्रात
स्त्रिपुरसुंदर्या नमामि चरणांबुजम् हरिर्हरो विरिंचिश्च सृष्ट्या
दीन्कुरुते यया प्रातस्त्रिपुरसुंदर्या नमामि पादपंकजम् य
त्पाद्यमंबु शिरसि भाति गंगा महेशितुः २ प्रातः पाशांकुशशर

पादाय इति पाद्यं

सकलह्रीं

तिगुह्यगोप्त्री त्वं गृहाणास्मत्कृतं जपम्, सिद्धिर्भवतु मे देवि त्वत्प्रसादान्महेश्वरि,, इति मंत्रेण श्रीदेव्या वामहस्ते जपं समर्प्य ततो देविसुप्रभातस्तवं जप्त्वा स्तुतिं भवेत् यथा॰

पू॰
८९
16

चापहस्तां नमाम्यहम् उद्यदादित्यसंकाशां श्रीमत्त्रिपुरसुंदरी
म् ४ प्रातर्नमामि पादाब्जं ययेदं भासते जगत् तस्यास्त्रिपुरसुं
दर्या यत्प्रसादान्निवर्तते ५ यः श्लोकपंचकमिदं प्रातर्नित्यंप
ठेन्नरः तस्मै दद्यादात्मपदं श्रीमत्त्रिपुरसुंदरी ६ इति श्रीगुरुमू
र्तिं स्मृत्वा श्रीदेवीं मनसा प्रणम्य निजहृत्सं समर्पयेत् ॐ प्रातः
प्रभृति सायान्तं सायादि प्रातरन्ततः यत्करोमि जगन्मातस्तदस्तु
तव पूजनं इति समर्प्य स्वकार्यानुष्ठानाय ॐ त्रैलोक्यचैतन्य
मयेश्वरेशि श्रीसुंदरि त्वच्चरणाज्ञयैव प्रातः समुत्थाय तव प्रि
यार्थं संसारयात्रामनुवर्तयिष्ये १ संसारयात्रामनुवर्तमा

नैत्वदाज्ञयाश्रीत्रिपुरेपरेशि स्पर्धातिरस्कारकलिप्रमादभ
यानिमांमाभिभवंतुमातः २ जानामिधर्मंनचमेप्रवृत्तिःजा
नाम्यधर्मंनचमेनिवृत्तिः त्वयाहृषीकेशिहृदिस्थयाहंयथा
नियुक्तोस्मितथाचरामि ३ इतिदेव्याज्ञांप्रार्थयित्वा गुरूपदे
शितानेसहजसिद्धंअजपाजपंतत्तद्देवताभ्यःसंकल्प्यसम
र्पयेत् ॐअद्यपूर्वेद्युरहोरात्राचरितमुच्छ्वासनिःश्वासात्मकंष
ट्शताधिकमेकविंशतिसहस्रसंख्याकमजपाजपं मूलाधा
रस्वाधिष्ठानमणिपूरकानाहत विशुद्धाज्ञाब्रह्मरंध्रेषु चतुर्द
लषट्दलदशदलद्वादशदलषोडशदलद्विदलसहस्रदले

७ स्वर्णविद्रुमनीलपिंगलधूम्रविद्युत्कर्बुरवर्णेषु स्थिताभ्यो
पू॰ १७ गणपतिब्रह्मविष्णुरुद्रजीवात्मपरमात्मश्रीगुरुपादुकाभ्यो
यथाभागशः समर्पयिष्यामि इति कृतांजलिः संकल्पं समर्प
येद्यथा हकारेण वहिर्याति सकारेण विशेत्पुनः हंसहंसेति
मंत्रेण जीवो जपति सर्वदा वणाष्टमृदलयुक्ते सम्यगाधारपद्मे
तरुणमरुणगात्रं वारणास्यं गणेशं अभयवरदहस्तं चारुपा
शांकुशौ वा करयुगलमनंतं चिंतयेदादिमूर्तिं गायत्री तत्पुरु
षाय विद्महे वक्रतुंडाय धीमहि तन्नो दंती प्रचोदयात् ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं मूलाधारचक्रस्थाय गणपतये अजपाजपानां षट्शता

निसमर्पयामिनमः ८०० इतिमूलाधारचक्रेगणपतिसम
र्पयेत् वभमयरलसंज्ञैरक्तैःपत्रक्रमैः स्थितमुर्तिवि
ष्टपंकजेपद्मयोनि अभयवरदहस्तकुंडिकामक्षमाला
विधृतममलरूपंचिंतयेद्विश्वयोनिं वेदात्मकायविद्महे
हिरण्यगर्भायधीमहि तन्नोब्रह्माप्रचोदयात् ॐऐंह्रींश्रीं
स्वाधिष्ठानचक्रस्थायब्रह्मणे अजपाजपानांषट्सहस्राणि
८००० समर्पयामिनमः इतिस्वाधिष्ठानचक्रेब्रह्मणेसमर्प
येत् २ आद्यैःफांतगतैःप्रकल्पितदलैःपद्मेनिविष्टोहरिः
मार्तंडद्युतिमादिपूरुषमजंनारायणंचिंतयेत् चक्रांभोज

पृ: १८

18

गदादिशंखममलंपीतांवरंकौस्तुभं श्रीवत्सांकितनूपुरं
तनुलसत्पीतांवरंचिंतयेत् नारायणायविद्महे वासुदेवा
यधीमहि तन्नोविष्णुःप्रचोदयात् ॐऐंह्रींश्रींमणिपूरक
चक्रस्थायविष्णवेश्रजपाजपानांषट्सहस्राणि ६०००० स
मर्पयामिनमः इतिमणिपूरकचक्रेविष्णवेसमर्पयेत् इ
कार्येःहंतगातेःप्रकल्पितदलैःपंकेरुहेपार्वति कांतेको
नशशांककोटिकिरणप्रद्योतकचत्प्रोज्वले शांतेटंकमृगोच
राभयकरैःयुक्तेकरेकंकणैःश्रैवेयांगदहारनूपुरधरंचमी
वरंचिंतयेत् तत्पुरुषायविद्महे महादेवायधीमहितन्नो

शा

गेजेसः

धी

रुद्रं प्रचोदयात् ॐ पें ह्रीं श्रीं अनाहतचक्रस्थाय रुद्राय अजपा
जपानां षट् सहस्राणि ६००० समर्पयामि नमः इति अना
हतचक्रे रुद्रं समर्पयेत् ॥ ॐ पें ह्रीं श्रीं मत्पोगेष्वनिविष्टमिष्टति
ह्निं पुण्ये स्वधामास्य दंव्यामाशेषब्रवराचरं गणगणैर्ने विश्वयो
निं मृडं ॥ मूर्तामूर्तमनेकमेवममलं ज्योतिः प्रदीपोपमं साक्षा
त्षोडशापत्रके त्वममले जीवं परं चिंतयेत् हंसहंसाय विद्महे
परमहंसाय धीमहि तन्नो हंसः प्रचोदयात् ॐ पें ह्रीं श्रीं विशु
द्धचक्रस्थाय जीवात्मने अजपाजपानामेकसहस्रं १००० सम
र्पयामि नमः इति विशुद्धचक्रे जीवात्मानं समर्पयेत् ॥ ५ हंसं

भ्रांपरिक्रमपत्रममलेदिव्यंजगत्कारणंविस्तीर्णमनेकपत्र
देहविलयस्वछंदमात्रेछया तस्मायोग्यनयास्वदेशानुभा
भावैकदीपांकुरंप्रत्यक्त्वात्वरविग्रहेगुरुपदंध्यायेद्धिभुंशाख
नेहंसहंसायविद्महे परमहंसायधीमहि हंसःसोहंप्रचोद
यात् ॐऐंह्रींश्रींआज्ञाचक्रस्थायपरमात्मनेअजपाजपाना
मेकसहस्रं १००० समर्पयामिनमः इत्याज्ञाचक्रेपरमात्माने
समर्पयेत् ८ विश्वव्यापिनमादिदेवममलेनित्योदितेनिष्कले
नित्योद्भूतसहस्रपत्रकमलेलिप्यात्तरैर्मंडिते नित्यानित्यम
नन्यशरणंपरिचिन्मयस्फुरन्मात्मके विश्वात्मानमरूपविश्व

ऊकरेस्वच्छंदतः सर्वतः निरंजनाय विद्महे निराभासाय धीम
हि अतनुवितनुसूक्ष्मः प्रचोदयात् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सहस्रदलक
मलकर्णिकामध्यस्थायै श्रीगुरुपादुकायै अजपाजपानामे
कसहस्रं १॥ समर्पयामि नमः इति सहस्रदलकमले श्रीगु
रु समर्पयेत् एतावत्कर्तुमशक्तश्चेत् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अद्यपूर्वेद्युर
होरात्राचरितमुच्छ्वासनिःश्वासात्मकं षट्शताधिकमेकवि
शतिसहस्रसंख्याकमजपाजपं ब्रह्मरंध्रस्थसहस्रदलकम
लकर्णिकामध्यवर्तिन्यै श्रीगुरुपादुकायै समर्पयामि नमः
१॥ इति गुरवे एव समर्पयेत् इत्यजपाजपं समर्प्य ॐ अद्यत

यौदयमारभ्यअहोरात्रेणोःश्चासनिःश्वासात्मकंषट् शताधि

पू॰ कमेकविंशत्तिसहस्रसंख्याकमजपाजपमहंकरिष्ये इति

२॰ कृतांजलिःसंकल्प्य अजपामंत्रेणप्राणायामंविधाय संक

ल्पंकुर्याद्यथा ॐअस्यश्रीअजपागायत्रीमंत्रराजस्य हंसऋ

षिः अव्यक्तगायत्रीछंदः परमहंसोदेवता हंबीजं सःशक्तिः

सोहंकीलकं ॐकारस्तत्वंनभःस्थानं हैमोवर्णः उदात्तःस्व

रः ममसोक्षार्थेजपेविनियोगः इतिकृतांजलिःस्तत्वान्यसेत

हंसऋषयेनमः शिरसि अव्यक्तगायत्रीछंदसेनमः मुखे

परमहंसायदेवतायैनमः हृदये हंबीजायनमः गुह्ये सः

शक्तयेनमः पादयोः सोहंकीलकायनमः नाभौ ॐकारा
यतत्वायनमः हृदये नभसेस्थानायनमः मूर्ध्नि हैमाय
वर्णायनमः सर्वांगे उदात्तायस्वरायनमः कंठे इतिविन्य
स्य ममसोहंप्रीत्यर्थेजपेविनियोगः इतिकृतांजलिर्वदेत् इति
ऋष्यादिन्यासः अथकरन्यासः ॐऐंह्रींश्रींहसांसूर्यात्मनेस्वा
हा अंगुष्ठाभ्यांनमः ॐऐंह्रींश्रींहसींसोमात्मनेस्वाहा तर्ज
नीभ्यांस्वाहा ॐऐंह्रींश्रींहसूंनिरंजनात्मनेस्वाहा मध्यमाभ्यां
वषट् ॐऐंह्रींश्रींहसैंनिराभासात्मनेस्वाहा अनामिकाभ्यां
हुं ॐऐंह्रींश्रींहसौंअनंततनुःसूक्ष्मादेवीप्रचोदयात्स्वाहा

कनिष्ठिकाभ्यांवौषट् ॐऐंह्रींश्रींह्सः अव्यक्तबोधात्मनेस्वाहा
पू॰ करतलकरपृष्ठाभ्यांफट् इतिकरन्यासः अथषडंगः ॐऐंह्रीं
२१ श्रींह्स्रांसूर्यात्मनेस्वाहा हृदयायनमः ॐऐंह्रींश्रींह्स्रींसोमात्म
2 नेस्वाहा शिरसेस्वाहा ॐऐंह्रींश्रींह्स्रूंनिरंजनात्मनेस्वाहाशि
खायैवषट् ॐऐंह्रींश्रींह्स्रैंनिराभासात्मनेस्वाहाकवचायहुं
ॐऐंह्रींश्रींह्स्रौंअनंततनुःसूक्ष्मादेवीप्रचोदयात्स्वाहानेत्रत्र
यायवौषट् ॐऐंह्रींश्रींह्स्रः अव्यक्तबोधात्मनेस्वाहाअस्त्राय
फट् इतिषडंगः अथध्यानं ॐयांमूर्धानंयस्यविप्रावदंति खं
वैनाभिंचंद्रसूर्यौचनेत्रे दिग्भिःश्रोत्रेयस्यपादौक्षितिश्च ध्या

ॐ गमागमस्थं गमनादिशून्यं चिद्रूपरूपं तिमिरान्तकारम्
पश्यामि कं सर्वजगत्प्रधानं नमामि हंसं परमात्मरूपम् ॥

नमोऽस्तु सर्वभूतानामात्मने इति विराट्स्वरूपं स्वात्मानं ध्यात्वा
तदनुसंधायी प्राणवायोः निर्गमप्रवेशात्मकमजपामंत्रं पं
चविंशतिवारं जप्त्वा समर्प्य गुरूपदिष्टमार्गेण नादानुसंधान
पूर्वकं निरस्तसमस्तोपाधिना केनापि चिद्विलासेन प्रवर्तमा
नोऽस्मीति विभाव्य स्वकार्यानुष्ठानाय ॐ समुद्रमेखले देवि
पर्वतस्तनमंडले विष्णुपत्नि नमस्तुभ्यं पादस्पर्शं क्षमस्व मे
धारणी पोषणी त्वं तो भूतानां देवि सर्वदा तेन सत्येन मां पा
हि पाशान्मोचय धारिणि इति भूमिं प्रार्थ्य श्वासानुसारेण
तस्यां पादं निधाय प्रातःकृत्यमकृत्वा तयो देवीभक्तितो च

ॐ नंदन्तु साधकाः सर्वे विनश्यन्तु विदूषकाः अवस्था शांभवी मेऽस्तु प्रसन्नोऽस्तु गुरुः सदा इति पठन् प्राप्यामुत्सृजेत् ॥

येत् निष्फलानस्य पूजा स्याच्छौचहीना यथा क्रिया पदे पदे
पृं मूलमुच्चरन् गृहाद्बहिर्निर्गत्य ग्रामाद्बहिर्नैरृत्यां याम्यां
२२ वा दिशि शरक्षेपमात्रां भुवमतीत्य ॐ ठं ठं ठं स्वाहा इति मंत्रे
22 ण पर्णैस्तृणैर्वा भूमिमाच्छाद्य जेत् मलादिकमुत्सृज्य ग्लौं पृ
थिव्यै नमः इति मंत्रेण मृदादिकं शौचं कुर्यात् मलमूत्रोत्स
र्गे शौचाचमनदंतधावनादिकं विधाय प्रतिषिद्धदिनेषु वि
हितकाष्ठेन क्लीं कामदेवाय सर्वजनप्रियाय नमः इति दं
तान्विशोध्य जिह्वामुल्लिख्य दंतकाष्ठं प्रक्षालिते पुरः शुद्ध
देशे त्यक्त्वा मुखं मूलेन प्रक्षाल्याचम्य नद्यादितीरं गत्वा स्ना

नेकुर्यात् इतिप्रातःकृत्यविधिः अथस्नानविधिः अथशौच
विधिः ततोमृदंगृहीत्वाचशौचंगच्छतिसाधकः गत्वानैर्ऋ
त्यकोणेतुप्रकोनेजनवर्जिते. तृणास्तरितभूदेशेकुर्यान्मल
विसर्जनं तत्रगत्वासाधकेशोभूतानुत्सारयेज्जनः गच्छंतत्र
येयेदेवाःपिशाचायक्षराक्षसाः पितृभूतगणाःसर्वेंकरिष्ये
मलमोचनं अनेनैवपठित्वाचदत्वातालत्रयंशिवे. उत्तराभि
मुखोपविश्यवस्त्रेणाच्छादयेच्छिरःदक्षकर्णस्थब्रह्मसूत्रःसन्
कुर्यान्मलविमोचनं कृत्वामूत्रपुरीषेतुततोन्यत्रोपसंविश्य
तु मृदंत्रिधाविभागस्थांभागमेकंप्रगृह्यच स्थूलामलकमा

पू:
२३

नेनगृहीत्वामृदमाददात् शौचंकार्यंप्रयत्नेनगंधलेपक्षयाव
धि एकालिंगेगुदेतिस्रः दशभिर्वामपाणिना उभयोःकरयोः
सप्तपादयोस्तिस्तिरुच्यते इतिशौचविधिः अथदंतधावनवि
धिः ह्रींबीजेनगंडूषान्त्रयःकुर्यात्ततःपरं अनिषिधदिने
काष्ठंदंतान्संशोधयेच्छिवे षष्ठ्यमाप्रतिपद्देविदंतधावेवि
वर्जिताः॥हतचंपकजंबूकअपामार्गादिवाप्रिये अष्टादशां
द्वादशांवाअंगुलंप्राप्यंतेहरेत्॥ आयुर्बलंयशोवर्चःप्रजां
पशुधनानिच ब्रह्मप्रज्ञांचमेधांवत्वंनोदेहिवनस्पते॥ अने
नवनस्पतिप्रार्थ्यगृहीत्वादंतधावनं ॐऐंह्रींतडिँस्वाहे
ते॰

तिमंत्रेणछेदयेच्छिवे ॐ क्लीं कामदेवाय सर्वजनप्रियाय न
मः इतिमंत्रेणदंतान्संशोध्य वाग्भवेनजिह्वामुल्लिखेद्दं
तकाष्ठंतत्क्षालयेत् नैर्ऋत्यांशुद्धदेशेतद्दंतकाष्ठंचनिक्षि
पेत् मुखंमूलेनप्रक्षाल्यत्रिराचम्यपरेशिवे ॐ प्रथमकूटं
आत्मतत्वायस्वाहा ॐ द्वितीयकूटंविद्यातत्वायस्वाहा ॐ तृतीयकू
टंशिवतत्वायस्वाहा इतित्रिराचम्य ॥ देवस्यानातिर्माल्यम
पमार्ज्यनदीस्नानंव्रजेत्ततः ॥ इतिदंतधावनविधिः ततस्ती
र्थंहरिः कटिशौचंविधायमलापकर्षणस्नानंविधाय
॥ स्वशाखोक्तविधिनावैदिकंस्नानंचविधाय नाभिमात्रेज

अस्मत्संप्रदाये माध्यंदिनीशाखायां स्वर्वेदोयजुर्वेदः सूत्रंकात्यायनं ॥

पृ: २५ 24

लेस्पित्वा पश्चान्मृत्कां च शोषयेत् यथा ॥ अस्त्रेणाभिमन्त्र्य संमेऽमृते
नैव शोषयेच्छिवे शिवामन्त्रेण संशोध्य मूलेनाभिचमन्त्रये
त् जले चैवैकं द्वादशभानि क्षिपेदस्त्रमुच्चरन् पङ्कं मूर्धादिना
भ्यन्तं पठन्मूलं विलेपयेत् शेषं पादादिनाभ्यन्तं पठन्मूलं वि
लेपयेत् ततो नाभिमात्रोदके गत्वा संकल्पं कारयेद्यतः
ॐ अद्य तावत्तिथावद्याऽमुकमासस्याऽमुकपक्षस्य तिथा
वमुकायां अमुकदिनेऽमुकशर्माऽहं श्रीपरदेवताप्रीत्यर्थं
तांत्रिकस्नानमहं करिष्ये इति कुशाक्षतमिश्रजलेनार्घपा
त्रादिना संकल्प्य ॥ प्राणायामं कृत्वा स्वमूलऋष्यादिकरष

ङेगन्धासांश्चकृत्वा स्वपुरतोजलेहस्तमात्रेचतुरस्रंतीर्थंप
रिकल्प्य ॐब्रह्मांडोदरतीर्थानिकरैःस्पृष्टानितेरवे तेन
सत्येनदेवेशतीर्थान्देहिदिवाकर इतिसूर्यात्तीर्थंप्रार्थ्य
क्रोंइत्यंकुशमुद्रयासूर्यमंडलंभित्वा ॐगंगेचयमुनेचैव
गोदावरिसरस्वति नर्मदेसिंधुकावेरिजलेस्मिन्सन्निधिंकु
रु आवाहयामिवोदेविस्नानार्थमिहसुंदरि एहिगंगेनम
स्तुभ्यंसर्वतीर्थसमन्विते इतिसूर्यमंडलात्तीर्थमाकृष्य
पुरःकल्पिततीर्थेसंयोज्य पुनःसूर्यमंडलादेव ॐऐंह्रींश्री
क्रांह्रींह्रूंह्रैंह्रौंह्रःसर्वानंदमयेतीर्थशक्तेपरेहिस्वाहा

पृ॰ २५ 25

इतितीर्थशक्तिमावाह्य तस्मिंस्तीर्थमंडलेतांध्यायेत् ॐसर्वा
नेदमयीमशेषदुरितध्वंसांमृगांकप्रभां अह्नोवोर्धकरद्वये
नदधतींपाशांसृणिंचक्रमात् दोर्भ्यांवामसुपूर्णहेमकलशं
स्रुक्कान्तमालांवरांगंगांसिंधुसरिद्द्वयादिसहितांश्रीतीर्थ
शक्तिंभजे इतिध्यात्वा ॐनमोभगवतिश्रेवेश्वबालिकेमहा
मालिनिएह्येहिभगवतिसशेषतीर्थालवालेह्रींश्रींशिव
जटाधिरूढेगंगेगंगंगांबिकेस्वाहा इतिमंत्रेणसमयाभिमंत्र्य
ह्रीमित्यालोक्य वमितिधेनुमुद्रयामृतीकृत्य ॐऐंह्रींश्रींप्र
थमकूटंआत्मतत्वात्मनेनमः ॐऐंह्रींश्रींद्वितीयकूटं वि

यात्तत्वात्मनेनमः ॐऐंह्रींश्रींतृतीयकूटं शिवतत्वात्मनेन
मः इतितत्वत्रयंजलेविन्यस्य तत्रश्रीचक्रंविभाव्य हृदयक
मलाद्देवीमावाह्य षडंगेनसकलीकृत्य ॐह्रींश्रींत्रिपुरेदे
विपरिवारसमन्विते त्वांस्नापयामितीर्थेस्मिन्मंत्रमूर्तेनमो
स्तुते इतिमंत्रेण तांसावरणांस्नपयित्वा योनिमुद्रयामूले
नतज्जलमष्टधाभिमंत्र्य तत्रदेवतास्मरणपूर्वकंत्रिर्निमज्यो
न्मज्य कुंभमुद्रयामूलविद्ययास्वशिरसित्रिरभिषिच्य मूले
नदेवींत्रिःसंतर्प्य देवींस्वहृदिसमानीय ॐऐंह्रींश्रींप्रथम
कूटंस्वात्मतत्वंशोधयामिस्वाहा ॐऐंह्रींश्रींद्वितीयकूटंविद्या

तत्त्वंशोधयामिस्वाहा ॐऐंह्रींश्रींतृतीयकूटंशिवतत्त्वंशोधय
पू: यामिस्वाहा इतित्रिराचम्यतीरमाहृत्य धौतेवाससीपरिधाय
२८ ॐज्रंमः इतिमंत्रेण त्रिपुंड्रकमूर्ध्वपुंड्रकंवातिलकंविधाय
26 वैदिकसंध्यांसमाप्य तांत्रिकीमारभेत् इतिस्नानविधिः ॥ अ
थसंध्या ऊर्ध्वश्रुत्यनुसारेणशिवानंदेनयोगिना पूर्णाभिषे
कयुक्तानांमहासंध्याविधीयते संध्याचतुर्विधाज्ञेयाबाला
कौमारयौवना प्रौढाचनिष्कला ... चेतिसंध्यादेविप्रकीर्ति
ता प्रातःकालेमहादेविविद्यावागीश्वरीतथा कामेश्वरीच
मध्याह्नेसायाह्नेत्रिपुरेश्वरी अर्धरात्रेमहादेवि महा ... त्रिपुर

सुंदरी आश्लिष्य समाविश्य पादौ हस्तौ प्रक्षाल्याचमेत्
ऐं प्रथमकूटं आत्मतत्त्वाय स्वाहा क्लीं द्वितीयकूटं विद्यातत्त्वा
य स्वाहा सौः तृतीयकूटं शिवतत्त्वाय स्वाहा इति त्रिराचम्य ॐ
मणिधरि वज्रिणि सर्ववशंकरिणि रक्ष रक्ष हुं फट् स्वाहा महाप्रतिसरे
इति मंत्रेण शिखां बद्ध्वा तत्र विधिवदाचम्य मूलेन त्रिखंडो
बद्ध्वा प्राणायामं ऋष्यादिकरषडंगन्यासान् विधाय सौः सं कल्कीं
अस्त्राय फट् इत्यस्त्रमंत्रेण आत्मनश्चतुर्दिक्षु जलं क्षिप्त्वा व
ह्निप्राकारं ध्यात्वा ऐं मणिधरि वज्रिणि महाप्रतिसरे रक्ष रक्ष
हुं फट् स्वाहा इति मंत्रेण शिखां बद्ध्वा ॐ ह्रीं नमः इति मंत्रेण
क्रौं

पू॰
२२

यज्ञोपवीतेदक्षभुजेनिधाय स्वगुरतोधेनुमुद्रया तथैवर
वितंतीर्थंजलममृतीकृत्य मूलेनाष्टधाभिमंत्र्यतेनजले
ननत्रमुद्रया ॐऐंह्रींश्रींअंनमः ॐऐंह्रींश्रींआंनमः ॐऐं
ह्रींश्रींइंनमः ॐऐंह्रींश्रींईंनमः ॐऐंह्रींश्रींउंनमः ॐऐंह्रीं
श्रींऊंनमः ॐऐंह्रींश्रींऋंनमः ॐऐंह्रींश्रींॠंनमः ॐऐंह्रींश्रीं
लृंनमः ॐऐंह्रींश्रींॡंनमः ॐऐंह्रींश्रींएंनमः ॐऐंह्रींश्रींऐं
नमः ॐऐंह्रींश्रींओंनमः ॐऐंह्रींश्रींऔंनमः ॐऐंह्रींश्रींअंन
मः ॐऐंह्रींश्रींअःनमः ॐऐंह्रींश्रींकंनमः ॐऐंह्रींश्रींखंनमः
ॐऐंह्रींश्रींगंनमः ॐऐंह्रींश्रींघंनमः ॐऐंह्रींश्रींङंनमः ॐ

ऐं ह्रीं श्रीं चं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं छं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं जं नमः ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं झं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ञं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं टं नमः ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं ठं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं डं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ढं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
णं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं तं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं थं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं दं
नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं धं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं पं नमः
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं फं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं बं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं भं नमः ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं मं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं यं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं रं नमः ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं लं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं शं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
षं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लं

पू॰ २८

नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नमः इति मातृकान्यासैः स्वशिरः प्रोक्ष्य मू
लेन च त्रिः प्रोक्ष्य दक्षहस्तेन जलमादाय वामहस्तेनाच्छाद्य
लं वं रं यं हं इति पांचभौतिकैर्मंत्रैः सप्तवारमभिमंत्र्य मूलेन
च त्रिरभिमंत्र्य तज्जलबिंदुभिर्वामहस्तकृततत्त्वमुद्रया मू
लेन स्वशिरः त्रिः प्रोक्ष्य ऽवशिष्टं जलं वामहस्तेन निधाय तेजो
रूपं तज्जलमिडयाकृष्य स्वदेहान्तःस्थितं सकलकल्मषं प्रक्षा
ल्य तज्जलं कृष्णवर्णं पिंगलया वहिर्निर्गतं मत्वा पुनर्दक्ष
हस्ते कृत्वा स्ववामभागे ज्वलद्वज्रशिलां ध्यात्वा ॐ श्रीं पशु
हुं फट् इति पाशुपतास्त्रमंत्रेण तस्यां शिलायामास्फालये दिदम्
वमर्षणं कृत्वा

28

ह्स्रौः प्रक्षाल्य मूलेनजलमादाय प्रवहन्नाड्या सहस्रदल ५८
परमामृतेनैकीभूतं विभाव्य निर्गमय्य तेनजलेनं अमृ
तमालिन्यैस्वाहा इतिमंत्रेण ऊँपैः स्वशिरसि प्रोक्ष्य ऊँपैं
ह्रींश्रींप्रथमकूटं आत्मतत्त्वं शोधयामिस्वाहा ऊँपैंह्रींश्रीं
द्वितीयकूटं विद्यातत्त्वं शोधयामिस्वाहा ऊँपैंह्रींश्रींतृती
यकूटं शिवतत्त्वं शोधयामिस्वाहा इतित्रिराचम्य एतद्वैप
रीत्येनचत्रिराचम्य ऊँपैंह्रींश्रींसर्वंमूलंसर्वतत्त्वंशोधया
मिस्वाहा इतिचत्रिराचम्य इतिनवधाजलेनाचम्य पीतां
पीतांबरांपीतस्रग्विभूषानुलेपनां तडित्कोटिसमाभा

पू॰
२५
29

सं बालामलसमुज्वलां इतिध्यानः सध्या जलमंजलिनार्घ्या
योन्याय ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं प्रथमे वागीश्वरि त्रिपुरे देवि विद्महे
क्लीं द्वितीये कामेश्वरि धीमहि सौः तृतीये तन्नः शक्तिः प्रचो
दयात् श्रीमहात्रिपुरसुंदरी श्रीपादुकायै पघार्घ्यः स्वाहा
इतित्रिरर्घ्यं दत्वा ॐ ह्रां ह्रीं हंसः श्रीसूर्यपद्मतेर्घ्यः स्वाहा नेत्र
मारे श्रीविद्यायांतु ऐं ह्रीं श्रीं ह्रां ह्रीं सः मार्तंडभैरवाय प्रका
शशक्तिसहिताय ग्रहगणेन नक्षत्रयोगकरणपरिवार
सहिताय इदमर्घ्यं स्वाहा इतिसूर्यायार्घ्यं दत्वा मूलेन देवी
त्रिः संतर्प्य श्रीसूर्यं च त्रिः संतर्प्य श्रीः संध्यावतविधाने

याबालकौमारयौवना प्रौढाचेतिमहादेविस्वेस्वेकार्या
न्वहर्निशम् प्रातःकालेमहादेविविद्यावागीश्वरीमता
कामेश्वरीचमध्याह्नेसायंत्रिपुरभैरवी अर्धरात्रेमहादे
वित्तेयात्रिपुरसुंदरी तद्विधिर्यथा प्रागवदाचम्य मूला
धारेप्रथमवाग्भवकूटंतडित्कोटिसमप्रभंमूलाधारा
दिब्रह्मरंध्रांतंसंचिंत्य ततेजः सुषुम्णावर्त्मनाब्रह्मरंध्रेनी
त्वाब्रह्मत्रासाधुना आकाशस्थवह्निमंडलेसमावाह्य तते
जसोद्भूतांवागीश्वरींध्यायेत् यथा अस्यश्रीवाग्भवाधिष्ठा
तृवागीश्वरीप्रातःसंध्यामंत्रस्य ब्रह्माऋषिः पंक्तिश्छंदः

पू॰ श्रीवागीश्वरीदेवता ऐंबीजं सौःशक्तिः क्लींकीलकं सम
स्तपापदुरितार्तिनिवारणार्थेजपेविनियोगः इतिकृतांज
३॰ लिःस्वध्यान्यसेत् ब्रह्मऋषयेनमः शिरसि पंक्तिछंदसे
30 नमो मुखे श्रीवागीश्वरीदेवतायैनमो हृदि ऐंबीजायन
मो गुह्ये सौःशक्तयेनमः पादयोः क्लींकीलकायनमो
नाभौ समस्तपापदुरितार्तिनिवारणार्थेजपेविनियोगः
सर्वांगेषु इत्यृष्यादिन्यासः अथकरन्यासः कें अंगुष्ठा
भ्यांनमः ऐं· तर्जनीभ्यांस्वाहा ई मध्यमाभ्यांवौषट् ल
अनामिकाभ्यांहुं ह्रींकनिष्ठिकाभ्यांवषट् कें· करतलक

ऽस्त्राभ्यांफट् इतिकरन्यासः अथषडंगन्यासः कें ह
दयायनमः ऐं शिरसेस्वाहा ईं शिखायैवौषट् लें
कवचायहुं ह्रीं नेत्रत्रयायवषट् कें अस्त्रायफट् इति
षडंगन्यासः अथध्यानम् पीनांपीनांवरांपीनस्तनींरक्त
गात्रानुलेपनाम् तडित्कोटिसमाभासांबालामहृत्स्तर
स्वलाम् वामभवांवामभवोद्भूतांत्रीनत्रणांसस्मितांस्मरेत्
इतिश्राकाशस्थवह्निमंडलेध्यात्वा थें प्रथमकूटसुन्दा
र्यै त्रिपुरावागीश्वरीश्रीपादुकांपूजयामिनमः इतिगं
धपुष्पाक्षतैस्त्रिःसंपूज्य पुनः थें वागीश्वरीश्रीपादु

पूं
३१
31

क्लीं सृजयामि नमः इति मंत्रेण त्रिः संतर्प्य ततः ऐंक्लींसौं
लह्रीं त्रिपुरे देवि विद्महे वागीश्वरि धीमहि तन्नो मुक्तिः
प्रचोदयात् इत्यनया गायत्र्या त्रिरर्घ्यं श्रीसूर्याभिमुखं ज
लांजलिना दत्वा यथाशक्ति वाग्भवबीजे गायत्रीं मूल
मंगन्यासादिसहितं जपेत् श्रीगुरुं नत्वा इति प्रातःसं
ध्या॥ मूलदेवीं वागीश्वरीरूपां स्वहृदि मूलाधारे च विसृ
जेत् प्रथम मध्याह्नसंध्या मध्याह्ने अनाहतचक्रे मूल
विद्यायाः कामराजकूटं रक्तवर्णं ध्यायन् तत्तेजः सुषु
म्नामार्गेण बहिर्नासाध्वना निःसार्य सूर्यमंडले समा

वाह्ये नद्वृत्तो कामेश्वरीं ध्यायेत् यथा अस्य श्रीकामे
श्वरीमहाविद्यागायत्रीमंत्रस्य विश्वऋषिः पंक्तिश्छंदः
श्रीकामेश्वरीदेवता क्लींबीजं ऐंशक्तिः सौःकीलकं म
मस्तमलविशोधनेजपेविनियोगः इतिकृतांजलिः सृ
त्वान्यसेत् विश्वऋषयेनमः शिरसि पंक्तिछन्दसेनमो
मुखे श्रीकामेश्वरीदेवतायैनमो हृदि क्लींबीजायनमो
गुह्ये ऐंशक्तयेनमः पादयोः सौःकीलकायनमो नाभौ
ममसमस्तमलविशोधनेजपेविनियोगः हंस्रंगुष्ठाभ्यांन
मः ऐंतर्जनीभ्यांस्वाहा कंमध्यमाभ्यांवौषट् हस्रना

मिकाभ्यांऐं लेंकनिष्ठिकाभ्यांवषट् ह्रींकरतलकरपृष्ठा
पू॰ भ्यांफट् इतिकरन्यासः अथषडंगन्यासः ह्रें हृदयायनमः
३२ सेंशिरसेस्वाहा कोंशिखायैवौषट् ह्रैंकवचायहुं लेंनेत्र
32 त्रयायवषट् ह्रींअस्त्रायफट् इतिषडंगन्यासः अथध्यानं
रक्तांसरक्तांबरभूषणाढ्यांपाशांकुशाभीतिवरान्दधा
नाम् शुचिस्मितामुद्भटयौवनाढ्यांकामेश्वरींनौमित्रिने
त्रयुक्ताम् इतिध्यात्वा कामराजमुच्चार्यश्रीत्रिपुराकामे
श्वरीश्रीपादुकांपूजयामिनमः इतित्रिस्सप्तजप अनेनैव
सूर्याभिमुखंजलांजलिनात्रिरर्घ्यंदत्वा ॐऐंह्रींश्रींक्लीं

ह्रैं सैं कैं ह्रैं लैं ह्रीं त्रिपुरेदेवि विद्महे कामेश्वरि धीमहि त
न्नः क्लिन्ने प्रचोदयात् इति गायत्री कामराजेन च यथा श
क्तिजप्या मूलेन च जप्या प्रणम्य मूलदेवी कामेश्वरी व
स्वलादि विसर्जेदिति मध्याह्न संध्या प्रथमायं मायमा
त्ता चक्रे चन्द्रमंडले शक्तिबीजं शुद्धस्फटिकसंकाशं ब्रह्म
रंध्रस्थ पूर्णेंदु मंडल पर्यंतं ध्यात्वा वहन्ता मा पुटेना का
शस्थ सोममंडले समावाह्य तदुद्भूताममृतेश्वरीं ध्याये
त् यथा अस्य श्रीअमृतेश्वरीमंत्रस्य महेश्वरऋषिः
पंक्तिछंदः श्रीअमृतेश्वरीदेवता सौः बीजं ब्लौं शक्तिः

पू: ३३ पैंकीलकं समस्तदुःस्वमनाशनार्थे जपे विनियोगः इति
कृतांजलिः स्मरन्वान्यसेत् महेश्वरऋषये नमः शिरसि
पंक्तिछंदसे नमो मुखे अमरेश्वरीदेवतायै नमो हृदि
सौंबीजाय नमो गुह्ये क्लींशक्तये नमः पादयोः क्लींकी
लकाय नमो नाभौ समस्तदुःस्वमनाशनार्थे जपे विनि
योगः सर्वांगेषु संअंगुष्ठाभ्यां नमः कं तर्जनीभ्यां स्वाहा
लं मध्यमाभ्यां वौषट् ह्रीं अनामिकाभ्यां हुं सं कं कनिष्ठि
काभ्यां वषट् लं ह्रीं करतलकरपृष्ठाभ्यां फट् इति करन्या
सः अथ षडंगन्यासः सं हृदयाय नमः कं शिरसे स्वाहा

लेंशिखायैवौषट् ह्रींकवचायहुं संकेंनेत्रत्रयायवौषट्
लेंह्रींअस्त्रायफट् इतिषडंगन्यासः अथध्याने शुक्लांशु
कांबरालेपस्रग्विभूषाविभूषिताम् जटाजूटधरांनेत्र
त्रयोद्भासिमुखांबुजाम् ईषत्स्फुरितदंष्ट्रांचभैरवीरूप
माश्रिताम् जटावलितसंकीर्णांलंबमानपयोधराम्
पाशांकुशौपुस्तकंचस्फाटिकाक्षस्रजंकरैः दधानांशक्ति
बीजोत्थांपूर्णेन्दोर्मंडलेस्थिताम् ध्यायेदायोंपरांशक्ति
मनेनामस्तेश्वरीम् इतिध्यात्वा मूले तृतीयकूटशुश्रा
यै त्रिपुरामस्तेश्वरीश्रीपादुकांपूजयामिनमः इतिगं

पू: ३४

35

पादिनाप्रपूज्य पुनःस्तनीयं त्रिपुरां(म)स्तनेश्वरीं तर्पयामि न
मः इति त्रिर्जलांजलिनार्घ्यं दत्वा सौः त्रिपुरेदेवि विद्महे श
क्लीश्वरि धीमहि तन्नोस्तने प्रचोदयात् इति गायत्रीं मूलं
च यथाशक्ति जप्त्वा जपं समर्प्य सूर्यमंडलाद्देवीं हृदि
पद्ममध्ये च विसर्जेदिति सायंसंध्याविधिः अथ तुरीया स
र्ध्यात्रे देवीध्याने विना तारामंडले सहस्रदलकमले प्रा
णायामादिना साचमनपर्यंते एवं विहिताय ब्रह्मरंध्रेतु
रीयबीजं मूलविद्यात्रयोदशाक्षररूपं पद्मरागसमप्र
भं वहन्नासापुटेन तारामंडले संयोज्य तदुद्भूतो भगवती

ध्यायन् तुरीयमुद्रायै श्रीमहात्रिपुरसुंदरीश्रीपादुकां
पूजयामि नमः इति गंधादिना संपूज्य पुनस्तमेव मुद्रा
यै ऐं क त्रिपुरे देवि विद्महे क्लीं हसकहलह्रीं कामेश्वरि
धीमहि सौः स तन्नः शक्तिः प्रचोदयात् इति गायत्र्या त्रि
र्घं दत्वा मूलेनाचयथाशक्तिजप्त्वा जपं समर्प्य देवीं स्तु
त्वा सहस्रारे विसृज्य कामकलारूपं स्वात्मानं विभाव्य
श्रीगुरुं प्रणमेदिति संध्यावन्दनम् मूलाधारे प्रथमं कू
टं मूलादित्रिवलयं भ्रान्तं ध्यात्वा आकाशस्थवह्निमंडले समा
वाह्य तत्र वालां वागीश्वरीं ध्यात्वा ऐं त्रिपुरे देवि विद्महे

वागीश्वरि धीमहि तन्नोशुक्तिःप्रचोदयात् अनयामूल
पू: देव्यैत्रिरर्घ्यंदत्वा त्रिःसंतर्प्यश्रीगुरुंप्रणम्य प्राणायाम
३५ ऋष्यादिकरषडंगन्यासपूर्वकंपूर्वोक्तांमूलगायत्रींजप्त्वा
35 प्रातःवागीश्वरीगायत्रीमपिजप्त्वा प्रथमकूटमपिजप्त्वा
मूलमपियथाशक्तिजप्त्वा प्राणायामादिनाजपंदेव्यैस
मर्प्य सूर्यमंडलान्मूलदेवीमुखादिवह्निमंडलाद्वावागी
श्वरींस्वकूटसहितांमूलाधारेविसृज्य श्रीगुरुंप्रणम्य इ
तिप्रातःसंध्याविधिः अथमध्याह्नसंध्या प्रातःप्राणाया
मादिसूर्यतर्पणांतंप्रातः संध्यावदेवविधाय बीजमं

ध्यां कुर्यात् तत्र मध्याह्ने श्रुतानाहतत्वके मूलविद्याया द्विती
यकूटं रक्तवर्णं ध्यायेत् स्वतेजो वह्निः सूर्यमंडले समावाह्य
तत्र कामेश्वरीं यौवनरूपां ध्यात्वा रक्तांबरकांचनभूष
णाढ्यां पाशांकुशाभीतिवरान्दधानां शुचिस्मितां सुन्द
रीं यौवनाढ्यां कामेश्वरीं संस्मरत त्रिनेत्रां इति मध्याह्ने ध्या
त्वा क्लीं त्रिपुरेदेवि विद्महे कामेश्वरि धीमहि तन्नः क्लिन्ना
प्रचोदयात् इत्यनया देव्यै अर्घ्यं दत्वा एतां यथाशक्ति जप्त्वा
तुरीयां मूलगायत्रीमपि विजप्त्वा द्वितीयकूटं मूलमपि
यथाशक्ति जप्त्वा प्राणायामादिपूर्वकं जपं समर्प्य प्रणम्य

पू॰ ३८ मलदेवीकामेश्वरीवस्वरूपादिविसृज्य श्रीगुरुंप्रणम्य इ
तिमध्याह्नसंध्या अथसायंसंध्या तत्रप्राणायामादिसूर्य
तर्पणांतेप्रातःसंध्यावदेवविधाय वीजसंध्यांकुर्यात् त
त्रसायंप्राक्तावत्कूमूलविद्यायाः तृतीयंकूटंशुद्धस्फटिक
निर्मलेप्याकाशस्थसोममंडलेसमावाह्य तत्रश्मशानेश्व
रीश्रीशंभोध्यात्वा शुक्लांशुक्लांवरालेपस्रगाविभूषाविभूषि
तां जटाजूटधरांनेत्रत्रयोद्भासिमुखांबुजां ईषत्स्फटिन
दंष्ट्रांचभैरवीरूपमास्थितां जरापलितसंकीर्णालंबमा
नपयोधरां पाशांकुशौपुस्तकंचस्फटिकाक्षस्रजंकरैः

36

द्ध्यानंशक्तिबीजोत्थांहृद्योदोमंडलेस्थितां इतिसायं
सौः त्रिपुरेदेवि विद्महे शक्तीश्वरि धीमहि तन्नोम्बेप्र
चोदयात् इत्यनयार्घ्यंदत्वा तुरीयगायत्रीमेनांगायत्री
च यथाशक्तिजप्त्वातृतीयकूटंमूलविद्यांचजप्त्वा प्राणायामा
दिपूर्वकंजपंसमर्प्य सोममंडलान्तस्थदेवीहृदि स्मर
णेश्वरीचिप्राप्ताचक्रेसमानीयश्रीगुरुंप्रणम्य इतिसायं
संध्या अथार्धरात्रसंध्या चक्रमंडलेदेवीध्यानंविना प्रा
णायामाद्याचमनपर्यन्तेपूर्ववद्विधाय सहस्रारेतुरीय
बीजंमूलविद्यात्रयोदशाक्षरस्वरूपंपद्मरागप्रभंध्यात्वा

पृं ३२
37

वह्निस्थानमंडलेसमावाह्य तत्रभगवतींयथोक्तरूपांध्या
त्वा तुरीयवीजेनसंहृत्य तुरीयगायत्र्या तत्रमूलदेव्यैअर्घ्यं
दत्वा त्रयोदशाक्षररूपंतुरीयकूटंजप्त्वा तुरीयगायत्रीं
मूलविद्यांयथाशक्तिजप्त्वाजपंसमर्प्य स्वदेवीहृदिसंहृ
त्यैवतुरीयदेवींविसृज्य श्रीगुरुंप्रणम्य कामकलारू
पमात्मानंध्यायेत् इतितुरीयसंध्याविधिः एतत्संध्याच
तुष्टयमावश्यकंकार्यं अथवाप्रातरेवचतुष्टयं कार्यं
केवलैवप्रातः संध्याकार्यातांनत्यजेदितिशिवस्यासन मग॰
म् स्नानेसंध्यांचसंलोप्यजपेदष्टोत्तरंप्राते इतितंत्रराज

संक्षिप्त ˆ संक्षेप ˆ

वचनात् मूलमंत्रमिति शेषः॥ इति संध्याविधिः अथ तर्पणं
इत्थं संध्याकरणानंतरं वैदिकं तर्पणं समाप्य तांत्रिकत
र्पणमारभेत् तत्र प्राणायामादिपूर्वकं स्वपुरतो जलेसू
र्वैवत्तीर्थमावाह्य वमिति धेनुमुद्रयामृतीकृत्य मूलेना
ष्टवारमभिमंत्र्य तत्र श्रीचक्रं विभाव्य तत्र देवीमावाह्य
मनसा सर्वोपचारैः संपूज्य ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीमहात्रिपुरसुं
दरीश्रीपादुकां तर्पयामि नमः इति यथाशक्ति संतर्प्य
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीमहात्रिपुरसुंदर्या आवरणदेवतास्तर्पया
मि नमः इति संतर्प्य अथ तर्पणविधिः॥ पूर्ववदाचमेद्

पू॰ ३८

विशाणायामत्रयेपरं ऋष्यादिकरषडंगानिन्यासंकुर्या
त्ततःपरं सर्ववज्रौघंमावाह्यमूलेनास्त्रेणविभाव्यच त
स्मिन्जलेसाधकेशःयंत्रेध्यात्वा ततःशिवे तस्मिंदेवीस
मावाह्यस्वहृदयात्सपरिवारकः षडंगेनसकलीं परमीकृ
त्य कुंडलिनीप्रयोगेनास्त्रेणपरिवारदेवतास्तर्पयेच्च
था कामेश्वरीनित्यातर्प्पतो भगमालिनीनित्यातर्प्पतो
नित्यक्लिन्नानित्यातर्प्पतो भीरुंडानित्यातर्प्पतो वह्निवा
सिनीतर्प्पतो नित्यातर्प्पतो वज्रेश्वरीनित्यातर्प्पतो शि
वदूतीनित्यातर्प्पतो त्वरितानित्यातर्प्पतो कुलसुंदरी

नित्यास्तर्प्पयन्तां नित्यानित्यास्तर्प्पयन्तां नीलपताकानित्यास्तर्प्प
यन्तां विजयानित्यास्तर्प्पयन्तां सर्वमंगलानित्यास्तर्प्पयन्तां ज्वाला
मुखीनित्यास्तर्प्पयन्तां चित्रानित्यास्तर्प्पयन्तां त्रिपुरानित्यास्तर्प्प महानित्यास्तर्प्पयन्तां २
यन्तां + परप्रकाशानंदनाथस्तर्प्पयन्तां परशिवानंदनाथस्तर्प्प
यन्तां परशक्तिदेव्यंबास्तर्प्पयन्तां कौलेश्वरानंदनाथांस्तर्प्पयन्तां
कुलेश्वरानंदनाथांस्तर्प्पयन्तां कामेश्वरीदेव्यंबास्तर्प्पयन्तां शुक्ला
देव्यंबास्तर्प्पयन्तां दिव्यौघगुरूंस्तर्प्पयन्तां भोगानंदनाथांस्तर्प्प
यन्तां क्लिन्नानंदनाथांस्तर्प्पयन्तां समयानंदनाथांस्तर्प्पयन्तां सह
जानंदनाथांस्तर्प्पयन्तां सिद्धौघगुरूंस्तर्प्पयन्तां गगनानंदना

पू॰ ३९
39

थस्तृप्यन्तो विश्वानंदनाथस्तृप्यन्तो विमलानंदनाथस्तृ
प्यन्तो सदानंदनाथस्तृप्यन्तो भुवनानंदनाथस्तृप्यन्तो ली
लानंदनाथस्तृप्यन्तो स्वात्मानंदनाथस्तृप्यन्तो प्रियानंदना
थस्तृप्यन्तो मानवौघगुरुस्तृप्यन्तो प्रकाशानंदनाथस्तृप्य
न्तो परमगुरुस्तृप्यन्तो परापरगुरुस्तृप्यन्तो परमेष्ठिगुरुः
स्तृप्यन्तो सर्वज्ञाहृदयशक्तिस्तृप्यन्तो नित्यतृप्ताशिरःशक्तिः
स्तृप्यन्तो अनादिबोधाशिखाशक्तिस्तृप्यन्तो स्वतंत्राताकव
चशक्तिस्तृप्यन्तो नित्यमलुप्तानेत्रशक्तिस्तृप्यन्तो अनंतास्त्र
शक्तिस्तृप्यन्तो अणिमासिद्धिस्तृप्यन्तो लघिमासिद्धिस्तृप्य

तो महिमासिद्धिंतर्प्पयतो ईशत्वसिद्धिंतर्प्पयतो वशित्व
सिद्धिंतर्प्पयतो प्राकाम्यसिद्धिंतर्प्पयतो भुक्तिसिद्धिंतर्प्पयतो
इच्छासिद्धिंतर्प्पयतो प्राप्तिसिद्धिंतर्प्पयतो सर्वकामप्रदासि
द्धिंतर्प्पयतो ब्राह्मीसिद्धिंतर्प्पयतो माहेश्वरीसिद्धिंतर्प्पयतो
कौमारींतर्प्पयतो वैष्णवींतर्प्पयतो वाराहींतर्प्पयतो इंद्राणीं
तर्प्पयतो चामुंडांतर्प्पयतो महालक्ष्मींतर्प्पयतो सर्वसंक्षो
भिणीमुद्रांतर्प्पयतो सर्वविद्राविणीमुद्रांतर्प्पयतो सर्वा
कर्षिणीमुद्रांतर्प्पयतो सर्ववशंकरीमुद्रांतर्प्पयतो सर्वो
न्मादिनीमुद्रांतर्प्पयतो सर्व महांकुशामुद्रांतर्प्पयतो सर्व खेचरी

पू॰ पं॰

५०

मुद्रात्स्पृप्यंतां बीजमुद्रात्स्पृप्यंतां योनिमुद्रात्स्पृप्यंतां त्रिखं
डामुद्रात्स्पृप्यंतां कामाकर्षिणीनित्याकलात्स्पृप्यंतां बुद्ध्या
कर्षिणीनित्याकलात्स्पृप्यंतां अहंकाराकर्षिणीनित्याल्त्स्पृ कला॰
प्यंतां शब्दाकर्षिणीनित्याकलात्स्पृप्यंतां स्पर्शाकर्षिणी
नित्याकलात्स्पृप्यंतां रूपाकर्षिणीनित्याकलात्स्पृप्यंतां र
साकर्षिणीनित्याकलात्स्पृप्यंतां गंधाकर्षिणीनित्याकला
त्स्पृप्यंतां चित्ताकर्षिणीनित्याकलात्स्पृप्यंतां धैर्याकर्षिणी
नित्याकलात्स्पृप्यंतां स्मृत्याकर्षिणीनित्याकलात्स्पृप्यंतां
नामाकर्षिणीनित्याकलात्स्पृप्यंतां बीजाकर्षिणीनित्या

कलास्तृप्यतां आत्माकर्षिणीनित्याकलास्तृप्यतां अमृता
कर्षिणीनित्याकलास्तृप्यतां शरीराकर्षिणीनित्याकला
स्तृप्यतां अनंगकुसुमास्तृप्यतां अनंगमेखलास्तृप्यतां अ
नंगमदनास्तृप्यतां अनंगमदनातुरास्तृप्यतां अनंगरेखा
स्तृप्यतां अनंगवेगिनीस्तृप्यतां अनंगांकुशास्तृप्यतां अनं
गमालिनीस्तृप्यतां सर्वसंक्षोभिणीशक्तिस्तृप्यतां सर्व
विद्राविणीशक्तिस्तृप्यतां सर्वाकर्षिणीशक्तिस्तृप्यतां सर्वा
ह्लादिनीशक्तिस्तृप्यतां सर्वसंमोहिनीशक्तिस्तृप्यतां सर्व
स्तंभिनीशक्तिस्तृप्यतां सर्वक्षोभिनीशक्तिस्तृप्यतां सर्वजं

पू॰ ५२

भिणीशक्तिस्त्वम्ं मर्ववशंकरीशक्तिस्त्वम्ं सर्वरंजि
नीशक्तिस्त्वम्ं सर्वोन्मादिनीशक्तिस्त्वम्ं सर्वार्थसाध
नीशक्तिस्त्वम्ं सर्वसंपत्प्रदायिनीशक्तिस्त्वम्ं सर्वमं
त्रमयीशक्तिस्त्वम्ं सर्वद्वंद्वक्षयंकरीशक्तिस्त्वम्ं स
र्वसिद्धिप्रदादेवीत्वम्ं सर्वसंपत्प्रदादेवीत्वम्ं सर्व
प्रियंकरीदेवीत्वम्ं सर्वमंगलकारिणीदेवीत्वम्ं स
र्वदुःखविमोचिनीदेवीत्वम्ं सर्वमृत्युप्रशमनीदेवीत्व
म्ं सर्वविघ्नविनाशिनीदेवीत्वम्ं सर्वांगसुंदरीदे
वीत्वम्ं सर्वसौभाग्यदायिनीदेवीत्वम्ं सर्वज्ञादेवी

देवीः
स्तृप्यंतां सर्वशक्तिस्तृप्यंतां सर्वैश्वर्यप्रदादेवीस्तृप्यंतां स
र्वज्ञानमयीदेवीस्तृप्यंतां सर्वव्याधिविनाशिनीदेवीस्तृ
प्यंतां सर्वाधारस्वरूपादेवीस्तृप्यंतां सर्वपापहरादेवी
स्तृप्यंतां सर्वानंदमयीदेवीस्तृप्यंतां सर्वरक्षास्वरूपिणी
देवीस्तृप्यंतां सर्वेप्सितफलप्रदादेवीस्तृप्यंतां वशिनी
वाग्देवतास्तृप्यंतां कामेश्वरीवाग्देवतास्तृप्यंतां मोहि
नीवाग्देवतास्तृप्यंतां विमलावाग्देवतास्तृप्यंतां अरुणा
वाग्देवतास्तृप्यंतां जयिनीवाग्देवतास्तृप्यंतां सर्वेश्वरी
वाग्देवतास्तृप्यंतां कौलिनीवाग्देवतास्तृप्यंतां जृंभण

पूं ५२

कामेश्वरबाणदेवतास्तृप्यतां जृंभणकामेश्वरीबाणदे
वतास्तृप्यतां मोहिनकामेश्वरचापदेवतास्तृप्यतां वशी
करणकामेश्वरपाशदेवतास्तृप्यतां वशीकरणकामे
श्वरीपाशदेवतास्तृप्यतां स्तंभनकामेश्वरांकुशदेवता
स्तृप्यतां स्तंभनकामेश्वर्यंकुशदेवतास्तृप्यतां इच्छाश
क्त्यात्मके रुद्रात्मशक्तिश्रीकामेश्वरीदेवीस्तृप्यतां ज्ञान
शक्त्यात्मके विष्ण्वात्मशक्तिश्रीवज्रेश्वरीदेवीस्तृप्यतां
क्रियाशक्त्यात्मके ब्रह्मशक्तिश्रीभगमालिनीदेवीस्तृप्य
तां परब्रह्मस्वरूपिणीमहाशक्तिस्तृप्यतां सर्वमंत्रेश्व

रीस्तृप्यतां सर्वविघ्नेश्वरीस्तृप्यतां सर्वपीठेश्वरीस्तृप्यतां
सर्ववीरेश्वरीस्तृप्यतां सर्वयोगेश्वरीस्तृप्यतां सर्ववागी
श्वरीस्तृप्यतां सर्वसिद्धीश्वरीस्तृप्यतां श्रीमहाषोडशीदेवी
तृप्यतां इंद्रशक्तिस्तृप्यतां अग्निशक्तिस्तृप्यतां यमशक्तिः
तृप्यतां नैरृतिशक्तिस्तृप्यतां वरुणशक्तिस्तृप्यतां वायु
शक्तिस्तृप्यतां सोमशक्तिस्तृप्यतां ईशानशक्तिस्तृप्यतां
ब्रह्मशक्तिस्तृप्यतां अनंतशक्तिस्तृप्यतां वज्रशक्तिस्तृप्य
तां शक्तिशक्तिस्तृप्यतां दंडशक्तिः खड्गशक्तिस्तृप्यतां
पाशशक्तिस्तृप्यतां ध्वजशक्तिस्तृप्यतां अंकुशशक्तिस्तृ

पू. ५३

त्मने गदाशक्तिंस्तर्पयामि त्रिशूलशक्तिंस्तर्पयामि पद्मशक्तिंस्तर्पयामि चक्रशक्तिंस्तर्पयामि इति परिवारदेवताः संतर्प्य पुनः प्राणायामऋष्यादिकरषडंगन्यासान्विधाय सं

संहारमुद्रया दिदेवीं विसर्जयेत् तीर्थानि स्वस्थाने विसर्जयेत् इति तर्पणविधिः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं सायुधसवाहनसपरिवारसावरणश्रीमहात्रिपुरसुंदरीश्रीपादुकां तर्पयामि नमः इति संतर्प्य ऐशाने ऐं ह्रीं श्रीं श्रीमच्छ्रीगुरुकानंदनाथगुरुश्रीपादुकां तर्पयामि नमः इति त्रिः संतर्प्य वक्ष्ये ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीमच्छ्रीपरमगुरुश्रीपादुकां तर्पयामि नमः नैरऋत्ये

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीमच्छ्रीपरमेष्ठिगुरुश्रीपादुकां तर्पयामि न
मः वायव्ये ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीमच्छ्रीपरमाचार्यगुरुश्रीपादु
कां तर्पयामि नमः इति संतर्प्य तीर्थं च स्वस्थाने विसृज्य
प्राणायामादि पूर्वकं जपं समर्प्य श्रीदेवीस्वरूपादि स्थापये
त् इति तर्पणम् ॐ वज्रोदके [illegible] हुं फट् स्वाहा ततः उत्थाय
मौनी मूलं स्मरन्यागगेहमागत्य जलादिना द्वारदेवताः
पूजयेत् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं स्वधार्णववनष्यायनमः अं आं
इं ईं उं ऊं ऋं ॠं लृं लॄं एं ऐं ओं औं अं अः कं खं गं घं ङं चं छं जं
झं ञं टं ठं डं ढं णं तं थं दं धं नं पं फं बं भं मं यं रं लं वं शं षं

पू॰ ४४

५५

मंह्रंलंहंः नवखंडविराजितायनवरत्नमयद्वीपायनमः
ॐऐंह्रींश्रीनंदनोद्यानायनमः ॐऐंह्रींश्रीस्वर्णप्राकाराय
नमः नद्वारस्यदक्षोत्तरपार्श्वयोरुपर्यधश्च ॐऐंह्रींश्री
गंगणपतयेनमः दक्षे ॐऐंह्रींश्रीक्षंक्षेत्रपालायनमः
वामे ॐऐंह्रींश्रीह्रांह्रारश्रियैनमः उपरि ॐऐंह्रींश्रीदंदे
हल्यैनमः अधः ॐऐंह्रींश्रीकदंववर्कननायनमः ॐऐं
ह्रींश्रीश्रीरत्नमंडपायनमः वाराह्यैनमः अभिसंपूज्य द्वा
रोर्ध्वपार्श्वयोर्दक्षिणे ॐऐंह्रींश्रीमांमहालक्ष्म्यैनमः वा
मे ॐऐंह्रींश्रीसांसरस्वत्यैनमः मध्ये ॐऐंह्रींश्रीडंडुर्गा

यैनमः प्रथः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं द्वां द्वारश्रियैनमः द्वारस्यदक्ष
वामपार्श्वयोरधोर्ध्वः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं शं शंखनिधिवसुधा
राभ्यांनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं गं गणपतयेनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्षें
क्षेत्रपालायनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मां मायायैनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
विं विह्लस्यैनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं गं गंगायैनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
यं यमुनायैनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं धां धात्र्यैनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं विं
विधात्रेनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं दें देहल्यैनमः द्वाराग्रे ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं वं वरुणायनमः इतिपश्चिमद्वारे उत्तरे ऊर्ध्वशाखा
यांश्रावत्महालक्ष्मीमहासरस्वत्यादिदेहल्यंतेसंपूज्य

पूं
४५
45

मध्ये ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वां वटुकाय नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं द्वां द्वारश्रि
यै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सं सोमाय नमः पूर्वद्वारे प्रागवन्महा
लक्ष्म्यादि देहल्यन्तं संपूज्य क्षं क्षेत्रपालाय नमः ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं लं इन्द्राय नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं ग्लौं गणनाथाय न
मः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं द्वां द्वारश्रियै नमः ततो दक्षिणद्वारा
ग्रे अर्घोदकेनाभ्युक्ष्य महालक्ष्मीसरस्वतीगणनाथ
द्वारश्रीशंखनिधिदेहल्यन्तं संपूज्य यं यमाय नमः इ
ति संपूज्य पुनः पश्चिमद्वारं गत्वा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं रत्नसो
पानपंक्तये नमः तामाकृत्य ॐ नीलं तरंगमधिकृत्य

सुशोभमानानीलांशुकाभरणमाल्यविभूषणाढ्या
निद्रापुटेनभुवनानितिरोदधानाखड्गायुधाभगवती
परिपातुवास्मान् इतिश्रीतिरस्करिणींध्यात्वा ऐंनमो
भगवतिमाहेश्वरिपशुजनमनश्चक्षुस्तिरस्करणंकु
रुकुरुस्वाहा निरस्करिणीश्रीपादुकांपूजयामिनमः
इतिसंपूज्य ॐपालितेबहिर्विद्रायैःपरमैश्वर्यशोभि
ते पूर्वपश्चिमेद्वारेभवान्यामंदिरंमहत् इतिध्यात्वा
पश्चिमद्वारायमणिमंडपायनमः इतिध्यात्वापश्चि
मद्वाराग्रेकिंचिद्बहिस्तद्वार्यग्रेषु ॐऐंह्रींश्रींगौंगौरी

पू॰
५८
46

देवीश्रीपादुकांपूजयामितर्पयामिनमः ॐऐंह्रींश्रींलों
लोकयात्रीदेवीश्रीपादुकांपूजयामितर्पयामिनमः
ॐऐंह्रींश्रींवांवागीश्वरीदेवीश्रीपादुकांपूजयामित
र्पयामिनमः ॐऐंह्रींश्रींनवमलदैवौदिंदिव्यौघश्रीपा
दुकांपूजयामितर्पयामिनमः ॐऐंह्रींश्रींसिंसिद्धौ
घश्रीपादुकांपूजयामितर्पयामिनमः ॐऐंह्रींश्रींमा
मानवौघश्रीपादुकांपूजयामितर्पयामिनमः ततः
उत्तरद्वारंगत्वा तथैवाभ्युक्ष्य ॐऐंह्रींश्रींमांमायाश्री
पादुकांपूजयामितर्पयामिनमः ॐऐंह्रींश्रींडंडुंगी

श्रीपादुकांपूजयामितर्पयामिनमः ततःपुनःपूर्ववं
क्षेत्रपादिपूजनं ततःपूर्ववद्वारदक्षिणवामभागयोः
ॐऐंह्रींश्रींभंभद्रकालीश्रीपादुकांपूजयामितर्पयामि
नमः ॐऐंह्रींश्रींस्वंस्वस्तिश्रीपादुकांपूजयामितर्पया
मिनमः ततःपूर्ववत्क्षेत्रपार्यीतं ततोदक्षिणद्वारंगत्वा त
स्यदक्षिणवामभागयोः ॐऐंह्रींश्रींस्वांस्वाहाश्रीपादु
कांपूजयामितर्पयामिनमः ॐऐंह्रींश्रींशुंशुभंकरी
श्रीपादुकांपूजयामितर्पयामिनमः ततःपूर्ववत्क्षे
पादि ततःपश्चिमद्वारंगत्वा मंडपेसंपूज्य तालत्र

पूं ४८

47

यथपूर्वकं तत्तद्वारमाकल्य ततः सिद्धार्थाक्षतादिकुसु
मानि नाराचास्त्रयोगेन गृहीत्वा ओं ऐं ह्रीं श्रीं अपक्रामं
तु भूतानि पिशाचाः प्रेतगुह्यकाः ये चात्र निवसंत्यन्ये
देवता भुवि संस्थिताः अपसर्पंतु ते भूता भुवि संस्थि
ताः ये भूता विघ्नकर्तारस्ते नश्यंतु शिवाज्ञया इति श्र
स्त्रमंत्रमुच्चार्य मंडपांतः प्रोक्ष्य तस्मान्निर्गतानां विघ्ना
नां स्ववामांगमेकोचेन मार्गं दत्वा ओं पाघाडकारिणो
भूता भूमौ ये चांतरिक्षगाः दिविलोके स्थिता ये च ते न
श्यंतु शिवाज्ञया इत्यस्त्रेण वामपार्ष्णिघातानत्रयेणादि

ये भूता॰

व्यहृष्याच भौमान्तरिक्षदिव्यान्विघ्नानुत्सार्य वामपाद
पुरःसरं मंडपान्तः प्रविशेत् ततो मंडपान्तः प्रविश्य व
स्त्रेणद्वारमाच्छाद्य घंटावादनपूर्वकं पंचगव्यार्घ्यतोया
भ्याम स्त्रमंत्रेण मंडपान्तः प्रोक्ष्य नानावर्णरजश्चित्रैः पु
ष्पमाल्यवितानाद्यैर्मंडपमलंकृत्य लाजासिद्धार्थादिभि
र्भित्तिस्तंभादिकमरुणीकृत्य वेदीपरितश्चिरस्थायि
नः प्रदीपान्प्रज्वाल्य कालागर्वादिभिर्धूपयित्वा तदभा
वेनाहशंध्यात्वा ततो मंडपस्य नैर्ऋतकोणे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
वास्तुपुरुषाय नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वास्त्वधीशाय ब्रह्मणे

पू॰
५८

नमः ॐऐंह्रींश्रींईशानभागेकुलनाथायश्रीपादुकांपू
जयामिनमः ॐऐंह्रींश्रींरक्तवर्णद्वादशशक्तिसहित
श्रीदीपनाथायपादुकांपूजयामीतिदीपनाथंसंपूज्य
५८ अस्मिन्देवेदीपनाथनिर्विघ्नसिद्धिहेतवे श्रीचक्रक्रम
पूजार्थमनुज्ञांदीयतांमयि इतिदीपनाथाज्ञांप्राप्य
ततःपश्चिमादि ॐऐंह्रींश्रींद्वारदेवताचतुष्टयमध्य
हन्तर्यैवाश्रीपादुकांपूजयामिनमः ॐऐंह्रींश्रींसुंदर्यै
वाश्रीपादुकांपूजयामिनमः ॐऐंह्रींश्रींसमुखंवा
श्रीपादुकांपूजयामिनमः ॐऐंह्रींश्रींविरूपांवाश्रीपा

ड्कांपूजयामिनमः ॐऐंह्रींश्रींविमलांबाश्रीपादुकां
पूजयामिनमः ॐऐंह्रींश्रींअनयेंबाश्रीपादुकांपूज
यामिनमः ॐऐंह्रींश्रींवेदयेंबाश्रीपादुकांपूजयामि
नमः ॐऐंह्रींश्रींप्रवेदयेंबाश्रीपादुकांपूजयामिनमः
इतिद्वारस्यवामदक्षिणयोर्द्वेद्वे शाक्तीसंपूज्य मध्ये
ॐऐंह्रींश्रींप्रमर्दित्येंबाश्रीपादुकांपूजयामिनमः
इतिपूजयेत् तत्रवस्त्रेणद्वारमाछाय घंटावादनपू
र्वकं ह्रौं इतिमंत्रेणमंत्रितपंचगव्यार्घतोयाभ्याम
स्त्रायफडितिमंडपांतःप्रोक्ष्य तत्रमंडपेप्रदीपमाल्या

पूं

४९

49

दिभिः संपूज्य नैरृते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वास्तुपुरुषाय नमः
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वास्तवीश्वराय नमः ईशाने ॐ ऐं ह्रीं श्रीं कु
लनाथश्रीपादुकां पूजयामि नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं रक्तवर्ण
द्वादशशक्तिसहितश्रीदीपनाथश्रीपादुकां पूजया
मि नमः इति दीपनाथं संपूज्य ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अस्मिन्दे
वे दीपनाथ निर्विघ्नसिद्धिहेतवे श्रीविद्याक्रमपूजा
र्थमनुज्ञां दीयतां मयि इति दीपनाथाज्ञां प्राप्य ॐ ती
क्ष्णदंष्ट्र महाकाय कल्पान्तदहनोपम भैरवाय नम
स्तुभ्यमनुज्ञां दातुमर्हसि ॥ विंदुत्रिकोणहनेचस्रा

रेखान्तमंडितम् चतुर्हस्तपरीमाणेनवस्त्रखंकारयेत्ततः
तस्योपर्यासनेस्थाप्यनिर्भयःसर्वथाशुचिः निवेश्यतत्र
शुद्धान्तःकरणःपूजनंचरेत् इतिभैरवाज्ञाश्चादायस्त्रः
फट् इतिपूजावेदीगत्वा ॐरलवरहूंफट्स्वाहा इतिमं
त्रेणभूमिंसंप्रोक्ष्यासनानिपश्याच्छिवे स्तडहुडकमासी
नस्थान्येषुकंबलेषुवा विहरेषुसमासीनःसाधयेत्ति
हिशुजमो सर्वाकृषणमासतोगर्भच्युतमाइर्टफ्ढुथः
हुडोपनयनहीनेचमस्तंवाहुडकोविदुः निहन्तहुडाकर
णाहीनोपनयनःश्रमात् योमस्तंपंचमेवर्षेतमेवको

पू॰ मलेविदुः काम्यार्थेकंवलंचैवश्रेष्ठंचरक्तकंवलं कृस्मा
प॰ जिनेकाम्यसिद्धिर्मोक्षश्रीर्व्याघ्रचर्मणि कुशासनेमंत्रसि
द्धिर्नात्रकार्याविचारणा धरण्यांदुःखसंहद्धिर्दौर्भाग्यंदा
50 रुजासने वंशासनेदरिद्रःस्यात्पाषाणेव्याधिपीडितः
तृणासनेयशोहानिःपल्लवेचित्तविभ्रमः जपध्यानत
पोहानिःवस्त्रासनंनकारयेत् पंचाशत्कुशतोद्वलात
दर्थेविष्टरःस्मृतः कुशपत्रैश्चतैनैवविष्टरंकारयेद्बुधः
जीवन्यासंततःकृत्वातस्योपरिजपंचरेत् आसनशो
धनेकुयीयथा ओंअस्यश्रीआसनशोधनमंत्रस्य मे

कहहऋषिः मतलेछंदः हूर्मोदेवता श्रांबीजं ह्रींशक्तिः
क्रौंकीलकं श्रासनारोपणेविनियोगः इतिकृतांजलिः
स्मृत्वान्यसेत् ॐऐंह्रींश्रींमेकहहऋषयेनमः शिरसि
ॐऐंह्रींश्रींमतलेछंदसेनमः मुखे ॐऐंह्रींश्रींहूर्मोदेव
तायनमः हृदि ॐऐंह्रींश्रींश्रांबीजायनमः गुह्ये ॐऐंह्रीं
श्रींक्रौंकीलकायनमः नाभौ ॐऐंह्रींश्रींक्रौंशक्तयेन
मः पादयोः श्रासनारोपणेविनियोगः सर्वांगेषु इति
ऋष्यादिन्यासः अथकरन्यासः ह्रींश्रांक्रौंअंगुष्ठाभ्यांन
मः ह्रींश्रांक्रौंतर्जनीभ्यांस्वाहा ह्रींश्रांक्रौंमध्यमाभ्यांव

पृं ५१

52

षट् ह्रीं श्रीं क्लीं अनामिकाभ्यां हुं ह्रीं श्रीं क्लीं कनिष्ठिकाभ्यां
वौषट् ह्रीं श्रीं क्लीं अस्त्राय फट् इति करन्यासः अथ षडंग
न्यासः ह्रीं श्रीं क्लीं हृदयाय नमः ह्रीं श्रीं क्लीं शिरसे स्वाहा
ह्रीं श्रीं क्लीं शिखायै वौषट् ह्रीं श्रीं क्लीं कवचाय हुम् ह्रीं श्रीं
क्लीं नेत्रत्रयाय वौषट् ह्रीं श्रीं क्लीं अस्त्राय फट् अथ ध्यानं
ध्यायेत्कूर्मं महाविष्णुं सर्वाधारस्वरूपकं श्रीवत्सकौस्तु
भंयस्समायुक्तस्थितिकारकं दुष्टनिदारणपरं नील
र्णं चतुर्भुजं शंखचक्रगदापद्मकिरीटवनमालिका
हृष्टभूषाभिर्दिव्यं ध्यायेत्पीतांबरसमाहृतो द्राविणीश्रामि

नीशक्तिपुत्रं देवि विचिंतयेत् इति कृतांजलिं कृत्वा ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं ॐ श्रीं पृथ्वि त्वया धृता लोका देवि त्वं विष्णुना
धृता त्वं च धारय मां देवि पवित्रं चासनं कुरु इति पृथ्वी
प्रार्थ्य पूजास्थानं मूलेन वीक्ष्यास्त्रेण प्रोक्ष्यास्त्रेणैव कु
शैस्त्रिः संताड्य कवचेनाभ्युक्ष्य ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रों ह्रीं क्रों व्या
घ्रचर्मसिंहासनाय नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं शान्ताभिषेके
शान्ताभिषेके हूं फट् स्वाहा ॐ पुष्पकेतुराजार्हाय शता
य सम्यक् संभावय हूं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं पुष्पे पुष्पे महापुष्पे
सुपुष्पे पुष्पसंभवे पुष्पचयावकीर्णे हूं फट् स्वाहा

पू॰
५२
52

इतिमंत्रेणपुष्पंसंशोध्य ततोगंधाक्षतपुष्पैःआसनंपूज
येत् ॐऐंह्रींश्रींमंडूकायनमः ॐऐंह्रींश्रींकालाग्निरुद्रा
यनमः ॐऐंह्रींश्रींमूलप्रकृत्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींआधार
शक्त्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींकूर्मायनमः ॐऐंह्रींश्रींअनंता
यनमः ॐऐंह्रींश्रींवराहायनमः ॐऐंह्रींश्रींपृथिव्यैन
मः ॐऐंह्रींश्रींइक्षुरससमुद्रायनमः ॐऐंह्रींश्रींमदिरा
समुद्रायनमः ॐऐंह्रींश्रींघृतसमुद्रायनमः ॐऐंह्रींश्रीं
दुग्धसमुद्रायनमः ॐऐंह्रींश्रींअंआंइंईं उंऊंऋंॠं लृंॡं
एंऐं ओंऔंअंअः कंखंगंघंङं चंछंजंझंञं टंठंडंढंणं तं

येदेंथेंनें पेंफेंबेंभेंमें येंरेंलेंवें शेंषेंसेंहेंलेंक्षें: नवरत्न

द्वीपाय नमः ... ।

डविराजितायनवरत्नमयद्वीपायनमः ॐऐंह्रींश्रींअं

आंइंईंउंऊंऋंॠंऌंॡंरत्नायनमः लंलंएंऐंओंऔंअंअः

वैडूर्यरत्नायनमः ॐऐंह्रींश्रींकंखंगंघंङंनीलरत्नाय

नमः चंछंजंझंञंविद्रुमरत्नायनमः टंठंडंढंणंमौ

क्तिकरत्नायनमः तंथंदंधंनंमरकतरत्नायनमः पं

फंबंभंमंवज्ररत्नायनमः यंरंलंवंगोमेधरत्नायन

मः ॐऐंह्रींश्रींशंषंसंहंलंक्षंः पद्मरागरत्नायनमः

ॐऐंह्रींश्रींस्वर्णपर्वतायनमः ॐऐंह्रींश्रींनंदनोद्याना

पू॰
५३
53

यनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं कल्पहद्रेभ्योनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं महा
पद्मवनायनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं संतादिषट्कञ्जेभ्योनमः
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इंद्रियाश्वेभ्योनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इंद्रियार्थगजे
भ्योनमः ॐ विचित्ररत्नभूमिकायैनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं विचि
त्रमणिमंडपायनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नवरत्नखचितरत्नम
यवेदिकायैनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं रत्नसिंहासनायनमः ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं सहस्रारपद्मायनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं प्रकृतिमयप
त्रेभ्योनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं विकृतिमयकेसरेभ्योनमः ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं पञ्चबीजभूषितकर्णिकायैनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं धर्मा

यनमः ओंऐंह्रींश्रींज्ञानायनमः ओंऐंह्रींश्रींवैराग्यायन
मः ओंऐंह्रींश्रींऐश्वर्यायनमः ओंऐंह्रींश्रींअधर्मायनमः
ओंऐंह्रींश्रींअज्ञानायनमः ओंऐंह्रींश्रींअवैराग्यायनमः
ओंऐंह्रींश्रींअनैश्वर्यायनमः ओंऐंह्रींश्रींसत्त्वायनमः
ओंऐंह्रींश्रींरंरजसेनमः ओंऐंह्रींश्रींतंतमसेनमः ओंऐंह्रीं
श्रींआंआत्मनेनमः ओंऐंह्रींश्रींअंअन्तरात्मनेनमः ओंऐं
ह्रींश्रींपंपरमात्मनेनमः ओंऐंह्रींश्रींज्ञानात्मनेनमः ओं
ऐंह्रींश्रींमहिषासनायनमः ओंऐंह्रींश्रींयोगपीठासना
यनमः इत्यासनंसंपूज्य ततःपद्मायामासनेशाङ्कमुखोद

पू॰
५४

मुखोपविश्य पश्चिमुखः प्राङ्मुखस्तिष्ठेन्ममुद्गश्चोत्तरामुखः
वश्यार्थे पश्चिमाशास्थो मारणे दक्षिणामुखः उच्चाटनेवा
ग्रमुखो स्तंभने नैर्ऋते स्थितः स्वपुरतः श्रीचक्रे पीठोपरि
संस्थाप्य ततः पुष्पाञ्जलिं गृहीत्वा मूलमुच्चार्य समस्त
प्रगाकटगुप्ततरसंप्रदायकुलकौलनिगर्भरहस्यपरा
पररहस्यपरा पररहस्यातिरहस्यसिद्धयोगिनीचक्रेभ्यो नमः इति मंत्रे
ण पुष्पाञ्जलिं श्रीचक्रोपरि निक्षिपेत् इति संपूज्य तत्र
यथोक्तमासनमास्तीर्यासनेण प्रोक्ष्य ॐ ह्रीं आधारशक्तिक
मलासनाय नमः इति संपूज्य आसनाग्रे ये ॐ ऐं ह्रीं श्रीं

गंगणपतये नमः नैरृते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं दुं दुर्गायै नमः वाय
व्ये ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सं सरस्वत्यै नमः ईशाने ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्षं क्षेत्र
पालाय नमः इति संपूज्य तत्र पद्मासनेनोपविश्य सावि
त्र्यां ध्यायेन्मंत्रं स्वीकुर्यात् तद्विधिरग्रे वक्ष्यामि रक्तांबर
स्रगाभरणभूषितस्तांबूलपूरितमुखः कर्पूरमृगनाभि
सुवासितांगः हारकेयूरांकितशरीरः शिवोहमिति भाव
यन् गुरूपदिष्टविधिना श्रीचक्रं पुरतः संस्थाप्य यावज्जी श्रीचक्रनिर्माल्यप्रकारो यथा
वेत्सुवर्णे स्यात्सप्तविंशतिः रौप्ये नाम्रे द्वादश वर्षाणि
जैषाणमामकं स्फटिके मणिमुक्ताप्रवालाद्यं गंडकीप्रस्तरो

पृ॰
५५ 55

ध्रुवम् प्रशान्तं सर्वकामार्थं सर्वकालं च स्फाटिकम् समरे
त्विष्टेणभाण्डदीक्षितशिल्पिनिर्मितम् एतेषामन्यतमं तत्का
र्यं वित्तानुसारतः मूलेन पुष्पांजलिं क्षिप्त्वा स्ववामाग्रे भूतेभ्यो
नमः अथ भूतबलिं दत्वा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं भूतानि यानीह वसंति
भूतले बलिं गृहीत्वा विधिवत्प्रयुक्तम् अन्यत्र वासं परिक
ल्पयंतु क्षमंतु चान्यत्र नमोस्तु तेभ्यः इति भूतबलिं विसृज्य
उत्तरे पक्षिरूपं भक्षयंतं भक्तानां वैरिसंचयम् शालभैरो द्रु
पाख्यं ध्यायेदुत्तरादिग्गतमिति ध्यात्वा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ नमो भ
गवते शालभशाल्वाय पक्षिराजाय मम शत्रून्नाशय नाश

यह्रौंचचहुंफट्स्वाहा श्रीशालभंजकश्रीपादुकांपूजयामिन
मः तद्यथा ॐऐंह्रींश्रींॐनमोभगवतिशालभंजिकेशत्रुवि
दारिणिममशत्रून्नाशयनाशयहुंफट्स्वाहा श्रीशालभीदेवी
श्रीपादुकांपूजयामिनमः कल्पान्तार्कप्रकाशंत्रिभुवनम
खिलं तेजसापूरयंतंरक्ताक्षंपिंगकेशंरिपुकुलभयदंभी
मदंष्ट्राट्टहासम् शंखंचक्रंगदांचपृथुतरमुसलेचापपा
शांकुशान्वैबिभ्राणंदोर्भिराद्यंमनसिमुररिपुंभावयेच्चक्ररू
पम् इतिध्यात्वा ॐऐंह्रींश्रींॐसहस्रारहुंफट्श्रीसुदर्शना
स्त्रायनमः इतिपूर्वदिशि सजलघनसमानंभीमदंष्ट्रंत्रिने

पृ॰ ५८

56

त्रेभुजगाधरमघोरं रक्तवस्त्रांगरागम् परशुडमरुखड्गान्खेटकेबाणपाशौ त्रिशिखनरकपालेबिभ्रतंभावयामि इतिध्यात्वा ॐ ह्रीं स्फुरस्फुर प्रस्फुर प्रस्फुर घोरघोरतरतनुरूप चट चट प्रचट प्रचट कहकह वमवम बंधबंध घातय घातय हुंफट् अघोररुद्रास्त्रायनमः इतिदक्षिणे ॐ अतिक्रुद्धशालिविकिरणविघ्नमयंमेसमुपस्थितम् सौवर्णांबुजमध्यगांत्रिनयनांसौदामिनीसन्निभां शंखंचक्रवराभयानिदधतीमिंदोःकलांबिभ्रतीम् ग्रैवेयांगदहारकुंडलधरामाखंडलाद्यैःस्तुतां ध्याये विंध्यनिवासिनींशशिमुखींपार्श्वस्थपंचाननामिति

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उत्तिष्ठपुरुष किं स्वपिषि भयं मे समुपस्थितम् -

वनदुर्गांध्यात्वा यदिशक्यमशक्यंवातन्मेभगवतिशम
यस्वाहा श्रीं दुं वनदुर्गायैनमः इतिपश्चिमे वहिस्थाना
न्संपूज्य स्वदक्षेगंधादिपूजोपकरणानिधाय स्ववामेजल
द्रव्यादिकंसंस्थाप्य ह्रांह्रींह्रूंह्रैंह्रौंह्रः फडितिस्मरन्नाराचमु
द्रया दिव्यदृष्ट्याचपुष्पादिकंविलोक्य वामभागस्थंजल
पूर्णकुंभं आमितिवामहस्तेनस्पृष्ट्वा हौंइतिदक्षकराग्रेण
तत्स्थंजलेचस्पृष्ट्वा रमितिदीपाग्निंवाचस्पृष्ट्वा करौप्रक्षा
ल्य वामे ॐऐंह्रींश्रींऐंगुरुपादुकाभ्योनमः दक्षिणे ॐऐं
ह्रींश्रींगंगणपतयेनमः अग्रे ॐऐंह्रींश्रींह्रींपरदेवतायै

पृं
५७
57

नमः इति प्रणम्य मूर्ध्नि संवहमुद्रां विधाय ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौं
सहक्षमलवरय[illegible] सहक्षमलवयऊं सहक्षमलवयरीं
ह्स्रौं श्रीपरपावकसर्वाराध्यसर्वमूर्धपुरन्ताणसर्वेगुरु
स्वयंगुरु श्रीगुरुनाथरहसहक्षमलवयऊं ह्स्रौं सहक्ष
मलवयरीं सहक्षमलवयऊं सहक्षमलवयरीं श्रीशंभु
गुरु स्हौं सहक्षमलवयऊं श्रीअमुकानंदनाथ श्रीपादु कांश्रीअमुका
याश्रीपादु कां पूजयामि नमः इति शिरसि श्रीगुरुपादुकां विन्यस्य
पुनरनयैव विधयागंयादिना स्वशिरसि श्रीगुरुं संपूज्य
गंयादिपंचमुद्राः प्रदर्श्य ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ नमोस्तु गुरवे न

स्मायिहृदेवस्वरूपिणी यस्यवागमृतेनेहंतिविघंसंसारसं
तके इतिनमस्कारमुद्रयाप्रणम्य ॐऐंह्रींश्रींक्लेंक्रोंसौः
इतिस्वगंधद्रव्यमर्दनेनसुरभीकृत्य स्वगंधपुष्पंदत्तक
रेणमर्दयित्वावामकरेणाँघ्रायनिर्मुच्य ॐऐंह्रींश्रींतेभ
वैविलयंयान्तयेमांहिंसन्तिहिंसकाः स्वस्वरोगभयक्ले
शाःपतन्तुरिपुमस्तके इतिमंत्रंपठित्वा नाराचमुद्रयात
त्पुष्पमुत्तरस्यांदिशिदूरेक्षिपेत् ततःपुनःकरशुद्धिंक्रिय
याकरावस्त्रोत्यमर्दनेनसंशोध्य मध्यमयोः ॐऐंह्रीं
श्रींक्लेंनमः ॐऐंह्रींश्रींक्लोंनमः अनामयोः ॐऐंह्रींश्रीं

पू॰
५८
58

सौः कनिष्ठिकयोः ॐऐंह्रींश्रींऐंनमःअंगुष्ठयोः ॐऐंह्रीं
श्रींक्लींनमः तर्जन्योः ॐऐंह्रींश्रींसौःनमःकरतलकरपृ
ष्ठयोः इतिविन्यस्य ॐऐंह्रींश्रींऐंक्लींसौःनमःत्रिपुरसु
न्दरिमांरक्षरक्ष इतिमूर्धादिपादांतंत्रिर्व्यापकंविन्यस्य
पुनरप्याचार्य ऊर्ध्वाधस्तालत्रयं तर्जन्यंगुष्ठघातेनदशदि
ग्बंधनंविधायत्रिशूलाकारयोर्व्यस्तयोःकरयोःस्वमूर्धा
नेपरितस्त्रिर्भ्रामणेनवह्निप्राकारत्रयंचकृत्वा प्राणा
यामत्रयंचविधाय संविन्न्यासापनेअर्थान् संहितयोर्या
संविदामवयोर्मध्येसंविदेवगरीयसी भक्तिनामभवना

शोधयन्निर्गंधावोपद्रूपिणी साधनः संविदीशानिचत्वर्थी
कथिताशिवे ब्राह्मणीश्वेतपुष्पा च क्षत्रिया रक्तपुष्पिका
पीतपुष्पा च वैश्या वै शूद्रा च कृष्णपुष्पिका आनंदेन वि
नाभेश्वेशान चत्वार्यपि निदेवताः तत्र विंदुस्त्रिकोणं हृते च वत्त
रस्त्रं कारयेत्ततः तस्योपरि ओं ह्रीं आधारशक्तये नमः
अनेनासनं संपूज्य संविदं स्थापयेत्सुधीः॥ तस्योपरि करं
दत्वा मंत्रयेत्संविदं शिवे न्यासादिकं ततः ऊर्ध्वान्नादिग्वंध
नपुरस्सरम् अस्य श्रीविजयामंत्रस्य शिवऋषिः त्रिष्टु
प्छंदः श्रीविजयादेवता संवित्शोधने विनियोगः

पू॰ ५९

59

इतिकृतांजलिःस्मृत्वान्यसेत् शिवऋषयेनमः शिरसि
त्रिष्टुप्छंदसेनमो मुखे श्रीविजयादेवतायैनमो हृदि संवित्
शोधनेविनियोगः अंगानिनसंति अथध्यानं पाशांकुशौ
चापवरंचबाणंदोर्भिर्दधानांसकलार्थदात्रीम् दिव्यांब
रांभूषणभूषितांचपद्मासनांश्रीविजयांनमामि इति
ध्यात्वाशोधनंकुर्यात् संविदेब्रह्मसंभूतेब्रह्मपुत्रिसदा
नघे ब्राह्मणानांचतृप्त्यर्थंपवित्राभवसर्वदा ॐऐंह्रींश्रीं
ॐब्राह्मण्यैनमःस्वाहा इतिमंत्रेणब्राह्मींसंशोध्य ॐसि
द्धमूलकृतयेदेविहीनबोधप्रबोधिनिराजप्रजावशंक

रिपुशत्रुपक्षनिसूदिनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं क्षत्रियायै नमः स्वाहा
इति मंत्रेण क्षत्रियां संशोध्य ॐ अज्ञातानेथनदीमाग्रेज्ञाना
ग्निब्रह्मरूपिणि आनंदस्याङ्गतिं प्रीतिं सम्यग्ज्ञाने प्रयच्छमे
ह्रीं वैश्यायै नमः स्वाहा इति मंत्रेण वैश्यां संशोध्य ॐ नम
स्वामिन्नमस्वामि योगमार्गप्रदर्शिनि त्रैलोक्यविजये मा
नः समाधिफलदा भव क्लीं शूद्रायै नमः स्वाहा इति मंत्रेण
शूद्रां संशोध्य अथ वैकेन मंत्रेण सर्वास्ताः शोधयेत्सुधीः
इत्यभिमंत्र्य ॐ अमृते अमृतोद्भवे अमृतवर्षिणि अमृतमा
कर्षय आकर्षय सिद्धिं देहि श्रीमहात्रिपुरसुंदरीपदं मेव

पू॰
५८
60

शमानय स्वाहा इति तदुपरि समयां मूलेन च जप्त्वा आनंदे
श्वरभैरवं भैरवीं च समयां जपेत् धेनुमुद्रयामृतीकृत्य यो
निमुद्रां दर्शयेत् ह्रां मित्यवगुंठ्य फडिति संरक्ष्य मूलं आगच्छ आग
च्छ संतिष्ठ संतिष्ठ सन्निधेहि सन्निधेहि सन्निरुद्ध्यस्व सन्नि
रुद्ध्यस्व संमुखी भव संमुखी भव इत्यावाहनादिमुद्राः संद
र्शयेत् तालत्रयेण दिग्बंधं बाणवामपार्ष्णिघातत्रयेण च त्रि
विधविघ्नानुत्सार्य छोटिकाभिः फडिति दशदिग्बंधनं वि
धाय वामहस्तकृततत्त्वमुद्रया आदौ भ्रूमध्ये आनंदेश्वरं
भैरवीं च त्रिधा संतर्प्य ततो स्वशिरसि स्वगुरुं त्रिवारं वाम

नर्थं स्वल्पदिपरदेवतांचसंतर्प्य संवित्स्वीकारंकुर्वीत

यथा ॐ ऐंवदवदवाग्वादिनिममजिह्वाग्रेस्थिरीभवसर्व कामेश्वरंवातदभावेस्वीजपीत्

सत्ववशंकरिस्वाहा इत्यनेनमुखेजुहुयात् ततआनंद

मयोभूत्वा भूतशुद्धिंकुर्यात्यथा ॐअस्यश्रीभूतशुद्धिम

हामंत्रस्य ब्रह्मऋषिः देवीगायत्रीछंदः आकाशवा

य्वग्निजलभूमयोदेवता ह्रंयंरंलंवंबीजानि ममपांचभौ

तिकशरीरशोधनार्थेजपेविनियोगः अथऋष्यादिन्या

सः ब्रह्मऋषयेनमः शिरसि देवीगायत्रीछंदसेन

मो मुखे आकाशवाय्वग्निजलभूमयोदेवतायैनमो हृ

अनतुसत्त्वप्रभेद

पू॰ दि हं यं रं लं वं बीजानि मम पांचभौतिके नेमो ग्रहे शरी
८१ रशोधनार्थे जपे विनियोगः इति ऋष्यादिन्यासः अथ क
रन्यासः लं रं यं वं हं अनतुसत्त्वप्रभेदात्मने अं अंगुष्ठाभ्यां
-61 नमः लं रं यं वं हं त्मने ईं तर्जनीभ्यां स्वाहा लं रं यं वं हं अन
तुसत्त्वप्रभेदात्मने ऊं मध्यमाभ्यां वषट् लं रं यं वं हं अनतु
सत्त्वप्रभेदात्मने ऐं अनामिकाभ्यां हुम् लं रं यं वं हं अनतु
सत्त्वप्रभेदात्मने औं करतलकरपृष्ठाभ्यां वौषट् लं रं यं वं हं
अनतुसत्त्वप्रभेदात्मने ऐं अस्त्राय फट् इति करन्यासः अ
थ हृदयादिन्यासः अनतुसत्त्वाप्रभेदात्मने हृदयाय न

मः अव्यक्तप्रबोधात्मने शिरसे स्वाहा अचिन्त्यशक्त्यात्मने
शिखायै वषट् अनन्तविद्यात्मने कवचाय हुम् अमेयक
वचात्मने नेत्रत्रयाय वौषट् अलभ्यगम्यात्मने अस्त्राय फट्
इति हृदयादिन्यासः भूर्भुवःस्वरोमिति दिग्बन्धनम् ॥ अथ ध्या
नम् पांचभौतिकसंभूते कलापंचकसंयुते ब्रह्मादिपंच
संयुक्ते पंचीकरणवर्गकम् पंचपंचात्मकमिदं शिवरूपे
तनुं भजे इति ध्याने ॥ पादादिजानुपर्यन्ते पृथ्वीस्थाने चतुर
स्रे वज्रलाञ्छिते पीतवर्णे ब्रह्मदैवते निवृत्तिकलाधिष्ठिते
लेबीजयुते ध्यात्वा जान्वादिनाभिपर्यन्ते अपांस्थाने शुक्लव

पांचभौतिकं पृथिवीजलतेजवायुआकाश ॥ कलापंचकं निवृत्तिकला, प्रतिष्ठाकला, विद्याकला, शान्ताकला, शान्त्यतीताकला ॥
ब्रह्मादिपंचकं, ईशानब्रह्म, तत्पुरुष, वामदेव, अघोर, सद्योजात ॥ पंचीकरणं द्विधाविधायचैकैकं चतुर्धा प्रथमं पुनः, स्वस्वेतरद्वितीयांश
योजनात्पंचपंचते ॥॥

पृ. ८२

62

णीमर्धचंद्राकारं शृंगद्वयेपि पद्मलांछितं विष्णुदैवतं प्रति
ष्ठाकलाधिष्ठितं वंबीजयुक्तं ध्यात्वा नाभ्यादिकंठपर्यंतं व
ह्निमंडलं स्वस्तिकोपेतं त्रिकोणाकारं रक्तवर्णं रुद्रदैवतं
विद्याकलाधिष्ठितं रंबीजयुतं ध्यात्वा कंठादिभ्रूमध्यपर्यं
तं वायुमंडलं षट्कोणाकारं षड्बिंदुलांछितं हंसोपेतं
कृष्णवर्णमीश्वरदैवतं शांतिकलाधिष्ठितं यंबीजयुक्तं ध्या
त्वा भ्रूमध्यादिब्रह्मरंध्रांतं आकाशस्थाने वृत्ताकारं ध्वज
लांछितं धूम्रवर्णं सदाशिवदैवतं शांत्यतीताकलाधिष्ठि
तं हंबीजयुतं ध्यात्वा तत्र पंचभूतमये देहे धर्मकंदसमुद्भू

नेज्ञाननालकमैश्वर्याष्टदलोपेतं परवैराग्यकर्णिकं स्व
हृदयारविंदं ध्यात्वा तत्कर्णिकायां जीवात्मानमाराग्रमा
त्रंप्रदीपकलिकाभास्वरमनादिमन्त्रासंछन्नंपरंचिद्रूपंसं
चिंत्य प्रागुक्तरूपेणमूलाधारात्कुंडलिनीमुत्थाप्य सुषु
म्णावर्त्मनामूलाधाराद्यनाहतान्तस्थवर्णाधिदेवताग्रेस
मीहृदयकमलमानीय तयाकवलीकृतंजीवात्मानंध्या
यन् सुषुम्णावर्त्मनाविशुद्ध्यादिचक्रस्थवर्णाधिदेवताग्र
सेतीं ब्रह्मरंध्रंनीत्वा तत्रास्थितसहस्रदलकमलकर्णि
कामध्यवर्तिनिपरमात्मज्योतिषिसवर्णवर्णदेवताकं

पूं
६३
63

वकं जीवात्मानं हंस इति मंत्रेण संयोज्य कुंडलिनीस्व
स्थानमानीय तत्र संहारं कुर्यात् तत्र पृथिवीस्थाने पादें
द्रियगमनक्रियागंतव्यंगंधघ्राणपृथिवीब्रह्मनिवृत्ति
समानवायून्संस्मृत्य ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रां ब्रह्मणे पृथिव्यधि
पतये निवृत्तिकलात्मने हुं फट् स्वाहा इति मंत्रेण तान्कुं
डलिनीद्वारा अपां मध्ये संहरेत् ततोऽपां स्थाने हस्तदान
दातव्यरसरसनाजलविष्णुप्रतिष्ठादानान्संचिंत्य ॐ ह्रीं
विष्णवे जलाधिपतये प्रतिष्ठाकलात्मने हुं फट् स्वाहा
इति तान्सर्वान् कुंडलिनीद्वारा वह्निमध्ये संहरेत् ततो

वह्निस्थाने पायुविसर्गविसर्जनीयरूपचक्षुर्वह्निरुद्रवि
द्याख्यानात्संस्मरेत् ॥ ॐ ह्रूं रुद्रायतेजोऽधिपतये विद्याक
लात्मने हूं फट् स्वाहा ॥ इति तान्सर्वान्वायुमंडले संहरेत् । त
तो वायुस्थाने उपस्थानंदत्वग्विषयस्पर्शस्पृष्टव्यत्वक्वा
य्वीश्वरशान्त्यः पानात्संस्मरेत् ॥ ॐ ह्रैं ईश्वराय वाय्वधिपत
ये शान्तिकलात्मने हूं फट् स्वाहा ॥ इति तान्सर्वानाकाशस्था
ने संहरेत् ॥ ततश्चाकाशस्थाने वाग्वचनवक्तव्य शब्दश्रो
त्राकाशसदाशिवशान्त्यतीताप्राणात्संस्मरेत् ॥ ॐ ह्रौं सदा
शिवायाकाशाधिपतये शान्त्यतीताकलात्मने हूं फट् स्वा

पू: ८४

64

हा इतितान्सर्वान्कुंडलिन्यां संहृत्य तां बिंदुशक्तौ बिंदुश
क्तिं नादशक्तौ नादशक्तिं परमशक्तौ प्रणवेन संहृत्य
ॐ ह्रीं हूं फट् स्वाहा इति तां परमशक्तिं पूर्वोक्तपरमात्मनि
योज्य ॥ केवलशरीरे वामकुक्षौ पापपुरुषं विंतयेद्यथा ॥
ॐ वामकुक्षिस्थितं पापपुरुषं कज्जलप्रभं ब्रह्महत्याशि
रस्कं च स्वर्णस्तेयभुजद्वयं सुरापानहृदायुक्तं गुरुतल्पक
टिद्वयं तत्संसर्गिपदद्वंद्वमंगप्रत्यंगपातकं २ उपपात
करोमाणं रक्तश्मश्रुविलोचनं अधोमुखं कृष्णवर्णमंगु
ष्ठपरिमाणकम् समस्तासुरपत्नीनां वधेन कल्मषात्म

कम् खड्गचर्मधरं क्रुद्धं पापं ह्रदो विचिंतयेत् ३ इतिपाप
पुरुषं विचिंत्य वामनासारंध्रेण यं बीजेन सह वायुमा
पूर्य नाभिस्थषट्कोणाकारे वायुमंडले संयोज्य तत्रय
मितिवायुबीजं कृष्णवर्णं संचिंत्य कुंभकेन यमिति वायु
बीजमावर्तयेत्तदुत्थितेन महावायुना सपापपुरुषं स्व
शरीरस्थं संशोष्य वायुं दक्षिणनासया विरेच्य पुनर्दक्षि
णनासया रं बीजेन सह वायुमापूर्य मूलाधारे संयोज्य
तत्रस्थवह्निमंडले रमिति वह्निबीजं रक्तवर्णं विचिंत्य
कुंभकेन रमिति बीजमावर्तयेत्तदुत्थितेन महावह्निना स

पूः ६५

65

पापपुरुषं स्वशरीरस्थं संदह्य पापपुरुषभस्मना सहितं
वायुं वामनासया विरेच्य पुनर्वामनासया वं बीजेन सह
वायुमापूर्य ब्रह्मरंध्रे संयोज्य तत्रस्थ विश्वेद्रमंडले वमि
त्यमृतबीजं शुक्लवर्णं विचिंत्य कुंभकेन वं बीजमावर्त
येत् तत्रस्थामृतधारया स्वदेहं भस्मप्लुतं विभाव्य तेवायु
दक्षिणनासया विरेच्य पुनर्दक्षनासया लं बीजेन सह वा
युमापूर्य मूलाधारस्थ पार्थिवमंडले संयोज्य तत्र लमि
ति पृथ्वीबीजं पीतवर्णं संचिंत्य कुंभकेन लं बीजमाव
र्तयेत् तद्दृढतेन तेजसामृतप्लावितं भस्म घनीकृत्य ॥ ते

वायुं वामनासया विरेच्य पुनर्वामनासया मायाबीजेन
वायुमापूर्य मूलाधारस्थविंदुमध्ये मायाबीजं स्फुरद्बाला
र्कवर्णं संचिंत्य कुंभकेन मायाबीजमावर्तयेत्तेन करचर
णाद्यवयवसमेतं स्वदेहं निष्पन्नं विभाव्य तेन वायुं दक्षना
सया विरेचयेत् इति स्थूलशरीरं निष्पाद्य सूक्ष्मशरीरं नि
ष्पादयेत् तत्र पूर्वोक्तसहस्रारकमलस्थपरमात्मनः स
काशात्सकलजगत्सिसृक्षाविजृंभितपरब्रह्मेच्छारूपिणीं
परशक्तिं ॐ ह्रीं नमः इति मंत्रेण शिरः स्वस्थानमानीय ततो
नादशक्तिं ततो विंदुशक्तिं प्रणवेन सृष्ट्वा विंदुशक्तेः स

वृमिश्र मिसलौ

पृ. ९९

66

काशात्सकलजगत्सृष्टिहेतुभूतां कुंडलिनीं प्रणवेन निः
सार्य ततः ॐ ह्रौं सदाशिवायाकाशाधिपतये शांत्यतीता
कलात्मने नमः इति प्राणं शांत्यतीतां सदाशिवाकाशश्रो
त्रशब्दवक्त्रव्यवचनवाक् आकाशस्थाने स्थापयेत् ततः
आकाशमंडलात् ॐ ह्रैं ईश्वराय वाय्वधिपतये शांतिक
लात्मने नमः इत्यपानं शांतीश्वरवायुत्वकस्पर्शहस्त
व्यानहृषयानेदोपस्थान्वायुस्थाने स्थापयेत् ततः ॐ ह्रुं
रुद्राय तेजोधिपतये विद्याकलात्मने नमः इति व्यानं वि
द्यारुद्रतेजश्चक्षूरूपविसर्जनीयविसर्गपायुनग्निस्थाने

स्थापयेत् ततः ॐ ह्रीं विस्नवे जलाधिपतये प्रतिष्ठाक
लात्मने नमः इति उदानप्रतिष्ठा विस्नजलरसनारसदा
नव्यदानहस्तानुपोस्थाने स्थापयेत् ततः ॐ ह्रां ब्रह्मणे
पृथिव्याधिपतये निवृत्तिकलात्मने नमः इति समानानि
वृत्ति ब्रह्मपृथिवीघ्राणगंधगंतव्यगमनपादान् पृथि
वीस्थाने स्थापयेत् ततः प्रणवेन कुंडलिनीं स्वस्थाने स्था
पयित्वा नादशक्तिबिंदुशक्तिपरमशक्तीनां प्रणवेन
स्वदेहे व्याप्तिं विभाव्य सोहमिति मंत्रेण ब्रह्मरंध्रस्य पर
मात्मनः सकाशात्कुंडलिनीजीवात्मानेव संपृतवर्णा

वर्णाधिदेवतासहितमातृकादिचक्रेषु तत्तद्वर्णाधिदे
वताःस्थापयन् हृदयकमलमानीय हृदयकमलेजी
वात्मानंस्थापयित्वा कुंडलिनीसुषुम्णामार्गेणमणिपू
रकादिचक्रेषु तत्तद्वर्णाधिदेवताःस्थापयन्मूलाधा
रंनीत्वा तत्रस्थापयेत् ततःस्वशरीरंनिरस्तसकलकल्म
षंदेवताराधनयोग्यंविभाव्य प्राणप्रतिष्ठांकुर्यात् इति
भूतशुद्धिविधिः॥ अथप्राणप्रतिष्ठा ॐअस्यश्रीप्राणप्रति
ष्ठामंत्रस्य श्रीब्रह्मविष्णुशिवाऋषयः ऋग्यजुःसामा
निछंदांसि पराप्राणशक्तिर्देवता आंबीजं ह्रींशक्तिः

क्रौंकीलकं ममश्रीप्राणप्रतिष्ठार्थेविनियोगः इतिकृ
तांजलिःस्मृत्वान्यसेत् श्रीब्रह्मविष्णुशिवऋषिभ्योनमः
शिरसि ऋग्यजुःसामछंदोभ्योनमः मुखे पराप्राणश
क्तिदेवतायैनमः हृदये आंबीजायनमो गुह्ये ह्रींशक्त
येनमः पादयोः क्रौंकीलकायनमः नाभौ ममप्राणप्र
तिष्ठार्थेविनियोगः सर्वांगेषु इतिऋष्यादिन्यासः अथ
करन्यासः ॐआंह्रींक्रौंअंकंखंगंघंङंआआकाशवाय्वग्निस
लिलपृथिव्यात्मनेआंअंगुष्ठाभ्यांनमः ॐआंह्रींक्रौंइंचं
छंजंझंञंईंशब्दस्पर्शरूपरसगंधात्मनेईंतर्जनीभ्यांस्वा

पू॰
९८
68

ह्वा ॐ श्रां ह्रीं क्रौं ङं टं ठं डं ढं णं श्रोत्रत्वक्चक्षुर्जिह्वाघ्राणात्म
नेऽङ्गमध्यमाभ्यां वषट् ॐ श्रां ह्रीं क्रौं तं थं दं धं नं वाक्पा
णिपादपायूपस्थात्मने ऐं अनामिकाभ्यां हुं ॐ श्रां ह्रीं क्रौं
ॐ पं फं बं भं मं वचनादानविसर्गानन्दात्मने औं कनि
ष्ठिकाभ्यां वौषट् ॐ श्रां ह्रीं क्रौं यं रं लं वं शं षं सं हं ळं क्षः
मनोबुद्ध्यहंकारचित्तात्मने अः करतलकरपृष्ठाभ्यां फट्
इति करन्यासः अथ षडङ्गन्यासः ॐ श्रां ह्रीं क्रौं अं कं खं गं घं
ङं आकाशवाय्वग्निसलिलपृथिव्यात्मने आं हृदयाय न
मः ॐ श्रां ह्रीं क्रौं इं चं छं जं झं ञं शब्दस्पर्शरूपरसगन्धात्म

नेईं शिरसे स्वाहा ॐ श्रां ह्रीं क्रों ङं टं ठं ढं डं णं श्रोत्रत्वक्चक्षुर्जि
ह्वाघ्राणात्मने ऊं शिखायै वषट् ॐ श्रां ह्रीं क्रों पं तं थं दं धं नं
वाक्पाणिपादपायूपस्थात्मने पैं कवचाय हुं ॐ श्रां ह्रीं क्रों
ॐ पं फं बं भं मं वचनादानविसर्गगमनानन्दात्मने ॐ नेत्रत्र
याय वौषट् ॐ श्रां ह्रीं क्रों यं रं लं वं शं षं सं हं लं क्षं मनोबु
द्ध्यहंकारविज्ञानात्मने श्रः अस्त्राय फट् इति षडङ्गन्यासः ततः
नाभ्यादिपादद्वयान्ते श्रां नमः हृदादिनाभ्यन्ते ह्रीं नमः मूर्धा
दिहृदन्ते क्रों नमः हृदय कमलमध्ये ॐ पैं ह्रीं श्रीं यं त्वगा
त्मने नमः पूर्वदले ॐ पैं ह्रीं श्रीं रं असृगात्मने नमः पश्चिमे

पू॰
८९
69

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लं मांसात्मने नमः आग्नेये ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वं मेद
सात्मने नमः वायव्ये ॐ ऐं ह्रीं श्रीं शं अस्थ्यात्मने नमः ईशा
ने ॐ ऐं ह्रीं श्रीं षं मज्जात्मने नमः नैरृते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सं शुक्रा
त्मने नमः उत्तरे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हं प्राणात्मने नमः दक्षिणे ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं लं जीवात्मने नमः पुनः कर्णिकामध्ये ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
हंः परमात्मने नमः इति विन्यस्य ध्यायेद्यथा ॐ रक्ताब्धिपो
तारुणपद्मसंस्थां पाशांकुशाविक्षुशरासबाणान् शूलं
कपालं दधतीं कराब्जैः रक्तां त्रिनेत्रां प्रणमामि देवीं इति ध्या
त्वा हृदि हस्तं निधाय ॐ आं ह्रीं क्रों यं रं लं वं शं षं सं हं हौं हंः

श्रीकामेश्वरशिव युतश्रीमहात्रिपुर सुंदर्याः ४

सः सोऽहं श्रीकामेश्वरशिवयुतश्रीमहात्रिपुरसुंदर्याः प्रा
णा इह प्राणाः ॐ आं ह्रीं क्रों यं रं लं वं शं षं सं हं हौं हंसः सो
ऽहं जीव इह स्थितः ॥ सर्वेन्द्रियाणि इह स्थितानि ॐ आं ह्रीं क्रों
यं रं लं वं शं षं सं हं हौं हंसः सोऽहं वाङ्मनस्त्वक्चक्षुः जिह्वाश्रो
त्रघ्राणप्राणा इहागत्य सुखं चिरं तिष्ठन्तु स्वाहा इति प्राण
प्रतिष्ठां त्रिः सकृद्वा जप्त्वा ॥ निजवपुर्ज्योतिर्मयं ध्यायेत्
इति प्राणप्रतिष्ठा अथ मातृकान्यासः तत्र स्वरैः पूरकः
कादिमान्तैः कुंभकः ॥ यादिभी रेचकः ॥ इति मातृकाप्राणा
यामं कृत्वा संकल्पं कुर्यात् तत्रादावन्तर्मातृकान्यासः

पू: ८:

ॐअस्यश्रीअंतर्मातृकान्यासस्य श्रीब्रह्माऋषिः गायत्रीछं
दः श्रीअंतर्मातृकासरस्वतीदेवता हलोबीजानि स्वराः
शक्तयः अव्यक्तंकीलकं ममश्रीमहात्रिपुरसुंदर्यंगत्वे
न्यासेविनियोगः इतिप्रांजलिःस्तत्वान्यसेत् श्रीब्रह्मऋ
षयेनमः शिरसि गायत्रीछंदसेनमः मुखे श्रीअंतर्मातृ
70

सरस्वती: कादेवतायैनमः हृदि हल्भ्योबीजेभ्योनमः गुह्ये स्वरेभ्यः
शक्तिभ्योनमः पादयोः अव्यक्तायकीलकायनमः नाभौ
ममश्रीमहात्रिपुरसुंदर्यंगत्वे न्यासेविनियोगः इति
ऋष्यादिन्यासः अथकरन्यासः ॐऐंह्रींश्रीअंकंखंगंघं

ङं आं अङ्गुष्ठाभ्यां नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इं चं छं जं झं ञं ईं तर्जनी
भ्यां स्वाहा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उं टं ठं डं ढं णं ऊं मध्यमाभ्यां वषट्
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं तं थं दं धं नं ऐं अनामिकाभ्यां हुं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
ओं पं फं बं भं मं औं कनिष्ठिकाभ्यां वौषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं यं रं
लं वं शं षं सं हं ळं क्षं अः करतलकरपृष्ठाभ्यां फट् इति
करन्यासः अथ षडङ्गन्यासः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं कं खं गं घं ङं
आं हृदयाय नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इं चं छं जं झं ञं ईं शिरसे स्वा
हा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उं टं ठं डं ढं णं ऊं शिखायै वषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
एं तं थं दं धं नं ऐं कवचाय हुं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ओं पं फं बं भं मं औं

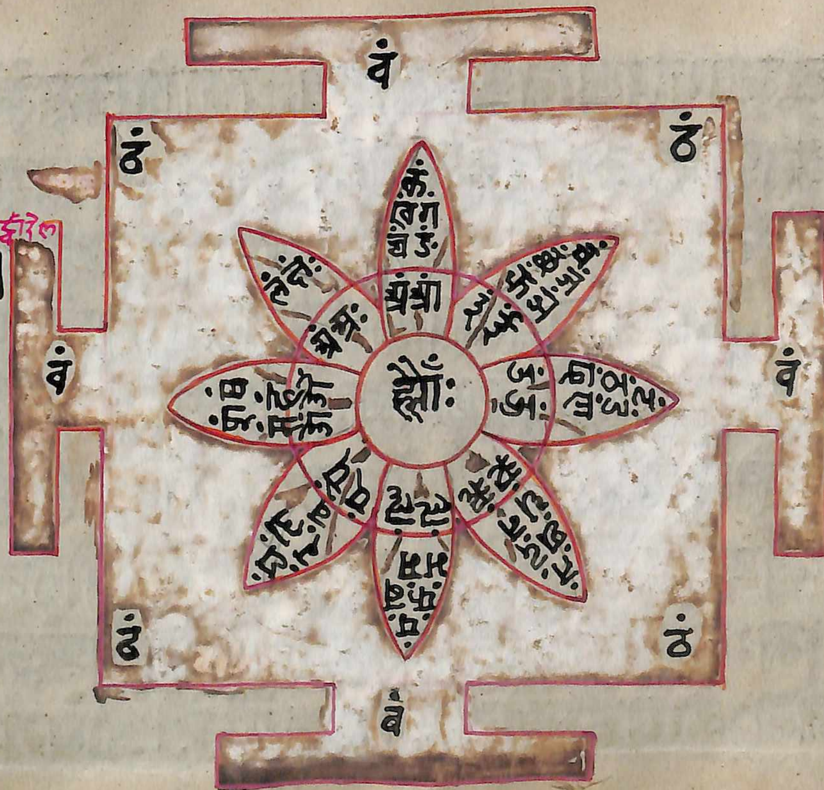
पृं
७९

71

कनिष्ठिकाभ्यां वौषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं यं रं लं वं शं षं सं हं ळं क्षः
अः करतलकरपृष्ठाभ्यां फट् इति करन्यासः अथ षडङ्ग
न्यासः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं कं खं गं घं ङं आं हृदयाय नमः ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं इं चं छं जं झं ञं ईं शिरसे स्वाहा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उं टं ठं डं ढं
णं ऊं शिखायै वषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं तं थं दं धं नं ऐं कवचाय
हुं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ओं पं फं बं भं मं औं नेत्रत्रयाय वौषट् ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं अं यं रं लं वं शं षं सं हं ळं क्षः अः अस्त्राय फट् इति षडङ्ग
न्यासः अथ ध्यानं ॐ व्योमेन्द्वोरसनार्णकर्णिकमवोहं
हैः स्फुरत्केसरं पत्रान्तर्गतपंचवर्गयशलार्णादिचिव

व्योम हकारः इंदुः सकारः, औः रसनान्तं विसर्गः तेन ह्सौः ॥ अर्णो स्वरा एवं अकारादिषोडशान्तस्वराः एवं
दूंदैः युग्मान्तरैः स्फुरत्केसरं पंच वर्गा कवर्ग, चवर्ग, टवर्ग, तवर्ग, पवर्ग, य० श० लं क्षः ॥

गंक्रमात् ॥ ग्राग्रा
स्वस्त्रिषुलेतले
गलिषुजाह्वोणी
षुरेणाहते व
र्णोज्ञशिरसिस्थि
तेविघ्नगदघ्नधे
स्मिन्स्तुजयं ॥ ३
तिवर्णकमले
शिरसिध्यात्वा

पु॰
७२
72

मूलाधारस्थनिष्क्रम्य प्रबुद्धां शशिकुंडली ज्वलत्पावकसं
काशां सूक्ष्मतेजःस्वरूपिणी मूलाधाराच्छिरःपद्मं स्पृशं
तीं विद्युदाकृतिं तया स्पृष्टशिरःपद्मादमृतौघस्वरूपिणः
निर्गतान्मातृकावर्णान्सुषुम्णावर्त्मना तनुं॥ व्यापयित्वा
स्थितान्सर्वान्, एवं ध्यात्वा प्रविन्यसेत्॥ इति सूक्ष्मरूपो ध्यात्वा
न्यसेत् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं आं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
इं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ईं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऊं
नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऋं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॠं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऌं
नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॡं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं न

मः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ओं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं औं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं न
मः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अः नमः इति कंठे षोडशदले ॐ ऐं ह्रीं श्री
कं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं खं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं गं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्री
घं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ङं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्री
छं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं जं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं झं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्री
ञं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं टं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ठं नमः इति अनाह
ते द्वादशदले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं डं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ढं नमः ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं णं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं तं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं थं नमः ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं दं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं धं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नं नमः ॐ

पू॰ ७३

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं पं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं फं नमः इति नाभौ दशदले ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं बं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं भं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मं नमः ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं यं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं रं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लं नमः इति लि
ङ्गमूले षड्दले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं शं नमः ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं षं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सं नमः इति मूलाधारे चतुर्दले ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं हं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्षं नमः इति भ्रूमध्ये द्विदले इति
सृष्टिक्रमेणान्तर्मातृकान्यासः अथ स्थितिक्रमेण ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं डं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ढं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं णं नमः ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं तं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं थं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं दं नमः ॐ ऐं ह्रीं

स्थितिन्यासो गृहस्थ
स्य संहारो वनिनो यतेः
ब्रह्मचारिण उत्पत्तिः स्त्रि
यः शूद्रस्य चेष्टितः इति ॥
रत्नार्चनचंद्रिकायां

श्रीं यं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं पं नमः ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं फं नमः इति मणिपूरे दशदले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वं नमः ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं भं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं यं नमः ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं रं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लं नमः इति स्वाधिष्ठाने षट्दले
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं शं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं षं नमः
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सं नमः इति मूलाधारे चतुर्दले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हं न
मः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्षं नमः इति भ्रूमध्ये द्विदले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं न
मः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं आं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ईं न
मः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऊं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऋं न

पृ ७४

75

मः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॠं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लृं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लॄं न
मः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ओं न
मः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं औं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अः
नमः इति कंठे षोडशदले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं कं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
खं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं गं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं घं नमः ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं ङं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं छं नमः ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं जं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं झं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ञं नमः ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं टं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ठं नमः इति अनाहते द्वादशदले इ
त्रिस्थि ति क्रमेणांतर्मातृकान्यासः अथ संहारक्रमेण ॐ ऐं ह्रीं

श्रीं हं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्षं नमः इत्याज्ञाचक्रे द्विदले ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं वं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं शं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं षं नमः ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं सं नमः इति मूलाधारे चतुर्दले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं बं न
मः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं भं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं यं न
मः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं रं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लं नमः इति स्वाधिष्ठाने
षड्दले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं डं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ढं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
णं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं तं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं थं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
दं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं धं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
पं नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं फं नमः इति मणिपूरे दशदले ॐ ऐं ह्रीं

पू॰
७५

75

श्रीकंनमः ॐऐंह्रींश्रीखंनमः ॐऐंह्रींश्रीगंनमः ॐऐंह्रीं
श्रीघंनमः ॐऐंह्रींश्रीङंनमः ॐऐंह्रींश्रीचंनमः ॐऐंह्रींश्री
छंनमः ॐऐंह्रींश्रीजंनमः ॐऐंह्रींश्रीझंनमः ॐऐंह्रींश्री
ञंनमः ॐऐंह्रींश्रीटंनमः ॐऐंह्रींश्रीठंनमः इत्यनाहते
द्वादशदले ॐऐंह्रींश्रीअंनमः ॐऐंह्रींश्रीआंनमः ॐऐंह्रीं
श्रीइंनमः ॐऐंह्रींश्रीईंनमः ॐऐंह्रींश्रीउंनमः ॐऐंह्रींश्री
ऊंनमः ॐऐंह्रींश्रीऋंनमः ॐऐंह्रींश्रीॠंनमः ॐऐंह्रींश्री
ऌंनमः ॐऐंह्रींश्रीॡंनमः ॐऐंह्रींश्रीएंनमः ॐऐंह्रींश्री
ऐंनमः ॐऐंह्रींश्रीओंनमः ॐऐंह्रींश्रीऔंनमः ॐऐंह्रींश्री

श्रेंनमः ॐऐंह्रींश्रींश्रें नमः इतिविशुद्धौषोडशदले इति
संहारक्रमेणमातृकान्यासः अथबहिर्मातृकान्यासः
तत्रादौप्राणायामः स्वरैःपूरकः कादिभिःकुंभकः यादि
भीरेचकः ॐअस्यश्रीबहिर्मातृकान्यासस्य ॐऐंह्रींश्रींश्री
ब्रह्माऋषिः ॐऐंह्रींश्रींगायत्रीछंदः ॐऐंह्रींश्रींश्रीबहिर्मा
तृकासरस्वतीदेवता ॐऐंह्रींश्रींहलोबीजानि ॐऐंह्रींश्रीं
स्वराःशक्तयः ॐऐंह्रींश्रींअव्यक्तंकीलकं ममश्रीमत्त्रिपुर
सुदर्यंगत्वेन्यासेविनियोगः इतिप्रांजलिःस्मृत्वान्यसेत्
ॐऐंह्रींश्रींश्रींब्रह्मऋषयेनमः शिरसि ॐऐंह्रींश्रींगाय

पृ॰ ७९
76

त्रैष्टुप्छन्दसेनमो मुखे ॐऐंह्रींश्रींश्रींवह्निमीलकासरस्वतीदेव
तायैनमो हृदि ह्स्ल्भ्योवीजेभ्योनमो गुह्ये ॐऐंह्रींश्रींस्वरे
भ्यःशक्तिभ्योनमः पादयोः ॐऐंह्रींश्रींअव्यञ्जनायकीलका
यनमः नाभौ ममश्रीमत्त्रिपुरसुंदर्यंगत्वेन्यासेविनियोगः
सर्वांगेषु इतिऋष्यादिन्यासः अथकरन्यासः ॐऐंह्रींश्रीं
अंकंखंगंघंङं·आंअंगुष्ठाभ्यांनमः ॐऐंह्रींश्रींइंचंछंजंझंञं
ईंतर्जनीभ्यांस्वाहा ॐऐंह्रींश्रींउंटंठंडंढंणंऊंमध्यमाभ्यांव
षट् ॐऐंह्रींश्रींएंतंथंदंधंनंऐंअनामिकाभ्यांहुं ॐऐंह्रींश्रीं
ॐपंफंबंभंमंऔंकनिष्ठिकाभ्यांवौषट् ॐऐंह्रींश्रींअंयंरंलं

वं शं षं सं हं लं क्षं: अः करतलकरपृष्ठाभ्यां फट् इतिकरन्या
सः अथषडंगन्यासः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं कं खं गं घं ङं आं हृदया
यनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इं चं छं जं झं ञं ईं शिरसे स्वाहा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
उं टं ठं डं ढं णं ऊं शिखायै वषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं तं थं दं धं नं ऐं
कवचाय हुं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ओं पं फं बं भं मं औं नेत्रत्रयाय वौषट्
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं यं रं लं वं शं षं सं हं लं क्षं: अः अस्त्राय फट् इतिष
डंगन्यासः अथध्यानं ॐ पंचाशद्वर्णभेदैर्विहितवदनदोः भुजद्वयं
पादहृत्कुक्षिवक्षो देशांभास्वत्कपर्दाकलितशशिकला
मिंदुकुंदावदातां अक्षस्रक्कुंभचिंतालिखितवरकरांत्रीक्ष

सूं ११

णांपद्मसंस्था मच्छाकल्पामतुच्छस्तनजघनभरांभारती
तांनमामि इतिध्यात्वा दक्षोर्ध्वकरमारभ्यदक्षाधःकरपर्यं
तमाद्युथध्याने ॐऐंह्रींश्रींह्सौः अंआंइंईं उंऊंऋंॠं लृंलॄंएं
ऐं ओंऔं अंअः कंखंगंघंङं चंछंजंझंञं टंठंडंढंणं तंथंदं
धंनं पंफंबंभंमं यंरंलंवं शंषंसंहंलंक्षंः ह्सौः ॐऐंह्रींश्रीं
नमः इतिमूर्धादिपादांतंव्यापकंविन्यस्यन्यासंकुर्यात् ॐ
ऐंह्रींश्रींअंनमः शिरसि ॐऐंह्रींश्रींआंनमः मुखवृत्ते ॐऐं
ह्रींश्रींइंनमः दक्षनेत्रे ॐऐंह्रींश्रींईंनमः वामे ॐऐंह्रींश्रीं
उंनमः दक्षकर्णे ॐऐंह्रींश्रींऊंनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींऋंन

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऌं दक्षगंडे

मः दक्षनसि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऋं नमः वामायां ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॡं न
मः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं नमः ऊर्ध्वोष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं नमः अ
धरे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ओं नमः ऊर्ध्वदन्तेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं औं नमः अ
धोदन्तेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं नमः ललाटे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अः नमः
जिह्वायां ॐ ऐं ह्रीं श्रीं कं नमः दक्षबाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं खं
नमः कूर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं गं नमः मणिबन्धे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं घं न
मः अङ्गुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ङं नमः अङ्गुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
चं नमः वामबाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं छं नमः कूर्परे ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं जं नमः मणिबन्धे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं झं नमः अङ्गुलिमूले

पृ॰ ७८

78

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं जं नमः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं टं नमः दक्षपादक
ष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ठं नमः जानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं डं नमः गुल्फे ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं ढं नमः अंगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं णं नमः अंगुल्य
ग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं तं नमः वामपादकेष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं थं नमः
जानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं दं नमः गुल्फे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं धं नमः अंगु
लिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नं नमः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं पं नमः
दक्षपार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं फं नमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं बं नमः पृष्ठे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं भं नमः नाभौ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मं नमः जठरे ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं यं त्वगात्मने नमः हृदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं रं असृगात्मने नमः द

दंांसे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लं मांसात्मने नमः ककुदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वं
मेदसात्मने नमः वामांसे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं शं अस्थ्यात्मने नमः
हृदादिदक्षपाण्यन्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं षं मज्जात्मने नमः हृदादि
वामपाण्यन्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सं शुक्रात्मने नमः हृदादिदक्षपा
दान्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हं प्राणात्मने नमः हृदादिवामपादान्ते
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ळं जीवात्मने नमः पादादिनाभ्यन्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
क्षं परमात्मने नमः नाभ्यादिमूर्धान्ते इति सृष्टिक्रमेण शु
द्धमातृकान्यासः अथ संहारक्रमेण मातृकान्यासः तत्र
ऋष्यादिकं पूर्ववत् ध्यानं यथा ॐ अक्षस्रगंकसारंगवि

शिवनिमातृकान्यासः

पू॰
७९
79

याहस्तांत्रिलोचनां चंद्रमौलिं ऊर्ध्वानन्यांरक्तांङ्गस्यां गिरे
भजे ध्यात्वैवं विन्यसेद्वर्णान्न्यासादीनां तान्विलोमतः श्री
कमे अक्षस्रजं हरिणपोतमुदग्रटंकं विद्याकरै रविरतं
दधतीं त्रिनेत्राम् अर्धेंदुमौलिमरुणामरविंदवासां वागी
श्वरीं प्रणमत स्तनभारनम्राम् ॥ दक्षाधः करमारभ्य ऊर्ध्वाध
यध्याने इति ध्यात्वा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सौंः हं लं हं सं षं शं वं लं रं
यं मं भं बं फं पं नं धं दं थं तं णं ढं डं ठं टं ञं झं जं छं चं ङं घं गं खं
कं अः अं औं ओं ऐं एं ॡं ॡं ऋं ऋं ऊं उं ईं इं आं अं ह्सौंः नमः इति
पादादि मूर्धांतं विन्यसेत् न्यासं कुर्याद्यथा सेहारन्यासेन्ना

बामाधः करपर्यंतं

णादिप्रकारांतंन्यसेदथः सर्वंबीजादिकंदेवि संहारेण
क्रमेणतु इति श्रींह्रींऐंऊंहंसः परमात्मनेनमः हृदादि
मूर्धांते श्रींह्रींऐंऊंलंजीवात्मनेनमः पादादिहृदंते श्री
ह्रींऐंऊंहंप्राणात्मनेनमः हृदादिवामपादांते श्रींह्रींऐं
ऊंसंशुक्रात्मनेनमः हृदादिदक्षपादांते श्रींह्रींऐंऊंषंम
ज्जात्मनेनमः हृदादिवामपाण्यंते श्रींह्रींऐंऊंशंअस्थ्यात्म
नेनमः हृदादिदक्षपाण्यंते श्रींह्रींऐंऊंवंमेदसात्मनेन
मः वामांसे श्रींह्रींऐंऊंलंमांसात्मनेनमः ककुदि श्रींह्रीं
ऐंऊंरंअसृगात्मनेनमः दक्षांसे श्रींह्रींऐंऊंयंत्वगात्मने

नमः हृदि श्रींह्रींऐंऊंमंनमः जठरे श्रींह्रींऐंऊंभंनमः
पू॰ नाभौ श्रींह्रींऐंऊंबंनमः पृष्ठे श्रींह्रींऐंऊंफंनमः वामपा
प॰ र्श्वे श्रींह्रींऐंऊंपंनमः दक्षपार्श्वे श्रींह्रींऐंऊंनंनमः वाम
४० पादांगुल्यग्रे श्रींह्रींऐंऊंधंनमः अंगुलिमूले श्रींह्रींऐंऊं
दंनमः गुल्फे श्रींह्रींऐंऊंथंनमः जानुनि श्रींह्रींऐंऊंतंन
मः कट्ठे श्रींह्रींऐंऊंणंनमः दक्षपादांगुल्यग्रे श्रींह्रींऐंऊं
ढंनमः अंगुलिमूले श्रींह्रींऐंऊंडंनमः गुल्फे श्रींह्रींऐंऊं
ठंनमः जानुनि श्रींह्रींऐंऊंटंनमः कट्ठे श्रींह्रींऐंऊंञंनमः
वामबाह्वंगुल्यग्रे श्रींह्रींऐंऊंङंनमः अंगुलिमूले श्रींह्रीं

ऐंॐजंनमः मणिबंधे श्रीह्रीऐंॐछंनमः ऊर्परे श्रीह्री
ऐंॐचंनमः बाहुमूले श्रीह्रीऐंॐङंनमः दक्षबाह्वङ्गु
ल्यग्रे श्रीह्रीऐंॐघंनमः अंगुलिमूले श्रीह्रीऐंॐगंनमः
मणिबंधे श्रीह्रीऐंॐखंनमः ऊर्परे श्रीह्रीऐंॐकंनमः
बाहुमूले श्रीह्रीऐंॐअः नमः जिह्वायां श्रीह्रीऐंॐअंन
मः ललाटे श्रीह्रीऐंॐऔंनमः अधोदंतेषु श्रीह्रीऐंॐ
ओंनमः ऊर्ध्वदंतेषु श्रीह्रीऐंॐऐंनमः अधरे श्रीह्रीऐं
ॐएंनमः ऊर्ध्वोष्ठे श्रीह्रीऐंॐलॄंनमः वामगंडे श्रीह्री
ऐंॐलृंनमः दक्षगंडे श्रीह्रीऐंॐॠंनमः वामनासि

पू॰ श्रीं ह्रीं ऐं ॐ ॠं नमः दक्षनासि श्रीं ह्रीं ऐं ॐ ऊं नमः वामक
८१ र्णे श्रीं ऐं ह्रीं ॐ उं नमः दक्षकर्णे श्रीं ह्रीं ऐं ॐ ईं नमः श्रीं
ह्रीं ऐं ॐ इं नमः दक्षनेत्रे श्रीं ह्रीं ऐं ॐ आं नमः मुखवृत्ते
श्रीं ह्रीं ऐं ॐ अं नमः शिरसि इति संहारक्रमेण मातृकान्या
सः २ अथ विसर्गमातृकान्यासः तत्र ऋष्यादि पूर्ववत्
ध्यानं यथा ॐ पञ्चाशद्वर्णैरचिताङ्गभागां धृतेन्दुखण्डां कु
मुदावदातां वराभये पुस्तकमक्षसूत्रं भजे गिरं संदध
तीं त्रिनेत्रां इति ध्यात्वा न्यासं कुर्याद्यथा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अः
नमः शिरसि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं आः नमः मुखवृत्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं

इः नमः दक्षनेत्रे ओंऐंह्रींश्रींईंः नमः वामे ओंऐंह्रींश्रींउः
नमः दक्षकर्णे ओंऐंह्रींश्रींऊः नमः वामे ओंऐंह्रींश्रींऋः
नमः दक्षनासे ओंऐंह्रींश्रींॠः नमः वामयां ओंऐंह्रींश्रीं
लृः नमः दक्षगंडे ओंऐंह्रींश्रींॡः नमः वामे ओंऐंह्रींश्रींएः
नमः ऊर्ध्वोष्ठे ओंऐंह्रींश्रींऐः नमः अधरे ओंऐंह्रींश्रींओः न
मः ऊर्ध्वदंतेषु ओंऐंह्रींश्रींऔः नमः अधोदंतेषु ओंऐंह्रीं
श्रींअंः नमः ललाटे ओंऐंह्रींश्रींअः नमः जिह्वायां ओंऐं
ह्रींश्रींकः नमः दक्षबाहुमूले ओंऐंह्रींश्रींखः नमः कूर्प
रे ओंऐंह्रींश्रींगः नमः मणिवंधे ओंऐंह्रींश्रींघः नमः अं

पू॰ गुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ङः नमः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चः न
८२ मः वामबाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं छः नमः कूर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्री
जः नमः मणिबंधे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं झः नमः अंगुलिमूले ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं ञः नमः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं टः नमः दक्षपादक
छे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ठः नमः जानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं डः नमः गुल्फे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ढः नमः अंगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं णः नमः अं
गुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं तः नमः वामपादकछे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं थः
नमः जानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं दः नमः गुल्फे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं धः न
मः अंगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नः नमः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं

श्रीं पः नमः दक्षपार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं फः नमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
बं नमः पृष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं भः नमः नाभौ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मः नमः
जठरे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं यः त्वगात्मने नमः हृदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं रः अ
सृगात्मने नमः दक्षांसे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लः मांसात्मने नमः क
कुदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वः मेदसात्मने नमः वामांसे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
शः अस्थ्यात्मने नमः हृदादिदक्षपाण्यन्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं षः म
ज्जात्मने नमः हृदादिवामपाण्यन्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सः शुक्रात्म
ने नमः हृदादिदक्षपादान्ते श्रीं हः प्राणात्मने नमः हृदा
दिवामपादान्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लः जीवात्मने नमः पादादिना

पू॰ ८३ ८३

क्षं ते ओं ऐं ह्रीं श्रीं ह्सः परमात्मने नमः नाभ्यादिमूर्धान्ते इति
विसर्गमातृकान्यासः ३ अथ स्थितिरूपो बिंदुविसर्गमातृ
कान्यासः तत्र ऋष्यादि पूर्ववत् ध्यानं यथा ओं सिंदूरकां
ति मसिताभरणां त्रिनेत्रां विद्याक्षसूत्रमृगपोतवरं दधा
नाम् पार्श्वस्थितां भगवतीमपि कांचनाभां ध्यायेत्कराब्जधृ
तपुस्तकवर्णमालाम् वामाधःकरमारभ्य वामोर्ध्वकरप
र्यंतमायुधध्यानम् एवं ध्यात्वा डकाराद्यान्वर्णानंगेषु वि
न्यसेत् इति ध्यात्वा सौः डंः ढंः णंः तंः थंः दंः धंः नंः पंः फंः बंः
भंः मंः यंः रंः लंः वंः शंः षंः संः हंः ळंः क्षंः अंः आंः इंः ईंः उंः ऊंः

ऋंः ॠंः ऌंः ॡंः एंः ऐंः ओंः औंः अंः अः कंः खंः गंः घंः ङंः चंः छंः
जंः झंः ञंः टंः ठंः सौंः नमः इति पादादिमूर्धान्तं मूर्धादिपा
दान्तं विन्यस्य न्यासं कुर्याद्यथा ॐऐंह्रींश्रींडंः नमः दक्ष
पादगुल्फे ॐऐंह्रींश्रींढंः नमः अंगुलिमूले ॐऐंह्रींश्रीं
णंः नमः अंगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींतंः नमः वामपादकछे
ॐऐंह्रींश्रींथंः नमः जानुनि ॐऐंह्रींश्रींदंः नमः गुल्फे
ॐऐंह्रींश्रींधंः नमः अंगुलिमूले ॐऐंह्रींश्रींनंः नमः अं
गुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींपंः नमः दक्षपार्श्वे ॐऐंह्रींश्रींफंः नमः
वामे ॐऐंह्रींश्रींबंः नमः पृष्ठे ॐऐंह्रींश्रींभंः नमः नाभौ

पूं
८४

ॐऐंह्रींश्रींमंःनमः जठरे ॐऐंह्रींश्रींयंःत्वगात्मनेनमः
हृदि ॐऐंह्रींश्रींरंःअसृगात्मनेनमः दक्षांसे ॐऐंह्रींश्रीं
लंःमांसात्मनेनमः ककुदि ॐऐंह्रींश्रींवंःमेदसात्मनेन
मः वामांसे ॐऐंह्रींश्रींशंःअस्थ्यात्मनेनमः हृदादिदक्ष
पाण्यंते ॐऐंह्रींश्रींषंःमज्जात्मनेनमः हृदादिवामपा
ण्यंते ॐऐंह्रींश्रींसंःशुक्रात्मनेनमः हृदादिदक्षपादांते
ॐऐंह्रींश्रींहंःप्राणात्मनेनमः हृदादिवामपादांते ॐऐं
ह्रींश्रींलंःजीवात्मनेनमः पादादिनाभ्यंते ॐऐंह्रींश्रींक्षंः
परमात्मनेनमः नाभ्यादिमूर्धांते ॐऐंह्रींश्रींअंःनमः

84

शिरसि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं आं नमः मुखवृत्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इं नमः
दक्षनेत्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ईं नमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उं नमः दक्ष
कर्णे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऊं नमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऋं नमः दक्षन
सि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॠं नमः वामायां ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऌं नमः दक्ष
गंडे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॡं नमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं नमः ऊर्ध्वोष्ठे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं नमः अधरे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ओं नमः ऊर्ध्वदन्तेषु
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं औं नमः अधोदन्तेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं नमः लला
टे ॐ ऐं ह्रीं श्रीः अं नमः जिह्वायां ॐ ऐं ह्रीं श्रीं कं नमः दक्ष
बाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं खं नमः ऊर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं गं नमः

पृं
८५

मणिबंधे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं घं नमः अंगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ङं
नमः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चं नमः वामबाहुमूले ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं छं नमः कूर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं जं नमः मणिबंधे ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं झं नमः अंगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ञं नमः अंगुल्य
ग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं टं नमः दक्षपादकक्षे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ठं नमः
जानुनि इति स्थितिरूपो बिंदुविसर्गमातृकान्यासः ॥ अथ श्री
ह्लेखादिमातृकान्यासः तत्र प्राणायामे मायाबीजे
न पूर्ववत् अर्थात् अस्य श्रीह्लेखादिमातृकान्यासस्य
शक्तिः ऋषिः गायत्रं छंदः ह्लेखारूपिणी सरस्वती दे

वता श्रीविद्यांगत्वेन्यासे विनियोगः इतिकृतांजलिः स्मृ
त्वान्यसेत् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ब्राह्मिऋषये नमः शिरसि गायत्रं
छंदसे नमो मुखे हृल्लेखारूपिणीसरस्वतीदेवता श्रीवि
द्यांगत्वेन्यासे विनियोगः सर्वांगेषु प्रथककरन्यासः ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं ह्रीं अं कं खं गं घं ङं आं ह्रीं अंगुष्ठाभ्यां नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
ह्रीं इं चं छं जं झं ञं ईं ह्रीं तर्जनीभ्यां स्वाहा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं उं टं
ठं डं ढं णं ऊं ह्रीं मध्यमाभ्यां वौषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं एं तं थं दं धं
नं ऐं ह्रीं अनामिकाभ्यां हुं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं ओं पं फं बं भं मं औं ह्रीं
कनिष्ठिकाभ्यां वषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं अं यं रं लं वं शं षं सं हं

पूं
५९
96

अं:ह्रींकरतलकरपृष्ठाभ्यांफट् इतिकरन्यासः अथषडं
गन्यासः ॐऐंह्रींश्रींह्रींह्रांह्रींअंहृदयायनमः ॐऐंह्रींश्रीं
ह्रींह्रींह्रींशिरसेस्वाहा ॐऐंह्रींश्रींह्रींहूंह्रींशिखायैवौषट्
ॐऐंह्रींश्रींह्रींह्रैंह्रींकवचायहुम् ॐऐंह्रींश्रींह्रींह्रौंह्रींनेत्र
त्रयायवषट् ॐऐंह्रींश्रींह्रींह्रः:ह्रींअस्त्रायफट् इतिषडंग
न्यासः अथध्यानं उद्यत्कोटिदिवाकरप्रतिभटांतुंगोरु
पीनस्तनीं बद्धार्धेंदुकिरीटहाररशनामंजीरसंशोभिता
म् बिभ्राणांकरपंकजैर्जपवटीपाशांकुशौपुस्तकं ध्या
यामोजगदंबिकांत्रिनयनां पद्मास्थितांमोक्षदाम् इति

ध्यात्वा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं अं नमः ह्रीं शिरसि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं आं
नमः ह्रीं मुखवृत्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं इं नमः ह्रीं दक्षनेत्रे ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं ह्रीं ईं ह्रीं वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं उं नमः ह्रीं दक्षकर्णे ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं ऊं नमः ह्रीं वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं ऋं नमः ह्रीं द
क्षनसि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं ॠं नमः ह्रीं वामस्यां ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं
लृं नमः ह्रीं दक्षगंडे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं ॡं नमः ह्रीं वामे ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं ह्रीं एं नमः ह्रीं ऊर्ध्वोष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं ऐं नमः ह्रीं अध
रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं ओं नमः ह्रीं ऊर्ध्वदंतेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं औं
नमः ह्रीं अधोदंतेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं अं नमः ह्रीं ललाटे

पू: ५८

८७

ह्रीं

ॐऐंह्रींश्रींह्रींक्षं:नमः जिह्वायां ॐऐंह्रींश्रींह्रींकंनमःह्रीं
दक्षवाहुमूले ॐऐंह्रींश्रींखंनमःह्रींखंनमःह्रीं कूर्परे
ॐऐंह्रींश्रींह्रींगंनमःह्रीं मणिवंधे ॐऐंह्रींश्रींह्रींघंन
मःह्रीं अंगुलिमूले ॐऐंह्रींश्रींह्रींङंनमःह्रीं अंगुल्यग्रे
ॐऐंह्रींश्रींह्रींचंनमःह्रीं वामवाहुमूले ॐऐंह्रींश्रींह्रीं
छंनमःह्रीं कूर्परे ॐऐंह्रींश्रींह्रींजंनमःह्रीं मणिवंधे ॐ
ऐंह्रींश्रींह्रींझंनमःह्रीं अंगुलिमूले ॐऐंह्रींश्रींह्रींञंनमः
ह्रीं अंगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींह्रींटंनमःह्रीं दक्षपादकच्छे
ॐऐंह्रींश्रींह्रींठंनमःह्रीं जानुनि ॐऐंह्रींश्रींह्रींडंनमः

गुल्फे ॐ पें ह्रीं श्रीं ह्रीं ढं नमः ह्रीं अंगुलिमूले ॐ पें ह्रीं श्रीं ह्रीं
णं नमः ह्रीं अंगुल्यग्रे ॐ पें ह्रीं श्रीं ह्रीं तं नमः ह्रीं वामपाद
कट्ठे ॐ पें ह्रीं श्रीं ह्रीं थं नमः ह्रीं जानुनि ॐ पें ह्रीं श्रीं ह्रीं दं न
मः गुल्फे ॐ पें ह्रीं श्रीं थं नमः अंगुलिमूले ॐ पें ह्रीं श्रीं ह्रीं
नं नमः अंगुल्यग्रे ॐ पें ह्रीं श्रीं ह्रीं पं नमः ॐ पें ह्रीं श्रीं ह्रीं फं
नमः ह्रीं वामे ॐ पें ह्रीं श्रीं ह्रीं बं नमः पृष्ठे ॐ पें ह्रीं श्रीं ह्रीं भं
नमः ह्रीं नाभौ ॐ पें ह्रीं श्रीं ह्रीं मं नमः जठरे ॐ पें ह्रीं श्रीं ह्रीं
त्वगात्मने: यं नमः ह्रीं हृदि ॐ पें ह्रीं श्रीं ह्रीं रं नमः ह्रीं दक्षांसे ॐ पें ह्रीं
असृगात्मने
श्रीं ह्रीं लं नमः ककुदि ॐ पें ह्रीं श्रीं ह्रीं वं नमः ह्रीं वामांसे
मांसात्मने मेदसात्मने

दक्षपार्श्वे

पू॰ ८८

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं शं ब्रह्मात्मनेनमः ह्रीं हृदादिदक्षपाण्यंते
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं षं मज्जात्मनेनमः ह्रीं हृदादिवामपाण्यंते
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं सं शुक्रात्मनेनमः ह्रीं हृदादिदक्षपादांते
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं हं प्राणात्मनेनमः हृदादिवामपादांते ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं लं जीवात्मनेनमः पादादिनाभ्यंते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
ह्रीं क्षं परमात्मनेनमः नाभ्यादिमूर्धांते इतिप्रहेरवादि
मातृकान्यासः ५ ब्रह्मश्रीबीजादिमातृकान्यासस्य भृगु
ऋषिः गायत्रेछंदः श्रीमहालक्ष्मीदेवता श्रीवित्प्रयोगत्वे
न्यासेविनियोगः इतिकृतांजलिःस्मृत्वा भृगुऋषयेनमः

शिरसि गायत्रंछंदसे नमो मुखे श्रीमहालक्ष्मीदेवतायै
नमो हृदये श्रीविद्यांगत्वेन्यासे विनियोगः सर्वांगेषु
अथ करन्यासः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं अं कं खं गं घं ङं आं श्रीं अंगुष्ठा
भ्यां नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं इं चं छं जं झं ञं ईं श्रीं तर्जनीभ्यां स्वा
हा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं उं टं ठं डं ढं णं ऊं श्रीं मध्यमाभ्यां वौषट् ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं एं तं थं दं धं नं ऐं श्रीं अनामिकाभ्यां हुं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
श्रीं ओं पं फं बं भं मं औं श्रीं कनिष्ठिकाभ्यां वषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं
अं यं रं लं वं शं षं सं हं क्षं अः श्रीं करतलकरपृष्ठाभ्यां फट्
इति करन्यासः अथ षडंगन्यासः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं हृदया
श्री

यनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं शिरसेस्वाहा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं श्रूं शि
खायैवौषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रैं कवचायहुं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं श्रौं
नेत्रत्रयायवषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं श्रः अस्त्रायफट् इतिषड
ङ्गन्यासः अथध्यानं विद्युद्दामसमप्रभांहिमगिरिप्रख्यै
श्चतुर्भिर्गजैः शुण्डादंडसमुद्धृताम्बुजघटैराषिच्यमानांस
दा बिभ्राणांकरपंकजैर्जपवटींपद्मद्वयंपुस्तकंभास्वद्
कान्तसमुज्वलाऊवनतांध्यायेन्महालक्ष्मिकाम् इति
ध्यात्वा दक्षाधःकरमारभ्यवामाधःकरपर्यंतमापय
ध्यानम् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं श्रंनमः श्री शिरसि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं

श्रींश्रांनमःश्री मुखवृत्ते ॐऐंह्रींश्रींश्रींइंनमःश्री दक्षने
त्रे ॐऐंह्रींश्रींश्रींईंनमःश्री वामे ॐऐंह्रींश्रींश्रींउंनमः
श्री दक्षकर्णे ॐऐंह्रींश्रींश्रींऊंनमःश्री वामे ॐऐंह्रींश्रीं
श्रींऋंनमःश्री दक्षनासि ॐऐंह्रींश्रींश्रींॠंनमःश्री वाम
या ॐऐंह्रींश्रींश्रींऌंनमःश्री दक्षगंडे ॐऐंह्रींश्रींश्रींॡं
नमःश्री वामे ॐऐंह्रींश्रींश्रींएंनमःश्री ऊर्ध्वोष्ठे ॐऐंह्रींश्रीं
श्रींऐंनमःश्री अधरे ॐऐंह्रींश्रींश्रींओंनमःश्री ऊर्ध्वदंते
षु ॐऐंह्रींश्रींश्रींऔंनमःश्री अधोदंतेषु ॐऐंह्रींश्रींश्रीं
अंनमःश्री ललाटे ॐऐंह्रींश्रींश्रींअःनमःश्री जिह्वायां

पृ॰ ५॰ ९०

ॐऐंह्रींश्रींश्रींकंनमःश्रीं दक्षवाहुमूले ॐऐंह्रींश्रींश्रीं
खंनमःश्रीं कूर्परे ॐऐंह्रींश्रींश्रींगंनमःश्रीं मणिबंधे
ॐऐंह्रींश्रींश्रींघंनमःश्रीं अंगुलिमूले ॐऐंह्रींश्रींश्रींङं
नमःश्रीं अंगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींश्रींचंनमःश्रीं वामवा
हुमूले ॐऐंह्रींश्रींश्रींछंनमःश्रीं कूर्परे ॐऐंह्रींश्रींश्रीं
जंनमःश्रीं मणिबंधे ॐऐंह्रींश्रींश्रींझंनमःश्रीं अंगुलि
मूले ॐऐंह्रींश्रींश्रींञंनमःश्रीं अंगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींश्रीं
टंनमःश्रीं दक्षपादकक्षे ॐऐंह्रींश्रींश्रींठंनमःश्रीं जा
नुनि ॐऐंह्रींश्रींश्रींडंनमःश्रीं गुल्फे ॐऐंह्रींश्रींश्रींढं

नमः श्री अंगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं ढं नमः श्री अंगु
ल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं णं नमः श्री वामपादकच्छे ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं श्रीं तं नमः श्री जानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं दं नमः श्री
गुल्फे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं धं नमः श्री अंगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं श्रीं नं नमः श्री अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं पं नमः श्री
दक्षपार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं फं नमः श्री वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
श्रीं बं नमः श्री पृष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं भं नमः श्री नाभौ ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं मं नमः श्री जठरे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं यं त्वगात्म
ने नमः हृदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं रं असृगात्मने नमः दक्षां

पृ॰ ९१

91

से ॐऐंह्रींश्रींश्रींलंमांसात्मनेनमःश्रीं ककुदि ॐऐंह्रीं
श्रींश्रींवंमेदसात्मनेनमःश्रीं वामांसे ॐऐंह्रींश्रींश्रींशं
अस्थ्यात्मनेनमःश्रीं हृदादिदक्षपाण्यंते ॐऐंह्रींश्रींश्रीं
षंमज्जात्मनेनमःश्रीं हृदादिवामपाण्यंते ॐऐंह्रींश्रीं
श्रींसंशुक्रात्मनेनमःश्रीं हृदादिदक्षपादांते ॐऐंह्रीं
श्रींश्रींहंप्राणात्मनेनमः हृदादिवामपादांते ॐऐंह्रीं
श्रींश्रींलंजीवात्मनेनमःश्रीं पादादिनाभ्यंते ॐऐंह्रींश्रीं
श्रींक्षंपरमात्मनेनमःश्रीं नाभ्यादिमूर्धांते इतिश्रीबी
जादिमातृकान्यासः ॐअस्यश्रीकामबीजादिमातृ

कान्यासस्य सम्मोहनऋषिः गायत्रंछंदः श्रीमहासं
मोहिनीदेवता श्रीविद्यांगत्वेन्यासेविनियोगः इतिसं
त्वा संमोहनऋषयेनमः शिरसि गायत्रंछंदसेनमो
मुखे श्रीमहासंमोहिनीदेवतायैनमो हृदि श्रीविद्यां
गत्वेन्यासेविनियोगः सर्वांगेषु अथकरन्यासः ॐऐं
ह्रींश्रींक्लींअंकंखंगंघंङंआंक्लीं अंगुष्ठाभ्यांनमः ॐऐंह्रीं
श्रींक्लींइंचंछंजंझंञंईंक्लींतर्जनीभ्यांस्वाहा ॐऐंह्रींश्रीं
क्लींऋंटंठंडंढंणंॠंक्लींमध्यमाभ्यांवौषट् ॐऐंह्रींश्रींक्लीं
ऌंतंथंदंधंनंॡंक्लींअनामिकाभ्यांहुं ॐऐंह्रींश्रींक्लींऐं

पृ॰ ५२

पं फं बं भं मं पैं क्लीं कनिष्ठिकाभ्यां वषट् ॐ पैं ह्रीं श्रीं क्लीं ॐ
यं रं लं वं शं षं सं हं क्लीं ॐ करतलकरपृष्ठाभ्यां फट् इति क
रन्यासः अथ षडंगन्यासः ॐ पैं ह्रीं श्रीं क्लीं हृदयाय नमः
ॐ पैं ह्रीं श्रीं क्लीं शिरसे स्वाहा ॐ पैं ह्रीं श्रीं क्लीं शिखायै वौ
षट् ॐ पैं ह्रीं श्रीं क्लीं कवचाय हुम् ॐ पैं ह्रीं श्रीं क्लीं नेत्रत्र
याय वषट् ॐ पैं ह्रीं श्रीं क्लीं अस्त्राय फट् इति षडंगन्यासः
अथ ध्यानं ॐ ध्यायेयमत्नवलयेक्षुशरासपाशापद्म
याङ्कुशाशराननवपुस्तकं च संबिभ्रतीं निजकरैः करुणार्द्र
वांतां समोहिनीं त्रिनयनां नववेइहडाम् इति ध्यात्वा

92

वामाधःकरमारभ्यदक्षान्तःकरपर्यन्तमाद्युपव्याने ॐ
ऐंह्रींश्रींक्लींअंनमः क्लौं शिरसि ॐऐंह्रींश्रींक्लींआंनमः क्लौं
मुखवृत्ते ॐऐंह्रींश्रींक्लींइंनमः क्लौं दक्षनेत्रे ॐऐंह्रींश्रीं
क्लींईंनमः क्लौं वामे ॐऐंह्रींश्रींक्लींउंनमः क्लौं दक्षकर्णे ॐ
ऐंह्रींश्रींक्लींऊंनमः क्लौं वामे ॐऐंह्रींश्रींक्लींऋंनमः क्लौं दक्ष
नासि ॐऐंह्रींश्रींक्लींॠंनमः क्लौं वामायां ॐऐंह्रींश्रींक्लीं
ऌंनमः क्लौं दक्षगण्डे ॐऐंह्रींश्रींक्लींॡंनमः क्लौं वामे ॐऐंह्रीं
श्रींक्लींएंनमः क्लौं ऊर्ध्वोष्ठे ॐऐंह्रींश्रींक्लींऐंनमः क्लौं अधरे
ॐऐंह्रींश्रींक्लींओंनमः क्लौं ऊर्ध्वदन्तेषु ॐऐंह्रींश्रींक्लींऔंन

पृ॰ ५३

93

मः अधोदंतेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं अं नमः ललाटे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
क्लीं अः नमः जिह्वायां ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं कं नमः दक्षबाहु
मूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं खं नमः कूर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं गं
नमः मणिबंधे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं घं नमः अंगुल्यग्रे ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं ङं नमः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं चं नमः
वामबाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं छं नमः कूर्परे ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं क्लीं जं नमः मणिबंधे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं झं नमः अंगु
लिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं ञं नमः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
क्लीं टं नमः दक्षपादकछे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ठं नमः जानुनि

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं डं नमः गुल्फे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं ढं नमः प्र
गुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं णं नमः प्रगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
क्लीं नं नमः वामपादकछे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं थं नमः जा
नुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं दं नमः गुल्फे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं धं नमः
प्रगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं नं नमः प्रगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं क्लीं पं नमः दक्षपार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं फं नमः वामे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं बं नमः पृष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं भं नमः ना
भौ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं मं नमः जठरे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं यं त्वगा
त्मने नमः हृदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं रं असृगात्मने नमः दक्षांसे

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं लं मं मांसात्मने नमः ककुदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं
वं मेदसात्मने नमः वामांसे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं शं अस्थ्यात्मने
नमः हृदादिदक्षपाण्यन्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं षं मज्जात्मने न
मः हृदादिवामपाण्यन्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं सं शुक्रात्मने न
मः हृदादिदक्षपादान्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं हं प्राणात्मने नमः
हृदादिवामपादान्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं लं जीवात्मने नमः पा
दादिनाभ्यन्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं क्षं परमात्मने नमः नाभ्यादि
मूर्धान्ते इति कामबीजादिमातृकान्यासः सामान्यस्त्वन्या
सविधिः कार्यं एषामतः परमिति श्रस्त्रीति बीजादिमा

स्कान्यासस्य महासंमोहनऋषिः गायत्रंछंदः महा
संमोहिनीदेवता श्रीविद्यांगत्वेन्यासेविनियोगः स
र्वांगेषु अथऋष्यादिन्यासः महासंमोहनऋषयेनमः
शिरसि गायत्रंछंदसेनमो मुखे महासंमोहिनीदेव
तायैनमो हृदि श्रीविद्यांगत्वेन्यासेविनियोगः सर्वां
गेषु इतिऋष्यादिन्यासः अथकरन्यासः ह्रांश्रांक्लांअं
गुष्ठाभ्यांनमः ह्रींश्रींक्लींतर्जनीभ्यांस्वाहा ह्रूंश्रूंक्लूंम
ध्यमाभ्यांवौषट् ह्रैंश्रैंक्लैंअनामिकाभ्यांहुं ह्रौंश्रौंक्लौं
कनिष्ठिकाभ्यांफट् ह्रःश्रःक्लःकरतलकरपृष्ठाभ्यां

फट् इतिकरन्यासः अथहृदयादिन्यासः ह्रांश्रांक्लांहृद
पूं यायनमः ह्रींश्रींक्लींशिरसेस्वाहा ह्रूंश्रूंक्लूंशिखायैवौष
५५ ट् ह्रैंश्रैंक्लैंकवचायहुं ह्रौंश्रौंक्लौंनेत्रत्रयायवषट् ह्रः
95 श्रः क्लः अस्त्रायफट् इतिषडंगन्यासः अथध्यानं बाला
र्ककोटिरुचिरांस्फटिकाक्षमालाकोदंडमिक्षुजनितं
स्मरपंचबाणान् विद्यांवहस्तकमलैर्दधतींत्रिनेत्रांध्या
येत्समस्तजननींनवचंद्रचूडाम् इतिध्यात्वा ह्रींश्रींक्लीं
अंनमः ह्रींश्रींक्लीं शिरसि ह्रींश्रींक्लींआंनमः ह्रींश्रींक्लीं
मुखवृत्ते ह्रींश्रींक्लींइंनमः ह्रींश्रींक्लीं दक्षनेत्रे ह्रींश्रींक्लीं

ईं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं वामे ह्रीं श्रीं क्लीं उं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं द
क्षकर्णे ह्रीं श्रीं क्लीं ऊं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं वामे ह्रीं श्रीं क्लीं ऋं
नमः ह्रीं श्रीं क्लीं दक्षनासे ह्रीं श्रीं क्लीं ॠं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं
वामायां ह्रीं श्रीं क्लीं लृं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं दक्षगंडे ह्रीं श्रीं
क्लीं ॡं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं वामे ह्रीं श्रीं क्लीं एं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं
ऊर्ध्वोष्ठे ह्रीं श्रीं क्लीं ऐं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं अधरे ह्रीं श्रीं क्लीं
ओं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं ऊर्ध्वदंतेषु ह्रीं श्रीं क्लीं औं नमः ह्रीं श्रीं
क्लीं अधोदंतेषु ह्रीं श्रीं क्लीं अं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं ललाटे
ह्रीं श्रीं क्लीं अः नमः ह्रीं श्रीं क्लीं जिह्वायां ह्रीं श्रीं क्लीं कं न

मः दक्षबाहुमूले ह्रीं श्रीं क्लीं खं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं कूर्परे ह्रीं
पृः श्रीं क्लीं गं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं मणिबंधे ह्रीं श्रीं क्लीं घं नमः ह्रीं
९८ श्रीं क्लीं अंगुल्यग्रे ह्रीं श्रीं क्लीं ङं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं अंगुल्य
96 ग्रे ह्रीं श्रीं क्लीं चं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं वामबाहुमूले ह्रीं श्रीं
क्लीं छं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं कूर्परे ह्रीं श्रीं क्लीं जं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं
मणिबंधे ह्रीं श्रीं क्लीं झं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं अंगुलिमूले ह्रीं
श्रीं क्लीं ञं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं अंगुल्यग्रे ह्रीं श्रीं क्लीं टं नमः
ह्रीं श्रीं क्लीं दक्षपादकक्षे ह्रीं श्रीं क्लीं ठं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं
जानुनि ह्रीं श्रीं क्लीं डं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं गुल्फे ह्रीं श्रीं क्लीं

ढं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं अंगुलिमूले ह्रीं श्रीं क्लीं णं नमः ह्रीं श्रीं
क्लीं अंगुल्यग्रे ह्रीं श्रीं क्लीं तं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं वामपादक
क्षे ह्रीं श्रीं क्लीं थं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं जानुनि ह्रीं श्रीं क्लीं दं न
मः ह्रीं श्रीं क्लीं गुल्फे ह्रीं श्रीं क्लीं धं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं अंगुलि
मूले ह्रीं श्रीं क्लीं नं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं अंगुल्यग्रे ह्रीं श्रीं क्लीं पं
नमः ह्रीं श्रीं क्लीं दक्षपार्श्वे ह्रीं श्रीं क्लीं फं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं वा
मे ह्रीं श्रीं क्लीं बं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं पृष्ठे ह्रीं श्रीं क्लीं भं नमः ह्रीं
श्रीं क्लीं नाभौ ह्रीं श्रीं क्लीं मं नमः ह्रीं श्रीं क्लीं जठरे ह्रीं श्रीं
क्लीं यं त्वगात्मने नमः ह्रीं श्रीं क्लीं हृदि ह्रीं श्रीं क्लीं रं असृ

पू॰
५८

गात्मनेनमः ह्रीं श्रीं क्लीं दक्षांसे ह्रीं श्रीं क्लीं लंमांसात्मनेनमः
ह्रीं श्रीं क्लीं ककुदि ह्रीं श्रीं क्लीं वंमेदसात्मनेनमः ह्रीं श्रीं क्लीं
वामांसे ह्रीं श्रीं क्लीं शंअस्थ्यात्मनेनमः ह्रीं श्रीं क्लीं हृदादिद
क्षपाण्यंते ह्रीं श्रीं क्लीं षंमज्जात्मनेनमः ह्रीं श्रीं क्लीं हृदादि
वामपाण्यंते ह्रीं श्रीं क्लीं संशुक्रात्मनेनमः ह्रीं श्रीं क्लीं हृदा
दिदक्षपादांते ह्रीं श्रीं क्लीं हंप्राणात्मनेनमः ह्रीं श्रीं क्लीं हृ
दादिवामपादांते ह्रीं श्रीं क्लीं लंजीवात्मनेनमः ह्रीं श्रीं क्लीं
पादादिनाभ्यंते ह्रीं श्रीं क्लीं क्षंपरमात्मनेनमः ह्रीं श्रीं क्लीं
नाभ्यादिमूर्धांते इतित्रिबीजादिमातृकान्यासः अथश्री

बालासंपुटितमातृकान्यासस्य दक्षिणामूर्तिऋषिः
गायत्रेछंदः श्रीबालारूपिणीमातृकादेवता श्रीविद्यां
गत्वेन्यासेविनियोगः इतिस्मृत्वा दक्षिणामूर्तिऋषये
नमः शिरसि गायत्रेछंदसेनमो मुखे श्रीबालारूपिणी
मातृकादेवतायैनमो हृदये श्रीविद्यांगत्वेन्यासेविनि
योगः सर्वांगेषु अथकरन्यासः ऐंअंगुष्ठाभ्यांनमः क्लीं
तर्जनीभ्यांस्वाहा सौंःमध्यमाभ्यांवौषट् ऐंअनामिका
भ्यांहुं क्लींकनिष्ठिकाभ्यांवषट् सौंःकरतलकरपृष्ठा
भ्यांफट् इतिकरन्यासः अथहृदयादिन्यासः ऐंहृदया

यनमः क्लींशिरसेस्वाहा सौंःशिखायैवौषट् ऐंकवचा
पू॰ यहुं क्लींनेत्रत्रयायवौषट् सौंःअस्त्रायफट् इतिषडंगन्या
५८ सः अथध्यानं रक्तांबरांचेन्दुकलावतंसांसमुद्यदादित्य
98 निभांत्रिनेत्राम् अक्षस्रजंपुस्तकाभीतियुक्तांवरंदधानां
त्रिपुरांभजामः इतिध्यात्वा ऐंक्लींसौः अंनमः ऐंक्लींसौः
शिरसि ऐंक्लींसौः आंनमः ऐंक्लींसौः मुखवृत्ते ऐंक्लींसौः
इंनमः ऐंक्लींसौः दक्षनेत्रे ऐंक्लींसौः ईंनमः ऐंक्लींसौः वा
मे ऐंक्लींसौः उंनमः ऐंक्लींसौः दक्षकर्णे ऐंक्लींसौः ऊंनमः
ऐंक्लींसौः वामे ऐंक्लींसौः ऋंनमः ऐंक्लींसौः दक्षनसि

ऐंक्लींसौः ऋंनमः ऐंक्लींसौः वामायां ऐंक्लींसौः ऌंनमः ऐं
क्लींसौः दक्षगंडे ऐंक्लींसौः ॡंनमः ऐंक्लींसौः वामे ऐंक्ली
सौः एंनमः ऐंक्लींसौः ऊर्ध्वोष्ठे ऐंक्लींसौः ऐंनमः ऐंक्लींसौः
अधरे ऐंक्लींसौः ओंनमः ऐंक्लींसौः ऊर्ध्वदंतेषु ऐंक्लींसौः
औंनमः ऐंक्लींसौः अधोदंतेषु ऐंक्लींसौः अंनमः ऐंक्लींसौः
ललाटे ऐंक्लींसौः अः नमः ऐंक्लींसौः जिह्वायां ऐंक्लींसौः
कंनमः ऐंक्लींसौः दक्षबाहुमूले ऐंक्लींसौः खंनमः ऐंक्ली
सौः कूर्परे ऐंक्लींसौः गंनमः ऐंक्लींसौः मणिबंधे ऐंक्ली
सौः घंनमः ऐंक्लींसौः अंगुल्यग्रे ऐंक्लींसौः ङंनमः ऐंक्ली

पृ॰ ९९

99

सौः अंगुल्यग्रे ऐं क्लीं सौः चं नमः ऐं क्लीं सौः वामबाहुमूले
ऐं क्लीं सौः छं नमः ऐं क्लीं सौः कूर्परे ऐं क्लीं सौः जं नमः ऐं क्लीं
सौः मणिबंधे ऐं क्लीं सौः झं नमः ऐं क्लीं सौः अंगुलिमूले
ऐं क्लीं सौः ञं नमः ऐं क्लीं सौः अंगुल्यग्रे ऐं क्लीं सौः टं नमः ऐं
क्लीं सौः दक्षपादकक्षे ऐं क्लीं सौः ठं नमः ऐं क्लीं सौः जानुनि
ऐं क्लीं सौः डं नमः ऐं क्लीं सौः गुल्फे ऐं क्लीं सौः ढं नमः ऐं क्लीं
सौः अंगुलिमूले ऐं क्लीं सौः णं नमः ऐं क्लीं सौः अंगुल्यग्रे
ऐं क्लीं सौः तं नमः ऐं क्लीं सौः वामपादकक्षे ऐं क्लीं सौः थं
नमः ऐं क्लीं सौः जानुनि ऐं क्लीं सौः दं नमः ऐं क्लीं सौः गुल्फे

ऐंक्लींसौःयंनमःऐंक्लींसौः अंगुलिमूले ऐंक्लींसौःनंन
मःऐंक्लींसौः अंगुल्यग्रे ऐंक्लींसौःपंनमःऐंक्लींसौः दक्ष
पार्श्वे ऐंक्लींसौःफंनमःऐंक्लींसौः वामे ऐंक्लींसौःबंनमः
ऐंक्लींसौः पृष्ठे ऐंक्लींसौःभंनमःऐंक्लींसौः नाभौ ऐंक्लीं
सौःमंनमःऐंक्लींसौः जठरे ऐंक्लींसौःयंत्वगात्मनेनमः
ऐंक्लींसौः हृदि ऐंक्लींसौःरंअसृगात्मनेनमःऐंक्लींसौः
दक्षांसे ऐंक्लींसौःलंमांसात्मनेनमःऐंक्लींसौः ककुदि
ऐंक्लींसौःवंमेदसात्मनेनमःऐंक्लींसौः वामांसे ऐंक्लींसौः
शंअस्थ्यात्मनेनमःऐंक्लींसौः हृदादिदक्षपाण्यंते ऐंक्लीं

पृ॰ सौः षं मज्जात्मनेनमः ऐं क्लीं सौः हृदादिवामपाण्यंते
१०॰ ऐं क्लीं सौः सं शुक्रात्मनेनमः ऐं क्लीं सौः हृदादिदक्षपा
100 दांते ऐं क्लीं सौः हं प्राणात्मनेनमः ऐं क्लीं सौः हृदादिवा
मपादांते ऐं क्लीं सौः लं जीवात्मनेनमः ऐं क्लीं सौः पादा
दिनाभ्यंते ऐं क्लीं सौः क्षं परमात्मनेनमः ऐं क्लीं सौः ना
भ्यादिमूर्धांते इति बालासंपुटितमातृकान्यासः ॐ प
रासंपुटितमातृकान्यासस्य ब्रह्माऋषिः गायत्रंछंदः
परारूपिणीमातृकादेवता श्रीविद्यांगत्वेन्यासेविनियो
न्यसेत्
गः इति स्मृत्वा ब्रह्माऋषयेनमः शिरसि गायत्रंछं

दक्षेनमो मुखे पराह्रूपिणीमातृकादेवतायैनमो हृ
दये श्रीविद्यांगत्वेन्यासेविनियोगः सर्वांगेषु सौंअंगु
ष्ठाभ्यांनमः सौंतर्जनीभ्यांस्वाहा सौंमध्यमाभ्यांवौष
ट् सैंअनामिकाभ्यांहुं सौंकनिष्ठिकाभ्यांवषट् सःक
रतलकरपृष्ठाभ्यांफट् इतिकरन्यासः अथहृदया
दिन्यासः सौंहृदयायनमः सैंशिरसेस्वाहा सौंशि
खायैवौषट् सैंकवचायहुं सौंनेत्रत्रयायवषट् सः
अस्त्रायफट् इतिषडंगन्यासः अथध्यानं अकलंकशा
शांकाभांत्र्यक्षींचंद्रकलावतीम् मुद्रापुस्तकमहाहुं

पू॰
१०२

101

प्रणमामिपरांकलाम् इतिध्यात्वा ॐऐंह्रींश्रींसौः अंन
मः सौः शिरसि ॐऐंह्रींश्रींसौः आंनमः सौः मुखवृत्ते
ॐऐंह्रींश्रींसौः इंनमः सौः दक्षनेत्रे ॐऐंह्रींश्रींसौः ईंनमः
सौः वामे ॐऐंह्रींश्रींसौः उंनमः सौः दक्षकर्णे ॐऐंह्रींश्रीं
सौः ऊंनमः सौः वामे ॐऐंह्रींश्रींसौः ऋंनमः सौः दक्षन
सि ॐऐंह्रींश्रींसौः ॠंनमः सौः वामायां ॐऐंह्रींश्रींसौः
ऌंनमः सौः दक्षगंडे ॐऐंह्रींश्रींसौः ॡंनमः सौः वामे ॐ
ऐंह्रींश्रींसौः एंनमः सौः ऊर्ध्वोष्ठे ॐऐंह्रींश्रींसौः ऐंनमः
अधरे ॐऐंह्रींश्रींसौः ओंनमः सौः ऊर्ध्वदंतेषु ॐऐंह्रीं

श्रीं सौः औं नमः सौः अधोदन्तेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः अं नमः सौः
ललाटे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः अः नमः सौः जिह्वायां ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
सौः कं नमः सौः दक्षबाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः खं नमः
सौः कूर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः गं नमः सौः मणिवंधे ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं सौः घं नमः सौः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः ङं नमः सौः
अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः चं नमः सौः वामबाहुमूले ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं सौः छं नमः सौः कूर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः जं नमः
सौः मणिवंधे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः झं नमः सौः अंगुलिमूले
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः ञं नमः सौः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः टं

पू॰ नमः सौः दक्षपादकक्षे ओंऐंह्रींश्रींसौः ठंनमः सौः जानु
१०२ नि ओंऐंह्रींश्रींसौः डंनमः सौः गुल्फे ओंऐंह्रींश्रींसौः ढंन
मः सौः अंगुलिमूले ओंऐंह्रींश्रींसौः णंनमः सौः अंगुल्यग्रे
102 ओंऐंह्रींश्रींसौः तंनमः सौः वामपादकक्षे ओंऐंह्रींश्रींसौः
थंनमः सौः जानुनि ओंऐंह्रींश्रींसौः दंनमः सौः गुल्फे ओं
ऐंह्रींश्रींसौः धंनमः सौः अंगुलिमूले ओंऐंह्रींश्रींसौः नं
नमः सौः अंगुल्यग्रे ओंऐंह्रींश्रींसौः पंनमः सौः दक्षपार्श्वे
ओंऐंह्रींश्रींसौः फंनमः सौः वामे ओंऐंह्रींश्रींसौः बंनमः
सौः पृष्ठे ओंऐंह्रींश्रींसौः भंनमः सौः नाभौ ओंऐंह्रींश्रींसौः

मे नमः सौंः जठरे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौंः यं नमः सौंः हृदि ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं सौंः रं असृगात्मने नमः सौंः दक्षांसे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौंः
लं मांसात्मने नमः सौंः ककुदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौंः वं मेदसा
त्मने नमः वामांसे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौंः शं अस्थ्यात्मने नमः सौंः
हृदादिदक्षपाण्यंते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौंः षं मज्जात्मने नमः हृ
दादिवामपाण्यंते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौंः सं शुक्रात्मने नमः सौंः
हृदादिदक्षपादांते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौंः हं प्राणात्मने नमः सौंः
हृदादिवामपादांते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौंः लं जीवात्मने नमः सौंः
पादादिनाभ्यंते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौंः क्षं परमात्मने नमः सौंः ना

भ्यादिमूर्धांतं इतिपरासंपुटितमातृकान्यासः अथश्री
पृ॰ विद्यापुटमातृकान्यासः ॐअस्यश्रीविद्यापुटमातृका
१०३ न्यासस्य दक्षिणामूर्तिर्ऋषिः गायत्रंछंदः श्रीविद्यामा
103 तृकादेवता श्रीविद्यांगत्वेन्यासेविनियोगः इतिस्मृत्वा न्यसेत्
अथऋष्यादिन्यासः दक्षिणामूर्तिऋषयेनमः शिरसि
गायत्रंछंदसेनमो मुखे श्रीविद्यामातृकादेवतायैनमो
हृदि श्रीविद्यांगत्वेन्यासेविनियोगः सर्वांगेषु इतिऋष्या
दिन्यासः अथकरन्यासः ॐऐंह्रींश्रींऐंकंखंगंघंङंअंगुष्ठा
भ्यांनमः ॐऐंह्रींश्रींक्लींह्रंसंत्सं मलंह्रींतर्जनीभ्यांस्वाहा

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः सं हं द्रं मं लं ह्रीं मध्यमाभ्यां वौषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौं
ऐं कं खं गं घं ङं अनामिकाभ्यां हुं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं हं सं द्रं मं लं
ह्रीं कनिष्ठिकाभ्यां वषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौं सं हं द्रं मं लं ह्रीं कर
तलकरपृष्ठाभ्यां फट् इति करन्यासः अथ हृदयादिन्यासः
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं कं खं गं घं ङं हृदयाय नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं हं सं
द्रं मं लं ह्रीं शिरसे स्वाहा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौं सं कं लं ह्रीं शिखायै
वौषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं कं खं गं घं ङं कवचाय हुं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
क्लीं हं सं द्रं मं लं ह्रीं नेत्रत्रयाय वषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौं सं कं लं
ह्रीं अस्त्राय फट् इति षडंगन्यासः अथ ध्यानं दिगम्बरां कि

पू॰ १४

104

नतनेत्रमिहिराग्निनेत्रांस्तथांशुमुकुटांहिमसन्निभाभाम् सिं

हासनोपरशुभ्रवस्त्रयुतांत्रिनेत्रांबालेन्दुकुन्दनमितांत्रिपुरां

भजामः इतिध्यात्वा ॐऐंह्रींश्रींमूलंअंनमःमूलं शिरसि

ॐऐंह्रींश्रींमूलंआंनमःमूलं मुखवृत्ते ॐऐंह्रींश्रींमूलंइंन

मःमूलं दक्षनेत्रे ॐऐंह्रींश्रींमूलंईंनमःमूलं वामे ॐऐंह्रीं

श्रींमूलंउंनमःमूलं दक्षकर्णे ॐऐंह्रींश्रींमूलंऊंनमःमूलं

वामे ॐऐंह्रींश्रींमूलंऋंनमःमूलं दक्षनसि ॐऐंह्रींश्रींॠं मूलं

नमःमूलं वामायां ॐऐंह्रींश्रींमूलंऌंनमःमूलं दक्षगंडे

ॐऐंह्रींश्रींमूलंॡंनमःमूलं वामे ॐऐंह्रींश्रींमूलंएंनमः

मूले ऊर्ध्वोष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं ऐं नमः मूलं अधरे ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं मूलं औं नमः मूलं ऊर्ध्वदंतेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं औं नमः
मूले अधोदंतेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं अं नमः मूले ललाटे ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं मूलं अः नमः मूले जिह्वाग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं कं न
मः मूले दक्षबाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं खं नमः मूले कूर्प
रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं गं नमः मूले मणिबंधे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं
घं नमः मूले अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं ङं नमः मूले ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं मूलं चं नमः मूले वामबाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं
छं नमः मूले कूर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं जं नमः मूले मणि

पृ॰ १९५

105

वंधे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं फं नमः मूले अंगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
मूलं जं नमः मूले अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं टं नमः मूले
दक्षपादकच्छे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं ठं नमः मूले जानुनि ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं मूलं डं नमः मूले गुल्फे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं ढं नमः मूले
अंगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं णं नमः मूले अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं
तं नमः मूले वामपादकच्छे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं थं नमः मूले
जानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं दं नमः मूले गुल्फे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मू
लं धं नमः मूले अंगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं नं नमः मूले
अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं पं नमः मूले दक्षपार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं

श्रीमूलंफंनमःमूलं वामे ॐपैंह्रींश्रीमूलंबंनमःमूलं
पृष्ठे ॐपैंह्रींश्रीमूलंभंनमःमूलं नाभौ ॐपैंह्रींश्रीमूलं
मंनमःमूलं जठरे ॐपैंह्रींश्रीमूलंयंनमःमूलं हृदि ॐ
पैंह्रींश्रीमूलंरंसृगात्मनेनमःमूलं दक्षांसे ॐपैंह्रींश्री
मूलंलंमांसात्मनेनमःमूलं ककुदि ॐपैंह्रींश्रीमूलंवंमे
दसात्मनेनमःमूलं वामांसे ॐपैंह्रींश्रीमूलंशंअस्थ्यात्म
नेनमःमूलं हृदादिदक्षपाण्यंते ॐपैंह्रींश्रीमूलंषंमज्जा
त्मनेनमःमूलं हृदादिवामपाण्यंते ॐपैंह्रींश्रीमूलंसं
शुक्रात्मनेनमःमूलं हृदादिदक्षपादांते ॐपैंह्रींश्रीमू

पू॰
१०६
106

लंहंप्राणात्मनेनमः मूलं हृदादिवामपादांतं ॐपेंह्रींश्री
मूलंजीवात्मनेनमः मूलं पादादिनाभ्यंतं ॐपेंह्रींश्रीमूलं
हंसःपरमात्मनेनमः मूलं नाभ्यादिमूर्धांतं इतिविद्यायुक्त
मातृकान्यासः एवमात्मानुसन्धानरहितोजीवात्मनः सर्वाविकेश
पाशाधीनोवरदपरमात्मनिस्वात्मैकतापन्नः दिव्यादेहोत्पने
वभागिमयैःशोधितेदिव्यमूलं सोमयाग्रयंदेवतस्वतन
वदेहंदिवेवनम् अथहंसमातृकान्यासः ॐअस्यश्रीहं
समातृकान्यासस्य नारायणऋषिः परमहंसश्छंदः प
रमात्मादेवता हंबीजं सःशक्तिः सोहंकीलकं ममश्री

त्रिपुरांगत्वेहंसमातृकान्यासेविनियोगः इतिकृतांजलिः
स्तत्वाग्रविन्यसेत्‌यथा नारायणऋषयेनमः शिरसि
परमहंसछंदसेनमः मुखे परमात्मादेवतायैनमः हृदि
हंबीजायनमः नाभौ सःशक्तयेनमः गुह्ये सोहंकीलका
यनमः पादयोः ममश्रीत्रिपुरांगत्वेन हंसमातृकान्यासे
विनियोगः सर्वांगेषु इतिऋष्यादिन्यासः अथकरन्यासः
ॐऐंह्रींश्रींअंकंखंगंघंङंआंहंसः अंगुष्ठाभ्यांनमः ॐऐंह्रीं
श्रींइंचंछंजंझंञंईंहंसः तर्जनीभ्यांस्वाहा ॐऐंह्रींश्रींउं
टंठंडंढंणंऊंहंसः मध्यमाभ्यांवौषट्‌ ॐऐंह्रींश्रींएंतंथंदं

पू: १७
107

धं नं ऐं हंसः अनामिकाभ्यां हुं ओं ऐं ह्रीं श्रीं ओं पं फं बं भं मं औं
हंसः कनिष्ठिकाभ्यां वषट् ओं ऐं ह्रीं श्रीं अं यं रं लं वं शं षं सं हं
अः हंसः करतलकरपृष्ठाभ्यां फट् इति करन्यासः अथ हृ
दयादिन्यासः ओं ऐं ह्रीं श्रीं अं कं खं गं घं ङं आं हंसः हृदयाय
नमः ओं ऐं ह्रीं श्रीं इं चं छं जं झं ञं ईं हंसः शिरसे स्वाहा ओं ऐं ह्रीं
श्रीं उं टं ठं डं ढं णं ऊं हंसः शिखायै वौषट् ओं ऐं ह्रीं श्रीं एं तं थं
दं धं नं ऐं हंसः कवचाय हुं ओं ऐं ह्रीं श्रीं ओं पं फं बं भं मं औं हंसः
नेत्रत्रयाय वषट् ओं ऐं ह्रीं श्रीं अं यं रं लं वं शं षं सं हं अः हंसः
अस्त्राय फट् इति हृदयादिन्यासः इति ध्यात्वा प्रविन्यसेद्यथा

अथध्यानम्, ४ यद्वा उद्युतितडिदाकारसर्वाङ्गिकेशं पाशाभीतीवरद परशून्संदधानं कराब्जैः, दिव्याकल्पैर्नवमणिमयैः शोभितं विश्वमूलं सौम्याग्नेयं वपुरवतु नश्चंद्रचूडं त्रिनेत्रम् ॥ ८

ॐऐंह्रींश्रींहंसः अंनमः शिरसि ॐऐंह्रींश्रींहंसः आंनमः हंसः सर्वत्र
मुखवृत्ते ॐऐंह्रींश्रींहंसः इंनमः दक्षनेत्रे ॐऐंह्रींश्रींहं
सः ईंनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींहंसः उंनमः दक्षकर्णे ॐऐं
ह्रींश्रींहंसः ऊंनमः वामकर्णे ॐऐंह्रींश्रींहंसः ऋंनमः द
क्षगण्डे ॐऐंह्रींश्रींहंसः ॠंनमः वामगण्डे ॐऐंह्रींश्रींहंसः
लृंनमः दक्षनासापुटे ॐऐंह्रींश्रींहंसः लॄंनमः वामना
सापुटे ॐऐंह्रींश्रींहंसः एंनमः ऊर्ध्वोष्ठे ॐऐंह्रींश्रींहंसः
ऐंनमः अधरोष्ठे ॐऐंह्रींश्रींहंसः ओंनमः ऊर्ध्वदन्तेषु
ॐऐंह्रींश्रींहंसः औंनमः अधोदन्तेषु ॐऐंह्रींश्रींहंसः अं

पू॰
१०८
108

नमः ललाटे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हंसः अः नमः मुखाभ्यंतरे ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं हंसः कं नमः दक्षबाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हंसः खं न
मः दक्षकूर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हंसः गं नमः दक्षमणिबंधे ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं हंसः घं नमः दक्षांगुलि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हंसः ङं नमः
दक्षांगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हंसः चं नमः वामबाहुमूले ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं हंसः छं नमः वामकूर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हंसः जं नमः
वाममणिबंधे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हंसः झं नमः वामांगुलिमूले
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हंसः ञं नमः वामांगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हंसः टं
नमः दक्षपादमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हंसः ठं नमः दक्षजानुनि

ॐऐंह्रींश्रींहंसःडंनमः दक्षगुल्फे ॐऐंह्रींश्रींहंसःढंन
मः दक्षांगुलिमूले ॐऐंह्रींश्रींहंसःणंनमः दक्षांगुल्यग्रे
ॐऐंह्रींश्रींहंसःतंनमः वामपादमूले ॐऐंह्रींश्रींहंसः
थंनमः वामजानुनि ॐऐंह्रींश्रींहंसःदंनमः वामगुल्फे
ॐऐंह्रींश्रींहंसःधंनमः वामांगुलिमूले ॐऐंह्रींश्रींहंसः
नंनमः वामांगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींहंसःपंनमः दक्षपार्श्वे
ॐऐंह्रींश्रींहंसःफंनमः वामपार्श्वे ॐऐंह्रींश्रींहंसःबंन
मः पृष्ठे ॐऐंह्रींश्रींहंसःभंनमः नाभौ ॐऐंह्रींश्रींहंसः
मंनमः जठरे ॐऐंह्रींश्रींहंसःयंत्वगात्मनेनमः हृदि

पू॰
१०५

109

ॐऐंह्रींश्रींहंसः रंअसृगात्मनेनमः दक्षांसे ॐऐंह्रींश्रींहं
सः लंमांसात्मनेनमः ककुदि ॐऐंह्रींश्रींहंसः वंमेदसा
त्मनेनमः वामांसे ॐऐंह्रींश्रींहंसः शंअस्थ्यात्मनेनमः
हृदादिदक्षपाण्यंतं ॐऐंह्रींश्रींहंसः षंमज्जात्मनेनमः
हृदादिवामपाण्यंतं ॐऐंह्रींश्रींहंसः संशुक्रात्मनेनमः
हृदादिदक्षपादांतं ॐऐंह्रींश्रींहंसः हंजीवात्मनेनमः
वामपादांतं ॐऐंह्रींश्रींहंसः ळंपरमात्मनेनमः हृदादि
नाभ्यंते ॐऐंह्रींश्रींहंसः क्षंज्ञानात्मनेनमः हृदादिमु
खांते इतिहंसमातृकान्यासः अथपरमहंसमातृकान्या

सः अस्यश्रीपरमहंसमातृकान्यासस्य परमहंस

ऋषिः गायत्रेछंदः परमात्मस्वरूपामातृकादेवता

श्रीविद्यांगत्वेन्यासेविनियोगः पूर्ववत्करषडंगौ अ

थध्याने श्रीमत्परात्ममनुज्रंभितवर्णरूपामानैरगम्य

पदवीपरिचीयमानाम् विद्यात्मसूत्रकलशान्दधतीं

चमुद्राध्याये त्वमखजननीविशारदांत्रिनेत्राम् इतिध्या

त्वा ॐऐंह्रींश्रीसोहंहंसःनमः नाभ्यादिमूर्धांते ॐऐंह्रीं

श्रीसोहंलंनमः पादादिनाभ्यंते इत्यादि ॐऐंह्रींश्रीसो

हंस्रंनमः शिरसि ॐऐंह्रींश्रीसोहंस्रोंनमः मुखवृत्ते

सोऽहं सर्वत्र

पु॰
११॰

110

ॐऐंह्रींश्रींसोहंइंनमः दक्षनेत्रे ॐऐंह्रींश्रींसोहंईंनमः
वामे ॐऐंह्रींश्रींसोहंउंनमः दक्षकर्णे ॐऐंह्रींश्रींसोहं
ऊंनमः वामकर्णे ॐऐंह्रींश्रींसोहंऋंनमः दक्षगंडे
ॐऐंह्रींश्रींसोहंॠंनमः वामगंडे ॐऐंह्रींश्रींसोहंऌंन
मः दक्षनासापुटे ॐऐंह्रींश्रींसोहंॡंनमः वामनासा
पुटे ॐऐंह्रींश्रींसोहंएंनमः ऊर्ध्वोष्ठे ॐऐंह्रींश्रींसोहंऐं
नमः अधरोष्ठे ॐऐंह्रींश्रींसोहंओंनमः ऊर्ध्वदंतेषु ॐ
ऐंह्रींश्रींसोहंऔंनमः अधोदंतेषु ॐऐंह्रींश्रींअंनमः ल सोहं
लाटे ॐऐंह्रींश्रींसोहंअःनमः मुखाभ्यन्तरे ॐऐंह्रींश्रीं

सोहंकंनमः दक्षवाहुमूले ॐपैंह्रींश्रींसोहंखंनमः
दक्षकूर्परे ॐपैंह्रींश्रींसोहंगंनमः दक्षमणिवंधे ॐपैं
ह्रींश्रींसोहंघंनमः दक्षांगुलि ॐपैंह्रींश्रींसोहंङंनमः
दक्षांगुल्यग्रे ॐपैंह्रींश्रींसोहंचंनमः वामवाहुमूले ॐ
पैंह्रींश्रींसोहंछंनमः वामकूर्परे ॐपैंह्रींश्रींसोहंजंन
मः वाममणिवंधे ॐपैंह्रींश्रींसोहंझंनमः वामांगुलि
मूले ॐपैंह्रींश्रींसोहंञंनमः वामांगुल्यग्रे ॐपैंह्रींश्रीं
सोहंटंनमः दक्षपादमूले ॐपैंह्रींश्रींसोहंठंनमः दक्ष
जानुनि ॐपैंह्रींश्रींसोहंडंनमः दक्षगुल्फे ॐपैंह्रींश्रीं

पृं
१११

सोहंढंनमः दक्षांगुलिमूले ॐऐंह्रींश्रींसोहंणंनमः द
क्षांगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींसोहंतंनमः वामपादमूले ॐऐं
ह्रींश्रींसोहंथंनमः वामजानुनि ॐऐंह्रींश्रींसोहंदंनमः
वामगुल्फे ॐऐंह्रींश्रींसोहंधंनमः वामांगुलिमूले ॐ
ऐंह्रींश्रींसोहंनंनमः वामांगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींसोहंपंन
मः दक्षपार्श्वे ॐऐंह्रींश्रींसोहंफंनमः वामपार्श्वे ॐऐं
ह्रींश्रींसोहंबंनमः पृष्ठे ॐऐंह्रींश्रींसोहंभंनमः नाभौ
ॐऐंह्रींश्रींसोहंमंनमः जठरे ॐऐंह्रींश्रींसोहंयंत्वगात्म
नेनमः हृदि ॐऐंह्रींश्रींसोहंरंअसृगात्मनेनमः दक्षांसे

111

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सोहं लं मांसात्मने नमः कक्षादि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सो
हं वं मेदसात्मने नमः वामांसे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सोहं शं अस्था
त्मने नमः हृदादिदक्षपाण्यन्तं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सोहं षं मज्जा
हृदादिवामपादांतं त्मने नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सोहं सं शुक्रात्मने नमः हृदादिद
क्षपादांतं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सोहं हं जीवात्मने नमः वामपादां
तं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सोहं लं परमात्मने नमः हृदादिनाभ्यंतं
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सोहं क्षं प्राणात्मने नमः हृदादिमुखांतं इति
परमहंसमातृकान्यासः एष ब्रह्मप्रणवोत्थकलामातृ
कान्यासः ॐ ब्रह्मश्रीप्रणवोत्थकलामातृकान्यासस्य

मः ॐ अस्य श्रीप्रणवोत्थकलामातृकान्यासस्य श्रीप्रजा
पू॰ पतिरृषिः गायत्रीछंदः श्रीशारदाकलामातृकासरस्व
११२ तीदेवता हलोबीजानि स्वराःशक्तयः अव्यक्तंकीलकं
112 श्रीमहात्रिपुरसुंदर्यांगत्वे न न्यासेविनियोगः इतिकृतां
जलिःस्वन्यासेत् श्रीप्रजापतिऋषयेनमः शिरसि
गायत्रीछंदसेनमः मुखे श्रीशारदाकलामातृकासर
स्वतीदेवतायैनमः हृदि हलभ्योबीजेभ्योनमः गुह्ये स्व
रेभ्यःशक्तिभ्योनमः पादयोः अव्यक्तायकीलकायनमः
नाभौ ममश्रीमहात्रिपुरसुंदर्यंगत्वेन्यासेविनियोगः

सर्वांगेषु इतिऋष्यादिन्यासः अथकरन्यासः अंॐआंअं
गुष्ठाभ्यांनमः इंॐईंतर्जनीभ्यांनमः उंॐऊंमध्यमाभ्यां
नमः एंॐऐंअनामिकाभ्यांनमः ओंॐऔंकनिष्ठिकाभ्यांन
मः अंॐअंःकरतलकरपृष्ठाभ्यांनमः इतिकरन्यासः अ
थषडंगन्यासः अंॐआंहृदयायनमः इंॐईंशिरसेस्वाहा
उंॐऊंशिखायैवषट् एंॐऐंकवचायहुं ओंॐऔंनेत्राभ्यां
वौषट् अंॐअंःअस्त्रायफट् अथध्यानं ॐहस्तैःपद्मंरथा
गंगुणमथहरिणंपुस्तकंवर्णमालां टंकंशुभ्रंकपालंव
रममृतलसद्धेमकुंभंवहंती मुक्ताविद्युत्पयोदस्फटिक

पू॰

११३

113

वनजपावंपुरैः पंचवक्त्रैः स्तुतैर्वेद्योजनस्रोसकलशशि
निभांशारदांतांनमामि इतिध्यात्वान्यसेत् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ
श्रं निवृत्त्यैनमः शिरसि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ श्रां प्रतिष्ठायैनमः
मुखवृत्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इं विद्यायैनमः दक्षनेत्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ईं
शांत्यैनमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उं इंधिकायैनमः दक्षकर्णे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऊं दीपिकायैनमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ऋं रेचिका
यैनमः दक्षनासि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ॠं मोचिकायैनमः वामा
यां ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ऌं परायैनमः दक्षगंडे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ॡं
सूक्ष्मायैनमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ एं सूक्ष्मामृतायैनमः ऊ

धौहे ॐऐंह्रींश्रींॐऐंज्ञानामस्तायैनमः अधरे ॐऐंह्रीं
श्रींॐॐआप्यायिन्यैनमः ऊर्ध्वदंतेषु ॐऐंह्रींश्रींॐॐव्या
पिन्यैनमः अधोदंतेषु ॐऐंह्रींश्रींॐअंव्योमरूपिण्यैनमः
ललाटे ॐऐंह्रींश्रींॐअंःअनंतायैनमः जिह्वायां ॐऐंह्रीं
श्रींॐकंसृष्ट्यैनमः दक्षबाहुमूले ॐऐंह्रींश्रींॐखंऋद्ध्यै
नमः ऊर्परे ॐऐंह्रींश्रींॐगंस्मृत्यैनमः मणिबंधे ॐऐं
ह्रींश्रींॐचंमेधायैनमः अंगुलिमूले ॐऐंह्रींश्रींॐङंकां
त्यैनमः अंगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींॐचंलक्ष्म्यैनमः वामबाहु
मूले ॐऐंह्रींश्रींॐछंद्युत्यैनमः ऊर्परे ॐऐंह्रींश्रींॐजं

पू॰
११४

115

स्थिरायैनमः मणिबंधे ॐऐंह्रींश्रींॐजंस्थित्यैनमः अंगु
लिमूले ॐऐंह्रींश्रींॐझंसिद्ध्यैनमः अंगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रीं
ॐटंजरायैनमः दक्षपादकक्षे ॐऐंह्रींश्रींॐठंपालिन्यैन
मः जानुनि ॐऐंह्रींश्रींॐडंशान्त्यैनमः गुल्फे ॐऐंह्रींश्रीं
ॐढंऐश्वर्यैनमः अंगुलिमूले ॐऐंह्रींश्रींॐणंरत्यैनमः
अंगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींॐतंकामिन्यैनमः वामपादकक्षे
ॐऐंह्रींश्रींॐथंवरदायैनमः जानुनि ॐऐंह्रींश्रींॐदंह्ला
दिन्यैनमः गुल्फे ॐऐंह्रींश्रींधंप्रीत्यैनमः अंगुल्यग्रे ॐऐं
ह्रींश्रींॐनंदीर्घायैनमः अंगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींॐपंतीक्ष्णा

यैनमः दक्षपार्श्वे ॐऐंह्रींश्रींॐफंवैराङ्क्षैनमः वामे ॐऐं
ह्रींश्रींॐबंभयायैनमः पृष्ठे ॐऐंह्रींश्रींॐभंनिद्रायैन
मः नाभौ ॐऐंह्रींश्रींॐमंतन्द्रायैनमः जठरे ॐऐंह्रींश्रीं
यंतृष्णायैनमः हृदि ॐऐंह्रींश्रींॐरंक्रोधिन्यैनमः द
क्षांसे ॐऐंह्रींश्रींॐलंक्रियायैनमः ककुदि ॐऐंह्रींश्रीं
ॐवंउल्कायैनमः वामांसे ॐऐंह्रींश्रींॐशंमृत्युरूपायै
नमः हृदादिदक्षपाण्यन्ते ॐऐंह्रींश्रींॐषंपीनायैनमः
हृदादिवामपाण्यन्ते ॐऐंह्रींश्रींॐसंश्वेनायैनमः हृदा
दिदक्षपादान्ते ॐऐंह्रींश्रींहंस्वकरुणायैनमः हृदादिवा

मपादांतं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ लं अमितायै नमः पादादिनाभ्यंतं
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्लं अनंतायै नमः नाभ्यादिमूर्धांतं इति
प्रणवोत्थकलामातृकान्यासः ॥ अथाष्टात्रिंशत्कला
मातृकान्यासः ॐ अस्य श्री अष्टात्रिंशत्कलामातृकान्या
सस्य सोमसूर्याग्निऋषयः अनुष्टुप् त्रिष्टुप् छंदः अष्टात्रिं
शत्कलारूपिणीमातृकादेवता हलोबीजानि स्वराः श
क्तयः अव्यक्तंकीलकं मम श्रीत्रिपुरांगत्वे अष्टात्रिंशत्क
लामातृकान्यासे विनियोगः इति कृतांजलिः न्यसेत् सो
मसूर्याग्निऋषिभ्यो नमः शिरसि अनुष्टुप्छंदसे नमः मुखे

अष्टात्रिंशत्कलारूपिणीमातृकादेवतायैनमः हृदि ह
लोबीजायनमः नाभौ स्वराःशक्तयेनमः गुह्ये अव्यक्तं
कीलकायनमः पादयोः ममश्रीत्रिपुरांगत्वेष्टात्रिंशत्क
लामातृकान्यासेविनियोगः सर्वांगेषु इतिऋष्यादिन्या
सः अथकरन्यासः ॐऐंह्रींश्रींअंकंखंगंघंङंआंअंगुष्ठा
भ्यांनमः ॐऐंह्रींश्रींइंचंछंजंझंञंईंतर्जनीभ्यांस्वाहा ॐ
ऐंह्रींश्रींउंटंठंडंढंणंऊंमध्यमाभ्यांवौषट् ॐऐंह्रींश्रींएं
तंथंदंधंनंऐंअनामिकाभ्यांहुं ॐऐंह्रींश्रींओंपंफंबंभंमं
औंकनिष्ठिकाभ्यांवषट् ॐऐंह्रींश्रींअंयंरंलंवंशंषंसंहं

ह्रेंः स्रेंः करतलकरपृष्ठाभ्यांफट् इतिकरन्यासः इतिहृद
यादिन्यासः ॐऐंह्रींश्रींअंकंखंगंघंङंआंहृदयायनमः
ॐऐंह्रींश्रींइंचंछंजंझंञंईंशिरसेस्वाहा ॐऐंह्रींश्रींउं
टंठंडंढंणंऊंशिखायैवषट् ॐऐंह्रींश्रींएंतंथंदंधंनं
ऐंकवचायहुं ॐऐंह्रींश्रींओंपंफंबंभंमंनेत्रेभ्योवौषट् औं
ॐऐंह्रींश्रींअंयंरंलंवंशंषंसंहंळंःक्षंःअस्त्रायफट् इतिहृ
दयादिन्यासः अथध्यानं शुद्धस्फटिकसंकाशांशुद्धहंसो
मविराजितां मुक्तारत्नस्फुरद्वीजपमालांकमंडलुं
पुस्तकंवरदानंचविभ्रतीपरमेश्वरीं चिंतयामिहृदंभो

गै मातृकां च सरस्वती इति ध्यात्वा प्रविन्यसेद्यथा ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं अं अमृतायै नमः शिरसि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं आं आनन्दायै
नमः मुखवृत्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इं इष्टायै नमः दक्षनेत्रे ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं ईं तुष्ट्यै नमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उं पुष्ट्यै नमः दक्षकर्णे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऊं रत्यै नमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऋं धृत्यै नमः दक्ष
नसि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॠं शशिन्यै नमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऌं चंडि
कायै नमः दक्षगंडे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॡं कान्त्यै नमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
एं ज्योत्स्नायै नमः ऊर्ध्वोष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं श्रियै नमः अधरे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ओं प्रीत्यै नमः ऊर्ध्वदंतेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं औं अंगदा

सू॰
११८

117

यैनमः अधोदंतेषु ॐऐंह्रींश्रींअंहरण्यैनमः ललाटे ॐ
ऐंह्रींश्रींअःहरणीमत्तायैनमः चिबुके ॐऐंह्रींश्रींकंमेनापि
न्यैनमः दक्षवाहुमूले ॐऐंह्रींश्रींखंवेवनापिन्यैनमः कूर्प
रे ॐऐंह्रींश्रींगंफेखस्त्रायैनमः मणिवंधे ॐऐंह्रींश्रींघंपं
मरीच्यैनमः अंगुलिमूले ॐऐंह्रींश्रींङंनेज्वालिन्यैनमः अं
गुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींचंयंरुच्यैनमः वामवाहुमूले ॐऐंह्रींश्रीं
छंदेसहुमणायैनमः कूर्परे ॐऐंह्रींश्रींजंभोगदायैनमः
मणिवंधे ॐऐंह्रींश्रींझंनेविश्वायैनमः अंगुलिमूले ॐऐं
ह्रींश्रींञंणवोधिन्यैनमः अंगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींटंढंधारिण्यै

नमः दक्षपादकक्षे ॐऐंह्रींश्रीं ठंडं दक्षमायैनमः जानुनि
ॐऐंह्रींश्रीं यंधूम्रार्चिषेनमः गुल्फे ॐऐंह्रींश्रीं रंऊष्मायैन
मः अंगुलिमूले ॐऐंह्रींश्रीं लंज्वलिन्यैनमः अंगुल्यग्रे ॐ
ऐंह्रींश्रीं वंज्वालिन्यैनमः वामपादकक्षे ॐऐंह्रींश्रीं शंवि
स्फुलिंगिन्यैनमः जानुनि ॐऐंह्रींश्रीं षंसुश्रियैनमः गुल्फे
ॐऐंह्रींश्रीं संसुरूपायैनमः अंगुलिमूले ॐऐंह्रींश्रीं हंक
पिलायैनमः अंगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रीं लंहव्यवाहायैनमः मू
र्ध्नि ॐऐंह्रींश्रीं क्षंकव्यवाहायैनमः सर्वांगेषु इतिवह्निकलावि
शान्कलामातृकान्यासः २ः अथमूर्तिमातृकान्यासः ॐअ

पू: ११८

स्यश्रीकेशवादिमूर्त्तिमातृकान्यासस्य साध्यनारायणऋषिः
गायत्रीछंदः श्रीलक्ष्मीनारायणोदेवता ह्लोबीजानि स्वराः
शक्तयः अव्यक्तंकीलकं ममश्रीत्रिपुरांगत्वेन केशवादिमू
र्त्तिमातृकान्यासेविनियोगः इतिकृतांजलिःसत्वान्यसेत्
साध्यनारायणऋषयेनमः शिरसि गायत्रीछंदसेनमः मु
खे श्रीलक्ष्मीनारायणोदेवतायैनमः हृदि ह्ल्योबीजायन
मः गुह्ये स्वराःशक्तियेनमः पादयोः अव्यक्तंकीलकायन
मः नाभौ ममश्रीत्रिपुरांगत्वेन केशवादिमूर्त्तिमातृकान्या
सेविनियोगः सर्वांगेषु इतिऋष्यादिन्यासः अथकरन्यासः

ॐनमोनारायणायहंसःसोहं ञंकंखंगंघंङंश्रांह्रींहंसः

सोहंॐनमोनारायणायज्ञुह्लोल्कायस्वाहाॐश्रीदेव्यै

श्रेगुष्ठाभ्यांनमः ॐनमोनारायणायहंसःसोहं इंचंछं

जंझंञंईंह्रींहंसःसोहं ॐनमोनारायणायज्ञुह्लोल्काय महे

स्वाहाश्रीपद्मिन्यैतर्जनीभ्यांस्वाहा ॐनमोनारायणाय

हंसःसोहंउंटंठंडंढंणंऊंह्रींहंसःसोहं ॐनमोनाराय

णायवीरोल्कायस्वाहाश्रीविश्वपत्न्यै मध्यमाभ्यांवषट्

ॐनमोनारायणायहंसःसोहं पंतंथंदंधंनपंह्रींहंसःसो

हंॐनमोनारायणायविद्युडुल्कायस्वाहाश्रीवरदायैश्र

पू॰
११९

119

नामिकाभ्यां इं ॐ नमो नारायणाय हंसः सोहं ॐ पं फं बं भं
मं ॐ ह्रीं हंसः सोहं ॐ नमो नारायणाय सहस्रोल्काय स्वा
हा श्रीकमलहस्तायै कनिष्ठिकाभ्यां वौषट् ॐ नमो नाराय
णाय हंसः सोहं यं रं लं वं शं षं सं हं क्षं क्षः ह्रीं हंसः सोहं
ॐ नमो नारायणाय अनन्तोल्काय स्वाहा करतलकरपृष्ठा
भ्यां फट् इति करन्यासः एवं षडंगः अथ ध्यानं विद्यारविं
दसुज्ञलाम्रतऊम्भपद्मकौमोदकीदरसुदर्शनशोभिह
स्त सौदामिनीसदृशाकांतिविभातिलक्ष्मीनारायणात्म
कमखंडितमात्ममूर्तेः इति ध्यात्वा प्रविन्यसेत् ॐ पं ह्रीं

श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं अं क्लीं श्रीं ह्रीं केशवाय कीर्त्यै नमः शिरसि
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं आं क्लीं श्रीं ह्रीं नारायणाय कान्त्यै नमः
मुखवृत्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं इं क्लीं श्रीं ह्रीं माधवाय तुष्ट्यै
नमः दक्षनेत्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं ईं क्लीं श्रीं ह्रीं गोविन्दाय
पुष्ट्यै नमः वामनेत्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं उं क्लीं श्रीं ह्रीं विष्ण
वे धृत्यै नमः दक्षकर्णे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं ऊं क्लीं श्रीं ह्रीं म
धुसूदनाय पुष्ट्यै नमः वामकर्णे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं ऋं क्लीं श्रीं
ह्रीं त्रिविक्रमाय क्रियायै नमः दक्षगण्डे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं
क्लीं ॠं क्लीं श्रीं ह्रीं वामनाय दयायै नमः वामगण्डे ॐ ऐं ह्रीं

पू॰ १२॰
120

श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं ल्लं क्लीं श्रीं ह्रीं श्रीं यज्ञाय मेधायै नमः दक्षना
सापुटे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं लं क्लीं श्रीं ह्रीं हृषीकेशाय हृ
ष्टायै नमः वामनासापुटे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं पं क्लीं श्रीं ह्रीं
पद्मनाभाय श्रद्धायै नमः ऊर्ध्वोष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं दं
क्लीं श्रीं ह्रीं दामोदराय लज्जायै नमः अधरोष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं
श्रीं क्लीं डं क्लीं श्रीं ह्रीं वासुदेवाय लक्ष्म्यै नमः ऊर्ध्वदन्तेषु ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं डं क्लीं श्रीं ह्रीं संकर्षणाय सरस्वत्यै नमः अ
धोदन्तेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं प्रं क्लीं श्रीं ह्रीं प्रद्युम्नाय प्रीत्यै
नमः ललाटे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं अः क्लीं श्रीं ह्रीं अनिरुद्धा

यन्त्यैनमः मूर्ध्वभ्यन्तरे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं कं क्लीं श्रीं ह्रीं
खड्गिणेजयायैनमः दक्षबाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं ख
क्लीं श्रीं ह्रीं गदिनेदुर्गायैनमः दक्षऊर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं
गं क्लीं श्रीं ह्रीं शार्ङ्गिणेप्रभायैनमः दक्षमणिवंधे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
ह्रीं श्रीं क्लीं चं क्लीं श्रीं ह्रीं खड्गिणेसत्यायैनमः दक्षांगुलिमूले
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं डं क्लीं श्रीं ह्रीं शंखिनेचामुंडायैनमः द
क्षांगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं चं क्लीं श्रीं ह्रीं हलिनेवाराहीन
मः वामबाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं छं क्लीं श्रीं ह्रीं मुस
लिनेविलासिन्यैनमः वामऊर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं जं

पू॰ १२१

क्लींश्रींह्रींशूलिनेविजयायैनमः वाममणिबंधे ॐऐंह्रींश्रीं
ह्रींश्रींक्लींफंश्रींह्रींपाशिनेविरजायैनमः वामांगुलिमूले
ॐऐंह्रींश्रींह्रींश्रींक्लींजंक्लींश्रींह्रींअंकुशिनेविश्वायैनमः वा
मांगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींह्रींश्रींक्लींटंक्लींश्रींह्रींमुकुंदायविनि
नायैनमः दक्षपादमूले ॐऐंह्रींश्रींह्रींश्रींक्लींठंक्लींश्रींह्रीं
नंदजायसुनंदायैनमः दक्षजानुनि ॐऐंह्रींश्रींह्रींश्रींक्लींडं
क्लींश्रींह्रींनंदिनेस्मृत्यैनमः दक्षगुल्फे ॐऐंह्रींश्रींह्रींश्रींक्लीं
ढंक्लींश्रींह्रींनरायऋद्ध्यैनमः दक्षांगुलिमूले ॐऐंह्रींश्रींह्रीं
श्रींक्लींणंश्रींह्रींनरकजितेसमृद्ध्यैनमः दक्षांगुल्यग्रे ॐऐं

ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं ल्कीं नं ल्कीं ह्रीं श्रीं हरये श्रुद्धैनमः वामपादमू
ले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं ल्कीं यं ल्कीं ह्रीं श्रीं कृष्णाय शुन्यै नमः वा
मजानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं ल्कीं दं ल्कीं ह्रीं श्रीं सत्याय वुद्धै न
मः वामगुल्फे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं ल्कीं यं ल्कीं श्रीं ह्रीं सात्वताय
सत्यै नमः वामांगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं ल्कीं नं ल्कीं श्रीं ह्रीं
शौरये लक्ष्म्यै नमः वामांगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं ल्कीं पं ल्कीं
श्रीं ह्रीं शूराय रमायै नमः दक्षपार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं ल्कीं फं
ल्कीं श्रीं ह्रीं जनार्दनाय उमायै नमः वामपार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
ह्रीं श्रीं ल्कीं वं ल्कीं श्रीं ह्रीं भूधराय ल्क्लेदिन्यै नमः पृष्ठे ॐ ऐं ह्रीं

पू: १२२

127

श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं भं क्लीं श्रीं ह्रीं विश्वमूर्तये लक्ष्मिण्यायै नमः नाभौ ॐ ऐं २
ह्रीं श्रीं क्लीं मं क्लीं श्रीं ह्रीं वैकुण्ठाय वक्षःस्थायै नमः जठरे ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं यं क्लीं श्रीं ह्रीं त्वगात्मने पुरुषोत्तमाय वक्षःस्थायै नमः
हृदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं रं क्लीं श्रीं ह्रीं असृगात्मने बलिने परा
यै नमः दक्षांसे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं लं क्लीं श्रीं ह्रीं मांसात्मने
बलानुजाय परायण्यायै नमः ककुदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं
वं क्लीं श्रीं ह्रीं मेदसात्मने बलाय सूक्ष्मायै नमः वामांसे ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं शं क्लीं श्रीं ह्रीं अस्थ्यात्मने हयग्रीवाय संध्यायै न
मः हृदादिदक्षपाण्यन्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं क्लीं षं क्लीं श्रीं ह्रीं म

ज्ञात्मने हृषाय प्रज्ञायै नमः हृदादिवामपाण्यंते ॐ पें ह्रीं श्रीं
ह्रीं श्रीं ल्कीं सं ल्कीं श्रीं ह्रीं शुक्रात्मने हंसाय प्रभायै नमः हृदादि
दक्षपादांते ॐ पें ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं ल्कीं हं ल्कीं श्रीं ह्रीं प्राणात्मने नमः
वाराहाय निशायै नमः हृदादिवामपादांते ॐ पें ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं
ल्कीं लं ल्कीं श्रीं ह्रीं जीवात्मने विमलाय मेधायै नमः पादादि
नाभ्यंते ॐ पें ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं ल्कीं ह्रं: ल्कीं श्रीं ह्रीं परमात्मनेऽन्टसिं
हाय विद्युतायै नमः नाभ्यादिमूर्धांतम् इत्यंते केशवादिन्या
सः २१ अथ श्रीकंठादिमातृकान्यासः ॐ अस्य श्रीश्रीकंठपू
र्णोदर्यादिमातृकान्यासस्य श्रीदक्षिणामूर्त्तिर्ऋषिः गायत्रे

छंदः श्रीअर्धनारीश्वरोदेवता हंबीजं सःशक्तिः सोहंकील
पू॰ कं ममश्रीमंत्रसिद्ध्यर्थेन्यासेविनियोगः इतिकृतांजलिःस्मृ
१२३ त्वान्यसेत् श्रीदक्षिणामूर्तिऋषयेनमः शिरसि गायत्रंछंद
123 सेनमः मुखे श्रीअर्धनारीश्वरोदेवतायैनमः हृदि हंबीजा
यनमः गुह्ये सःशक्तयेनमः पादयोः सोहंकीलकायनमः
नाभौ ममश्रीमंत्रसिद्ध्यर्थेन्यासेविनियोगः सर्वांगेषु इति
ऋष्यादिन्यासः अथकरन्यासः ह्रांअंगुष्ठाभ्यांनमः ह्रींत
र्जनीभ्यांनमः ह्रूंमध्यमाभ्यांनमः ह्रैंअनामिकाभ्यांनमः
ह्रौंकनिष्ठिकाभ्यांनमः ह्रःकरतलकरपृष्ठाभ्यांनमः इ

तिकरन्यासः अथ षडंगन्यासः ह्रांहृदयायनमः ह्रींशिर
सेस्वाहा ह्रूंशिखायैवषट् ह्रैंकवचायहुं ह्रौंनेत्रत्रयाय
वौषट् ह्रः अस्त्रायफट् इतिषडंगन्यासः अथध्यानम् ॐ
वंधूककांचननिभंरुचिराक्षमालां पाशांकुशौचवरदांनि
जवाहुदंडैः बिभ्राणमिंदुशकलाभरणंत्रिनेत्रमर्धांबिके
शमनिशंवपुराश्रयामि इतिध्यात्वान्यसेयथा ॐऐंह्रींश्रीं
ह्स्रौंः अंश्रींकंठायपूर्णोदर्यैनमः शिरसि ॐऐंह्रींश्रींह्स्रौंःश्री
अनंतेशायविरजायैनमः मुखवृत्ते ॐऐंह्रींश्रींह्स्रौंःइंसू
क्ष्मेशायशाल्मल्यैनमः दक्षनेत्रे ॐऐंह्रींश्रींह्स्रौंःईंत्रिमूर्ती

पृ॰
१२५
125

शायलोलास्यैनमः वामे ॐपेंह्रींश्रींह्स्रौंः उं भ्रमरेशायवक्त्र
लास्यैनमः दक्षकर्णे ॐपेंह्रींश्रींह्स्रौंः ऊं अत्रेशायदीर्घघो
णायैनमः वामे ॐपेंह्रींश्रींह्स्रौंः ऋं भारभूतीशायदीर्घमु
ख्यैनमः दक्षनासि ॐपेंह्रींश्रींह्स्रौंः ॠं तिथीशायगोमुख्यैन
मः वामे ॐपेंह्रींश्रींह्स्रौंः ऌं स्थाणुकेशायदीर्घजिह्वायैन
मः दक्षगंडे ॐपेंह्रींश्रींह्स्रौंः ॡं हरेशायकुंडोदर्यैनमः वा
मे ॐपेंह्रींश्रींह्स्रौंः एं झिंटीशायऊर्ध्वकेशायैनमः ऊर्ध्वोष्ठे
ॐपेंह्रींश्रींह्स्रौंः ऐं भौतिकेश्वराय (श्रा) विकृतमुख्यैनमः अधरे
ॐपेंह्रींश्रींह्स्रौंः ओं सद्योजातेशायज्वालामुख्यैनमः ऊर्ध्वदं

तेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः ॐ अनुग्रहेशाय उल्कामुख्यै नमः
अधोदंतेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः अं अक्रूरेशाय श्रीमुख्यै नमः
ललाटे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः अः महासेनेशाय विद्यामुख्यै नमः
जिह्वायां ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः कं क्रोधेशाय महाकाल्यै नमः द
क्षबाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः खं चंडेशाय सरस्वत्यै नमः कू
र्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः गं पंचांतकेशाय सर्वसिद्धिदायै नमः
मणिबंधे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः घं शिवोत्तमेशाय त्रैलोक्यवि
द्यायै नमः अंगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः ङं एकरुद्रेशाय
मंत्रशक्त्यै नमः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः चं कूर्मेशायात्म

पृ०
१२५

125

शाङ्कर्यै नमः वामबाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सौंः छं एकनेत्रेशा
य अमृतमात्रे नमः कूर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सौंः जं चतुराननेशा
य लम्बोदर्यै नमः मणिबन्धे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सौंः झं अजेशाय द्रा
विण्यै नमः अङ्गुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सौंः ञं शर्वेशाय ना
गर्यै नमः अङ्गुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सौंः टं सोमेशाय खेचर्यै न
मः दक्षपादकक्षे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सौंः ठं लाङ्गलीशाय मञ्जर्यै
नमः जानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सौंः डं दारुकेशाय रूपिण्यै नमः
गुल्फे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सौंः ढं अर्धनारीश्वराय वीरिण्यै नमः अ
ङ्गुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सौंः णं उमाकान्तेशाय काकोदर्यै न

मः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः तं आषाढीशाय पूतनायै न
मः वामपादमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः थं दण्डीशाय भद्रकाल्यै न
मः जानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः दं अत्रीशाय योगिन्यै नमः गुल्फे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः धं मीनेशाय शांखिन्यै नमः अंगुलिमूले ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः नं मेषेशाय गर्जिन्यै नमः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
ह्स्रौंः पं लोहितेशाय कालरात्र्यै नमः दक्षपार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
ह्स्रौंः फं शिखीशाय कुब्जिन्यै नमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः बं छ
गलांडेशाय कपर्दिन्यै नमः पृष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः भं द्विरंडेशा
य वज्रायै नमः नाभौ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः मं महाकालेशाय ज

पायैनमः जठरे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः यं त्वगात्मने वागीशाय स्रु
मुख्यैनमः हृदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः रं अस्रगात्मने भुजगेशाय
रेवत्यैनमः दक्षांसे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः लं मांसात्मने पिनाकेशा
यमायथ्यैनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः वं मेदसात्मने खड्गीशाय वारु
ण्यैनमः वामांसे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः शं अस्थ्यात्मने वकेशाय वा
यव्यैनमः हृदादिदक्षपाण्यंते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः षं मज्जात्म
ने श्वेतेशाय रक्षोविदारिण्यैनमः हृदादिवामपाण्यंते ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः सं शुक्रात्मने भृगवीशाय सहजायैनमः हृदादि
दक्षपादांते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः हं प्राणात्मने लकुलेशाय महा

पृ॰
१२८

कऊदि॰

126

लह्स्यै नमः हृदादिवामपादांते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौंः लं शान्त्या
त्मने शिवेशाय व्यापिन्यै नमः पादादिनाभ्यंते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
ह्स्रौंः हं परमात्मने संवर्तकेशाय महामायायै नमः नाभ्या
दिमूर्धांते इति श्रीकेशादिमातृकान्यासः २२ अथ प्रपंचया
गमातृकान्यासः अस्य श्रीप्रपंचयागमातृकान्यासस्य ब्र
ह्माऋषिः गायत्रीछंदः सच्चिदानंदज्योतिः स्वात्मास्वरूपि
णीप्रपंचयागमातृकासरस्वतीदेवता हलोबीजानिस्वराः
शक्तयः अव्यक्तं कीलकं मम श्रीत्रिपुरांगत्वेन प्रपंचयाग
मातृकान्यासे विनियोगः इतिकृतांजलिः स्मृत्वान्यसेत्

प्रं
१२७

प्रपंच

ब्रह्मऋषये नमः शिरसि गायत्रीछन्दसे नमः मुखे सच्चि
दानंदज्योतिः स्वात्मास्वरूपिणीयागमातृकासरस्वतीदेव
तायै नमः हृदि हलबीजेभ्यो नमो गुह्ये स्वरशक्तिभ्यो
नमः पादयोः अव्यक्तकीलकाय नमो नाभौ मम श्रीत्रिपु
रांगत्वेन प्रपंचयागमातृकान्यासे विनियोगः सर्वांगेषु
इति ऋष्यादिन्यासः अथ करन्यासः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं कं खं गं घं ङं
आं स्वाहा अंगुष्ठाभ्यां नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इं चं छं जं झं ञं ईं सोहं त
र्जनीभ्यां स्वाहा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उं टं ठं डं ढं णं ऊं हंसः मध्यमाभ्यां व
षट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं तं थं दं धं नं ऐं स्वाहा अनामिकाभ्यां हुं ॐ ऐं

127

ह्रीं श्रीं ओं पं फं बं भं मं औं सोहं कनिष्ठिकाभ्यां वौषट् ओं ऐं ह्रीं
श्रीं श्रं यं रं लं वं शं षं सं हं क्षं: श्रं: हंसः करतलकरपृष्ठाभ्यां फ
ट् इति करन्यासः अथ हृदिन्यासः ओं ऐं ह्रीं श्रीं श्रं कं खं गं घं ङं
ओं स्वाहा हृदयाय नमः ओं ऐं ह्रीं श्रीं इं चं छं जं झं ञं ईं सोहं शि
रसे स्वाहा ओं ऐं ह्रीं श्रीं उं टं ठं डं ढं णं ऊं हंसः शिखायै वषट् ओं
ऐं ह्रीं श्रीं एं तं थं दं धं नं ऐं सोहं कवचाय हुं ओं ऐं ह्रीं श्रीं ओं पं फं
बं भं मं औं सोहं नेत्रत्रयाय वौषट् ओं ऐं ह्रीं श्रीं श्रं यं रं लं वं शं षं सं
हं क्षं: श्रं: हंसः अस्त्राय फट् इति हृदयादिन्यासः अथ ध्यानं
नागादिपंचमन्त्रभिः परिवीषमानं मानैरगम्यमनिशं जग

पू:
१२८
128

देकमूले संवित्समस्तगमनस्वरमच्युतं तं तेजः परं भजत सो
ऽहमुग्रांशुराशिं इति ध्यात्वा प्रविन्यसेत् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः
सोऽहं स्वाहा तं ज्ञानात्मने नमः हृदादि मुखान्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ
ह्रीं हंसः सोऽहं स्वाहा लं परमात्मने नमः हृदादि नाभ्यन्ते ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोऽहं स्वाहा हं जीवात्मने नमः हृदादि वाम
पादांगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोऽहं स्वाहा सं शुक्रात्मने न
मः हृदादि दक्षपादांगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोऽहं स्वाहा
षं मज्जात्मने नमः हृदादि वामकरांगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हं
सः सोऽहं स्वाहा शं अस्थ्यात्मने नमः हृदादि दक्षकरांगुल्यग्रे

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोऽहं स्वाहा वं मेदसात्मनेनमः वामां
से ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोऽहं स्वाहा लं मांसात्मनेनमः कण्ठ
दि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोऽहं स्वाहा रं अस्रगात्मनेनमः दक्षां
से ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोऽहं स्वाहा यं त्वगात्मनेनमः हृदि
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोऽहं स्वाहा मं नमः जठरे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ
ह्रीं हंसः सोऽहं स्वाहा भं नमः नाभौ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोऽहं
स्वाहा बं नमः पृष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोऽहं स्वाहा फं नमः
वामपार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोऽहं स्वाहा पं नमः दक्षपार्श्वे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोऽहं स्वाहा नं नमः वामपादाङ्गुल्यग्रे

पू॰ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोहं स्वाहा धं नमः वामपादांगुलिमू
१२५ ले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोहं स्वाहा दं नमः वामगुल्फे ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोहं थं नमः वामजानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं
129 हंसः सोहं स्वाहा तं नमः वामपादमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः
सोहं स्वाहा णं नमः दक्षपादांगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः
सोहं स्वाहा ढं नमः दक्षपादांगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः
सोहं स्वाहा डं नमः दक्षगुल्फे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोहं स्वा
हा ठं नमः दक्षजानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोहं स्वाहा टं न
मः दक्षपादमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोहं स्वाहा जं नमः

वामकरांगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींॐह्रींहंसःसोहंस्वाहाकंनमः
वामकरांगुलिमूले ॐऐंह्रींश्रींॐह्रींहंसःसोहंस्वाहाजंन
मः वाममणिबंधे ॐऐंह्रींश्रींॐह्रींहंसःसोहंस्वाहाझंनमः
वामकूर्परे ॐऐंह्रींश्रींॐह्रींहंसःसोहंस्वाहाञंनमः वामबा
हुमूले ॐऐंह्रींश्रींॐह्रींहंसःसोहंस्वाहाङंनमः दक्षकरां
गुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींॐह्रींहंसःसोहंस्वाहाघंनमः दक्षकरांगु
लिमूले ॐऐंह्रींश्रींॐह्रींहंसःसोहंस्वाहागंनमः दक्षमणिबं
धे ॐऐंह्रींश्रींॐह्रींहंसःसोहंस्वाहाखंनमः दक्षकूर्परे ॐऐं
ह्रींश्रींॐह्रींहंसःसोहंस्वाहाकंनमः दक्षबाहुमूले ॐऐंह्रीं

पृ॰ १३॰ 130

श्रीॐह्रींहंसःसोहंस्वाहाअंनमः जिह्वायां ॐऐंह्रींश्रींॐह्रीं
हंसःसोहंस्वाहाअंनमः शिरसि ॐऐंह्रींश्रींॐह्रींहंसःसो
हंस्वाहाऔंनमः अधोदंतेषु ॐऐंह्रींश्रींॐह्रींहंसःसोहंस्वा
हाओंनमः ऊर्ध्वदंतेषु ॐऐंह्रींश्रींॐह्रींहंसःसोहंस्वाहाऐं
नमः अधरोष्ठे ॐऐंह्रींश्रींॐह्रींहंसःसोहंस्वाहाएंनमः ऊ
र्ध्वोष्ठे ॐऐंह्रींश्रींॐह्रींहंसःसोहंस्वाहाॡंनमः वामगंडे ॐ
ऐंह्रींश्रींॐह्रींहंसःसोहंस्वाहालृंनमः दक्षगंडे ॐऐंह्रींश्रीं
ॐह्रींहंसःसोहंस्वाहाॠंनमः वामनासापुटे ॐऐंह्रींश्रींॐ
ह्रींहंसःसोहंस्वाहाऋंनमः दक्षनासापुटे ॐऐंह्रींश्रींॐह्रीं

हंसः सोहं स्वाहा ऊं नमः वामकर्णे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः
सोहं स्वाहा उं नमः दक्षकर्णे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोहं
स्वाहा ईं नमः वामनेत्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोहं स्वाहा इं
नमः दक्षनेत्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोहं स्वाहा आं नमः
मुखवृत्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्रीं हंसः सोहं स्वाहा अं नमः लला
टे तत्र गंबीजं चतुश्चत्वारिंशद्वारं जपित्वा यथ ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं
ग्लौं गं गणपतये वरवरद सर्वजनं मे वशमानय स्वाहा इ
ति महागणेशमालामन्त्रं सप्तधा संजप्य ॐ गणानां त्वा गण
पतिं हवामहे कविं कवीनामुपहृयेश्रवस्तवं ज्येष्ठराजं ब्र

ह्मणं ब्रह्मणस्पतिमानः शृण्वन्नूतिभिःसीदसादनम् इ
तिऋचमेकवारंजपित्वा ह्रीं क्रौं ॐ गं नमः सर्वविघ्नाधिपा
यसर्वार्थसिद्धिदायसर्वदुःखप्रशमनायएह्येहिभगवन्
सर्वान्वादयवादयस्तंभयस्तंभयह्रींगंगांनमःस्वाहाक्रौं
ह्रीं इतिमालामंत्रंचतुर्वारंजप्त्वा शुद्धमातृकांत्रिवारंविन्य
स्य मुखे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं आदित्यायनमः द
क्षबाहुमूलाद्यग्रांते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लृं लॄं एं ऐं ओं औं अं अः सोमा
यनमः वामबाहुमूलाद्यग्रांते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं कं खं गं घं ङं भौ
मायनमः दक्षोरुमूलादिपादाग्रांते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चं छं जं

फंजंषुक्रायनमः वामोरुमूलादिपादाग्रांते ॐ पें ह्रीं श्रीं टं
ठंडंढंणंत्रुधायनमः जठरे ॐ पें ह्रीं श्रीं तंथंदंधंनंह्रहस्य
नयेनमः हृदये ॐ पें ह्रीं श्रीं पंफंबंभंमंशानैश्वरायनमः
इतिसमयग्रहान्विन्यस्य ॐ ह्रंः हंसः सोहंस्वाहा इत्यादि ॐ ह्रीं
श्रंहंसःसोहंस्वाहा इत्यंतेसंहारक्रमेणमातृकास्थानेषुन्य
सेत् ॐ ह्रीं श्रंहंसःसोहंस्वाहा शिरसि इत्यादि ॐ ह्रीं ह्रंः हंसः
सोहंस्वाहा इत्यंतेमातृकास्थानेषुन्यसेत् इतिप्रपंचयाग
मातृकान्यासः २१ अथषोढामातृकान्यासः अस्यश्रीषो
ढामातृकान्यासस्य नारदऋषि गायत्रीछंदः मातृकास

पू॰
१३२
132

रस्वतीदेवता हलोबीजानि स्वराःशक्तयः अव्यक्तंकीलकं
ममश्रीत्रिपुरांगत्वेन षोढामातृकान्यासेविनियोगः इति
कृतांजलिःसन्न्यासमेतत् नारदऋषयेनमः शिरसि गाय
त्रीछंदसेनमः मुखे मातृकासरस्वतीदेवतायैनमः हृदि
हलोबीजायनमः नाभौ स्वराःशक्तयेनमः गुह्ये अव्यक्तकी
लकायनमः पादयोः ममश्रीत्रिपुरांगत्वेन षोढामातृका
न्यासेविनियोगः सर्वांगेषु इतिऋष्यादिन्यासः अथकरन्या
सः ॐऐंह्रींश्रींअंकंखंगंघंङंआं अंगुष्ठाभ्यांनमः ॐऐंह्रीं
श्रींइंचंछंजंझंञंईंह्रींतर्जनीभ्यांनमः ॐऐंह्रींश्रींउंटंठंडंढं

णं ऊं ह्रूं मध्यमाभ्यां नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं तं थं दं धं नं ऐं ह्रैं अ
नामिकाभ्यां नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ओं पं फं बं भं मं औं ह्रौं कनि
ष्ठिकाभ्यां नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं यं रं लं वं शं षं सं हं क्षं अः अः क
रतलकरपृष्ठाभ्यां नमः इति करन्यासः अथ हृदयादि
न्यासः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं कं खं गं घं ङं आं ह्रां हृदयाय नमः ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं इं चं छं जं झं ञं ईं ह्रीं शिरसे स्वाहा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उं टं
ठं डं ढं णं ऊं ह्रूं शिखायै वषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं तं थं दं धं नं ऐं
ह्रैं कवचाय हुम् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ओं पं फं बं भं मं औं ह्रौं नेत्रत्रया
य वौषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं यं रं लं वं शं षं सं हं क्षं अः अः अस्त्राय फ
ट्:

हू इतिलिखदयादिन्यासः अथध्यानं बालार्ककोटिरुचिरां
पूः स्फटिकाक्षमालांकोदंडमिक्षुजनितंस्मरपंचबाणान्
१३३ विद्यांचहस्तकमलैर्दधतींत्रिनेत्रांध्यायेत्समस्तजननीं
133 नवचंद्रचूडां इतिध्यात्वाप्रविन्यसेयथा ॐअंॐअंॐअंन
मः शिरसि ॐआंॐआंॐआंनमः मुखे ॐइंॐइंॐइंनमः
दक्षनेत्रे ॐईंॐईंॐईंनमः वामनेत्रे ॐउंॐउंॐउंनमः
दक्षकर्णे ॐऊंॐऊंॐऊंनमः वामकर्णे ॐऋंॐऋंॐऋंन
मः दक्षनासायां ॐॠंॐॠंॐॠंनमः वामनासायां ॐऌं
ॐऌंॐऌंनमः दक्षगंडे ॐॡंॐॡंॐॡंनमः वामगंडे

ॐ एं ॐ एं ॐ एं नमः ऊर्ध्वोष्ठे ॐ ऐं ॐ ऐं ॐ ऐं नमः अधरोष्ठे ॐ
ओं ॐ ओं ॐ ओं नमः ऊर्ध्वदन्तेषु ॐ औं ॐ औं ॐ औं नमः अधोद
न्तेषु ॐ अं ॐ अं ॐ अं नमः ललाटे ॐ अः ॐ अः ॐ अः नमः जि
ह्वायां ॐ कं ॐ कं ॐ कं नमः दक्षबाहुमूले ॐ खं ॐ खं ॐ खं न
मः दक्षकूर्परे ॐ गं ॐ गं ॐ गं नमः दक्षमणिवंधे ॐ घं ॐ घं
ॐ घं नमः दक्षांगुलिमूले ॐ ङं ॐ ङं ॐ ङं नमः दक्षांगुल्य
ग्रे ॐ चं ॐ चं ॐ चं नमः वामबाहुमूले ॐ छं ॐ छं ॐ छं नमः
वामकूर्परे ॐ जं ॐ जं ॐ जं नमः वाममणिवंधे ॐ झं ॐ झं
ॐ झं नमः वामांगुलिमूले ॐ ञं ॐ ञं ॐ ञं नमः वामांगुल्य

पूः
१३४

134

ग्रे ॐटंॐटंॐटंनमः दक्षपादमूले ॐठंॐठंॐठंनमः द
क्षजानुनि ॐडंॐडंॐडंनमः दक्षगुल्फे ॐढंॐढंॐढंन
मः दक्षांगुलिमूले ॐणंॐणंॐणंनमः दक्षांगुल्यग्रे ॐतं
ॐतंॐतंनमः वामपादमूले ॐथंॐथंॐथंनमः वामजा
नुनि ॐदंॐदंॐदंनमः वामगुल्फे ॐधंॐधंॐधंनमः वा
मांगुलिमूले ॐनंॐनंॐनंनमः वामांगुल्यग्रे ॐपंॐपंॐ
पंनमः दक्षपार्श्वे ॐफंॐफंॐफंनमः वामपार्श्वे ॐबंॐबं
ॐबंनमः पृष्ठे ॐभंॐभंॐभंनमः नाभौ ॐमंॐमंॐमंनमः
जठरे ॐयंॐयंॐयंनमः हृदि ॐरंॐरंॐरंनमः दक्षांसे

ॐलंॐलंॐलंनमः ककुदि ॐवंॐवंॐवंनमः वामांसे
ॐशंॐशंॐशंनमः हृदादिदक्षपाण्यंते ॐषंॐषंॐषं
नमः हृदादिवामपाण्यंते ॐसंॐसंॐसंनमः हृदादिद
क्षपादंते ॐहंॐहंॐहंनमः हृदादिवामपादांते ॐळंॐ
ळंॐळंनमः पादादिनाभ्यंते ॐक्षंॐक्षंॐक्षंनमः नाभ्या
दिमूर्धांते इतिप्रथमन्यासः १ स्त्रींअंस्त्रींअंस्त्रींअंनमः शिर
सि स्त्रींआंस्त्रींआंस्त्रींआंनमः मुखे स्त्रींइंस्त्रींइंस्त्रींइंनमः दक्ष
नेत्रे स्त्रींईंस्त्रींईंस्त्रींईंनमः वामनेत्रे स्त्रींउंस्त्रींउंस्त्रींउंनमः
दक्षकर्णे स्त्रींऊंस्त्रींऊंस्त्रींऊंनमः वामकर्णे स्त्रींऋंस्त्रींऋं

पू: १३५

135

श्रीऋंनमः दक्षनासापुटे श्रीॠंश्रीॠंश्रीॠंनमः वामनासा
पुटे श्रीऌंश्रीऌंश्रीऌंनमः दक्षगंडे श्रीॡंश्रीॡंश्रीॡंनमः
वामगंडे श्रीएंश्रीएंश्रीएंनमः ऊर्ध्वोष्ठे श्रीऐंश्रीऐंश्रीऐंनमः
अधरोष्ठे श्रीओंश्रीओंश्रीओंनमः ऊर्ध्वदंतेषु श्रीऔंश्रीऔंश्रीऔं
नमः अधोदंतेषु श्रीअंश्रीअंश्रीअंनमः ललाटे श्रीअःश्री
अःश्रीअःनमः जिह्वायां श्रीकंश्रीकंश्रीकंनमः दक्षबाहुमू
ले श्रीखंश्रीखंश्रीखंनमः दक्षकूर्परे श्रीगंश्रीगंश्रीगंनमः
दक्षमणिबंधे श्रीघंश्रीघंश्रीघंनमः दक्षांगुलिमूले श्रीङं
श्रीङंश्रीङंनमः दक्षांगुल्यग्रे श्रीचंश्रीचंश्रीचंनमः वाम

वाहुमूले श्रींछंश्रींछंश्रींछंनमः वामकूर्परे श्रींजंश्रींजं
श्रींजंनमः वाममणिवंधे श्रींफंश्रींफंश्रींफंनमः वामांगु
लिमूले श्रींञंश्रींञंश्रींञंनमः वामांगुल्यग्रे श्रींटंश्रींटंश्री
टंनमः दक्षपादमूले श्रींठंश्रींठंश्रींठंनमः दक्षजानुनि
श्रींडंश्रींडंश्रींडंनमः दक्षगुल्फे श्रींढंश्रींढंश्रींढंनमः द
क्षांगुलिमूले श्रींणंश्रींणंश्रींणंनमः दक्षांगुल्यग्रे श्रींतंश्री
तंश्रींतंनमः वामपादमूले श्रींथंश्रींथंश्रींथंनमः वामजा
नुनि श्रींदंश्रींदंश्रींदंनमः वामगुल्फे श्रींधंश्रींधंश्रींधंनमः
वामांगुलिमूले श्रींनंश्रींनंश्रींनंनमः वामांगुल्यग्रे श्रींपं

पू: २३८

136

श्रींपंश्रींपंश्रींपंनमः दक्षपार्श्वे श्रींफंश्रींफंश्रींफंनमः वामपा
र्श्वे श्रींबंश्रींबंश्रींबंनमः पृष्ठे श्रींभंश्रींभंश्रींभंनमः नाभौ
श्रींमंश्रींमंश्रींमंनमः जठरे श्रींयंश्रींयंश्रींयंनमः हृदि
श्रींरंश्रींरंश्रींरंनमः दक्षांसे श्रींलंश्रींलंश्रींलंनमः ककुदि
श्रींवंश्रींवंश्रींवंनमः वामांसे श्रींशंश्रींशंश्रींशंनमः हृ
दादिदक्षपाण्यंते श्रींषंश्रींषंश्रींषंनमः हृदादिवामपा
ण्यंते श्रींसंश्रींसंश्रींसंनमः हृदादिदक्षपादांते श्रींहंश्री
हंश्रींहंनमः हृदादिवामपादांते श्रींलंश्रींलंश्रींलंनमः
हृदादिनाभ्यंते श्रींक्षंश्रींक्षंश्रींक्षंनमः नाभ्यादिमूर्धांते

इति द्वितीयो न्यासः क्लीं अं क्लीं अं क्लीं अं नमः शिरसि क्लीं आं

क्लीं आं क्लीं आं नमः मुखे क्लीं इं क्लीं इं क्लीं इं नमः दक्षनेत्रे क्लीं

ईं क्लीं ईं क्लीं ईं नमः वामनेत्रे क्लीं उं क्लीं उं क्लीं उं नमः दक्षक

र्णे क्लीं ऊं क्लीं ऊं क्लीं ऊं नमः वामकर्णे क्लीं ऋं क्लीं ऋं क्लीं ऋं

नमः दक्षनासापुटे क्लीं ॠं क्लीं ॠं क्लीं ॠं नमः वामनासापु

टे क्लीं लृं क्लीं लृं क्लीं लृं नमः दक्षगंडे क्लीं लॄं क्लीं लॄं क्लीं लॄं नमः

वामगंडे क्लीं एं क्लीं एं क्लीं एं नमः ऊर्ध्वोष्ठे क्लीं ऐं क्लीं ऐं क्लीं ऐं

नमः अधरोष्ठे क्लीं ओं क्लीं ओं क्लीं ओं नमः ऊर्ध्वदन्तेषु क्लीं औं

क्लीं औं क्लीं औं नमः अधोदन्तेषु क्लीं अं क्लीं अं क्लीं अं नमः ल

पृं
१३७
137

लाटे क्लींअंःक्लींअंःक्लींअंःनमः जिह्वायां क्लींकंक्लींकंक्लीं
कंनमः दक्षबाहुमूले क्लींखंक्लींखंक्लींखंनमः दक्षकूर्परे
क्लींगंक्लींगंक्लींगंनमः दक्षमणिबंधे क्लींघंक्लींघंक्लींघंनमः
दक्षांगुलिमूले क्लींङंक्लींङंक्लींङंनमः दक्षांगुल्यग्रे क्लींचं
क्लींचंक्लींचंनमः वामबाहुमूले क्लींछंक्लींछंक्लींछंनमः
वामकूर्परे क्लींजंक्लींजंक्लींजंनमः वाममणिबंधे क्लींझं
क्लींझंक्लींझंनमः वामांगुलिमूले क्लींञंक्लींञंक्लींञंनमः
वामांगुल्यग्रे क्लींटंक्लींटंक्लींटंनमः दक्षपादमूले क्लींठंक्लीं
ठंक्लींठंनमः दक्षजानुनि क्लींडंक्लींडंक्लींडंनमः दक्षगुल्फे

क्लीं ढं क्लीं ढं क्लीं ढं नमः दक्षाङ्गुलिमूले क्लीं णं क्लीं णं क्लीं
णं नमः दक्षाङ्गुल्यग्रे क्लीं तं क्लीं तं क्लीं तं नमः वामपाद
मूले क्लीं थं क्लीं थं क्लीं थं नमः वामजानुनि क्लीं दं क्लीं दं
क्लीं दं नमः वामगुल्फे क्लीं धं क्लीं धं क्लीं धं नमः वामाङ्गु
लिमूले क्लीं नं क्लीं नं क्लीं नं नमः वामाङ्गुल्यग्रे क्लीं पं क्लीं
क्लीं पं क्लीं पं नमः दक्षपार्श्वे क्लीं फं क्लीं फं क्लीं फं नमः वा
मपार्श्वे क्लीं बं क्लीं बं क्लीं बं नमः पृष्ठे क्लीं भं क्लीं भं क्लीं भं न
मः नाभौ क्लीं मं क्लीं मं क्लीं मं नमः जठरे क्लीं यं क्लीं यं क्लीं
यं नमः हृदि क्लीं रं क्लीं रं क्लीं रं नमः दक्षांसे क्लीं लं क्लीं लं

पू॰
१३८

क्लींलेंनमः ककुदि क्लींवंक्लींवंक्लींवंनमः वामांसे क्लीं
शंक्लींशंक्लींशंनमः हृदादिदक्षपाण्यंते क्लींषंक्लींषं
क्लींषंनमः हृदादिवामपाण्यंते क्लींसंक्लींसंक्लींसंनमः
हृदादिदक्षपादांते क्लींहंक्लींहंक्लींहंनमः हृदादिवा(म)पा
दांते क्लींलंक्लींलंक्लींलंनमः पादादिनाभ्यंते क्लींक्षंक्लीं
क्षंक्लींक्षंनमः नाभ्यादिमूर्धांते इतित्रितीयोन्यासः ह्रींअं
ह्रींअंह्रींअंनमः शिरसि ह्रींआंह्रींआंह्रींआंनमः मुखे ह्रीं
इंह्रींइंह्रींइंनमः दक्षनेत्रे ह्रींईंह्रींईंह्रींईंनमः वामनेत्रे
ह्रींउंह्रींउंह्रींउंनमः दक्षकर्णे ह्रींऊंह्रींऊंह्रींऊंनमः वामक

लौ ह्रीऋंह्रीऋंह्रीऋंनमः दक्षनासापुटे ह्रीॠंह्रीॠंह्रीॠं
नमः वामनासापुटे ह्रीऌंह्रीऌंह्रीऌंनमः दक्षगंडे ह्रीॡं
ह्रीॡंह्रीॡंनमः वामगंडे ह्रीएंह्रीएंह्रीएंनमः ऊर्ध्वोष्ठे ह्रीऐं
ह्रीऐंह्रीऐंनमः अधरोष्ठे ह्रीओंह्रीओंह्रीओंनमः ऊर्ध्वदंतेषु
ह्रीऔंह्रीऔंह्रीऔंनमः अधोदंतेषु ह्रीअंह्रीअंह्रीअंनमः ल
लाटे ह्रीअःह्रीअःह्रीअःनमः जिह्वायां ह्रीकंह्रीकंह्रीकंनमः
दक्षबाहुमूले ह्रीखंह्रीखंह्रीखंनमः दक्षकूर्परे ह्रीगंह्रीगं
ह्रीगंनमः दक्षमणिबंधे ह्रीघंह्रीघंह्रीघंनमः दक्षांगुलि
मूले ह्रीङंह्रीङंह्रीङंनमः दक्षांगुल्यग्रे ह्रीचंह्रीचंह्रीचंन

पृ॰ १३५ मः वामबाहुमूले ह्रींछंह्रींछंह्रींछंनमः वामकूर्परे ह्रींजं
ह्रींजंह्रींजंनमः वाममणिबंधे ह्रींझंह्रींझंह्रींझंनमः वा
मांगुलिमूले ह्रींञंह्रींञंह्रींञंनमः वामांगुल्यग्रे ह्रींटंह्रींटं
139 ह्रींटंनमः दक्षपादमूले ह्रींठंह्रींठंह्रींठंनमः दक्षजानुनि
ह्रींडंह्रींडंह्रींडंनमः दक्षगुल्फे ह्रींढंह्रींढंह्रींढंनमः दक्षांगु
लिमूले ह्रींणंह्रींणंह्रींणंनमः दक्षांगुल्यग्रे ह्रींतंह्रींतंह्रींतं
नमः वामपादमूले ह्रींथंह्रींथंह्रींथंनमः वामजानुनि ह्रीं
दंह्रींदंह्रींदंनमः वामगुल्फे ह्रींधंह्रींधंह्रींधंनमः वामांगु
लिमूले ह्रींनंह्रींनंह्रींनंनमः वामांगुल्यग्रे ह्रींपंह्रींपंह्रींपंन

मः दक्षपार्श्वे ह्रीं फं ह्रीं फं ह्रीं फं नमः वामपार्श्वे ह्रीं बं ह्रीं बं
ह्रीं बं नमः पृष्ठे ह्रीं भं ह्रीं भं ह्रीं भं नमः नाभौ ह्रीं मं ह्रीं मं ह्रीं
मं नमः जठरे ह्रीं यं ह्रीं यं ह्रीं यं नमः हृदि ह्रीं रं ह्रीं रं ह्रीं रं न
मः दक्षांसे ह्रीं लं ह्रीं लं ह्रीं लं नमः ककुदि ह्रीं वं ह्रीं वं ह्रीं वं
नमः वामांसे ह्रीं शं ह्रीं शं ह्रीं शं नमः हृदादिदक्षपाण्यंते
ह्रीं षं ह्रीं षं ह्रीं षं नमः हृदादिवामपाण्यंते ह्रीं सं ह्रीं सं ह्रीं सं
नमः हृदादिदक्षपादांते ह्रीं हं ह्रीं हं ह्रीं हं नमः हृदादिवा
मपादांते ह्रीं ळं ह्रीं ळं ह्रीं ळं नमः पादादिनाभ्यंते ह्रीं क्षं ह्रीं
क्षं ह्रीं क्षं नमः नाभ्यादिमूर्धांते इति चतुर्थो न्यासः ह्रां ह्रां

पू.
खं.
140

क्रं क्रूं ल्रं ल्रूं मूलं ह्रां ह्रां क्रं क्रूं ल्रं ल्रूं नमः शिरसि ह्रां ह्रां क्रं
क्रूं ल्रं ल्रूं मूलं ह्रां ह्रां क्रं क्रूं ल्रं ल्रूं नमः मुखे ह्रां ह्रां क्रं क्रूं ल्रं
ल्रूं मूलं ह्रां ह्रां क्रं क्रूं ल्रं ल्रूं नमः दक्षनेत्रे ह्रां ह्रां क्रं क्रूं ल्रं ल्रूं
मूलं ह्रां ह्रां क्रं क्रूं ल्रं ल्रूं नमः वामनेत्रे ह्रां ह्रां क्रं क्रूं ल्रं ल्रूं मूलं
ह्रां ह्रां क्रं क्रूं ल्रं ल्रूं नमः दक्षकर्णे ह्रां ह्रां क्रं क्रूं ल्रं ल्रूं मूलं ह्रां
ह्रां क्रं क्रूं ल्रं ल्रूं नमः वामकर्णे ह्रां ह्रां क्रं क्रूं ल्रं ल्रूं मूलं ह्रां ह्रां
क्रं क्रूं ल्रं ल्रूं नमः दक्षनासापुटे ह्रां ह्रां क्रं क्रूं ल्रं ल्रूं मूलं ह्रां ह्रां
क्रं क्रूं ल्रं ल्रूं नमः वामनासापुटे ह्रां ह्रां क्रं क्रूं ल्रं ल्रूं मूलं ह्रां ह्रां
क्रं क्रूं ल्रं ल्रूं नमः दक्षगंडे ह्रां ह्रां क्रं क्रूं ल्रं ल्रूं मूलं ह्रां ह्रां क्रं क्रूं

ल्रेंल्हेंनमः वामगंडे ह्रांह्रांक्रेंक्रेंल्रेंल्हेंम्लूंलेंक्रेंक्रेंल्रेंल्हेंनमः
ऊर्ध्वोष्ठे ह्रांह्रांक्रेंक्रेंल्रेंल्हेंम्लूंलेंह्रांह्रांक्रेंक्रेंल्रेंल्हेंनमः अधरो
ष्ठे ह्रांह्रांक्रेंक्रेंल्रेंल्हेंम्लूंलेंह्रांह्रांक्रेंक्रेंल्रेंल्हेंनमः ऊर्ध्वदंतेषु
ह्रांह्रांक्रेंक्रेंल्रेंल्हेंम्लूंलेंह्रांह्रांक्रेंक्रेंल्रेंल्हेंनमः अधोदंतेषु ह्रां
ह्रांक्रेंक्रेंल्रेंल्हेंम्लूंलेंह्रांह्रांक्रेंक्रेंल्रेंल्हेंनमः ललाटे ह्रांह्रांक्रें
क्रेंल्रेंल्हेंम्लूंलेंह्रांह्रांक्रेंक्रेंल्रेंल्हेंनमः जिह्वायां ह्रांह्रांक्रेंक्रेंल्रें
ल्हेंम्लूंलेंह्रांह्रांक्रेंक्रेंल्रेंल्हेंनमः दक्षबाहुमूले ह्रांह्रांक्रेंक्रेंल्रें
ल्हेंम्लूंलेंह्रांह्रांक्रेंक्रेंल्रेंल्हेंनमः दक्षकूर्परे ह्रांह्रांक्रेंक्रेंल्रेंल्हेंम्लूं
लेंह्रांह्रांक्रेंक्रेंल्रेंल्हेंनमः दक्षमणिबंधे ह्रांह्रांक्रेंक्रेंल्रेंल्हेंम्लूं

पू॰
२४१

१५१

लें ह्रां ह्रां क्रें क्रें ल्लें ल्हें नमः दक्षांगुलिमूले ह्रां ह्रां क्रें क्रें ल्लें ल्हें
मूले ह्रां ह्रां क्रें क्रें ल्लें ल्हें नमः दक्षांगुल्यग्रे ह्रां ह्रां क्रें क्रें ल्लें ल्हें मू
लें ह्रां ह्रां क्रें क्रें ल्लें ल्हें नमः वामबाहुमूले ह्रां ह्रां क्रें क्रें ल्लें ल्हें मू
लें ह्रां ह्रां क्रें क्रें ल्लें ल्हें नमः वामकूर्परे ह्रां ह्रां क्रें क्रें ल्लें ल्हें मूलें
ह्रां ह्रां क्रें क्रें ल्लें ल्हें नमः वाममणिबंधे ह्रां ह्रां क्रें क्रें ल्लें ल्हें मूलें
ह्रां ह्रां क्रें क्रें ल्लें ल्हें नमः वामांगुलिमूले ह्रां ह्रां क्रें क्रें ल्लें ल्हें मूलें
ह्रां ह्रां क्रें क्रें ल्लें ल्हें नमः वामांगुल्यग्रे ह्रां ह्रां क्रें क्रें ल्लें ल्हें मूलें ह्रां
ह्रां क्रें क्रें ल्लें ल्हें नमः दक्षपादमूले ह्रां ह्रां क्रें क्रें ल्लें ल्हें मूलें ह्रां ह्रां
क्रें क्रें ल्लें ल्हें नमः दक्षजानुनि ह्रां ह्रां क्रें क्रें ल्लें ल्हें मूलें ह्रां ह्रां क्रें

क्रैं ल्रं ल्रैं नमः दक्षगुल्फे ह्रां ह्रीं क्रं क्रैं ल्रं ल्रैं मूलं ह्रां ह्रीं क्रं क्रैं
ल्रं ल्रैं नमः दक्षांगुलिमूले ह्रां ह्रीं क्रं क्रैं ल्रं ल्रैं मूलं ह्रां ह्रीं क्रं
क्रैं ल्रं ल्रैं नमः दक्षांगुल्यग्रे ह्रां ह्रीं क्रं क्रैं ल्रं ल्रैं मूलं ह्रां ह्रीं क्रं क्रैं
ल्रं ल्रैं नमः वामपादमूले ह्रां ह्रीं क्रं क्रैं ल्रं ल्रैं मूलं ह्रां ह्रीं क्रं क्रैं
ल्रं ल्रैं नमः वामजानुनि ह्रां ह्रीं क्रं क्रैं ल्रं ल्रैं मूलं ह्रां ह्रीं क्रं क्रैं
ल्रं ल्रैं नमः वामगुल्फे ह्रां ह्रीं क्रं क्रैं ल्रं ल्रैं मूलं ह्रां ह्रीं क्रं क्रैं ल्रं
ल्रैं नमः वामांगुलिमूले ह्रां ह्रीं क्रं क्रैं ल्रं ल्रैं मूलं ह्रां ह्रीं क्रं क्रैं
ल्रं ल्रैं नमः वामांगुल्यग्रे ह्रां ह्रीं क्रं क्रैं ल्रं ल्रैं मूलं ह्रां ह्रीं क्रं क्रैं ल्रं
ल्रैं नमः दक्षपार्श्वे ह्रां ह्रीं क्रं क्रैं ल्रं ल्रैं मूलं ह्रां ह्रीं क्रं क्रैं ल्रं ल्रैं न

पृ: १५२

152

मः वामपार्श्वे ह्रांह्रूंश्रंश्रूंल्लंल्लूंमूलेह्रांह्रूंश्रंश्रूंल्लंल्लूंनमः
पृष्ठे ह्रांह्रूंश्रंश्रूंल्लंल्लूंमूलेह्रांह्रूंश्रंश्रूंल्लंल्लूंनमः नाभौ ह्रांह्रूं
श्रंश्रूंल्लंल्लूंमूलेह्रांह्रूंश्रंश्रूंल्लंल्लूंनमः जठरे ह्रांह्रूंश्रंश्रूंल्लं
ल्लूंमूलेह्रांह्रूंश्रंश्रूंल्लंल्लूंनमः हृदि ह्रांह्रूंश्रंश्रूंल्लंल्लूंमूलेह्रां
ह्रूंश्रंश्रूंल्लंल्लूंनमः दक्षांसे ह्रांह्रूंश्रंश्रूंल्लंल्लूंमूलेह्रांह्रूंश्रंश्रूं
ककुदि ह्रांह्रूंश्रंश्रूंल्लंल्लूंमूलेह्रांह्रूंश्रंश्रूंल्लंल्लूंनमः वामांसे
ह्रांह्रूंश्रंश्रूंल्लंल्लूंमूलेह्रांह्रूंश्रंश्रूंल्लंल्लूंनमः हृदादिदक्षपा
ण्यंते ह्रांह्रूंश्रंश्रूंल्लंल्लूंमूलेह्रांह्रूंल्लंल्लूंनमः हृदादिवामपा
ण्यंते ह्रांह्रूंश्रंश्रूंल्लंल्लूंमूलेह्रांह्रूंश्रंश्रूंल्लंल्लूंनमः हृदादि

दक्षपादांते ह्रौंह्रौंक्ष्रेंक्ष्रेंल्रेंल्रेंमूलेह्रौंह्रौंक्ष्रेंक्ष्रेंल्रेंल्रेंनमः पा
दादिवामपादांते ह्रौंह्रौंक्ष्रेंक्ष्रेंल्रेंल्रेंमूलेह्रौंह्रौंक्ष्रेंक्ष्रेंल्रेंल्रेंन
मः पादादिनाभ्यंते ह्रौंह्रौंक्ष्रेंक्ष्रेंल्रेंल्रेंमूलेह्रौंह्रौंक्ष्रेंक्ष्रेंल्रेंल्रेंन
मः नाभ्यादिमूर्धांते इतिपंचमोन्यासः ५ मूलेश्रंमूलेह्रंमू
लेह्रंनमः शिरसि मूलेश्रांमूलेह्रांमूलेलंनमः मुखे मूले
इंमूलेहंमूलेहंनमः दक्षनेत्रे मूलेईंमूलेसंमूलेसंनमः
वामनेत्रे मूलेउंमूलेषंमूलेषंनमः दक्षकर्णे मूलेऊंमूले
शंमूलेशंनमः वामकर्णे मूलेऋंमूलेवंमूलेवंनमः दक्ष
नासापुटे मूलेॠंमूलेलंमूलेलंनमः वामनासापुटे मूले

पू॰
१४३

143

लेंमूलेरंमूलेरंनमः दक्षगंडे मूलेंल्हंमूलेयंमूलेयंनमः वा
मगंडे मूलेपंमूलेमंमूलेमंनमः ऊर्ध्वोष्ठे मूलेपेंमूलेभंमू
लेभंनमः अधरोष्ठे मूलेओंमूलेबंमूलेबंनमः ऊर्ध्वदंतेषु
मूलेऔंमूलेफंमूलेफंनमः अधोदंतेषु मूलेअंमूलेपंमूले
पंनमः ललाटे मूलेअः मूलेनंमूलेनंनमः जिह्वायां मूले
कंमूलेथंमूलेथंनमः दक्षबाहुमूले मूलेखंमूलेदंमूलेदं
नमः दक्षकूर्परे मूलेगंमूलेणंमूलेणंनमः दक्षमणिबंधे
मूलेघंमूलेतंमूलेतंनमः दक्षांगुलिमूले मूलेङंमूलेणंमू
लेणंनमः दक्षांगुल्यग्रे मूलेचंमूलेढंमूलेढंनमः वाम

बाह्नमूले मूलेंछंमूलेंङंमूलेंङंनमः वामकूर्परे मूलेंजंमू
लेंठंमूलेंठंनमः वाममणिवंधे मूलेंफंमूलेंटंमूलेंटंनमः
वामांगुलिमूले मूलेंञंमूलेंजंमूलेंजंनमः वामांगुल्यग्रे
मूलेंटंमूलेंफंमूलेंफंनमः दक्षपादमूले मूलेंठंमूलेंञं
मूलेंजंनमः दक्षजानुनि मूलेंङंमूलेंछंमूलेंछंनमः दक्ष
गुल्फे मूलेंढंमूलेंचंमूलेंचंनमः दक्षांगुलिमूले मूलेंणं
मूलेंङंमूलेंङंनमः दक्षांगुल्यग्रे मूलेंतंमूलेंचंमूलेंचंनमः
वामपादमूले मूलेंथंमूलेंगंमूलेंगंनमः वामजानुनि मू
लेंदंमूलेंखंमूलेंखंनमः वामगुल्फे मूलेंधंमूलेंकंमूले

मूः
१४४

कंनमः वामांगुलिमूले मूलेनंमूलेअंःमूलेअंःनमः वामां
गुल्यग्रे मूलेपंमूलेअंमूलेअंनमः दक्षपार्श्वे मूलेफंमूले
ॐमूलेॐनमः वामपार्श्वे मूलेवंमूलेॐनमः पृष्ठे मूलेभं
मूलेपंमूलेपंनमः नाभौ मूलेमंमूलेपंमूलेपंनमः जठरे
मूलेयंमूलेलृंमूलेलृंनमः हृदि मूलेरंमूलेलृंमूलेलृंन
मः दक्षांसे मूलेलंमूलेऋंमूलेऋंनमः ककुदि मूलेवंमू
लेऋंमूलेऋंनमः वामांसे मूलेशंमूलेऊंमूलेऊंनमः हृ
दादिदक्षपाण्यंते मूलेषंमूलेउंमूलेउंनमः हृदादिवाम
पाण्यंते मूलेसंमूलेईंमूलेईंनमः हृदादिदक्षपादांते मू

इतिन्यासं कृत्वा

लें ह्रें मूलें ऐं मूलें ईं नमः हृदादिवामपादान्ते मूलें लें मूलें श्रों
मूलें श्रों नमः पादादिनाभ्यंते मूलें ह्रें मूलें श्रें मूलें श्रें नमः
नाभ्यादिमूर्धांते॥ त्रिपुरामंत्रराजस्य षोडान्यासो यमीरितः
एवं न्यासं ततः कुर्यात्समं श्रीभैरवोपमः अणिमाद्यष्टसि
द्धीनामीश्वरः स्यान्न संशयः सहरः सहरिः साक्षाद्देविनास्य
त्र संशयः इति षोढामातृकान्यासः अथ पूर्वषोढान्यासः
ॐ अस्य श्रीपूर्वषोढान्यासस्य श्रीदक्षिणामूर्तिऋषिः पं
क्तिश्छंदः श्रीमातृकात्रिपुरसुंदरीदेवता ऐं बीजं सौः श
क्तिः क्लीं कीलकं श्रीविद्यांगत्वेन न्यासे विनियोगः इति हृ

पृं
१४५
145

तोञ्जलिः स्वस्वनान्यसेत श्रीदक्षिणामूर्त्तिर्ऋषये नमः शिरसि
पंक्तिश्छंदसे नमः मुखे श्रीमातृकात्रिपुरसुंदरी देवतायै
नमः हृदि ऐं बीजाय नमः गुह्ये सौः शक्तये नमः पादयोः
क्लीं कीलकाय नमः नाभौ श्रीविद्यांगत्वेन न्यासे विनियो
गः सर्वांगेषु इति ऋष्यादिन्यासः अथ करन्यासः ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं अं कं खं गं घं ङं आं अंगुष्ठाभ्यां नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इं चं छं जं झं
ञं ईं तर्जनीभ्यां स्वाहा नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उं टं ठं डं ढं णं ऊं मध्यमाभ्यां
नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं तं थं दं धं नं ऐं अनामिकाभ्यां नमः ॐ
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ओं पं फं बं भं मं औं कनिष्ठिकाभ्यां नमः ॐ ऐं ह्रीं

श्रीं अं यं रं लं वं शं षं सं हं ळं क्षंः अंः करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः
इति करन्यासः अथ षडङ्गन्यासः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं कं खं गं घं ङं
आं हृदयाय नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इं चं छं जं झं ञं ईं शिरसे स्वाहा
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उं टं ठं डं ढं णं ऊं शिखायै वषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं तं थं दं
धं नं ऐं कवचाय हुं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ओं पं फं बं भं मं औं नेत्रत्रयाय
वौषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं यं रं लं वं शं षं सं हं ळं क्षंः अंः अस्त्राय फट्
इति षडङ्गन्यासः अथ ध्यानं ॐ उद्यत्सूर्यसहस्राभां पीनोन्न
तपयोधरां रक्तमाल्याम्बरालेपां रक्तभूषणभूषितां पाशा
ङ्कुशाभयतुवीणाभास्वत्पाणिचतुष्टयां लसन्नेत्रत्रयांस्वर्णा

मुकुटोल्लासिचंद्रिकां गणेशग्रहनक्षत्रयोगिनीराशिरूपि
पू॰ णीं देवीं पीठमयीं ध्यायेमातृकांसुंदरीं परां इतिध्यात्वाप
१५८ रानंदोयतामममहिरूपेण ध्यात्वा तरुणादित्यसंकाशान्गज
वक्त्रांस्त्रिलोचनान् पाशांकुशवराभीतिकरान्शक्तिसमन्वि
तान् तास्त्रसिंदूरवर्णाभाः सर्वालंकारशोभिताः एकहस्त
धृतांभोजाश्चतरालिंगितप्रियाः एवं ध्यात्वा महेशानिन्या
सकर्मसमाचरेत् येनन्यासविधानेन मर्त्योपिदेवतांव्र
जेत् इतिध्यात्वान्यसेत् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ग्रं विघ्नेश्वरायाश्रियैनमः
शिरसि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ग्रां विघ्नराजायाह्रियैनमः मुखवृत्ते

ओं ऐं ह्रीं श्रीं इं विनायकाय तुष्ट्यै नमः दक्षनेत्रे ओं ऐं ह्रीं श्रीं
ईं शिवोत्तमाय शान्त्यै नमः वामे ओं ऐं ह्रीं श्रीं उं विघ्नकृते
पुष्ट्यै नमः दक्षकर्णे ओं ऐं ह्रीं श्रीं ऊं विघ्नहर्त्रे सरस्वत्यै नमः
वामे ओं ऐं ह्रीं श्रीं ऋं विघ्नराजे रत्यै नमः दक्षनासे ओं ऐं ह्रीं
श्रीं ॠं गणनाथाय मेधायै नमः वामे ओं ऐं ह्रीं श्रीं लृं एकद
न्ताय कान्त्यै नमः दक्षगंडे ओं ऐं ह्रीं श्रीं लॄं द्विदन्ताय कामिन्यै
नमः वामे ओं ऐं ह्रीं श्रीं एं गजवक्त्राय मोहिन्यै नमः ऊर्ध्वोष्ठे
ओं ऐं ह्रीं श्रीं ऐं निरञ्जनाय जटायै नमः अधरे ओं ऐं ह्रीं श्रीं ओं
कपर्दिने तीव्रायै नमः ऊर्ध्वदन्तेषु ओं ऐं ह्रीं श्रीं औं दीर्घव

पु॰ १५७

(157)

क्रायज्वालिन्यैनमः भ्रूमध्ये ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ग्रं शुं ऊर्ध्वकर्णाय
नेदायैनमः ललाटे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ग्रः हद्यमधजायरमायैन
मः चिबुके ॐ ऐं ह्रीं श्रीं कं गणनाथायवपिण्यैनमः दक्ष
बाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं खं गजेन्द्राय सुद्धायैनमः कूर्परे ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं गं शूर्पकर्णायजयिन्यैनमः मणिवंधे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
घं त्रिनेत्रायसत्यायैनमः अंगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ङं लंबोद
रायविघ्नेशायैनमः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चं महानादाय
स्वरूपिण्यैनमः वामबाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं छं चतुर्मूर्तये
कामदायैनमः कूर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं जं सदाशिवायमदविह्व

लायैनमः मणिबंधे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऋं अमोदायविकटायैन
मः अंगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऌं डुंतुम्बुरवायपूतनायैनमः अंगु
ल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं टं स्मतुम्बुरवायैभूत्यैनमः दक्षपादकण्ठे ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं ढं घमोदायभ्रम्यैनमः जानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ड़ं एकपाद
यरम्यैनमः गुल्फे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ढं द्विजिह्वायरमायैनमः अं
गुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं भूतायमानुष्यैनमः अंगुल्यग्रे ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं तं वीरायमकरध्वजायैनमः वामपादकण्ठे ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं थं घण्टुरवायविकर्णायैनमः जानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं दं व
रदायस्तुकूस्यैनमः गुल्फे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं यं वामदेवायलज्जायै

मू: १४८

148

नमः अंगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नं वक्रतुंडाय दीर्घघोणायै
नमः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं पं हेरंडाय धनुर्धरायै नमः द
क्षपार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं फं सेनान्ये यामिन्यै नमः वामे ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं वं ग्रामणिपराश्रयायै नमः पृष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं भं मत्ताय वे
ढिकायै नमः नाभौ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मं विमलाय शशिप्रभायै
नमः उदरे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं यं मत्तवाहनाय लोलायै नमः हृदि
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं रं जटिने चंचलायै नमः दक्षांसे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लं
मुंडिने ऋद्ध्यै नमः ककुदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वं खड्गिने दुर्भगायै न
मः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं शं वरेण्याय सुभगायै नमः हृदादिद

क्षपाण्यंतं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वं वृषकेतवे शिवायै नमः हृदादि
वामपाण्यंतं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सं भक्तप्रियाय दुर्गायै नमः हृ
दादिदक्षपादांतं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हं मेघनादाय कालिकायै न
मः हृदादिवामपादांतं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लं गणपतये कालजि
ह्वायै नमः पादादिनाभ्यंतं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रंः गणेशाय विघ्न
हारिण्यै नमः नाभ्यादिमूर्द्धांतं इति गणेशन्यासः अथ ग्रह
न्यासः ॐ रक्तं श्वेतं तथा रक्तं श्यामं पीतं च पांडुरं धूम्रं कृष्ण
कृष्णं धूम्रं धूम्रं धूम्रं विचिंतयेत् रविमुख्यान्कामरूपान्स
र्वाभरणभूषितान् वामोरुन्यस्तहस्तांश्च दक्षहस्तवरप्र

पू॰
१४९
149

दा॰ शाङ्कयोपि नयाध्येयावराभयकरां भुजां स्वस्वप्रियांक
निलयाः सर्वाभरणभूषिताः इति ध्यात्वा न्यसेत् हृदया
यस्मात् ॐ पें ह्रीं श्रीं अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं लृं ॡं एं ऐं ओं औं अं अः
स्वर्यापरेणकावायै नमः भ्रूमध्ये ॐ पें ह्रीं श्रीं यं रं लं वं चङ्गा
यास्तनावायै नमः नेत्रत्रये ॐ पें ह्रीं श्रीं कं खं गं घं ङं मंगला
यथामावायै नमः हृदयस्योपरि ॐ पें ह्रीं श्रीं चं छं जं झं ञ
त्रुपायत्तानन्दपावायै नमः कंठे ॐ पें ह्रीं श्रीं टं ठं डं ढं णं हृद
स्पन्दयेयशास्विन्यंवायै नमः हृन्मध्ये ॐ पें ह्रीं श्रीं तं थं दं धं
नं स्वक्रायपणकेभर्यैवायै नमः नाभौ ॐ पें ह्रीं श्रीं पं फं बं भं

मेशानैश्वरायशाक्रंवायैनमः मुखे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं शांषंसंहंरा
हवेहक्रंसांवायैनमः पादयोः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लंहंः केतवे धूम्रा
वायैनमः सर्वांगेषु इतिग्रहन्यासः अथनक्षत्रन्यासः ॐ
ज्वलत्कालाग्निसंकाशाःवरदाभयपाणयः नतिपाणिपोष्वि
नीमुख्याःसर्वाभरणभूषिताः इतिध्यात्वान्यसेत् ललाटे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अंआंअश्विन्यैनमः दक्षनेत्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इं भर
ण्यैनमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ईंउंऊं कृत्तिकायैनमः दक्षकर्णे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऋंॠंऌंॡं रोहिण्यैनमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं मृग
शिरसेनमः दक्षनासि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं आर्द्रायैनमः वामे ओं औं

पु॰ दक्षस्कंधे ऐंह्रींश्रींॐॐपुनर्वसवेनमः कंठे ॐऐंह्रींश्रींकंतिष्यायन
१५॰ मः ॐऐंह्रींश्रींखंगंसुश्लेषायैनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींघंङंम
घायैनमः दक्षकपोले ॐऐंह्रींश्रींचंपूर्वफल्गुण्यैनमः वा
मे ॐऐंह्रींश्रींछंजंउत्तरफल्गुण्यैनमः दक्षमणिबंधे ॐऐं
150 ह्रींश्रींझंञंहस्तायनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींटंठंचित्रायैनमः
दक्षस्तने ॐऐंह्रींश्रींडंस्वात्यैनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींढंणंवि
शाखायैनमः नाभौ ॐऐंह्रींश्रींतंथंदंअनुराधायैनमः द
क्षकटौ ॐऐंह्रींश्रींधंनंज्येष्ठायैनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींपंफंमूं
मूलायैनमः दक्षोरौ ॐऐंह्रींश्रींबंपूर्वाषाढायैनमः वामो

यै ॐऐंह्रींश्रींभंउत्तराषाढायैनमः दक्षजानुनि ॐऐं
ह्रींश्रींमेंश्रवणायनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींयेंरेंधनिष्ठायै
नमः दक्षजंघायां ॐऐंह्रींश्रींलेंशतभिषजेनमः वामे
ॐऐंह्रींश्रींवेंशंपूर्वभद्रपदायैनमः दक्षपादे ॐऐंह्रींश्रीं
षंसंहंउत्तरभद्रपदायैनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींलंक्षंःअंअः
२१ रेवत्यैनमः इतिनक्षत्रन्यासः ३ अथमहायोगिनीन्यासः
तत्रविशुद्धौषोडशदलकमले ॐरक्तांरक्तत्रिनेत्रांपशुज
नभयदांकुन्तखट्वांगहस्तां वामेखेटंदधानांचषकमपि
सुधापूरितंचैकवक्त्रां भक्तग्रामुग्रदंष्ट्रामरिकुलमथनीं

पू॰ १५१ पायसान्नेप्रसन्नां कंठस्थानेस्थितायैः परिहृतवपुषां भा
वयेत्तडाकिनीतां इतिध्यात्वान्यसेत् ॐ अं ईं ऊं ऐं औं अः डम
लवरयऊं डाकिनि मां रक्ष रक्ष मम त्वग्धातुं रक्ष रक्ष सर्व
सत्ववशंकरि देवि आं आगच्छ आगच्छ इमां पूजां गृहाण गृह्ण
ऐं घोरे देवि ह्रीं सः परमघोरे हूं घोररूपे एह्येहि नमः चा
मुंडे डरलकसहैं श्रीमहात्रिपुरसुंदरि देवि वरदे विच्चे अ
आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं लृं ॡं एं ऐं ओं औं अं अः विशुद्धपीठस्थे विशु
द्धडाकिनि विशुद्धनाथदेवश्रीपादुकां पूजयामि नमः
इत्यंगुष्ठानामिकाभ्यां कर्णिकायां विन्यस्य तदग्रादिप

151

गेये

रितस्तदावरणशक्तीर्न्यसेत् ॐ अंअमृतायैनमः आंआक
र्षिण्यैनमः इंइन्द्राण्यैनमः ईंईशान्यैनमः उंउमायैनमः
ऊंऊर्ध्वकेशिन्यैनमः ऋंऋद्धिदायैनमः ॠंॠषायैनमः
लृंलृकारायैनमः लॄंलॄषायैनमः एंएकपादायैनमः
ऐंऐश्वर्यात्मिकायैनमः ओंओंकारात्मिकायैनमः औंऔ
षधात्मिकायैनमः अंअंविकायैनमः अःअक्षरात्मिका
यैनमः इतिडाकिनीवद्यान्तावाग्वादहिणेपेनन्यसेत् ततोऽ
नाहतेद्वादशदलकमले ओंग्रपामोमूलान्तहस्लांडमरु
कमहिनंनीलणचक्रंवहंती ह्यास्यारक्तात्रिनेत्राभ्रूकुटि

पृः
१५२
152

वलिलसद्दृष्टदंतप्रभाभिः दीप्तास्यां देवदेवीहृदयकम
लगां रक्तपात्रैकनाथो सुहान्तेषुप्रमत्तोमधुमदमुदितो
चिंतयेड्डाकिनीं तां इति डाकिनीमावरणां ध्यात्वा तत्कालि
कायां तन्मंत्रेन्यसेत् ॐ पैंह्रींश्रींरांरींहूंरैंरौंरः रमलवरय
ंडाकिनिमां रक्षरक्षममरक्तपात्रंरक्षरक्षसर्वसत्ववशं
करि देवि आगच्छागच्छ इमां पूजां गृह्ण गृह्ण पैं घोरे देवि
क्लीं सः परमघोरे हूं घोररूपे एह्येहि नमश्चामुंडे डरलकसहैं
श्रीमहात्रिपुरसुंदरि देवि वरदे विच्चे कं खं गं घं ङं चं छं जं
झं ञं टं ठं अनाहतपीठस्थे अनाहतडाकिनि अनाहतना

ष्ठदेवश्रीपादुकांपूजयामिनमः इतिविन्यस्यदलेषुप
त्रिनस्त्वदावरणदेवतान्यसेत् ॐऐंह्रींश्रींकंकालरात्र्यै
नमः ॐऐंह्रींश्रींखंखातीतायैनमः ॐऐंह्रींश्रींगंगाय
त्र्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींघंघंटाधारिण्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींङंज्ञा
नात्मिकायैनमः ॐऐंह्रींश्रींचंचामुंडारिण्यैनमः ॐऐं
ह्रींश्रींछंछायायैनमः ॐऐंह्रींश्रींजंजयायैनमः ॐऐंह्रीं
श्रींझंझंकारिण्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींञंज्ञानात्मिकायैनमः
ॐऐंह्रींश्रींटंटंकहस्तायैनमः ॐऐंह्रींश्रींठंठंकारिण्यैन
मः इतिडाकिनीवर्गान्न्यसेत् ततोमणिपूरकेदशद

पू० १५३

153

लकमले ॐ हुस्मो देवी त्रिवक्त्रा त्रिनयनलसिता दंष्ट्रिणी

मुग्ररूपा वज्रं शक्तिं च दण्डाभयवरदहस्ता रक्तवामे दधाना

ध्यात्वा नाभिस्थपद्मे दशदलविलसत्कर्णिके लाकिनीं तां

मांसस्थां गौडभक्तोन्मुकहृदयवतीं विन्यसेत्साधकेन्द्रः इ

ति ध्यात्वा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लां लीं लूं लैं लौं लः लमलवरयऊं

लाकिनि मां रक्ष रक्ष मम मांसधातुं रक्ष रक्ष सर्वसत्त्ववशं

करि देवि आगच्छ आगच्छ इमां पूजां गृह्ण गृह्ण ऐं घोरे

ह्रीं देवि नमः परमघोरे हूं घोररूपे एह्येहि नमश्चामुण्डे डलक

सहैं श्रीमहात्रिपुरसुन्दरि देवि वरदे विच्चे ढेंढणनेषदं

यंनंपंफंमणिपूरकपीठस्थेमणिपूरकलाकिनिमणि
पूरकनाथदेवश्रीपादुकांपूजयामिनमः इतिकर्णिका
यांविन्यस्य परितस्तद्दवरदेवतालाकिनीवज्ञात्वान्यसे
त् ॐऐंह्रींश्रींडंडामर्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींढंढंकारिण्यैनमः
ॐऐंह्रींश्रींणंणंकारिण्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींतंतामस्यैनमः
ॐऐंह्रींश्रींथंस्थानदेव्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींदंदात्तायिन्यैन
मः ॐऐंह्रींश्रींधंधात्र्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींनंनंदायैनमः ॐ
ऐंह्रींश्रींपंपार्वत्यैनमः ॐफंफेत्कारिण्यैनमः इतिला
किनीवज्ञात्वान्यसेत् ततःस्वाधिष्ठानेषड्दलकमले

पृ: १५४

154

ॐ स्वाधिष्ठानाख्यपद्मे रसदललसिते वेदवक्त्रां त्रिनेत्रां
पीताभां धारयन्तीं त्रिशिखगुणकपालाभयान्यात्तगर्वाम्
मेदोधातुप्रतिष्ठामलिमदमुदितां वंधिनीत्यादिवीतां द
ध्यन्नसक्तचित्तामभिमतफलदां काकिनीं भावयेत्तां इति
कर्णिकायां ध्यात्वा तन्मन्त्रेणयजेत् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं कां कीं कूं कैं
कौं कः कमलवरयऊं काकिनि मां रक्ष रक्ष सर्वसत्त्ववशंक मम मेदोधातुं रक्ष रक्ष
रि देवि आगच्छागच्छ इमां पूजां गृह्ण गृह्ण ऐं घोरे देवि ह्रीं
सः परमघोरे हूं घोररूपे एह्येहि नमश्चामुण्डे डरलकस
हैं श्रीमहात्रिपुरसुन्दरि देवि वरदे विच्चे बं मम मे यं रलं स्वा

धिष्ठानपीठस्थे स्वाधिष्ठानकाकिनि स्वाधिष्ठाननाथदेव
श्रीपादुकांपूजयामि नमः इति विन्यस्य परितस्तद्दलेषु
परिवारदेवतान्यसेत् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वं वंधिन्यै नमः ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं भं भद्रकाल्यै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मं महामायायै नमः ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं यं यशस्विन्यै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं रं रमायै नमः ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं लं लंबोष्ठ्यै नमः इति काकिनी वह्न्यान्यसेत् ततोमू
लाधारे चतुर्दलकमलकर्णिकायां ॐ देवीं ज्योतिःस्वरूपा
त्रिनयनविलसत्सवक्त्राम्बुदंष्ट्रां हस्ताम्भोजे त्वचापसरणि
मपिदधतीं पुस्तकं ज्ञानमुद्रां मूलाधारस्थपद्मेऽनिविलप

ॐ मम श्री[illegible] रक्ष रक्ष ॥

पृ॰ १५५

155

भुजनोन्मादिनीमस्थिसंस्थां शुद्धानेत्रीतिशक्तांमधुमदमुदि
तांचिंतयेच्छाकिनींत्वां इतिध्यात्वा ॐऐंह्रींश्रींश्रांश्रींश्रूंश्रैंश्रौं
श्रः हसमलवरयऊं शाकिनिमांरक्षरक्ष सर्वसत्त्ववशंकरिदे
विआगच्छागच्छ इमांपूजांगृह्णगृह्ण ऐंघोरेदेवि ह्रींसः पर
मघोरे हूं घोररूपे एह्येहिनमश्चामुंडे डरलकसहैं श्रीमहा
त्रिपुरसुंदरिदेविवरदेविच्चे वंशंषंसं मूलाधारपीठस्थेमू
लाधारशाकिनिमूलाधारनाथदेवश्रीपादुकांपूजयामिन
मः इतिविन्यस्य तद्दलेषुतन्य वरदेवतास्तद्ध्यात्वान्य
सेत् ॐऐंह्रींश्रींवंवरदायैनमः ॐऐंह्रींश्रींशंश्राविन्यैनमः

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हं बोढायै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सं सरस्वत्यै नमः इ
ति शाकिनीं ध्यात्वा न्यसेत् ततो भ्रूमध्ये आज्ञाचक्रकर्णिका
यां ॐ भ्रूमध्ये बिंदुपद्मे द्विदलसुललिते शुक्लवर्णां कराब्जै
र्बिभ्राणां ज्ञानमुद्रां डमरुकसहितामक्षमालां कपालं ष
ड्वक्त्रां मज्जसंस्थां त्रिनयनलसितां हंसवत्पादिमुक्तां हारि
द्रान्नैकसक्तां सकलसुरनुतां हाकिनीं भावयेत्तां इति ध्यात्वा
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं हां हीं हूं हैं हौं हः हमलवरयऊं हाकिनि मा
रक्ष रक्ष मम मज्जाधातुं रक्ष रक्ष सर्वसत्त्ववशंकरि देवि आग
च्छागच्छ इमां पूजां गृह्ण गृह्ण ऐं घोरे देवि ह्रीं सः परमघो

पृः
१५८
156

रेहं चोरहूपे पद्मे हिनमश्चामुंडेड रलकसहैं श्री महात्रिपुर
सेदरिदेविवरदेविश्वेहंसः आज्ञापीठस्थे आज्ञाहाकिनिश्री
ज्ञानाथदेवश्रीपादुकां पूजयामि नमः इति विन्यस्य तद्दल
योः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हं हं सवत्यै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्षंः क्षमावत्यै न
मः इति हाकिनीवज्ञान्वान्यसेत् ततो ब्रह्मरंध्रे सहस्रारक
र्णिकायां ॐ मुंडच्छ्रोमासनस्थे सकलदलपुते याकिनीभैर
वीनां यद्धिण्यायां समस्तापुष्पललितकरां सर्ववर्णां सम
ष्टिं डाद्दीनां सर्ववक्त्रां सकलसुखकरीं सर्वधातुस्वरूपां स
र्वनेत्रसंकचिन्तां परशिवरसिकां भावयेत्सर्वरूपां इति ध्यात्वा

ओंऐंह्रींश्रींयांयींयूंयैंयौंयःयमलवरयऊंयाकिनिमांरक्ष
रक्षममशुक्रादिसर्वधातून्रक्षरक्षसर्वसत्ववशंकरिदे
विआगच्छआगच्छइमांपूजांगृह्णगृह्णऐंघोरेदेविह्रींसः
परमघोरेहूंघोररूपेएह्येहिनमश्चामुंडेडरलकसहैंश्री
महात्रिपुरसुंदरिदेविविवरदेविच्चेअंआंइंईंउंऊंऋंॠंलृंलॄं
एंऐंओंऔंअंअःकंखंगंघंङंचंछंजंझंञंटंठंडंढंणंतंथंदं
धंनंपंफंबंभंमंयंरंलंवंशंषंसंहंलंक्षः ब्लरेंथ्रपीठस्थे
ब्लरेंथ्रयाकिनिब्लरेंथ्रनाथदेवश्रीपादुकांपूजयामि
नमः इतिविन्यस्य परितःपंचाशद्वर्णदेवतायाकिनीव

पृ॰
१५७

157

ध्यात्वान्यसेत् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं अमृतायै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं आं आ
कर्षिण्यै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इं इन्द्राण्यै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ईं ईशा
न्यै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उं उमायै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऊं ऊर्ध्वकेश्यै न
मः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऋं ऋद्धिदायै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॠं ॠषायै नमः
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऌं ऌकारात्मिकायै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॡं ॡषायै
नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं एकपादायै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं ऐश्वर्यात्मि
कायै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ओं ओंकारात्मिकायै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
औं औषधात्मिकायै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं अंबिकायै नमः ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं अः अक्षरात्मिकायै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं कं कालरात्र्यै नमः

ॐऐंह्रींश्रींखंखानीनायैनमः ॐऐंह्रींश्रींगंगायत्र्यैनमः
ॐऐंह्रींश्रींचंचेटाधारिण्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींङंङार्णात्मिका
यैनमः ॐऐंह्रींश्रींचंचामुंडायैनमः ॐऐंह्रींश्रींछंछायायै
नमः ॐऐंह्रींश्रींजंजयायैनमः ॐऐंह्रींश्रींफंकारिण्यैन
मः ॐऐंह्रींश्रींञंञार्णात्मिकायैनमः ॐऐंह्रींश्रींटंटंकह
स्तायैनमः ॐऐंह्रींश्रींठंठंकारिण्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींडंडा
मर्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींढंढंकारिण्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींणंण
कारिण्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींतंतामस्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींथंस्था
नदेव्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींदंदाक्षायिण्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींधं

पू॰
१५८
158

धात्र्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींनंनंदायैनमः ॐऐंह्रींश्रींपंपार्वत्यै
नमः ॐऐंह्रींश्रींफंफेत्कारिण्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींबंबंधिन्यैन
मः ॐऐंह्रींश्रींभंभद्रकाल्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींमंमहामायायै
नमः ॐऐंह्रींश्रींयंयशस्विन्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींरंरमायैनमः
ॐऐंह्रींश्रींलंलंबोष्ठ्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींवंवरदायैनमः ॐ
ऐंह्रींश्रींशंशाश्विन्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींषंषोढायैनमः ॐऐं
ह्रींश्रींसंसरस्वत्यैनमः ॐऐंह्रींश्रींहंहंसवत्यैनमः ॐऐं
ह्रींश्रींक्षंक्षमावत्यैनमः इतिन्यासेन इतिमहायोगिनीन्या
सः ४ अथराशिन्यासः ॐरंक्रंमेषेनेहरिहर्णपांडुविंत्रसि

१ राशीन्मेषादिकान्नित्यं ध्यात्वान्याहं समारभेत् १

नेस्मरेत् पिशंगपिंगलौवक्रकर्त्तुरौ सिनक्षत्रकौ शनिध्या
त्वा दक्षगुल्फे अंआंइंईं मेषायनमः दक्षजानुनि उंऊंवृ
षायनमः दक्षवृषणे ऋंॠंलृंलॄं मिथुनायनमः दक्षऊ
रौ एंऐं कर्कटायनमः दक्षस्कंधे ओंऔं सिंहायनमः दक्ष
शिरोभागे अंअः शंषंसंहं कन्यायैनमः वामशिरोभागे
कंखंगंघंङं तुलाधरायनमः वामस्कंधे चंछंजंझंञं वृश्चि
कायनमः वामऊरौ टंठंडंढंणं धनुषेनमः वामवृषणे
तंथंदंधंनं मकरायनमः वामजानुनि पंफंबंभंमं कुंभा
यनमः वामगुल्फे यंरंलंवंलंक्षंः मीनायनमः इतिरा

शिन्यासः ५ अथपीठन्यासः ॐसितासिताऽरुणश्यामह
रित्पीतान्यनुक्रमात् पुनःपुनःक्रमाद्देवि पंचाशत्स्थान
संचये पीठानि संस्मरेद्दिद्वान्सर्वकामार्थसिद्धये इतिध्या
त्वान्यसेत् ॐ पें ह्रीं श्रीं अं कामरूपपीठाय नमः शिरसि
ॐ पें ह्रीं श्रीं आं वाराणसीपीठाय नमः मुखवृत्ते ॐ पें ह्रीं
श्रीं इं नेपालपीठाय नमः दक्षनेत्रे ॐ पें ह्रीं श्रीं ईं पौण्ड्रवर्ध
नपीठाय नमः वामे ॐ पें ह्रीं श्रीं उं काश्मीरपीठाय नमः
दक्षकर्णे ॐ पें ह्रीं श्रीं ऊं कान्यकुब्जपीठाय नमः वामे ॐ
पें ह्रीं श्रीं ऋं पूर्णागिरिपीठाय नमः दक्षनसि ॐ पें ह्रीं श्रीं

अंम्बर्बुदपीठायनमः वामे ओंपेंह्रींश्रींल्हंआम्रातकेश्वर
पीठायनमः दक्षगंडे ओंपेंह्रींश्रींल्हंएकाम्रपीठायनमः
वामे ओंपेंह्रींश्रींपंत्रिःस्रोतःपीठायनमः ऊर्ध्वोष्ठे ओंपेंह्रीं
श्रींकामकोट्टपीठायनमः अधरे ओंपेंह्रींश्रींओंकैलासपी
ठायनमः ऊर्ध्वदंतेषु ओंपेंह्रींश्रींऔंभृगुनगरपीठायन
मः अधोदंतेषु ओंपेंह्रींश्रींअंकेदारपीठायनमः ललाटे
ओंपेंह्रींश्रींअःचंद्रपुरपीठायनमः चिबुके ओंपेंह्रींश्रींकं
श्रीपुरपीठायनमः दक्षबाहुमूले ओंपेंह्रींश्रींखंओंकार
पीठायनमः ऊर्परे ओंपेंह्रींश्रींगंजालंधरपीठायनमः

पु॰ १८॰ 160

मणिवंधे ॐऐंह्रींश्रींचंमालवपीठायनमः अंगुलीषु ॐ
ऐंह्रींश्रींङंऊलान्तकपीठायनमः अंगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींचं
देवीकोट्टपीठायनमः वामबाहुमूले ॐऐंह्रींश्रींछंगो
कर्णपीठायनमः कूर्परे ॐऐंह्रींश्रींजंमातृनेश्वरपीठा
यनमः मणिवंधे ॐऐंह्रींश्रींझंअट्टहासपीठायनमः अं
गुलीषु ॐऐंह्रींश्रींञंविराजपीठायनमः अंगुल्यग्रे ॐऐं
ह्रींश्रींटंराजगृहपीठायनमः दक्षपादकक्षे ॐऐंह्रींश्रीं
ठंमहापथपीठायनमः जानुनि ॐऐंह्रींश्रींडंकोलगिरि
पीठायनमः गुल्फे ॐऐंह्रींश्रींढंएलापुरपीठायनमः

ङ्गुलीषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं णं कालेश्वरपीठाय नमः अङ्गुल्यग्रे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं तं जयान्तिकपीठाय नमः वामपादकण्ठे ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं थं उज्जयिनीपीठाय नमः जानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं दं
चरित्रेश्वरपीठाय नमः गुल्फे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं धं क्षीरिकापी
ठाय नमः अङ्गुलीषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नं हस्तिनापुरपीठाय न
मः अङ्गुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं पं उड्डीशपीठाय नमः दक्षपार्श्वे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं फं प्रयागपीठाय नमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं बं षष्ठी
शपुरपीठाय नमः पृष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं भं मायापुरपीठाय न
मः नाभौ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मं जलेश्वरपीठाय नमः उदरे ॐ ऐं

पू॰ १८१

ह्रीं श्रीं यं मलयगिरिपीठाय नमः हृदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं रं श्रीशैलपी
ठाय नमः दक्षांसे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लं मेरुपीठाय नमः ककुदि
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वं गिरिवरपीठाय नमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं शं महें
द्रपुरपीठाय नमः हृदादिदक्षपाण्यन्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं षं वाम
नपुरपीठाय नमः हृदादिवामपाण्यन्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सं हिर
ण्यपुरपीठाय नमः हृदादिदक्षपादान्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हं महा
लक्ष्मीपुरपीठाय नमः हृदादिवामपादान्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ळं
उड्यानपुरपीठाय नमः पादादिनाभ्यन्ते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्षं छा
याछत्रपुरपीठाय नमः नाभ्यादिमूर्धान्ते इति पीठन्यासः

षुड्ढमातृकाख्यानेषु न्यस्तव्याः इति सर्वेषां षोढान्यासः षो
ढान्यासफलं श्रीयोगिनीहृदये गणेशैः प्रथमो न्यासो द्वि
तीयस्तु ग्रहैर्मतः नक्षत्रैस्तु तृतीयः स्याद्योगिनीभिश्चतु
र्थकः राशिभिः पञ्चमः प्रोक्तः षष्ठः पीठैर्निगद्यते षोढा ८
न्यासस्तु संप्रोक्तः सर्वत्रैवापराजितः एवं यो न्यस्तदेहस्तु
स पूज्यः सर्वयोगिभिः न तस्य पूज्यो लोकेषु पितृमातृसु
तोऽजनः स एव पूज्यः सर्वेषां स स्वयं परमेश्वरः षोढान्या
सविहीनं यं प्रणमेद्देवपार्वति सोऽचिरान्मृत्युमाप्नोति
नरकं च प्रपद्यते ~ यथाविधिविहितप्राणायामतो मूलाधा

इति पूर्वषोढान्यासं संपाद्य प्राणायामं कुर्यात् यथा ॥

गर्पितविजहत्तिर्मूलमंत्रं प्रणवंवाएकगुणंस्मरन्निडया
वायुमाहूर्यमूलाधारंप्रापय्यांगुष्टानामाकनिष्टाभिर्नासा
पुटौसंरुध्यतंवायुंकुंभयित्वा कुंभकसमयेमूलंप्रणवंवा
चतुर्गुणंजपन्पुनः पिंगलयाद्विगुणेनमेवजपन्वायुंशा
नैरेचयेत् इत्येकःप्राणायामः पुनर्यथारेचितेनतथैवपुन
रापूर्यतथैवकुंभयित्वान्यतोरेचयेदित्यन्यः एवमेववैप
रीत्येनपुनःपुनर्विंशतिवारं षोडशद्वादशषट्वारंवाज
पादौजपांतेचप्राणायामःकार्यः इतिप्राणायामंकृत्वा
मूलविद्यायाऋष्यादिस्मरणंकुर्यात् ॐअस्यश्रीमहात्रि

पुरसुंदरीमंत्रराजस्य श्रीदक्षिणामूर्तिऋषिः पंक्तिश्छंदः
श्रीमहात्रिपुरसुंदरीदेवता पंचदशमकूटंबीजं सौंःस्तृती
यकूटंशक्तिः क्लींद्वितीयकूटंकीलकं ममचतुर्विधपुरु
षार्थसिद्धयेन्यासादौविनियोगः इतिकृतांजलिःस्मृत्वान्य
सेत् श्रीदक्षिणामूर्तिऋषयेनमः शिरसि पंक्तिश्छंदसेन
मः मुखे श्रीमहात्रिपुरसुंदरीदेवतायैनमः हृदि पंचद
मकूटंबीजायनमः गुह्ये सौंःस्तृतीयकूटंशक्तयेनमः पा
दयोः क्लींद्वितीयकूटंकीलकायनमः नाभौ ममचतुर्वि
धपुरुषार्थसिद्धयेन्यासादौविनियोगः सर्वांगेषु इति

पू॰ १८३ 103

ऋष्यादिन्यासः अथकरन्यासः ऐंप्रथमकूटेअंगुष्ठाभ्यांन
मः क्लींद्वितीयकूटेतर्जनीभ्यांस्वाहा सौंःतृतीयकूटेमध्य
माभ्यांवषट् ऐंप्रथमकूटेअनामिकाभ्यांहुं क्लींद्वितीयकू
टेकनिष्ठिकाभ्यांवौषट् सौंःतृतीयकूटेकरतलकरपृष्ठा
भ्यांफट् इतिकरन्यासः अथषडंगन्यासः ऐंप्रथमकूटेहृ
दयायनमः क्लींद्वितीयकूटेशिरसेस्वाहा सौंःतृतीयकूटे
शिखायैवषट् ऐंप्रथमकूटेकवचायहुं क्लींद्वितीयकूटे
नेत्रत्रयायवौषट् सौंःतृतीयकूटेअस्त्रायफट् श्रीषोडशा
र्णोपासकैः श्रींह्रींक्लींऐंसौंःहृदयायनमः ॐह्रींश्रींशिरसे

स्वाहा कं पलं ईं ह्रीं शिखायै वौषट् हंसकहलह्रीं कवचा
य हुं सकलह्रीं नेत्रत्रयाय वषट् सौः पंक्लींश्रीं अस्त्राय फ
ट् इति षडंगं विधाय अस्त्रेण तालत्रयं दत्वा छोटिकाभि
र्दिशादिग्बंधनं कुर्यात् अथ योगपीठन्यासः तत्रो सहृयोरु
द्वयकल्पितपादचतुष्टयं योगपीठं निजदेहं ध्यात्वान्यसे
त् शरीरपंचसंभूतं सर्वेंद्रियसमाहतम् षट्त्रिंशतत्त्व
संपूर्णं सर्वभोगालयं शुभम् षडंकं षोडशाधारं त्रिलक्ष्यं
व्योमपंचकम् तत्पीठं सर्वपीठानामालयं सर्वदा चिनेः
एवं निजवपुर्ज्ञेयं पूजनीयं कुलान्वयम् ततस्तस्मिन्नय

पू॰
१८४

164

इति विविंशत्यासं कुर्यात्

मेही रोविगतारोषकल्मषः॥ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मंडूकायनमः
मूलाधारे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं कालाग्निरुद्रायनमः स्वाधिष्ठाने ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं मूलप्रकृत्यैनमः मणिपूरे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं आधारश
क्त्यैनमः अनाहते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं कूर्मायनमः हृदयेनचैव
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अनंतायनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वराहायनमः ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं पृथिव्यैनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं पश्चिमादिविलोमेन ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं इक्षुरससमुद्रायनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मदिरासमुद्राय
नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं घृतसमुद्रायनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं दुग्धसमु
द्रायनमः तन्मध्ये ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्षीरसमुद्रायनमः ॐ ऐं

ह्रीं श्रीं दधिसमुद्राय नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लवणसमुद्राय न
मः अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं लृं ॡं एं ऐं ओं औं अं अः कं खं गं घं
ङं चं छं जं झं ञं टं ठं डं ढं णं तं थं दं धं नं पं फं बं भं मं यं रं लं
वं शं षं सं हं ळं क्षं: नवखण्डविराजिताय नवरत्नमयद्वी
पाय नमः तत्पश्चिमे अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं पुष्परत्नाय नमः
नैरृते लृं ॡं एं ऐं ओं औं अं अः वैडूर्यरत्नाय नमः दक्षिणे
कं खं गं घं ङं नीलरत्नाय नमः आग्नेये चं छं जं झं ञं विद्रु
मरत्नाय नमः पूर्वे टं ठं डं ढं णं मौक्तिकरत्नाय नमः ई
शाने तं थं दं धं नं मरकतरत्नाय नमः उत्तरे पं फं बं भं मं

वज्ररत्नायनमः वायव्ये यंरंलंवं गोमेधरत्नायनमः
मध्यखंडे शंषंसंहं पुष्परागरत्नायनमः लंक्षंःपद्मरा
गरत्नायनमः तन्मध्यखंडमध्ये ॐऐंह्रींश्रींस्वर्णपर्व
तायनमः तदुपरि नंदनोद्यानायनमः तन्मध्ये कल्प
वृक्षेभ्योनमः तन्मध्ये वसंतादिषड्ऋतुभ्योनमः तत्प
श्चिमे इंद्रियाश्वेभ्योनमः तत्पूर्वे इंद्रियार्थगजेभ्योनमः
तन्मध्ये विचित्ररत्नभूमिकायैनमः तस्याःपश्चिमे का
लचक्रेश्वर्यैनमः नैरृते मुद्राचक्रेश्वर्यैनमः दक्षिणे
मातृचक्रेश्वर्यैनमः आग्नेये रत्नचक्रेश्वर्यैनमः पूर्वे दे

शाचक्रेश्वर्यैनमः ईशाने गुह्यचक्रेश्वर्यैनमः उत्तरे ग
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नत्वचक्रेश्वर्यैनमः वायव्ये गुह्यचक्रेश्वर्यै
नमः मध्ये ॐ ऐं ह्रीं श्रीं करुणातोयपरिधयेनमः स्व
र्णप्राकारायनमः तन्मध्ये मणिमण्डपायनमः तस्याने
न्तस्यादिचतुष्कोणेषु वामावर्त्तेन ॐ ऐं ह्रीं श्रीं कालरूपि
णीशक्त्यैनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं देशरूपिणीशक्त्यैनमः ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं आकाररूपिणीशक्त्यैनमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं शब्दरूपि
णीशक्त्यैनमः मध्ये संगीतयोगिनीभ्योनमः तत्रैव स
मस्तगुप्तप्रकटसिद्धयोगिनीचक्रेभ्योनमः तन्मध्ये म

पृ: १६६

166

णिमयवेदिकायैनमः श्वेतछत्रायनमः रत्नसिंहासना
यनमः इतिहृदयपद्मविन्यस्य दक्षांसे ब्रह्मप्रेतासनाय
नमः वामांसे विष्णुप्रेतासनायनमः वामोरौ रुद्रप्रेतास
नायनमः दक्षोरौ ईश्वरप्रेतासनायनमः सर्वांगेषु ह्सौः
सदाशिवमहाप्रेतासनायनमः पुनर्दक्षांसे धर्मायनमः
वामांसे ज्ञानायनमः वामोरौ वैराग्यायनमः दक्षोरौ ऐ
श्वर्यायनमः मुखे अधर्मायनमः वामपार्श्वे अज्ञानायन
मः नाभौ अवैराग्यायनमः दक्षपार्श्वे अनैश्वर्यायनमः
पुनर्हृदि मायायैनमः विद्यायैनमः अनंतायनमः प

स्मायनमः धर्मायनमः आनंदकंदायनमः संविन्नालाय
नमः प्रकृतिमयपत्रेभ्योनमः विकारमयकेसरेभ्योनमः
पंचाशद्वर्णबीजाढ्यसर्वतत्त्वरूपायैकर्णिकायैनमः त
स्यामेव अंअर्कमंडलायनमः ॐसंसोममंडलायनमः रं
वह्निमंडलायनमः संप्रबोधात्मनेसत्त्वायनमः रंप्रकृत्या
त्मनेरजसेनमः तंमोहात्मनेतमसेनमः आंआत्मनेनमः
अंअंतरात्मनेनमः पंपरमात्मनेनमः ह्रींज्ञानात्मनेनमः
कर्णिकाचतुर्दिक्षुमध्येच ज्ञानतत्त्वात्मनेनमः कलातत्त्वा
त्मनेनमः मायातत्त्वात्मनेनमः विद्यातत्त्वात्मनेनमः प

पूं
१८७

107

रतत्वात्मनेनमः इतिपश्चिमादिप्रादक्षिण्येनविन्यस्य ह्रीं
सर्वशक्तिकमलासनायनमः इतिव्यापकंविन्यस्य तन्म
ध्येश्रीचक्रंविभाव्य समस्तप्रकटगुप्तगुप्ततरसंप्रदायकु
लकौलनिगर्भरहस्यपरापररहस्यपरापरातिरहस्ययो
गिनीचक्रपादुकाभ्योनमः इतिसर्वांगेव्यापकंविन्यस्य
प्रथमकूटंशरीरात्मनेनमः द्वितीयकूटंज्ञानात्मनेनमः
तृतीयकूटंप्राणात्मनेनमः इतिसर्वांगेव्यापकंविन्यस्य
हृदयत्रिकोणस्याग्रकोणे ऐंकामरूपपीठायनमः ईशाने
ह्रींपूर्णगिरिपीठायनमः आग्नेये सौंःजालेधरपीठायन

मः तन्मध्यस्थविंदौ तुरीयविद्यामहोड्यानपीठायनमः
मध्यस्थविंदुचक्रे नवहिरण्मयसहस्रदलकमलासना
यनमः दक्षांसपृष्ठे अंआंसौःत्रिपुराम्बायार्णवासनायन
मः दक्षकर्णपृष्ठे ऐंक्लींसौःत्रिपुरेश्वरीपोतांबुजासनाय
नमः दक्षललाटभागे ह्रींक्लींसौःत्रिपुरसुंदरीदेव्यात्मास
नायनमः दक्षनेत्रे हैंह्क्लींह्सौःत्रिपुरवासिनीसर्वचक्रा
सनायनमः चिबुकदक्षिणभागे ह्सैंहसकलह्रींसकलह्री
ह्सौःत्रिपुराश्रीसर्वमंत्रासनायनमः हृदयत्रिकोणेषु
ह्रींक्लींब्लींत्रिपुरमालिनीसाध्यसिद्धासनायनमः ॐऐंह्रीं

सु:
१६८
168

श्रीं अं कं खं गं घं ङं. चं छं जं झं ञं टं ठं डं ढं णं तं थं दं धं नं पं फं
बं भं मं यं रं लं वं शं षं सं हं लं क्षं: शिवशक्तिसदाशिवेश्वर
शुद्धविद्यामायाकलाविद्यारागकालनियतिपुरुषप्रकृ
त्यहंकारबुद्धिमनःश्रोत्रत्वक्चक्षुर्जिह्वाघ्राणवाक्पाणिपा
दपायूपस्थशब्दस्पर्शरूपरसगंधाकाशवाय्वग्निसलिलपृ
थिव्यात्मने षट्त्रिंशत्तत्त्वरूपाय श्रीमहात्रिपुरसुंदरीयो
गपीठासनाय नमः इति सर्वांगे व्यापकं न्यसेत् इति योग
पीठन्यासः अथ श्रीचक्रन्यासः तत्र मूलविद्यायाप्रवक्र
ष्वादिकरषडंगन्यासान्विधाय ध्यानंकुर्याद्यथा ॐ शारीरं

चिंतयेदादौनिजेश्रीचक्ररूपिणंत्वगाद्याकारनिर्मुक्तंज्व
लत्कालाग्निसन्निभं सर्वाधारमयंसर्वकलासंयुतविग्र
हम् सर्वदेवालयंपीठेश्वरीभूषितदेशकम् परंब्रह्म
मयानन्दसंदर्भंदेवताश्रियम् तस्मिन्सम्पासदादेवीसर्व
राजोपचारकैः ततोन्यासंप्रकुर्वीतश्रीचक्राकारवान्भ
वेत् इतिस्वशरीरंश्रीचक्ररूपंध्यात्वा न्यसेद्यथा ॐऐंह्री
श्रींलंइंद्रायनमः दक्षपादांगुष्ठे ॐऐंह्रींश्रींरंअग्नयेनमः
दक्षजानुनि ॐऐंह्रींश्रींटंयमायनमः दक्षपार्श्वे ॐऐंह्री
श्रींक्षंनैऋतयेनमः दक्षांसे ॐऐंह्रींश्रींवंवरुणायनमः

पृ॰
१९५
169

वामांसे ॐऐंह्रींश्रींयंवायवेनमः वामपार्श्वे ॐऐंह्रींश्रीं
संसोमायनमः वामजानुनि ॐऐंह्रींश्रींहंईशानायन
मः वामपादाग्रे ॐऐंह्रींश्रींब्रंब्रह्मणेनमः ब्रह्मरंध्रे
ॐऐंह्रींश्रींअंअनंतायनमः मूलाधारे ॐऐंह्रींश्रींगंगणे
शायनमः वामजानुनि ॐऐंह्रींश्रींक्षंक्षेत्रपालायनमः
वामांसे ॐऐंह्रींश्रींवंवटुकायनमः दक्षजानुनि ॐऐं
ह्रींश्रींयोंयोगिनीभ्योनमः दक्षांसे ग्रंग्रौंस्रौःत्रैलोक्यमो
हनचक्रायनमः इतिसर्वांगेव्यापकंविन्यस्य ॐऐंह्रींश्रीं
वाल्पचक्ररश्मिरेखायैनमः इतिव्यापकंविन्यस्य ॐऐंह्रीं

श्रीं गरिमासिद्ध्यै नमः दक्षिणांसपृष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लघि
मासिद्ध्यै नमः दक्षकराग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं महिमासिद्ध्यै नमः
दक्षस्फिजि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ईशित्वसिद्ध्यै नमः दक्षपादाग्रे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वशित्वसिद्ध्यै नमः वामपादाग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं प्रा
काम्यसिद्ध्यै नमः वामस्फिजि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं भुक्तिसिद्ध्यै नमः
वामकराग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इच्छासिद्ध्यै नमः वामांसपृष्ठे ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं प्राप्तिसिद्ध्यै नमः पृष्ठवंशे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सर्वका
मसिद्ध्यै नमः हृदये इति विन्यस्य ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चक्ररक्षेम
ध्यरेखायै नमः इति व्यापकं विन्यस्य ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रीं ब्रा

पू॰
१८॰

170

ल्प्यैनमः पादाग्रद्वये ॐऐंह्रींश्रींईंमाहेश्वर्यैनमः
दक्षपार्श्वे ॐऐंह्रींश्रींऊंकौमार्यैनमः मूर्ध्नि ॐऐंह्रींश्रींऋं
वैष्णव्यैनमः वामपार्श्वे ॐऐंह्रींश्रींलृंवाराह्यैनमः वाम
जानुनि ॐऐंह्रींश्रींऐंइन्द्राण्यैनमः दक्षजानुनि ॐऐंह्रीं
श्रींऔंचामुण्डायैनमः दक्षांसे ॐऐंह्रींश्रींअःमहालक्ष्म्यैन
मः वामांसे इतिविन्यस्य ॐऐंह्रींश्रींअंनन्तश्वतरक्षरेखायै
नमः इतिव्यापकंकृत्वा ॐऐंह्रींश्रींद्रांसर्वसंक्षोभिण्यैन
मः पादाग्रद्वये ॐऐंह्रींश्रींद्रींसर्वविद्राविण्यैनमः द
क्षपार्श्वे ॐऐंह्रींश्रींक्लींसर्वाकर्षिण्यैनमः मूर्ध्नि ॐऐंह्रीं

श्रींक्लूंसर्ववशणायैनमः वामपार्श्वे ॐऐंह्रींश्रींसःसर्वोन्मा
दिन्यैनमः दक्षजानुनि ॐऐंह्रींश्रींक्रोंसर्वमहांकुशायै
नमः दक्षांसे ॐऐंह्रींश्रींह्स्रैंह्स्क्ल्रींह्स्रौंःत्रिखण्डायैनमः वा
मांसे ॐऐंह्रींश्रींह्स्रौंःबीजमुद्रायैनमः वामजानुनि ॐ
ऐंह्रींश्रींहसखफ्रेंखेचर्यैनमः मूर्ध्नि ॐऐंह्रींश्रींऐंयोनि
मुद्रायैनमः पादाङ्गुष्ठहृदये इतिविन्यस्य ॐऐंह्रींश्रींह्स्रैंह्स्रा
सौंःत्रिपुराचक्रेश्वर्यैनमः हृदये ॐऐंह्रींश्रींद्राणिमासिद्धे
नमः दक्षिणे ॐऐंह्रींश्रींद्रांसर्वसंक्षोभिणीमुद्रायैनमः
वामे इतिविन्यस्य ॐऐंह्रींश्रींएताःप्रकटयोगिन्यस्त्रैलोक्य

पू:
१२१
171

मोहने चक्रे समुद्राः ससिद्धयः सायुधाः सवाहनाः सपरि
वाराः सर्वोपचारैः पूजिताः सन्तु नमः इति व्यापकं न्यसे
त् इति प्रथमावरणन्यासः १ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं क्लीं सौः सर्वाशा
परिपूरकचक्राय नमः इति व्यापकं विन्यस्य दक्षकर्णपृ
ष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं कामाकर्षिणीनित्याकलायै नमः दक्षां
से ॐ ऐं ह्रीं श्रीं आं बुद्ध्याकर्षिणीनित्याकलायै नमः दक्ष
कूर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इं अहंकाराकर्षिणीनित्याकलायै नमः
दक्षकरपृष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ईं शब्दाकर्षिणीनित्याकलायै नमः
दक्षोरौ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उं स्पर्शाकर्षिणीनित्याकलायै नमः द

क्षजानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऊं रूपाकर्षिणी नित्याकलायै नमः
दक्षगुल्फे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऋं रसाकर्षिणी नित्याकलायै नमः
दक्षपादाग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॠं गंधाकर्षिणी नित्याकलायै न
मः वामपादाग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऌं चित्ताकर्षिणी नित्याकला
यै नमः वामगुल्फे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॡं धैर्याकर्षिणी नित्याक
लायै नमः वामजानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं स्मृत्याकर्षिणी नि
त्याकलायै नमः वामोरौ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं नामाकर्षिणी नि
त्याकलायै नमः वामकरपृष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ओं बीजाकर्षि
णी नित्याकलायै नमः वामकूर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं औं आत्मा

पु: १२२

172

कर्षिणीनित्याकलायैनमः वामांसे ॐऐंह्रींश्रींअंअमृता
कर्षिणीनित्याकलायैनमः वामकर्णपृष्ठे ॐऐंह्रींश्रींअः
शरीराकर्षिणीनित्याकलायैनमः हृदि ॐऐंह्रींश्रींऐंक्लीं
सौः त्रिपुरेश्वरीचक्रेश्वर्यैनमः तत्पाददक्षिणे ॐऐंह्रींश्रींल
घिमासिद्ध्यैनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींद्रींसर्वविद्राविणीमुद्रा
यैनमः इतिविन्यस्य ॐऐंह्रींश्रींएतागुप्तयोगिन्यः सर्वाशा
पूरकेचक्रेसमुद्राःससिद्धयःसायुधाःसवाहनाःसपरिवा
राःसर्वोपचारैःपूजिताःसन्तुनमः इतिव्यापकंविन्यसेत्
इतिद्वितीयावरणन्यासः २ ॐऐंह्रींश्रींह्रींक्लींसौःसर्वसं

ह्रौभगणचक्रायनमः इतिव्यापकंविन्यस्य दक्षशंखे ॐ
ऐंह्रींश्रींकंखंगंघंङंअनंगकुसुमायैनमः दक्षजानुनि
ॐऐंह्रींश्रींचंछंजंझंञंअनंगमेखलायैनमः दक्षोरौ
ॐऐंह्रींश्रींटंठंडंढंणंअनंगमदनायैनमः दक्षगुल्फे
ॐऐंह्रींश्रींतंथंदंधंनंअनंगमदनातुरायैनमः वाम
गुल्फे ॐऐंह्रींश्रींपंफंबंभंमंअनंगरेखायैनमः वामो
रौ ॐऐंह्रींश्रींयंरंलंवंअनंगवेगिन्यैनमः वामजानुनि
ॐऐंह्रींश्रींशंषंसंहंअनंगांकुशायैनमः वामशंखे
ॐऐंह्रींश्रींलंक्षंःअनंगमालिन्यैनमः हृदि ॐऐंह्रींश्रीं

पृं
१७३

173

ह्रीं क्लीं सौः त्रिपुरसुंदरीचक्रेश्वर्यै नमः दक्षे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
महिमासिद्ध्यै नमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं सर्वाकर्षिणी
मुद्रायै नमः इति विन्यस्य ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एता गुप्तयोगिन्यः
समुद्राः ससिद्धयः सायुधाः सवाहनाः सपरिवाराः सर्वो
पचारैः पूजिताः संतु नमः इति व्यापकं विन्यसेत् इति
तृतीयावरणन्यासः ३ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हैं ह्क्लीं ह्सौः सर्वसौभा
ग्यदायकचक्राय नमः इति व्यापकं विन्यस्य ललाटदक्ष
पार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं कं सर्वसंक्षोभिणीशक्त्यै नमः दक्षक
पोले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं खं सर्वविद्राविणीशक्त्यै नमः दक्षांसे

ॐ ऐं ह्रीं श्रीं गं सर्वाकर्षिणीशक्त्यै नमः दक्षपार्श्वे ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं घं सर्वाह्लादिनीशक्त्यै नमः दक्षोरौ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ङं
सर्वमोहिनीशक्त्यै नमः दक्षजंघे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चं सर्वस्त
म्भनीशक्त्यै नमः वामजंघे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं छं सर्वजृम्भणीश
क्त्यै नमः वामोरौ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं जं सर्ववशंकरणीशक्त्यै न
मः वामपार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं झं सर्वरंजनीशक्त्यै नमः वा
मांसे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ञं सर्वोन्मादनकारिणीशक्त्यै नमः वा
मकपोले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं टं सर्वार्थसाधनीशक्त्यै नमः ल
लाटवामपार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ठं सर्वसंपत्पूरणीशक्त्यै न

पूः
१२४

174

मः ललाटे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऊं सर्वमंत्रमयीशक्त्यै नमः हृ
उाधः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऋं सर्वद्वंद्वक्षयंकरीशक्त्यै नमः हृ
दि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सैं ह्सक्लीं ह्सौः त्रिपुरवासिनी चक्रेश्वर्यै
नमः तद्दले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ईशित्वसिद्ध्यै नमः वामे ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं सर्ववशंकरीमुद्रायै नमः इति विन्यस्य ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं एताः संप्रदाययोगिन्यः सर्वसौभाग्यदायके चक्रे
समुद्राः ससिद्धयः सायुधाः सवाहनाः सपरिवाराः स
र्वोपचारैः पूजिताः संतु नमः इति व्यापकं कुर्यात् इति
चतुर्थावरणन्यासः ४ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सैं ह्सक्लीं ह्सौः स

वीर्थ्यसाधकचक्रायनमः इतिव्यापकंविन्यस्य दक्ष
नेत्रे ऒंऐंह्रींश्रीं णंसर्वसिद्धिप्रदादेव्यैनमः नासामू
ले ऒंऐंह्रींश्रींतंसर्वसंपत्प्रदादेव्यैनमः वामनेत्रे ऒं
ऐंह्रींश्रींथंसर्वप्रियंकरीदेव्यैनमः वामऊरोरुपरि ऒं
ऐंह्रींश्रींदंसर्वमंगलकारिणीदेव्यैनमः वामऊरोर
धः ऒंऐंह्रींश्रींधंसर्वकामप्रदादेव्यैनमः वामजानुनि
ऒंऐंह्रींश्रींनंसर्वदुःखविमोचिनीदेव्यैनमः गुदे ऒंऐंह्रीं
श्रींपंसर्वमृत्युप्रशमनीदेव्यैनमः दक्षजानुनि ऒंऐंह्रीं
श्रींफंसर्वविघ्नविनाशिनीदेव्यैनमः दक्षऊरोरधः ऒं

पू॰
१२५
125

ऐंह्रींश्रींबंसर्वांगसुंदरीदेव्यैनमः दक्षजङ्घोरुपारि ॐ
ऐंह्रींश्रींभंसर्वसौभाग्यदायिनीदेव्यैनमः स्फिचि ॐऐं
ह्रींश्रींह्स्रैंह्सक्लींह्सौः त्रिपुराश्रीचक्रेश्वर्यैनमः नरद्वे
ॐऐंह्रींश्रींवशित्वासिद्ध्यैनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींसःसर्वो
न्मादिनीमुद्रायैनमः इतिविन्यस्य ॐऐंह्रींश्रींएताःकु
लकौलयोगिन्यःसर्वार्थसाधकेचक्रेसमुद्राःसासिद्धयः
सायुधाःसवाहनाःसपरिवाराःसर्वोपचारैःपूजिताःस
न्तुनमः इतिव्यापकंकुर्यात् इतिपंचमावरणन्यासः ५
ॐऐंह्रींश्रींह्रींक्लींब्लींसर्वरक्षाकरचक्रायनमः इतिव्या

पकेविन्यस्य दक्षनासापुटे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मं सर्वज्ञादेव्यै
नमः दक्षश्रक्विणि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं यं सर्वशक्तिदेव्यै नमः
दक्षस्तने ॐ ऐं ह्रीं श्रीं रं सर्वैश्वर्यफलप्रदादेव्यै नमः द
क्षभुजे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लं सर्वज्ञानमयीदेव्यै नमः सीमन्ते
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वं सर्वव्याधिविनाशिनीदेव्यै नमः वामभुजे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं शं सर्वाधारस्वरूपादेव्यै नमः वामस्तने ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं षं सर्वपापहरादेव्यै नमः वामश्रक्विणि ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं सं सर्वानंदमयीदेव्यै नमः वामनासे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
हं सर्वरक्षास्वरूपिणीदेव्यै नमः नासाग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्षं

पृ: ९८

176

सर्वेप्सितफलप्रदादेव्यै नमः हृदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं क्लीं
ब्लीं त्रिपुरमालिनीचक्रेश्वर्यै नमः नद्दले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
प्राकाम्यसिद्ध्यै नमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्रौं महांकुशामु
द्रायै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एतानि गर्भयोगिन्यः सर्वरक्षाक
रेचक्रे समुद्राः ससिद्धयः सायुधाः सवाहनाः सपरि
वाराः सर्वोपचारैः पूजिताः सन्तु नमः इति व्यापकं कुर्या
त् इति षष्ठावरणन्यासः ८ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं सौः सर्व
रोगहरचक्राय नमः इति व्यापकं विन्यस्य चिबुकदक्ष
पार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं लृं ॡं एं ऐं ओं औं अं अः

ह्लूं वशिनीवाग्देवतायैनमः कंठदक्षभागे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
कं खं गं घं ङं कलह्रीं कामेश्वरीवाग्देवतायैनमः हृद
यदक्षभागे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चं छं जं झं ञं ह्रीं मोदिनीवाग्दे
वतायैनमः नाभिदक्षभागे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं टं ठं डं ढं णं य
मलवर्यूं विमलावाग्देवतायैनमः नाभिवामभागे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं तं थं दं धं नं ज्म्रीं अरुणावाग्देवतायैनमः
हृदयवामपार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं पं फं बं भं मं हसवलयऊं
जयिनीवाग्देवतायैनमः कंठवामपार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
यं रं लं वं क्षमरयऊं सर्वेश्वरीवाग्देवतायैनमः वि

पुं
१७७
177

त्रकवामपार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं श्रां वं मं हं लं तं ः स्त्रीं कौलि
नीवाग्देवतायै नमः हृदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं सौः त्रिपु
रासिद्धाचक्रेश्वर्यै नमः तद्दले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं भुक्तिसिद्ध्यै
नमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हसखफ्रें खेचरीमुद्रायै नमः
इति विन्यस्य ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एता रहस्ययोगिन्यः सर्वरोग
हरे चक्रे समुद्राः ससिद्धयः सायुधाः सवाहनाः सपरि
वाराः सर्वोपचारैः पूजिताः सन्तु नमः इति व्यापकं कुर्या
त् इति सप्तमावरणन्यासः ७ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं स्त्रैं हसकल्रीं
स्त्रौं ः सर्वसिद्धिप्रदचक्राय नमः इति व्यापकं विन्यस्य

हृदयत्रिकोणस्यवहिः दक्षवामाग्रेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं द्रां द्रीं
क्लीं ब्लूं सः यां रां लां वां ज्म्भनेभ्यः कामेश्वरकामेश्वरी
वाणेभ्यो नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं थां धां मोहनाभ्यां कामेश्वरका
मेश्वरीचापेभ्यो नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं आं ह्रीं वशीकरणाभ्यां
कामेश्वरकामेश्वरीपाशेभ्यो नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्रों क्रों स्त
भनाभ्यां कामेश्वरकामेश्वरी अंकुशाभ्यां नमः त्रिको
णस्याग्रकोणे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं प्रथमकूटस्वरूपिचक्रे कामगि
रिपीठे मित्रीशनाथात्मके जाग्रद्दशाधिष्ठायके इच्छाश
क्त्यात्मकरुद्रात्मशक्तिश्रीकामेश्वरीदेव्यै नमः त्रिको

सु॰
१२८
128

णस्य वामकोणे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं द्वितीयकूटं सूर्यचक्रे जालंध
रपीठे षष्ठीशनाथात्मके स्वमदशाधिष्ठायके ज्ञानश
क्त्यात्मकविश्वात्मशक्ति श्रीवज्रेश्वरीदेव्यै नमः त्रिको
णस्य दक्षकोणे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं तृतीयकूटं सोमचक्रे पूर्ण
गिरिपीठे उड्डीशनाथात्मके सुषुप्तिदशाधिष्ठायके क्रि
याशक्त्यात्मकब्रह्मात्मशक्ति श्रीभगमालिनीदेव्यै नमः
हृदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं स्हैं ह्स्क्लीं स्हौः त्रिपुराम्बिकाचक्रेश्व
र्यै नमः तदक्षे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इच्छासिद्ध्यै नमः वामे ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं स्हौः बीजमुद्रायै नमः इति विन्यस्य ॐ ऐं ह्रीं श्रीं

एताः परापररहस्ययोगिन्यः सर्वसिद्धिप्रदे चक्रे समुद्राः
ससिद्धयः सायुधाः सवाहनाः सपरिवाराः सर्वोपचारैः
पूजिताः सन्तु नमः इति व्यापकं कुर्यात् इत्यष्टमावरणन्या
सः ८ ततः मूलपंचदशीमुच्चार्य सर्वानंदमयचक्राय न
मः इति व्यापकं विन्यस्य हृदये त्रिकोणस्य बिंदुमध्ये ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं तुरीयविद्यामुच्चार्य ब्रह्मरंध्रचक्रे उड्डानपीठे श्री
चर्यानाथात्मिके तुरीयतुरीयातीतदशाधिष्ठायके परब्र
ह्मात्मशक्तिश्रीमहात्रिपुरसुंदरीदेव्यै नमः इति हृदयप
द्मविन्यस्य ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलपंचदशीमुच्चार्य श्रीमहात्रि

पुः
१७९
179

पुरसुंदरीचक्रेश्वर्यैनमः तद्दक्षे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं प्राप्तिसिद्ध्यै
नमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं योनिमुद्रायैनमः इतिविन्यस्य
पुनः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मूलं समस्तचक्रेश्वरी श्रीमहात्रिपुरसुं
दरीदेव्यैनमः तद्दक्षे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सर्वकामसिद्ध्यैनमः
वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सैं ह्सक्लीं ह्सौः त्रिखंडामुद्रायैनमः
इतिहृदयपद्मविन्यस्य ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एषापरापरापराति
रहस्ययोगिनीसर्वानंदमये बैंदवचक्रेपरब्रह्मस्वरूपि
णीपरामृतशक्तिः सर्वमंत्रेश्वरी सर्वविद्येश्वरी सर्वपी
ठेश्वरी सर्वयोगेश्वरी सर्ववागीश्वरी सर्वसिद्धीश्वरीस

कलजगदुत्पत्तिमातृकायै सचक्रायै सदेवतायै समुद्रायै ससि
द्धिः सायुधायै सासनायै सवाहनायै सपरिवारायै सालंकारायै सर्वो
पचारैः श्रीमहात्रिपुरसुंदरीपरयापरापरयाचपरापरया
वसपर्यया पूजितास्तु नमः इति व्यापकं विन्यस्य हृदयात्रि
कोणएव सृष्ट्यादिवामावर्तेन त्रितारादिवत्त्वर्णी नमोंत
नः नित्यानामेकनित्याविद्यानित्याषोडशकं विन्यस्य
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं कामेश्वर्यै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं भगमालिन्यै नमः
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नित्यक्लिन्नायै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं भेरुंडायै नमः
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं वह्निवासिन्यै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं महाविद्येश्वर्यै

९८
180

नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं शिवदूत्यै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऊलसुंदर्यै नमः
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नित्यायै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नीलपताकायै नमः ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं विजयायै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सर्वमंगलायै नमः ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं ज्वालामालिन्यै नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चि त्रायै नमः इति
तत्त्वमुद्रयाहृदये एव विन्यसेत् हृदयत्रिकोणपृष्ठभागे
रेखात्रयं विभाव्य तत्र पूजाप्रकरणे वक्ष्यमाणं श्रीगुरुपंक्ति
त्रयं न्यसेत् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं दिव्यौघगुरुभ्यो नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सि
द्धौघगुरुभ्यो नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं मानवौघगुरुभ्यो नमः इति
स्तनयोरंतराले न्यसेत् ततो हृदयत्रिकोणस्य पृष्ठकोण

स्थानांतरालेषुपूजाप्रकरणेवक्ष्यमाणप्रकारेणषडंगायु
वतीर्विन्यस्य विंडचक्रएववक्ष्यमाणप्रकारेणचतुःस
मयदेवताविन्यस्य तरीयविद्ययासर्वांगेव्यापकंविन्यस्य
ततोमूलविद्यामुच्चार्यमहोड्यानपीठनिलय सर्वचक्रे
श्वरीध्यानपंचश्रीपंचकोशपंचकल्पलतापंचकामदु
घापंचरत्नहंदमंडिनासनसंस्थितसर्वदर्शनसेवितष
डंगायुवतीस्तुतचतुःसमयदेवताप्रजितमहासौभाग्य
जनकमहामोहप्रदशून्यातिशून्यताविवर्जितशक्तिःस
चिदानंदपरब्रह्मऐंऱेश्रीस्वगुरुपादुकांविन्यस्य मूलाधारे

श्रीमहात्रिपुरसुंदर्यैनमः इतिब्रह्म

पू॰
१८१
181

स्वगुरुक्रमतस्वनामविन्यस्य तत्रैव कामकलाध्यानं कुर्या
त् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं महानंदनाथं पूजयामि नमः इति नवमा
वरणन्यासः ५ इति संहारश्रीचक्रन्यासः अथ सृष्टिक्रमे
ण स्थितिश्रीचक्रन्यासः स च विद्याचक्रचक्रेश्वरीश्रींगात्र
यात्मकः तत्र प्रथमं संप्रदायात्सर्वं वक्त्रशुद्धिं विधयाक
रशुद्धिं विधाय तां तथैव विन्यस्य तथैवात्मरक्षां कृत्वान्या
समारभेत तत्रादौ विद्यान्यासः मूर्ध्नि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं प्रथम
कूटं नमः गले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं द्वितीयकूटं नमः हृदये ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं तृतीयकूटं नमः दक्षनेत्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं प्रथमकू

टंनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींद्वितीयकूटंनमः नासायो ॐऐं
ह्रींश्रींतृतीयकूटंनमः दक्षकर्णे ॐऐंह्रींश्रींप्रथमकूटं
नमः वामे ॐऐंह्रींश्रींद्वितीयकूटंनमः मुखे ॐऐंह्रीं
श्रींतृतीयकूटंनमः दक्षांसे ॐऐंह्रींश्रींप्रथमकूटंनमः
वामे ॐऐंह्रींश्रींद्वितीयकूटंनमः पृष्ठे ॐऐंह्रींश्रींतृती
यकूटंनमः दक्षजानुनि ॐऐंह्रींश्रींप्रथमकूटंनमः वा
मे ॐऐंह्रींश्रींद्वितीयकूटंनमः नाभौ ॐऐंह्रींश्रींतृतीय
कूटंनमः पादयोः ॐश्रींश्रींसौः नमः जंघयोः ऐंक्लींसौः न
मः जान्वोः ह्रींक्लींसौः नमः ऊर्वोः ह्सैंह्सक्लींह्सौः नमः

पू:
१८२
182

स्फिजोः ह्सौं स्क्लीं ह्सौंः नमः लिंगे ह्रीं क्लीं ह्रीं नमः ह्रीं
श्रीं सौंः नमः ह्सौं हसक्लीं ह्सौंः नमः मूलेपंचदशी नमः
हकलींक्लीं क्लैं नमः इति मूर्धादिविद्यांगविन्यस्य तस्य ह्सौंः
हसक्लीं ह्सौंः नमः इत्यावाहनीविद्यांगविन्यस्य मूलवि
द्या मूर्धादिपादांते पादादिहृदयांते त्रिर्व्यापके न्यसे
त् मूलाधारादधःस्थितेनोर्ध्वमुखरक्तसहस्रदलकम
लकर्णिकायां ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं क्लीं सौंः त्रैलोक्यमोहनच
क्रायनमः मूलाधारे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं क्लीं सौंः सर्वाशा
परिपूरकचक्रायनमः स्वाधिष्ठाने ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं क्लीं

सौः सर्वसंक्षोभणचक्रायनमः मणिपूरके ॐऐंह्रींश्री
हैंहक्लींह्सौः सर्वसौभाग्यदायचक्रायनमः अनाह
ते ॐऐंह्रींश्रींह्सैंहस्क्लींह्सौः सर्वार्थसाधकचक्राय
नमः विशुद्धचक्रे ॐऐंह्रींश्रींह्रींक्लींब्लीं सर्वरक्षाकर
चक्रायनमः लंपिकाग्रे ॐऐंह्रींश्रींह्रींश्रींसौः सर्वरोग
हरचक्रायनमः आज्ञायां ॐऐंह्रींश्रींह्रींह्स्त्रैंहसकलह्रीं ह्सौः
सर्वसिद्धिप्रदचक्रायनमः मूर्ध्नि मूलं पंचदशीं सर्वा मुद्रार्थ
नंदमयचक्रायनमः इतिनवचक्राणिविन्यस्य नव
चक्रेश्वरीन्यासंकुर्यात् तत्रमूलाधाराधःप्रागवत् त्रैलो

पू: १८३

183

कामोहनेचक्रे ॐऐंह्रींश्रींअंआंसौःत्रिपुराचक्रेश्वर्यैन
मः मूलाधारस्यसर्वाशापरिपूरकेचक्रे ऐंक्लींसौःत्रिपु
रेश्वरीचक्रेश्वर्यैनमः स्वाधिष्ठानस्यसर्वसंक्षोभणचक्रे
ॐऐंह्रींश्रींह्रींक्लींसौःत्रिपुरसुंदरीचक्रेश्वर्यैनमः मणि
पूरकस्यसर्वसौभाग्यदायकेचक्रे ॐऐंह्रींश्रींहैंह्क्लीं
ह्सौःत्रिपुरवासिनीचक्रेश्वर्यैनमः अनाहतस्यसर्वार्थ
साधकेचक्रे ॐऐंह्रींश्रींहसैंहसकलींहसौःत्रिपुराश्रीच
क्रेश्वर्यैनमः विशुद्धस्यसर्वरक्षाकरेचक्रे ॐऐंह्रींश्रींह्रीं
क्लींब्लेंत्रिपुरमालिनीचक्रेश्वर्यैनमः लंबिकायांसर्वरो

गह्वरेचक्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं श्रीं सौः त्रिपुरासिद्धाचक्रेश्वर्यै न
मः आज्ञाख्यसर्वसिद्धिप्रदचक्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रैं ह्सकल
रीं ह्स्रौः त्रिपुराम्बिकाचक्रेश्वर्यै नमः महाबिंदुस्थबिंदुच
क्रे मूलपंचदशाक्षरीमुच्चार्य श्रीमहात्रिपुरसुंदरीम
हाचक्रेश्वरीश्रीपादुकायै नमः इति विन्यस्य तत्तच्चक्रेश्व
र्यधिष्ठिते तत्तच्चक्रं ध्यात्वा पुनः करशुद्धिं विधाय विन्यस्य
ऐं मूलाधारे क्लीं हृदये सौः भ्रूमध्ये समस्तविद्यां ब्रह्मरंध्रे
च विन्यस्य ॐ ऐं ह्रीं श्रीं समस्तप्रकटगुप्तगुप्ततरसंप्रदा
यकुलकौलनिगर्भरहस्यपरापररहस्यपरापरातिरह

पृ॰ १८४

184

स्वश्रीचक्रयोगिनीपादुकाभ्यो नमः इति स्वरूपं श्रीचक्र
रूपं ध्यायन् व्यापकं कुर्यात् इति श्रीचक्रन्यासः अथ
करशुद्ध्यादिन्यासः तत्र प्रथमं प्रागुक्तप्रथमचक्रेश्वरी
विद्याषडङ्गवत्करयोः स्थितिक्रमेण मध्यमादितलान्ते
विन्यसेत् इति करशुद्ध्यादिन्यासः अथ त्रिविधषडङ्गन्यासः
तत्रादौ रत्नषडङ्गः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं क्लीं सौः नमः श्रीत्रिपुर
सुन्दरीमारत्नरत्नहृदयाय नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं क्लीं सौः शि
रसे स्वाहा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं क्लीं सौः शिखायै वषट् ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं ऐं क्लीं सौः कवचाय हुं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं वने त्रत्रयाय वौ

षट् ॐऐंह्रींश्रींऐंक्लींसौंःनमःश्रीत्रिपुरसुंदरिमांरक्षर
क्षअस्त्रायफट् इतिरक्षाषडंगः प्रथममूलषडंगन्यासः
ॐऐंह्रींश्रींप्रथमकूटंहृदयायनमः ॐऐंह्रींश्रींद्वितीयकू
टंशिरसेस्वाहा ॐऐंह्रींश्रींतृतीयकूटंशिखायैवषट्
ॐऐंह्रींश्रींप्रथमकूटंकवचायहुं ॐऐंह्रींश्रींद्वितीय
कूटंनेत्रत्रयायवौषट् ॐऐंह्रींश्रींतृतीयकूटंअस्त्राय
फट् इतिमूलषडंगन्यासः प्रथबालायोगषडंगः अ
ङ्गन्यासः ऐंसर्वज्ञायैहृदयायनमः क्लींनित्यतृप्ता
यैशिरसेस्वाहा सौःअनादिबोधायैशिखायैवषट्

पृ: १८५
185

ऐं स्वतंत्रायै कवचाय हुं क्लीं नित्यमलुप्तायै नेत्रत्रयाय
वौषट् सौः अनन्तायै अस्त्राय फट् अथ मूलषडंगयुव
तीन्यासः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं प्रथमकूटं श्रीमहात्रिपुरसुंदरी
सर्वज्ञताशक्तिधाम्ने हृदयाय नमः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं द्विती
यकूटं श्रीमहात्रिपुरसुंदरी नित्यतृप्ताशक्तिधाम्ने शि
रसे स्वाहा ॐ ऐं ह्रीं श्रीं तृतीयकूटं श्रीमहात्रिपुरसुंदरी
अनादिबोधशक्तिधाम्ने शिखायै वषट् ॐ ऐं ह्रीं श्रीं प्र
थमकूटं श्रीमहात्रिपुरसुंदरी स्वतंत्रशक्तिधाम्ने क
वचाय हुं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं द्वितीयकूटं श्रीमहात्रिपुरसुंद

रीनित्यमलमशक्तिधाम्नेनेत्रत्रयायवौषट् ॐ ऐं ह्रीं श्री
तृतीयकूटं श्रीमहात्रिपुरसुंदरीअनंतशक्तिधाम्नेअस्त्रा
यफट् इतिमूलषडंगयुवतीन्यासः अथचक्रासनन्या
सः पादयोः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं क्लीं सौः त्रिपुरसुंदरीदेव्यात्मा
सनायनमः जंघयोः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हैं हकलीं ह्सौः त्रिपुरवा
सिनीसर्वचक्रासनायनमः जान्वोः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सैं ह्सक
लीं ह्सौः त्रिपुराश्रीसर्वमंत्रासनायनमः मूलाधारे ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं ह्रीं क्लीं ब्लीं त्रिपुरमालिनीसाध्यसिद्धासनायन
मः इतिचक्रासनन्यासः अथषडासनन्यासः पादयोः

मृ॰ ॐऐंह्रींश्रींश्रंश्रंसौः त्रिपुरासुधार्णवासनाय नमः जा
१८८ न्वोः ॐऐंह्रींश्रींऐंक्लींसौः त्रिपुरेश्वरीपोतांबुजासनाय
नमः ऊर्वोः ॐऐंह्रींश्रींह्रींक्लींसौः त्रिपुरसुंदरीदेव्यात्मा
186 सनाय नमः स्फिजोः ॐऐंह्रींश्रींहैंहक्लींह्सौः त्रिपुर
वासिनीसर्वचक्रासनाय नमः गुदे ॐऐंह्रींश्रींह्सैंह्स
क्लींह्सौः त्रिपुराश्रीसर्वमंत्रासनाय नमः मूलाधारे ॐ
ऐंह्रींश्रींह्रींक्लींब्लीं त्रिपुरमालिनीसाध्यसिद्धासनाय नमः
इति षडासनन्यासः प्रथमभूषणन्यासः नवनदंगभूषण
धियामातृकावर्णान्वहमाणस्यानेकुन्यसेन ॐऐंह्रीं

श्रीं अं नमः शिरसि ओं ऐं ह्रीं श्रीं आं नमः ललाटे ओं ऐं ह्रीं
श्रीं इं नमः दक्षभ्रुवि ओं ऐं ह्रीं श्रीं ईं नमः वामे ओं ऐं ह्रीं श्रीं
उं नमः दक्षकर्णे ओं ऐं ह्रीं श्रीं ऊं नमः वामे ओं ऐं ह्रीं श्रीं ऋं न
मः दक्षनेत्रे ओं ऐं ह्रीं श्रीं ॠं नमः वामे ओं ऐं ह्रीं श्रीं ऌं नमः
नासायां ओं ऐं ह्रीं श्रीं ॡं नमः दक्षगंडे ओं ऐं ह्रीं श्रीं एं नमः
वामायां ओं ऐं ह्रीं श्रीं ऐं नमः ओष्ठे ओं ऐं ह्रीं श्रीं ओं नमः अध
रे ओं ऐं ह्रीं श्रीं औं नमः ऊर्ध्वदंते ओं ऐं ह्रीं श्रीं अं नमः अधोदं
ते ओं ऐं ह्रीं श्रीं अः नमः जिह्वायां ओं ऐं ह्रीं श्रीं कं नमः चिबु
के ओं ऐं ह्रीं श्रीं खं नमः गले ओं ऐं ह्रीं श्रीं गं नमः कंठे ओं

ऐंह्रींश्रींघंनमः दक्षपार्श्वे ॐऐंह्रींश्रींङंनमः वामे ॐऐंह्रीं
श्रींचंनमः दक्षस्तने ॐऐंह्रींश्रींछंनमः वामे ॐऐंह्रींश्रीं
जंनमः दक्षांसे ॐऐंह्रींश्रींझंनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींजंनमः
दक्षकूर्परे ॐऐंह्रींश्रींटंनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींठंनमः कर
तले ॐऐंह्रींश्रींडंनमः पृष्ठयोः ॐऐंह्रींश्रींढंनमः नाभौ
ॐऐंह्रींश्रींणंनमः लिंगे ॐऐंह्रींश्रींतंनमः दक्षोरौ ॐऐं
ह्रींश्रींथंनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींदंनमः दक्षजानुनि ॐऐं
ह्रींश्रींधंनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींनंनमः दक्षजंघे ॐऐंह्रींश्रीं
पंनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींफंनमः दक्षस्फिजि ॐऐंह्रींश्रीं

वेंनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींभंनमः दक्षपादतले ॐऐंह्रीं
श्रींमंनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींयंनमः दक्षपादांगुष्ठे ॐ
ऐंह्रींश्रींरंनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींलंनमः कट्यां ॐऐंह्रीं
श्रींवंनमः ग्रैवेयके ॐऐंह्रींश्रींशंनमः वलये ॐऐंह्रीं
श्रींषंनमः हृदये ॐऐंह्रींश्रींसंनमः गुदे ॐऐंह्रींश्रींहं
नमः दक्षकुंडले ॐऐंह्रींश्रींलंनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींक्षं
नमः मुकुटे इतिभूषणन्यासः अथकामरतिन्यासः ॐ
ऐंह्रींश्रींअंकामायरत्यैनमः शिरसि ॐऐंह्रींश्रींआंकाम
दायप्रीत्यैनमः मुखवृत्ते ॐऐंह्रींश्रींइंकान्तायकामिन्यै

नमः दक्षनेत्रे ॐऐंह्रींश्रींइंकांतिमनेमोहिन्यैनमः वा
मे ॐऐंह्रींश्रींउंकामगायकमलायैनमः दक्षकर्णे ॐऐं
ह्रींश्रींऊंकामचारायविलासिन्यैनमः वामे ॐऐंह्रींश्रीं
ऋंकामिनेकल्पलतायैनमः दक्षनासि ॐऐंह्रींश्रींॠंका
मुकायश्यामायैनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींऌंकामवर्धनाय
शुविस्मितायैनमः दक्षगंडे ॐऐंह्रींश्रींॡंश्यामायविस्मि
तायैनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींएंरामायविशालाक्ष्यैनमः ऊ
र्ध्वोष्ठे ॐऐंह्रींश्रींऐंरमणायलेलिहानायैनमः अधरे ॐ
ऐंह्रींश्रींओंरतिनाथायदिगंवरायैनमः ऊर्ध्वदंतेषु ॐऐं

ह्रींश्रींॐरतिप्रियायवामायैनमः अधोदंतेषु ॐऐंह्रींश्रीं
श्रंरात्रिनाथायऊर्म्मिकायैनमः ललाटे ॐऐंह्रींश्रींअः र
माकांतायकांतायैनमः जिह्वायां ॐऐंह्रींश्रींकंरममा
नायनित्यायैनमः दक्षबाहुमूले ॐऐंह्रींश्रींखंनिशाच
रायकल्याण्यैनमः कूर्परे ॐऐंह्रींश्रींगंनंदकायभोगिन्यै
नमः मणिबंधे ॐऐंह्रींश्रींघंनंदायकामदायैनमः अंगु
लिमूले ॐऐंह्रींश्रींङंनंदितेसुलोचनायैनमः अंगुल्यग्रे
ॐऐंह्रींश्रींचंनंदयित्रेसुलोचनायैनमः वामबाहुमूले
ॐऐंह्रींश्रींछंपंचबाणायमार्दिन्यैनमः कूर्परे ॐऐंह्रींश्रीं

पृः १८५

189

जें रतिप्रियाय कलहप्रियायै नमः मणिबंधे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
ञं प्रघ्न्यथन्वनेवाराह्यै नमः अंगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ञें म
हायनुखेमत्रमुख्यै नमः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं टं भ्रामकाय र
मायै नमः दक्षपादकण्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ठं भीष्माय जाटिन्यै न
मः जानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं डं भ्रामणाय पालिन्यै नमः गुल्फे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ढं भ्रमणाय शाखिन्यै नमः अंगुलिमूले ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं णं शान्ताय मुण्डायै नमः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं तं भ्रा
मकाय रामायै नमः वामपादकण्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं थं भंगाय
भ्रमायै नमः जानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं दं भ्रान्तवाराय लोलायै न

मः गुल्फे ऊँ पें ह्रीं श्रीं धं भ्रमावहाय वेचलायै नमः अंगुलि
मूले ऊँ पें ह्रीं श्रीं नं मोहनाय दीर्घजिह्वायै नमः अंगुल्यग्रे
ऊँ पें ह्रीं श्रीं पं मोहकाय रतिप्रियायै नमः दक्षपार्श्वे ऊँ पें
ह्रीं श्रीं फं मोहाय लोलाक्ष्यै नमः वामे ऊँ पें ह्रीं श्रीं वं मोहव
र्धनाय भ्रंगिन्यै नमः पृष्ठे ऊँ पें ह्रीं श्रीं भं मर्दनाय पाटलायै
नमः नाभौ ऊँ पें ह्रीं श्रीं मं मन्मथाय मदनायै नमः जठरे
ऊँ पें ह्रीं श्रीं यं मातंगाय मालायै नमः हृदि ऊँ पें ह्रीं श्रीं रं भ्रं
गनाथाय हंसिन्यै नमः दक्षांसे ऊँ पें ह्रीं श्रीं लं गाय कामवि
स्वतो मुख्यै नमः ककुदि ऊँ पें ह्रीं श्रीं वं गीतनृत्याय जगदानं

सु॰
१५॰
190

दिव्यैनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींशंअनंगकायरमण्यैनमः हृदा
दिदक्षपाण्यंते ॐऐंह्रींश्रींवंविलकायकांत्यैनमः हृदा
दिवामपाण्यंते ॐऐंह्रींश्रींमंउन्मनायकलकंक्यैनमः हृ
दादिदक्षपाण्यंते ॐऐंह्रींश्रींहंमत्तकायहकोटयैनमः हृ
दादिवामपादांते ॐऐंह्रींश्रींलंविलासिनेमेचस्वासायेन
मः पादादिनाभ्यंते ॐऐंह्रींश्रींक्लंसौभवर्धनायउरुघोन्न
मायैनमः नाभ्यादिमूर्धांते इतिकामरतिन्यासः अथपंचा
शत्त्रिपुरान्यासः ॐऐंह्रींश्रींद्रंकामिनीत्रिपुरायैनमः शि
रसि ॐऐंह्रींश्रींद्रांमोहिनीत्रिपुरायैनमः मुखे ॐऐंह्रींश्रीं

ईं मदनात्रिपुरायैनमः दक्षनेत्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ईं उन्मादिनी
त्रिपुरायैनमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उं द्राविणीत्रिपुरायैनमः
दक्षकर्णे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऊं खेचरीत्रिपुरायैनमः वामे ॐ ऐं
ह्रीं श्रीं ऋं कलावतीत्रिपुरायैनमः दक्षनासे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॠं
चटिकात्रिपुरायैनमः वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऌं क्रोदिनीत्रिपुरा
यैनमः दक्षगंडे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॡं क्षिवाहनीत्रिपुरायैनमः
वामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं सुभगात्रिपुरायैनमः ऊर्ध्वोष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
ऐं भगात्रिपुरायैनमः अधरे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ओं विश्वशान्तित्रि
पुरायैनमः ऊर्ध्वदन्तेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं औं महालक्ष्मीत्रिपुरा

पू॰
१९१

यैनमः अधोदंतेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ग्रंकौलिनीत्रिपुरायैनमः
ललाटे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अः सर्वेश्वरीत्रिपुरायैनमः जिह्वायां
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं कं कुलमालिनीत्रिपुरायैनमः दक्षबाहुमूले
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं खं व्यापिनीत्रिपुरायैनमः कूर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं गं
भगानंदात्रिपुरायैनमः मणिबंधे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं घं वागीश्व
रीत्रिपुरायैनमः अंगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ङं वशंकरीत्रिपु
रायैनमः अंगुल्यग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चं पिंगलात्रिपुरायैनमः
वामबाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं छं भगमर्पिणीत्रिपुरायैनमः
कूर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं जं मदनेश्वरीत्रिपुरायैनमः मणिबंधे ॐ ऐं

191

ह्रींश्रींफंनीलपताकात्रिपुरायैनमः अंगुलिमूले ॐऐं
ह्रींश्रींजंत्रिपुरात्रिपुरायैनमः अंगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींटंसि
द्धेश्वरीत्रिपुरायैनमः दक्षपादे ॐऐंह्रींश्रींठंप्रमोचा
त्रिपुरायैनमः जानुनि ॐऐंह्रींश्रींडंरत्नमालिनीत्रिपुरा
यैनमः गुल्फे ॐऐंह्रींश्रींढंमंगलात्रिपुरायैनमः अंगु
लिमूले ॐऐंह्रींश्रींणंभगमालिनीत्रिपुरायैनमः अंगुल्य
ग्रे ॐऐंह्रींश्रींतंनित्यात्रिपुरायैनमः वामपादे ॐऐंह्रीं
श्रींथंवैरोह्रीत्रिपुरायैनमः जानुनि ॐऐंह्रींश्रींदंवामेश्व
रीत्रिपुरायैनमः गुल्फे ॐऐंह्रींश्रींधंद्राविकात्रिपुरायै

पृ॰
१९२

192

नमः अंगुलिमूले ॐ पैं ह्रीं श्रीं नं अहहा मात्रिपुरायै नमः
अंगुल्यग्रे ॐ पैं ह्रीं श्रीं पं आप्यायिनी त्रिपुरायै नमः दक्षपा
र्श्वे ॐ पैं ह्रीं श्रीं फं वज्रेश्वरी त्रिपुरायै नमः वामे ॐ पैं ह्रीं श्रीं बं
क्षोभिणी त्रिपुरायै नमः पृष्ठे ॐ पैं ह्रीं श्रीं भं शोभवी त्रिपु
रायै नमः नाभौ ॐ पैं ह्रीं श्रीं मं स्तंभिनी त्रिपुरायै नमः ज
ठरे ॐ पैं ह्रीं श्रीं यं अन्नामा त्रिपुरायै नमः हृदि ॐ पैं ह्रीं श्रीं रं
रक्ता त्रिपुरायै नमः दक्षांसे ॐ पैं ह्रीं श्रीं वं अपराजिता त्रि
पुरायै नमः वामे ॐ पैं ह्रीं श्रीं शं संवर्तिका त्रिपुरायै नमः
एतदादि दक्षपाण्यन्ते ॐ पैं ह्रीं श्रीं षं विमला त्रिपुरायै नमः

ॐ लं शुक्ला त्रिपुरायै नमः ककुदि

हृदादिवामपार्श्वांतं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सं क्षोभिणीत्रिपुरायै नमः हृ
दादिदक्षपार्श्वांतं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हं द्राविणीत्रिपुरायै नमः हृदा
दिवामपादांतं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं लं विडभैरवीत्रिपुरायै नमः पा
दादिनाभ्यंतं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्नः सर्वाकर्षिणीत्रिपुरायै नमः
नाभ्यादिमूर्धांतं इति पंचबाणत्रिपुरान्यासः अथ षोडशका
मकलान्यासः दक्षपादे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं श्रद्धाकलायै नमः
दक्षजंघायां ॐ ऐं ह्रीं श्रीं आं प्रीतिकलायै नमः दक्षजानुनि
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं इं रतिकलायै नमः दक्षोरौ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ईं धृति
कलायै नमः दक्षवक्षसि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं उं कांतिकलायै न

पृ॰ १९३

193

मः दक्षबाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऊं मनोरमाकलायै नमः मु
खदक्षिणे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऋं मनोहरीकलायै नमः दक्षभ्रूमि
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॠं मनोभवाकलायै नमः वामभ्रूमि ॐ ऐं ह्रीं श्री
ऌं मनोन्मादिनीकलायै नमः मुखवामे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॡं मो
हिनीकलायै नमः वामबाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एं दीपिनीक
लायै नमः वामवक्षसि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं षोडशीकलायै नमः
वामोरौ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ओं वशंकरीकलायै नमः वामजानुनि
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं औं रंजिनीकलायै नमः वामजंघायां ॐ ऐं ह्रीं श्री
अं सुभगाकलायै नमः वामपादे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अः प्रियदर्शि

नीकलायैनमः इतिकामकलान्यासः अथसोमकलान्या
सः पृष्ठदक्षभागे ॐऐंह्रींश्रींअंअमृताकलायैनमः दक्षांस
पृष्ठे ॐऐंह्रींश्रींआंयशाःकलायैनमः दक्षग्रीवापृष्ठे ॐऐं
ह्रींश्रींइंसुमनाकलायैनमः दक्षकर्णे ॐऐंह्रींश्रींईंरतिक
लायैनमः दक्षनेत्रे ॐऐंह्रींश्रींउंप्रीतिकलायैनमः दक्ष
नासाग्रे ॐऐंह्रींश्रींऊंधृतिकलायैनमः दक्षललाटे ॐऐं
ह्रींश्रींऋंऋद्धिकलायैनमः दक्षमूर्ध्नि ॐऐंह्रींश्रींॠंसौम्य
कलायैनमः वाममूर्ध्नि ॐऐंह्रींश्रींऌंमरीचिकाकलायैन
मः वामललाटे ॐऐंह्रींश्रींॡंअंशुमालिनीकलायैनमः

पृं
१९४
194

वामनासापुटे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं ग्रं गिराकलायै नमः वामनेत्रे ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं ऐं शशिनीकलायै नमः वामकर्णे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ का
याकलायै नमः वामग्रीवापृष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ॐ सहस्रांमंडला
कलायै नमः वामांसपृष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अं तुष्टिकलायै नमः
वामपृष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अः प्रमृताकलायै नमः इति सोमकला
न्यासः अथ वशिन्यादिवाग्देवतान्यासः शिरसि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं लृं लॄं एं ऐं ओं औं अं अः ब्लूं वशिनीवाग्देवता
यै नमः ललाटे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं कं खं गं घं ङं कलह्रीं कामेश्वरीवा
ग्देवतायै नमः भ्रूमध्ये ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चं छं जं झं ञं मोदिनीवा

नप्लूं

ग्देवतायैनमः कंठे ॐऐंह्रींश्रीं टंठंडंढंणं ह्लूं विमलावाग्दे
वतायैनमः हृदि ॐऐंह्रींश्रीं तंथंदंधंनं ज्म्रीं अरुणावाग्देव
तायैनमः नाभौ ॐऐंह्रींश्रीं पंफंबंभंमं ह्स्ल्व्यूं जयि
नीवाग्देवतायैनमः मूलाधारे ॐऐंह्रींश्रीं यंरंलंवं झ्म्र्य
ऊं सर्वेश्वरीवाग्देवतायैनमः मूलाधारादिपादांतं ॐऐंह्रीं
श्रीं शंषंसंहंलंक्षं क्ष्म्रीं कौलिनीवाग्देवतायैनमः इतिवाशि
न्यादिवाग्देवतान्यासः अथचतुष्पीठन्यासः मूलाधारे ॐ
ऐंह्रींश्रीं प्रथमकूट अग्निचक्रे कामगिरिपीठे मित्रेशनाथा
त्मके जाग्रद्दशाधिष्ठायके इच्छाशक्त्यात्मक रुद्रात्मशक्तिश्री

पू॰ १९५ 195

कामेश्वरीदेव्यैनमः हृदये ॐऐंह्रींश्रींद्वितीयकूटंसूर्यचक्रे
जालंधरपीठेषष्ठीशनाथात्मकेस्वमदशाधिष्ठायकेज्ञानश
क्त्यात्मकविश्वात्मकशक्तिश्रीवज्रेश्वरीदेव्यैनमः भ्रूमध्ये
ॐऐंह्रींश्रींतृतीयकूटंसोमचक्रेपूर्णागिरिपीठेउड्डीशनाथा
त्मकेसुषुप्तिदशाधिष्ठायकेक्रियाशक्त्यात्मकब्रह्मात्मकश
क्तिश्रीभगमालिनीदेव्यैनमः ब्रह्मरंध्रे ॐऐंह्रींश्रींतुरीयावि
द्याब्रह्मचक्रेउड्यानपीठेश्रीचर्यानाथात्मकेतुर्यतुर्यातीतद
शाधिष्ठायकेपरब्रह्मात्मकशक्तिश्रीमहात्रिपुरसुंदरीदेव्यै
नमः इतिचतुष्पीठन्यासः अथप्रकटादिन्यासः मूलाधारे

ॐऐंह्रींश्रींअंआंसौः त्रैलोक्यमोहनचक्रस्याभ्यः प्रकटयो
गिनीभ्यो नमः स्वाधिष्ठाने ॐऐंह्रींश्रींऐंक्लींसौः सर्वाशाप
रकचक्रस्याभ्यो गुप्ततरयोगिनीभ्यो नमः अनाहते ॐऐं
ह्रींश्रींहैंहक्लींह्सौः सर्वसौभाग्यदायकचक्रस्याभ्यः सम्प्र
दाययोगिनीभ्यो नमः विशुद्धौ ॐऐंह्रींश्रींहसैंहसकली
ह्सौः सर्वार्थसाधकचक्रस्याभ्यः कुलकौलयोगिनीभ्यो नमः
आज्ञायां ॐऐंह्रींश्रींह्रींक्लींब्लें सर्वरत्नाकरचक्रस्याभ्यो निग
र्भयोगिनीभ्यो नमः ललाटे ॐऐंह्रींश्रींह्रींश्रींसौः सर्वरोगह
रचक्रस्याभ्यो रहस्ययोगिनीभ्यो नमः शिरसि ॐऐंह्रीं

पू॰
१९८

196

श्रीस्हैंह्सकलींस्हौंः सर्वसिद्धिप्रदचक्रस्वाम्यः परापर
रहस्ययोगिनीभ्योनमः ब्रह्मरंध्रे ॐऐंह्रींश्रींमूलपंचद
श्रीसर्वानंदमयचक्रस्वाम्यः परापरातिरहस्ययोगिनी
भ्योनमः इतिविन्यस्य ॐऐंह्रींश्रींसमस्तप्रकटगुप्तगुप्तत
रसंप्रदायकुलकौलनिगर्भरहस्यपरापररहस्यपरापरा
तिरहस्यश्रीचक्रयोगिनीपादुकाभ्योनमः सर्वांगव्यापकं
न्यसेत् इतिप्रकटादिन्यासः अथषोडशार्णवर्णैः संहारन्या
सः पादयोः ॐऐंह्रींश्रींप्रथमबीजेननमः जंघयोः ॐऐंह्रींश्रीं
द्वितीयबीजेननमः जान्वोः ॐऐंह्रींश्रींतृतीयबीजेननमः क

स्तो ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चतुर्थं बीजं नमः लिंगे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं पंचमं बी
जं नमः पृष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं षष्ठं बीजं नमः नाभौ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
सप्तमं बीजं नमः पार्श्वयोः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अष्टमं बीजं नमः
स्तनयोः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नवमं बीजं नमः अंसयोः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
दशमं बीजं नमः कर्णयोः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एकादशं बीजं नमः
ब्रह्मरंध्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं द्वादशं बीजं नमः वदने ॐ ऐं ह्रीं श्रीं त्र
योदशं बीजं नमः चक्षुषोः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चतुर्दशं बीजं नमः
कर्णशष्कुल्योः समीपे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं पंचदशं बीजं नमः क
र्णवेष्टनयोः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं षोडशं बीजं नमः इति संहारन्या

पुः
१५८

127

मः प्रणवरहिन्यासः ब्रह्मरंध्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं प्रथमबीजे नमः
ललाटे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं द्वितीयबीजे नमः नेत्रयोः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं तृ
तीयबीजे कर्णयोः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चतुर्थबीजे नमः घ्राणयोः
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं पंचमबीजे नमः गंडयोः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं षष्ठबीजे न
मः दंतयोः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सप्तमबीजे नमः ओष्ठयोः ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
अष्टमबीजे नमः जिह्वायां ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नवमबीजे नमः मु
खांते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं दशमबीजे नमः पृष्ठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एकादशे
बीजे नमः सर्वांगे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं द्वादशबीजे नमः स्तनयोः
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं त्रयोदशबीजे नमः हृदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चतुर्दशबी

जेनमः ऊर्वो ॐ पें ह्रीं श्रीं पंचदशं बीजेनमः लिंगे ॐ पें ह्री
श्रीं षोडशं बीजेनमः समस्तविग्रयाव्यापकेन्यसेत् इतिस्र
ष्टिन्यासः प्रथैनतस्थितिन्यासः करांगुष्ठयोः ॐ पें ह्रीं श्रीं प्रथ
मे बीजेनमः तर्जन्योः ॐ पें ह्रीं श्रीं द्वितीयं बीजेनमः मध्यम
योः ॐ पें ह्रीं श्रीं तृतीयं बीजेनमः अनामयोः ॐ पें ह्रीं श्रीं चतु
र्थं बीजेनमः कनिष्ठयोः ॐ पें ह्रीं श्रीं पंचमे बीजेनमः व्र
ह्मरंध्रे ॐ पें ह्रीं श्रीं षष्ठं बीजेनमः मुखे ॐ पें ह्रीं श्रीं सप्तमं बी
जेनमः हृदि ॐ पें ह्रीं श्रीं अष्टमं बीजेनमः नाभ्यादिपादांते
ॐ पें ह्रीं श्रीं नवमं बीजेनमः कंठादिनाभ्यंते ॐ पें ह्रीं श्रीं द

पु॰
१५८

1958

शमेबीजेनमः ब्रह्मरंध्रादिकंठांते ॐपेंह्रींश्रीएकादशंबी
जेनमः पादांगुष्ठयोः ॐपेंह्रींश्रीद्वादशंबीजेनमः तज्जे
न्योः ॐपेंह्रींश्रीत्रयोदशंबीजेनमः तन्मध्यमयोः ॐपेंह्रीं
श्रींचतुर्दशंबीजेनमः तदनामयोः ॐपेंह्रींश्रींपंचदशं
बीजेनमः तत्कनिष्ठयोः ॐपेंह्रींश्रींषोडशंबीजेनमः इ
तिषोडशीवर्णैःस्थितिन्यासः प्रथषोडशार्णायाःपंचवि
धवर्णन्यासः शिरसि ॐपेंह्रींश्रींप्रथमेबीजेनमः मुखे
ॐपेंह्रींश्रींद्वितीयेबीजेनमः दक्षनेत्रे ॐपेंह्रींश्रींतृतीये
बीजेनमः वामनेत्रे ॐपेंह्रींश्रींचतुर्थेबीजेनमः दक्षक

र्णे ओं ऐं ह्रीं श्रीं पंचमे बीजे नमः वामकर्णे ओं ऐं ह्रीं श्रीं ष
ष्ठे बीजे नमः दक्षघोणायां ओं ऐं ह्रीं श्रीं सप्तमे बीजे नमः
वामायां ओं ऐं ह्रीं श्रीं अष्टमे बीजे नमः दक्षगंडे ओं ऐं ह्रीं
श्रीं नवमे बीजे नमः वामे ओं ऐं ह्रीं श्रीं दशमे बीजे नमः
ओष्ठे ओं ऐं ह्रीं श्रीं एकादशे बीजे नमः अधरे ओं ऐं ह्रीं श्रीं द्वा
दशे बीजे नमः मुखे ओं ऐं ह्रीं श्रीं त्रयोदशे बीजे नमः ऊर्ध्व
दंते ओं ऐं ह्रीं श्रीं चतुर्दशे बीजे नमः अधोदंतेषु ओं ऐं ह्रीं
श्रीं पंचदशे बीजे नमः वदने ओं ऐं ह्रीं श्रीं षोडशे बीजे न
मः इत्येकः प्रकारः शिरसि ओं ऐं ह्रीं श्रीं प्रथमे बीजे नमः

पृ॰ १५५

129

सीमंते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं द्वितीयं बीजं नमः ललाटे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
तृतीयं बीजं नमः भ्रूहृदये ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चतुर्थं बीजं नमः ना
साग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं पंचमं बीजं नमः वदने ॐ ऐं ह्रीं श्रीं षष्ठं बी
जं नमः दक्षबाहुमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सप्तमं बीजं नमः तत्म
ध्यसंधौ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं अष्टमं बीजं नमः तन्मणिबंधे ॐ ऐं ह्रीं
श्रीं नवमं बीजं नमः तदंगुलिमूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं दशमं बीजं
नमः तदग्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं एकादशं बीजं नमः वामबाहुमू
ले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं द्वादशं बीजं नमः तन्मध्ये ॐ ऐं ह्रीं श्रीं त्रयो
दशं बीजं नमः मणिबंधे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं चतुर्दशं बीजं नमः

अंगुलिमूले ॐऐंह्रींश्रींपंचदशंबीजेनमः अग्रे ॐऐंह्रीं
श्रींषोडशंबीजेनमः इतिद्वितीयःप्रकारः २ शिरसि ॐऐं
ह्रींश्रींप्रथमंबीजेनमः ललाटे ॐऐंह्रींश्रींद्वितीयबीजेन
मः दक्षनेत्रे ॐऐंह्रींश्रींतृतीयंबीजेनमः वामे ॐऐंह्रींश्रीं
चतुर्थंबीजेनमः मुखे ॐऐंह्रींश्रींपंचमंबीजेनमः जिह्वा
ग्रे ॐऐंह्रींश्रींषष्ठंबीजेनमः दक्षोरुमूले ॐऐंह्रींश्रींसप्त
मंबीजेनमः जानुनि ॐऐंह्रींश्रींअष्टमंबीजेनमः गुल्फे
ॐऐंह्रींश्रींनवमंबीजेनमः अंगुलिमूले ॐऐंह्रींश्रींदशमं
बीजेनमः अंगुल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींएकादशंबीजेनमः वामो

पू० २००

200

हृन्मूले ॐऐंह्रींश्रींद्वादशंबीजेनमः जानुनि ॐऐंह्रींश्रीं
त्रयोदशंबीजेनमः तद्गुल्फे ॐऐंह्रींश्रींचतुर्दशंबीजेन
मः तदङ्गुलिमूले ॐऐंह्रींश्रींपंचदशंबीजेनमः तदंगु
ल्यग्रे ॐऐंह्रींश्रींषोडशंबीजेनमः इतितृतीयःप्रकारः ३
शिरसि ॐऐंह्रींश्रींप्रथमंबीजेनमः मुखवृत्ते ॐऐंह्रींश्रीं
द्वितीयंबीजेनमः दक्षनेत्रे ॐऐंह्रींश्रींतृतीयंबीजेनमः
वामे ॐऐंह्रींश्रींचतुर्थंबीजेनमः दक्षकर्णे ॐऐंह्रींश्रींपं
चमंबीजेनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींषष्ठंबीजेनमः दक्षघ्राणे
ॐऐंह्रींश्रींसप्तमंबीजेनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींअष्टमंबीजे

नमः दक्षगंडे ॐऐंह्रींश्रींनवमेबीजेनमः वामे ॐऐंह्रीं
श्रींदशमेबीजेनमः ओष्ठे ॐऐंह्रींश्रींएकादशेबीजेनमः
अधरे ॐऐंह्रींश्रींद्वादशेबीजेनमः ऊर्ध्वदंते ॐऐंह्रींश्रींत्र
योदशेबीजेनमः अधरे ॐऐंह्रींश्रींचतुर्दशेबीजेनमः
मूर्ध्नि ॐऐंह्रींश्रींपंचदशेबीजेनमः जिह्वायां ॐऐंह्रींश्रीं
षोडशेबीजेनमः इतिचतुर्थःप्रकारः ललाटे ॐऐंह्रींश्रींप्र
थमेबीजेनमः गले ॐऐंह्रींश्रींद्वितीयेबीजेनमः हृदि
ॐऐंह्रींश्रींतृतीयबीजेनमः नाभौ ॐऐंह्रींश्रींचतुर्थेबी
जेनमः मूलाधारे ॐऐंह्रींश्रींपंचमेबीजेनमः ब्रह्मरंध्रे

पू॰
२९१
291

ॐऐंह्रींश्रींषष्ठंबीजंनमः गुदे ॐऐंह्रींश्रींसप्तमंबीजंनमः
मूलाधारे ॐऐंह्रींश्रींअष्टमंबीजंनमः पुनर्मूलाधारे ॐऐं
ह्रींश्रींनवमंबीजंनमः हृदि ॐऐंह्रींश्रींदशमंबीजंनमः
ब्रह्मरंध्रे ॐऐंह्रींश्रींएकादशंबीजंनमः दक्षकरतले ॐ
ऐंह्रींश्रींद्वादशंबीजंनमः वामे ॐऐंह्रींश्रींत्रयोदशंबीजं
नमः दक्षपादे ॐऐंह्रींश्रींचतुर्दशंबीजंनमः वामे ॐऐं
ह्रींश्रींपंचदशंबीजंनमः हृदि ॐऐंह्रींश्रींषोडशंबीजंन
मः इतिपंचमःप्रकारः ५ अथाष्टपञ्चाशः तत्रस्वदक्षिणा
ग्रकरे ॐऐंह्रींश्रींह्रांह्रींक्लींब्लूं। मःयांरांलांवांसांज्ञंभणोम्भः

कामेश्वरकामेश्वरीबाणेभ्योनमः वामाधःकरे ॐऐंह्रीं
श्रीक्लींब्लूंमोहनाभ्यांकामेश्वरकामेश्वरीचापाभ्यांनमः
वामोर्ध्वकरे ॐऐंह्रींश्रींआंह्रीं वशीकरणाभ्यांकामेश्वर
कामेश्वरीपाशाभ्यांनमः दक्षोर्ध्वकरे ॐऐंह्रींश्रींक्रोंक्रों
स्तंभनाभ्यांकामेश्वरकामेश्वरीअंकुशाभ्यांनमः अयंन
स्नुह्याकार्यः इत्यायुधन्यासः अथकामेश्वर्यादिन्यासः
वामपादांगुष्ठान्नाभिपर्यंतं ॐऐंह्रींश्रींऐंप्रथमकूटेका
मेश्वर्यैनमः नाभ्यादिकंठपर्यंतं क्लींद्वितीयकूटेवज्रे
श्वर्यैनमः कंठाच्छिरःपर्यंतं सौःतृतीयकूटेभगमालि

पू॰
२०२

202

येनमः इतिवामभागेविन्यस्य पदपादांगुष्ठान्नाभिपर्यं
ते ह्सैं आत्मतत्वाधिपतयेब्रह्मणेनमः नाभ्यादिकंठप
र्यंतं ह्स्क्लीं विद्यातत्वाधिपतयेविष्णवेनमः कंठादिशि
रोंते ह्सौंशिवतत्वाधिपतयेरुद्रायनमः इतिदक्षभागे
विन्यस्य इतिकामेश्वर्यादिन्यासः अथचतुष्कन्यासः ना
भ्यादिपादांते ॐऐंह्रींश्रींप्रथमकूटंआत्मतत्वात्मनेश्रीम
हात्रिपुरसुंदर्यैनमः कंठादिनाभ्यंते ॐऐंह्रींश्रींद्वितीय
कूटंविद्यातत्वात्मनेश्रीमहात्रिपुरसुंदर्यैनमः मूर्धादि
कंठांते ॐऐंह्रींश्रींतृतीयकूटंशिवतत्वात्मनेनमः श्री

महात्रिपुरसुंदर्यै नमः सर्वांगेषु ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नवरीयविद्यासर्वतत्वात्मने श्रीमहात्रिपुरसुंदर्यै नमः इति त्रितत्वन्यासः अथ मूलविद्यान्यासः मूलाधारे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं प्रथमकूटं नमः हृदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं द्वितीयकूटं नमः भ्रूमध्ये ॐ ऐं ह्रीं श्रीं तृतीयकूटं नमः सर्वांगे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं नवरीयविद्यात्रयं विन्यस्य ध्यात्वा समस्तां विद्यां व्यापकं न्यसेत् इति मूलविद्यान्यासः अथ नवयोनिन्यासः वामकर्णे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं नमः दक्षकर्णे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं नमः चिबुके ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः नमः वामशंखे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं नमः दक्षशंखे ॐ ऐं

पृ॰ २०३ 203

ह्रीं श्रीं क्लीं नमः मुखे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः नमः वामनेत्रे ॐ
ऐं ह्रीं श्रीं ऐं नमः दक्षनेत्रे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं नमः नासायां
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः नमः वामांसे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं नमः दक्षांसे
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं नमः हृदये ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः नमः वामकू
र्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं नमः दक्षकूर्परे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं नमः ना
भौ ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः नमः वामजानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं नमः
दक्षजानुनि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं नमः लिंगे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः नमः
वामपादे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं नमः दक्षपादे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं नमः
गुह्ये ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः नमः वामपार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं नमः

दक्षपार्श्वे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं नमः हृदि ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः नमः
वामस्तने ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ऐं नमः दक्षस्तने ॐ ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं
नमः कंठे ॐ ऐं ह्रीं श्रीं सौः नमः इति नवयोनिन्यासः प्र
थमं तत्र नवयोनिन्यासः ततो मूलाधारादिषट्चक्रललला
टसीमंतब्रह्मरंध्रेषु नवसु स्थानेषु चतुरस्रवेष्टितनव
योनीः परिकल्प्य तासु अग्न्यादिप्रादक्षिण्यक्रमेण प्राग्
क्तबीजत्रयं मनसा ध्यायन् न्यसेत् इति द्वितीयं नवयोनिन्यासः
प्रथमं खेलादिन्यासः शिखायां ॐ ऐं ह्रीं श्रीं प्रथमकूटं
नमः चिबुके ॐ ऐं ह्रीं श्रीं द्वितीयकूटं नमः मुखे ॐ ऐं ह्रीं

पू: २४

३०५

श्रींतृतीयकूटंनमः १ मुखे ॐऐंह्रींश्रींप्रथमकूटंनमः
कंठे ॐऐंह्रींश्रींद्वितीयकूटंनमः चिबुके ॐऐंह्रींश्रींतृ
तीयकूटंनमः २ चिबुके ॐऐंह्रींश्रींप्रथमकूटंनमः
हृदये ॐऐंह्रींश्रींद्वितीयकूटंनमः कंठे ॐऐंह्रींश्रींतृती
यकूटंनमः कंठे ॐऐंह्रींश्रींप्रथमकूटंनमः नाभौ ॐऐं
ह्रींश्रींद्वितीयकूटंनमः हृदये ॐऐंह्रींश्रींतृतीयकूटं
नमः ४ हृदये ॐऐंह्रींश्रींप्रथमकूटंनमः स्वाधिष्ठाने
ॐऐंह्रींश्रींद्वितीयकूटंनमः नाभौ ॐऐंह्रींश्रींतृतीयकू
टंनमः ५ नाभौ ॐऐंह्रींश्रींप्रथमकूटंनमः मूलाधारे

ॐऐंह्रींश्रींद्वितीयकूटंनमः स्वाधिष्ठाने ॐऐंह्रींश्रींतृती
यकूटंनमः ६ स्वाधिष्ठाने ॐऐंह्रींश्रींप्रथमकूटंनमः
ऊर्वोः ॐऐंह्रींश्रींद्वितीयकूटंनमः मूलाधारे ॐऐंह्रींश्रीं
तृतीयकूटंनमः ७ मूलाधारे ॐऐंह्रींश्रींप्रथमकूटंनमः
जान्वोः ॐऐंह्रींश्रींद्वितीयकूटंनमः ऊर्वोः ॐऐंह्रींश्रींतृ
तीयकूटंनमः ८ ऊर्वोः ॐऐंह्रींश्रींप्रथमकूटंनमः पा
दयोः ॐऐंह्रींश्रींद्वितीयकूटंनमः जान्वोः ॐऐंह्रींश्रींतृ
तीयकूटंनमः ९ इतिशृंखलादिन्यासः प्रथप्रमदन्यासः
शिरसि ॐसरस्वत्यैनमः ललाटे ह्रींपार्वत्यैनमः दक्ष

पू: २०५

205

नेत्रे श्रं सवित्रेनमः वामे मंत्र्यग्रयेनमः मुखवृत्ते ठं चं
द्रमसेनमः जिह्वायां श्रीं श्रियेनमः दक्षकपोले स्वांदं
तिनेनमः वामे ह्रांदंतिनेनमः इतिश्रमठन्यासः अतः
परंमहासायकै महाषोढान्यासः कर्तव्यः यथा अमाश्री
महा अथमहाषोढान्यासः अमाश्रीमहाषोढान्यासस्य
परंब्रह्मऋषिः जगतीछंदः अर्धनारीश्वरोदेवता ह्रंबी
जं सः शक्तिः ॐ कीलकं ममश्रीत्रिपुरांगत्वेन महाषो
ढान्यासे विनियोगः इतिकृतांजलिः स्वतावविन्यसेत्
यथा परंब्रह्मऋषयेनमः शिरसि जगतीछंदसेनमः

ऊर्ध्वाम्नायोक्तोमहाषोढान्यासः

मुखे अर्धनारीश्वरैदेवतायैनमः हृदि हंबीजायनमः
गुह्ये मःशक्तयेनमः पादयोः ॐकीलकायनमः ना
भौ ममश्रीत्रिपुरांगत्वेन महाषोढान्यासेविनियोगः
सर्वांगेषु इतिऋष्यादिन्यासः अथकरन्यासः ह्रांह्रांअं
गुष्ठाभ्यांनमः ह्रींह्रींतर्जनीभ्यांनमः ह्रूंह्रूंमध्यमा
भ्यांनमः ह्रैंह्रैंअनामिकाभ्यांनमः ह्रौंह्रौंकनिष्ठिका
भ्यांनमः ह्रःह्रःकरतलकरपृष्ठाभ्यांनमः इतिकरन्या
सः अथहृदयादिन्यासः ह्रांह्रांहृदयायनमः ह्रींह्रीं
शिरसेस्वाहा ह्रूंह्रूंशिखायैवषट् ह्रैंह्रैंकवचायहुम्

अंगुष्ठयोः तर्जं॰ मध्यम॰ अनामि॰ कनिष्ठयोः

अथ वक्त्रन्यासः ॐ ह्सौं ह्स्ख्फ्रें ह्सौः ईशानाय नमः हं तत्पुरुषाय नमः हं अघोराय नमः हं वामदेवाय नमः हं सद्योजाताय इति क्रमशः एकैकाङ्गुल्यो

न्यस्तव्याः ॥ हं ह्लौं स्कौं ईशानाय नमो मूर्ध्नि, हं ह्लैं ह्स्रैं तत्पुरुषाय मुखे, हं ह्लुं ह्स्रुं अघोराय हृदि, हं ह्लिं ह्स्रिं वामदेवाय गुह्ये, हं ह्लं ह्स्रं सद्योजाताय

पादयोः ॥ हं ह्लौं स्कौं ईशा॰ ऊर्ध्ववक्त्रे अङ्गुष्ठेन ॥ हं ह्लैं ह्स्रैं तत्पुरुषा॰ पूर्ववक्त्रे मुखे तर्जन्या, हं ह्लुं ह्स्रुं अघोराय दक्षकर्णे मध्यमया हं

ह्लिं ह्स्रिं वामदेवा॰ वामकर्णे अनामया, हं ह्लं ह्स्रं सद्योजाता॰ पश्चिमे कनिष्ठिकया ॥ + इत्यङ्गुलीदेहवक्त्रात्मको न्यासः

पू: २८

206

स्रौं स्रौं नेत्रत्रयाय वौषट् स्रः स्रः अस्त्राय फट् इति हृदया
दिन्यासः ॥ अथ ध्यानं ॥ अमृतार्णवमध्ये पुरत्नवर्णद्वीपशो
भिते कल्पहत्तवनान्तस्थे नवमाणिक्यमंडपे नवरत्नम
ये श्रीमत्सिंहासनगतांबुजे त्रिकोणान्तः समासीने चंद्र
सूर्याग्निनत्रभे अर्धांबिकासमायुक्ते प्रविभक्तविभूषणे
कोटिकंदर्पलावण्ये सदाषोडशवार्षिके मंदस्मितमुखा
भोजे त्रिनेत्रे चंद्रशेखरे दिव्यांबरस्रगालेपे दिव्याभरण
भूषिते पानपात्रं च विन्मुद्रां त्रिशूलं डमरुकं करैः विद्याम
सदि विभ्राणे सदानंदमुखेक्षणे महाघोढादिनाशीषदे

वनागणसेवितं एवंचिंताबुजे ध्यायेदर्धनारीश्वरं शिवे
शुद्धरूपं वा स्मरेद्देवि श्रीगुरुं वा विचिंतयेत् अथवा निष्क
ले ध्यायेत्सच्चिदानंदलक्षणं सर्वतेजोमयं देवि सचराच
रविग्रहं ततः संदर्शयेन्मुद्राः सम्यकं परमेश्वरि योनिलि
गं च स्वरभिहेतिमुद्रा चतुष्टयं धेनुमालो महामुद्रा म नभोमुद्रा
पिरक्रमात् यथाशक्तिजपेत्काले [illegible] श्रीपादुकामपि मू
र्ध्नि संचिंतयेद्देवि श्रीगुरोः शिवरूपिणः इति ध्यानं ॐ अथ पञ्च
पंचन्यासः ॐ ह्स्रौं ह्स्रौं श्रें ध्रपंचरूपायै श्रियै नमः शिरसि
ॐ ह्स्रौं ह्स्रीं श्रों ह्रीं पञ्चरूपिण्यै मायायै नमः मुखवृत्ते ॐ ह्स्रौं

ग्रीवदिप्तिमप्रभं वराभयकरांबुजं विमलगंधपुष्पांबरम् प्रसन्नवदनेक्षणं सकलदेवतारूपिणं स्मरेच्छिवसिहंतं तदभिधा
ॐ हृत्वा ॐ सहस्रदलपंकजे सकलशीतरश्मिप्रभं ॐ अपंचो [illegible] र्तिमूर्तिमंत्रदेवतमातृकाः महाषोढादिको न्यासः सर्वन्यासोत्तमोत्तमः ॐ
नप्रूर्वं गुरुम् । श्रीपादुकां स्मृत्वा न्यसेत् ॥

पू॰ २०

ह्रौं इं जलधिस्वरूपायै कमलायै नमः दक्षनेत्रे ॐ ह्रां ह्रीं
ईं गिरिस्वरूपायै विष्णुवल्लभायै नमः वामनेत्रे ॐ ह्रां ह्रीं
उं पवनस्वरूपायै पद्मधारिण्यै नमः दक्षकर्णे ॐ ह्रां ह्रीं ऊं
पीठस्वरूपायै समुद्रतनयायै नमः वामकर्णे ॐ ह्रां ह्रीं
ऋं देवस्वरूपायै लोकमात्रे नमः दक्षनासापुटे ॐ ह्रां ह्रीं ॠं
वनस्वरूपायै कमलवासिन्यै नमः वामनासापुटे ॐ ह्रां ह्रीं
लृं श्रीशुभस्वरूपायै इंदिरायै नमः दक्षगंडे ॐ ह्रां ह्रीं ॡं गु
हास्वरूपायै महामायायै नमः वामगंडे ॐ ह्रां ह्रीं एं नदी
स्वरूपायै रमायै नमः ऊर्ध्वोष्ठे ॐ ह्रां ह्रीं ऐं चक्रस्वरूपायै पद्मा

यैनमः अधरोष्ठे ॐह्सैंह्सौंॐउच्छिजहूपायैनारायणाध्रि
पायैनमः ऊर्ध्वदंतेषु ॐह्सैंह्सौंॐखेदजहूपायैसिंहल
क्ष्म्यैनमः अधोदंतेषु ॐह्सैंह्सौंग्रुंग्रुंउजहूपायैराज्यलक्ष्म्यै
नमः ललाटे ॐह्सैंह्सौंग्रुंःजरापुहूपायैमहालक्ष्म्यैनमः
जिह्वायां ॐह्सैंह्सौंकंलवहूपायैआर्यायैनमः दक्षबाहु
मूले ॐह्सैंह्सौंवंत्रुटिहूपायैउमायैनमः दक्षकूर्परे ॐह्सैं
ह्सौंगंकलाहूपायैचंडिकायैनमः दक्षमणिबंधे ॐह्सैंह्सौं
वंकाष्टाहूपायैदुर्गायैनमः दक्षांगुलिमूले ॐह्सैंह्सौंङं
तिमेघहूपायैशिवायैनमः दक्षांगुल्यग्रे ॐह्सैंह्सौंचंस्था

पु॰
२८
१०४

सद्रूपायैअपर्णायैनमः वामबाहुमूले ॐह्सौंस्हौंछंचटि
काद्रूपायैअंविकायैनमः वामकूर्परे ॐह्सौंस्हौंजंमुहूर्तद्रू
पायैसत्यैनमः वाममणिवंधे ॐह्सौंस्हौंझंप्रहरद्रूपायैऐ
श्वर्यैनमः वामांगुलिमूले ॐह्सौंस्हौंञंदिनद्रूपायैशोभायै
नमः वामांगुल्यग्रे ॐह्सौंस्हौंटंसंध्याद्रूपायैईशान्यैनमः
दक्षपादमूले ॐह्सौंस्हौंठंरात्रिद्रूपायैपार्वत्यैनमः दक्षजा
नुनि ॐह्सौंस्हौंडंतिथिद्रूपायैसर्वमंगलायैनमः दक्षगुल्फे
ॐह्सौंस्हौंढंवारद्रूपायैदाक्षायिण्यैनमः दक्षांगुलिमूले
ॐह्सौंस्हौंणंनक्षत्रद्रूपायैहैमवत्यैनमः दक्षांगुल्यग्रे ॐह्सौं

स्त्रैंतंयोगरूपायैमहामायायैनमः वामपादमूले ओं
स्त्रैंस्त्रैंथंकरणरूपायैमाहेश्वर्यैनमः वामजानुनि ओं
स्त्रैंस्त्रैंदंपक्षरूपायैमृडान्यैनमः वामगुल्फे ओंस्त्रैंस्त्रैंयं
मासरूपायैरुद्राण्यैनमः वामांगुलिमूले ओंस्त्रैंस्त्रैंनंरा
शिरूपायैशर्वाण्यैनमः वामांगुल्यग्रे ओंस्त्रैंस्त्रैंपंनक्षत्ररू
पायैपरमेश्वर्यैनमः दक्षपार्श्वे ओंस्त्रैंस्त्रैंफंअयनरूपायै
काल्यैनमः वामपार्श्वे ओंस्त्रैंस्त्रैंवंसंवत्सररूपायैकात्या
यिन्यैनमः पृष्ठे ओंस्त्रैंस्त्रैंभंयुगरूपायैगौर्यैनमः नाभौ
ओंस्त्रैंस्त्रैंमंमण्डलरूपायैभवान्यैनमः जठरे ओंस्त्रैंस्त्रैंयं

पु॰
२०५
209

प्रपंचरूपायै ब्राह्म्यै नमः हृदि ओं ह्स्रां ह्स्रौं रं पंचतन्मात्ररूपा
यै वागीश्वर्यै नमः दक्षांसे ओं ह्स्रां ह्स्रौं लं पंचकर्मेन्द्रियरूपा
यै वाण्यै नमः ककुदि ओं ह्स्रां ह्स्रौं वं पंचज्ञानेन्द्रियरूपायै सा
वित्र्यै नमः वामांसे ओं ह्स्रां ह्स्रौं शं पंचप्राणेन्द्रियरूपायै सर
स्वत्यै नमः हृदादिदक्षपाण्यंते ओं ह्स्रां ह्स्रौं षं गुणत्रयरूपा
यै गायत्र्यै नमः हृदादिवामपाण्यंते ओं ह्स्रां ह्स्रौं सं अंतःक
रणचतुष्टयरूपायै वाक्प्रदायै नमः हृदादिदक्षपादांते ओं
ह्स्रां ह्स्रौं हं अवस्थाचतुष्टयरूपायै शारदायै नमः हृदादि
वामपादांते ओं ह्स्रां ह्स्रौं लं सप्तधातुरूपायै भारत्यै नमः पा

दादिनाभ्यंते ॐ ह्स्रैं ह्स्क्ष्रीं हं दोषत्रयात्मिकायै श्री विद्या ———— यै नमः
नाभ्यादिमूर्धांते ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रैं ह्स्क्ष्रीं ञ्रं ञ्रां ईं ईं उत्पादि ज्ञान शुद्धायै
सकलप्रपंचादिदेवतायै श्रीपरांबादेव्यै नमः ह्स्रैं ह्स्क्ष्रीं श्रीं ह्रीं
ऐं ॐ सर्वांगेषु इति प्रपंचन्यासः अथ भुवनन्यासः मूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं
ह्स्रैं ह्स्क्ष्रीं ञ्रं ञ्रां ईं अतललोकनिलय शानकोटिगुह्यादियोगि
नीमूलदेवतापुनाथा रश्नां कं वादेव्यै नमः पादयोः मूलं
ऐं ह्रीं श्रीं ॐ ह्स्रैं ह्स्क्ष्रीं ईं उं ऊं वितललोकनिलय शानकोटिगुह्यतराने
तयोगिनीमूलदेवतापुनाथारश्नां कं वादेव्यै नमः गुल्फयोः
मूलं ॐ ह्स्रैं ह्स्क्ष्रीं ऋं ॠं लृं सुतललोकनिलय शानकोट्यानि
ऐं ह्रीं श्रीं

पु॰
२१॰
210

गुह्याविंम्ब योगिनीमूलदेवनाथनाथशक्त्यंबादेव्यै नमः जं
घयोः मूले ॐ ह्सौं ह्स्रौं ल्हंपंपंमहानललोकनिलयश्मशानको
टिमहागुह्यस्वतंत्रयोगिनीमूलदेवनाथनाथशक्त्यंबादे
व्यै नमः जान्वोः मूले ॐ ह्सौं ह्स्रौं ॐ ॐ अतलानललोकनिल
यश्मशानकोटिपरमगुह्येच्छायोगिनीमूलदेवनाथनाथश
क्त्यंबादेव्यै नमः ऊर्वोः मूले ॐ ह्सौं ह्स्रौं यंरंः रसानललोक
निलयश्मशानकोटिरहस्यज्ञानयोगिनीमूलदेवनाथनाथ
शक्त्यंबादेव्यै नमः कट्योः मूले ॐ ह्सौं ह्स्रौं कंखंगंघंङं पाता
ललोकनिलयश्मशानकोटिरहस्योत्तरक्रियायोगिनीमूलदे

वताप्रताधारशाक्तंवादेव्यैनमः मूलाधारे मूलंॐह्रांह्रीं
ह्रौंवंछंजंफंजंमूर्लोकनिलयशानकोस्याति रहस्यडाकि
नीयोगिनीमूलदेवताप्रताधारशाक्तंवादेव्यैनमः स्वाधि
ष्टाने मूलंॐह्रांह्रीं टंठंडंढंणंभुवोलोकनिलयशानको
टिमहारहस्यराकिनीयोगिनीमूलदेवताप्रताधारशाक्तं
वादेव्यैनमः मणिपूरे मूलंॐह्रांह्रींतंथंदंधंनंस्वर्लोक
निलयशानकोटिपरापररहस्यलाकिनीयोगिनी मूल
देवताशाक्तंवादेव्यैनमः अनाहते मूलंॐह्रांह्रींपंफं
बंभंमंमहर्लोकनिलयशानकोटिगमकाकिनीयोगिनी

प्रताधार ११

पू॰
२११
५२
२५।

मूलदेवताप्रनाथारशाक्रांवादेव्यैनमः विशुद्धौ मूलंॐ
स्रैंह्रैंयंरंलंवंजनैंलोकनिलयशानकोटिगुमतरशाकि
नीयोगिनीमूलदेवताप्रनाथारशाक्रांवादेव्यैनमः आज्ञा
यां मूलंॐह्रांस्त्रांशंषंसंनपोलोकनिलयशानकोटागि
गुमहाकिनीयोगिनीमूलदेवताप्रनाथारशाक्रांवादेव्यैन
मः ललाटे मूलंॐह्रांस्त्रांहंलंहंसनपलोकनिलयशानको
टिगुमयाकिनीमूलदेवताप्रनाथारशाक्रांवादेव्यैनमः ब्र
ह्मरंध्रे मूलंॐपंह्रींश्रींह्रांस्त्रांसंश्रांरंरंउत्पादिह्रांतं। चत
र्दशाभुवनाधिरूपायैश्रीपरांवादेव्यैनमः ह्रांस्त्रांश्रींह्रींपं

ॐ सर्वांगेषु इतिभुवनन्यासः अथमूर्तिन्यासः मूलेॐ वैं क्रौं श्रीं
ह्स्रौंह्स्रैंअंकेशवायाद्दरशाक्त्यैनमः शिरसि मूलेॐह्स्रौं
ह्स्रैंआंनारायणाय घशाक्त्यैनमः मुखे मूले ॐह्स्रौंह्स्रैंइंमा
धवायइष्टदायैनमः दक्षांसे मूलेह्स्रौंह्स्रैंईंगोविंदायई
शान्यैनमः वामांसे मूलेॐह्स्रौंह्स्रैंउंविष्णवेउग्रायैनमः
दक्षपार्श्वे मूलेॐह्स्रौंह्स्रैंऊंमधुसूदनायऊर्ध्वनयनायैन
मः वामपार्श्वे मूलेॐह्स्रौंह्स्रैंऋंत्रिविक्रमायऋद्ध्यैनमः
दक्षकटे मूलेॐह्स्रौंह्स्रैंॠंवामनायॠपिण्यैनमः वाम
कटे मूलेॐह्स्रौंह्स्रैंऌंश्रीधरायऌमायैनमः दक्षोरु

पृः
२१२

212

मूलंॐह्रौंस्हौंलंहृषीकेशायलूनदोषायैनमः वामोरौ
मूलंॐह्रौंस्हौंपंपद्मनाभायपद्मनायिकायैनमः दक्षजा
नुनि मूलंॐह्रौंस्हौंपंदामोदरायपंकारिण्यैनमः वाम
जानुनि मूलंॐह्रौंस्हौंॐवासुदेवायसरस्वत्यैनमः दक्ष
जंघे मूलंॐह्रौंस्हौंॐसंकर्षणायहरिप्रियायैनमः वा श्विकायै
मजंघे मूलंॐह्रौंस्हौंप्रंप्रद्युम्नायप्रजनप्रभायैनमः द
क्षपादे मूलंॐह्रौंस्हौंअंअनिरुद्धायास्थिमालायैनमः परा:
वामपादे मूलंॐह्रौंस्हौंकंभवायकरभद्रायैनमः दक्ष
पादाग्राद्धरुपर्यंते मूलंॐह्रौंस्हौंवंवेशवायखगव

लायैनमः वामपादाग्राद्रूरुपर्यंते मूलंॐह्सौंस्हौंगंफेंरु
द्रायगरिमफलप्रदायैनमः दक्षपार्श्वे मूलंॐह्सौंस्हौंवं
पंपशुपतयेचोरघ्नपायैनमः वामपार्श्वे मूलंॐह्सौंस्हौं
ऊंनंउग्रायपद्मनाभायैनमः दक्षबाहुमूले मूलंॐह्सौंस्हौं
वंथंमहादेवायचंद्रार्धधारिण्यैनमः वामबाहुमूले मूलं
ॐह्सौंस्हौंछंदंभीमायछेदोमय्यैनमः कंठे मूलंॐह्सौंस्हौंः
जंधंईशानायजगत्स्थानायैनमः वदने मूलंॐह्सौंस्हौं
फंतंतत्पुरुषायहुंकार्यैनमः दक्षकर्णे मूलंॐह्सौंस्हौंनं
णंअघोरायज्ञानदायैनमः वामकर्णे मूलंॐह्सौंस्हौंटं

पू॰ २१३
213

ढंसद्योजातायटंकधारिण्यैनमः भाले मूलंॐह्सौंह्स्रौंढंउं
वामदेवायठंकृतिडामर्यैनमः शिरसि मूलंॐह्सौंह्स्रौंयंब्र
ह्मणेयज्ञिण्यैनमः मूलाधारे मूलंॐह्सौंह्स्रौंरंप्रजापतयेरं
जिन्यैनमः स्वाधिष्ठाने मूलंॐह्सौंह्स्रौंलंवेधसेलक्ष्म्यैनमः
मणिपूरे मूलंॐह्सौंह्स्रौंवंपरमेष्ठिनेवज्रिण्यैनमः अनाह
ते मूलंॐह्सौंह्स्रौंशंपितामहायशशिधारिण्यैनमः विशु
द्धौ मूलंॐह्सौंह्स्रौंषंविधात्रेषडाधारलयायैनमः आज्ञायां
मूलंॐह्सौंह्स्रौंसंविरिंचयेसर्वनायकायैनमः अर्धेन्दौ मू
लंॐह्सौंह्स्रौंहंस्वष्टेहासिताननायैनमः मुखे मूलंॐह्सौं

स्हौं लं चतुराननायललितायै नमः नाभौ मूलं ऐं ह्सौं स्हौं
हं हिरण्यगर्भाय हंसमायै नमः नादान्ते मूलं ऐं ऐं ह्रीं श्रीं
ह्सौं स्हौं श्रं श्रां इत्यादि ह्सौं नः सकलत्रिमूर्त्यात्मिकायै श्रीप
रांबादेव्यै नमः ह्सौं स्हौं श्रीं ह्रीं ऐं सर्वांगेषु इति मूर्त्तिन्यासः
अथ मंत्रन्यासः मूलं ऐं ह्सौं स्हौं श्रं श्रां इं एकलक्षकोटिभेद
प्रणवाद्येकाक्षरात्मिकाखिलमंत्राधिदेवतायै सकलफ
लप्रदायै एककूटेश्वर्यंबादेव्यै नमः मूलाधारे मूलं ऐं ऐं ह्रीं श्रीं
ह्सौं स्हौं ईं उं ऊं द्विलक्षकोटिभेद हंसादि द्व्यक्षरात्मिकाखि
लमंत्राधिदेवतायै सकलफलप्रदायै द्विकूटेश्वर्यंबादे

पू॰
२१४
2 14

व्यै नमः स्वाधिष्ठाने मूलं ॐ ह्सौं स्हौं ब्रंभ्रं हल्रं त्रिलक्षकोटि
भेदवर्णाद्यक्षरात्मिकाखिलमंत्राधिदेवतायै सकल
फलप्रदायैश्वर्य्यवादेव्यै नमः मणिपूरे मूलं ॐ ह्सौं स्हौं लं
पंपं चतुर्लक्षकोटिभेदचंद्रादिचतुरक्षरात्मिकाखिलमं
त्राधिदेवतायै सकलफलप्रदायै चतुष्कूटैश्वर्य्यवादेव्यै न
मः अनाहते मूलं ॐ ह्सौं स्हौं ॐ ॐ अं अः पंचलक्षकोटिभे
दसूर्यादिपंचाक्षरात्मिकाखिलमंत्राधिदेवतायै सकल
फलप्रदायै पंचकूटैश्वर्यवादेव्यै नमः विशुद्धौ मूलं ॐ ऐं क्लीं श्री
ह्सौं स्हौं कं खं गं घं ङं षट्लक्षकोटिभेदस्कंदादिषडक्षरात्मिका

खिलमंत्राधिदेवतायै सकलफलप्रदायै षट्कोटैश्वर्यवादे
व्यैनमः भ्राज्यै मूलं ॐ ह्स्रौं स्हौं छं ङं चं सप्तलक्षकोटिभेद
गणपत्यादि सप्तमातृरात्मिकाखिलमंत्राधिदेवतायै सक
लफलप्रदायै सप्तकोटैश्वर्यवादेव्यै नमः विंदो मूलं ॐ ह्स्रौं
स्हौं छं जं फं अष्टलक्षकोटिभेदवटुकाद्यष्टाक्षरात्मिकाखि
लमंत्राधिदेवतायै सकलफलप्रदायै अष्टकूटैश्वर्यवादेव्यै
नमः अर्धेंदो मूलं ॐ ह्स्रौं स्हौं जं टं ठं नवलक्षकोटिभेदब्र
ह्मादिनवाक्षरात्मिकाखिलमंत्राधिदेवतायै सकलफल
प्रदायै नवकूटैश्वर्यवादेव्यै नमः रोधिन्यै मूलं ॐ ह्स्रौं स्हौं:

मू॰
२१५
215

ङं ढं णं दशलक्षकोटिभेदविष्वादिदशाक्षरात्मिकाखिल
मंत्राधिदेवतायै सकलफलप्रदायै दशकूटेश्वर्य्यै वादेव्यै नमः
नादे मूले ॐ ह्स्रौं ह्स्रैं नं थं दं एकादशलक्षकोटिभेदरुद्रादि
एकादशाक्षरात्मिकाखिलमंत्रादिदेवतायै सकलफलप्र
दायै एकादशकूटेश्वर्य्यै वादेव्यै नमः नादान्ते मूले ॐ ह्स्रौंः
ह्स्रैं यं नं पं द्वादशलक्षकोटिभेदबाणादिद्वादशाक्षरात्मि
काखिलमंत्रादिदेवतायै सकलफलप्रदायै द्वादशकूटे
श्वर्य्यै वादेव्यै नमः शक्तौ मूले ॐ ह्स्रौं ह्स्रैं फं बं भं त्रयोदश
लक्षकोटिभेदलक्ष्म्यादित्रयोदशाक्षरात्मिकाखिलमंत्रा

पिदेवतायै सकलफलप्रदायै त्रयोदशकोटेश्वर्यै वादेव्यै
नमः व्यापिकायां मूलं ॐ ह्सौं ह्स्लूं मंयंरं चतुर्दशलक्षको
टिभेदगौर्यादिचतुर्दशाक्षरात्मिकाखिलमंत्राधिदेवता
यै सकलफलप्रदायै चतुर्दशकोटेश्वर्यै वादेव्यै नमः स
मानोध्याने मूलं ॐ ह्सौं ह्स्लूं लं वं शं पंचदशलक्षकोटिभेदउ
गौदि पंचदशाक्षरात्मिकाखिलमंत्राधिदेवतायै सकल
फलप्रदायै पंचदशकूटेश्वर्यै वादेव्यै नमः उन्मन्यां मूलं
ॐ ह्सौं ह्स्लूं षं सं हं लं क्षं षोडशलक्षकोटिभेदत्रिपुरादिषोड
शाक्षरात्मिकाखिलमंत्राधिदेवतायै सकलफलप्रदायै

पृः
२१८
210

षोडशाक्षरेश्वर्यै वा देव्यै नमः ध्रुवमंडले सकलमंत्रादिदे
वतायै श्रीपरा वा देव्यै नमः मूले ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्सौं ह्सैं ग्रं ग्रां इ
त्यादि ह्रांतः ह्सौं ह्सैं श्रीं ह्रीं ऐं ॐ सर्वांगेषु इति मंत्रन्यासः
अथ दैवतन्यासः मूले ॐ ह्सौं ह्सैं ग्रं ग्रां सहस्रकोटियोगिनी
कुलसेवितायै [illegible] निहत्य वा देव्यै नमः दक्षपादे मूले ॐ
ह्सौं ह्सैं ईं ईं सहस्रकोटियोगिनीकुलसेवितायै प्रतिष्ठा वा
देव्यै नमः वामपादे मूले ॐ ह्सौं ह्सैं [illegible] सहस्रकोटितप
स्विकुलसेवितायै विद्या वा देव्यै नमः दक्षगुल्फे मूले ॐ ह्सौं
ह्सैं ऋं ॠं सहस्रकोटिशान्तकुलसेवितायै शान्त्या वा देव्यै न

नमः वामगुल्फे मूलंऊंह्सौंस्हौंल्लंल्हंसहस्रकोटिमुनि
कुलसेवितायैशान्तपतींनेंवादेव्यैनमः दक्षजंघायां मूलं
ऊंह्सौंस्हौंपंपेंसहस्रकोटिदेवताकुलसेवितायैल्हेखो
वोदेव्यैनमः वामजंघायां मूलंऊंह्सौंस्हौंऊंऊंसहस्रको
टिराक्षसकुलसेवितायैगगनांवादेव्यैनमः दक्षजानुनि
मूलंऊंह्सौंस्हौंश्रंश्रंःसहस्रकोटिविद्याधरकुलसेवितायै
रक्षांवादेव्यैनमः वामजानुनि मूलंऊंह्सौंस्हौंकंवंसहस्र
कोटिसिद्धकुलसेवितायैमहोक्षुभ्यांवादेव्यैनमः दक्षोरु
मूलंऊंह्सौंस्हौंगंचंसहस्रकोटिसाध्यकुलसेवितायैकरा

पृ॰ २१७

217

लिकांवादेव्यैनमः वामोसे मूलेऊंह्रांह्रौंङंचंसहस्रको
टिश्रमरयक्षःऊलसेविनायैजयांवादेव्यैनमः दक्षकटेमू
लेऊंह्रांह्रौंझंजंसहस्रकोटिगंधर्वऊलसेविनायैविज
यांवादेव्यैनमः वामकटौमूलेऊंह्रांह्रौंफंजंसहस्रकोटि
गुह्यकऊलसेविनायैअजितांवादेव्यैनमः दक्षपार्श्वेमूले
ऊंह्रांह्रौंटंठंसहस्रकोटियक्ष ऊलसेविनायैअपराजि
तांवादेव्यैनमः वामपार्श्वेमूलेऊंह्रांह्रौंडंढंसहस्रकोटि
किन्नरऊलसेविनायैवामांवादेव्यैनमः दक्षस्तनेमूलेऊं
ह्रांह्रौंणंनंसहस्रकोटिपन्नगऊलसेविनायैजंपेष्टांवादे

व्यै नमः वामस्तने मूलं ॐ ह्स्रौं स्हौः षं दं सहस्रकोटिपिटकु
लसेवितायै रौद्र्यंवादेव्यै नमः दक्षबाहुमूले मूलं ॐ ह्स्रौं स्हौः
यं नं सहस्रकोटिगणेश्वरकुलसेवितायै मायांवादेव्यै नमः
वामबाहुमूले मूलं ॐ ह्स्रौं स्हौः पं फं सहस्रकोटिभैरवकुलसे
वितायै कुंडलिन्यंवादेव्यै नमः दक्षभुजे मूलं ॐ ह्स्रौं स्हौः वं भं
सहस्रकोटिवटुककुलसेवितायै काल्यंवादेव्यै नमः वाम
भुजे मूलं ॐ ह्स्रौं स्हौः मं यं सहस्रकोटिक्षेत्रेशकुलसेवितायै
कालरात्र्यंवादेव्यै नमः दक्षांसे मूलं ॐ ह्स्रौं स्हौः रं लं सहस्र
कोटिप्रमथकुलसेवितायै भगवत्यंवादेव्यै नमः वामांसे

पृ॰
२१८

218

ये सर्वेश्व

मूलं ॐ ह्स्रौं स्हौं वं शं सहस्रकोटिब्रह्मजलसेविनायै वादेव्यै
नमः दक्षकर्णे मूलं ॐ ह्स्रौं स्हौं षं सं सहस्रकोटिविष्णुजल
सेविनायै सर्वाज्ञां वादेव्यै नमः वामकर्णे मूलं ॐ ह्स्रौं स्हौं हं
लं सहस्रकोटिरुद्रजलसेविनायै सर्वेक वादेव्यै नमः भा
ले मूलं ॐ ह्स्रौं स्हौं क्षं सहस्रकोटिचराचरजलसेविनायै कु
लशाङ्कं वादेव्यै नमः ब्रह्मरंध्रे मूलं ॐ ऐं ह्रीं श्रीं ह्स्रौं स्हौं अं आं
इत्यादि हंसं नं समस्तदेवताधिरूपायै श्रीपरा वादेव्यै नमः
ह्स्रौं स्हौं श्रीं ह्रीं ऐं ॐ सर्वाङ्गेषु + व्याप देवतान्यासः अथ मातृका
न्यासः मूलं ॐ ह्स्रौं स्हौं कं खं गं घं ङं अनंतकोटिभूचरीजल

इति + २

सहितायै श्रां ह्रां मंगलां वादेव्यै श्रां ह्रां ब्रह्मस्यै वादेव्यै अनन्त
कोटिभूतकुलसहिताय श्रें ह्रें मंगलनाथाय श्रें ह्रें असि
तांगभैरवनाथाय नमः मूलाधारे मूले ॐ ह्सौं ह्स्रौं वं छं जं
फें अनन्तकोटिखेचरीकुलसहितायै ईं लां चर्विकां वादे
व्यै ईं लां माहेश्वर्यै वादेव्यै अनन्तकोटिवेतालकुलसहिता
य ईं लें चर्विकनाथाय यं लं रुरुभैरवनाथाय नमः स्वाधि
ष्ठाने मूले ॐ ह्सौं ह्स्रौं टं ठं डं ढं णं अनन्तकोटिपातालचरी
कुलसहितायै ॐ ह्रां योगीश्वर्यै वादेव्यै ॐ ह्रां कौमार्यै वादेव्यै
अनन्तकोटिपिशाचकुलसहिताय ॐ ह्रं योगीश्वरकुल

पृ: २१९

219

नाथायङंह्रंचंङभैरवनाथायनमः मणिपूरे मूलंग्रेंह्स्रौं
ह्स्रौंतंथंदंधंनंअनन्तकोटिदिङ्करीकुलसहितायैङंसांह्
रसिद्धंवाग्देव्यैङंसांवैसल्यंवाग्देव्यै अनन्तकोटिअपस्मार: श्र
कुलसहितायङंसंहरसिद्धनाथायङंसंक्रोधभैरवना
थायनमः अनाहते मूलंग्रेंह्स्रौंह्स्रौंपंफंबंभंमंअनन्तको
टिसहस्रचरीकुलसहितनतायैलंहंभंहिन्यवाग्देव्यैलंघंवा
गहिंवाग्देव्यैअनन्तकोटिब्रह्मराक्षसकुलसहितायलंबं
भहिनाथायलंघंउन्मत्तभैरवनाथायनमः विशुद्धे मू
लंग्रेंह्स्रौंह्स्रौंयंरंलंवंअनन्तकोटिगिरिचरीकुलसहितायै

श्रीविद्या